

S T U D I U M
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
Gminy R Y M A Ń

Zmiana kompleksowa.

Uchwała Nr. XXII/113/2008 Rady Gminy Rymań z dn. 16.07.2008r.

Opracowanie projektu : - „PLAN IPRO POLSKA” sp.z o.o. Koszalin
Zespół projektowy :-

- **Mgr inż.arch.Wojciech Wojciechowski,**
- upr.pl.przestrz.Nr.225,członek Z.O.I.U. Nr.ewid. Z – 269,
rzeczoznawca S.A.R.P. - **generalny projektant**
- Mgr Halina Wojcieszńska – Świnicka –rzeczoznawca
T.U.P.w zakresie problematyki środowiska w planowaniu
przestrzennym
- Mgr inż.arch.Wojciech Tomczak
- Mgr inż.arch.Katarzyna Blejch
- Mgr inż. Feliks Jełowicki –rolnik, rzeczoznawca majątkowy

W opracowaniu wykorzystano aktualne elementy „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rymań”obowiązującego do chwili uchwalenia niniejszej zmiany (zwanego dalej „Studium 2002”, a w szczególności opracowania:-

”Środowisko kulturowe” – autor.mgr inż.arch.U.Barańska

„Zasób archeologiczny Gminy Rymań” – autor. mgr W.Wilgocki
oraz w mniejszym stopniu elementy opracowane przez mgr Zofię Kempieńską (środowisko przyrodnicze) i mgr inż.Elżbietę Gutral (infrastruktura techniczna).

W opracowaniu wykorzystano (w dużej części „in extenso”) „Podstawowe Opracowanie Ekofizjograficzne dla Gminy Rymań””, autor mgr. Halina Wojcieszńska Świnicka 2007r., wykonane jako materiał wejściowy do niniejszego „Studium”.

Fotografie zamieszczone w tekście -mgr inż. arch. U.Barańska

-mgr inż. arch. W.Wojciechowski

SPIS TREŚCI :-

TOM I

WSTĘP

- 0.1. Podstawy opracowania
- 0.2. Zakres zmian
- 0.3. Zawartość opracowania
- 0.4. Cele i zadania „Studium”
- 0.5. Zakres obowiązywania „Studium”

CZEŚĆ A - „UWARUNKOWANIA”

Stan i jakość przestrzeni, jej zagospodarowanie, uwarunkowania rozwoju i zagospodarowania przestrzennego.

1. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU - ogólna charakterystyka, położenie, główne parametry, powiązania

2. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE I GOSPODARCZE

- 2.1. Ludność – demografia, zatrudnienie, poziom życia mieszkańców.
- 2.2. Gospodarka
- 2.3. Infrastruktura społeczna
- 2.4. Problemy własnościowe.

3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

- 3.1. Charakterystyka podstawowych elementów środowiska,
- 3.2. Charakterystyka zasobów użytkowych i walorów środowiska,
- 3.3. Ochrona prawna przyrody,
- 3.4. Określenie przyrodniczych predyspozycji dla zagospodarowania przestrzeni.

4. ŚRODOWISKO KULTUROWE

- 4.1. Tło historyczne
- 4.2. Zasoby środowiska kulturowego
- 4.3. Zakres i obowiązujące formy ochrony
- 4.4. Wykaz obiektów i terenów objętych ochroną prawną,
- 4.5. Zasób archeologiczny

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, WYKORZYSTANIA ,ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA OBSZARÓW I TERENÓW.

- 5.1. Sieć osadnicza,
- 5.2. Przeznaczenie, wykorzystanie i zagospodarowanie terenów,

- 5.3. Komunikacja,
- 5.4. Gospodarka wodno – ściekowa i usuwanie odpadów,
- 5.5. Energetyka elektryczna,
- 5.6. Zaopatrzenie w gaz,
- 5.7. Ciepłownictwo,
- 5.8. Telekomunikacja.

6. ZGŁOSZONE WNIOSKI ORGANÓW I INSTYTUCJI

7. ZADANIA RZĄDOWE I PONADLOKALNE CELU PUBLICZNEGO

8. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ WYNIKAJĄCYCH Z ANALIZY STANU ISTNIEJĄCEGO

- 8.1. Ocena dotychczasowego rozwoju,
- 8.2. Preferencje i ograniczenia rozwoju (analiza SWOT),
- 8.3. Synteza głównych uwarunkowań rozwoju przestrzennego.

TOM II

CZEŚĆ B „KIERUNKI”

Cele i zadania polityki przestrzennej, kierunki i główne uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego – ustalenia generalne i szczegółowe.

9. USTALENIA FORMALNE

10. CELE I ZADANIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

- 10.1. Elementy strategii rozwojowej,
- 10.2. Cele i zadania polityki przestrzennej.

11. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ

- 11.1. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego,
- 11.2. Ochrona wartości kulturowych,
- 11.3. Kształtowanie pożądanej struktury przestrzennej,
- 11.4. Rozwój funkcji,
- 11.5. Rozwój komunikacji,
- 11.6. Rozwój infrastruktury technicznej,
- 11.7. Gospodarka terenami i obiektami,
- 11.8. Gospodarka wodna,
- 11.9. Gospodarka rolna i leśna,
- 11.10. Obronność i ochrona ludności.

12. KIERUNKI I OBOWIĄZUJĄCE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO – USTALENIA GENERALNE

- 12.1. Struktura przestrzenna, makroobszary funkcjonalno – przestrzenne, zasady rozwoju i przekształceń,
- 12.2. Typologia obszarów i obiektów, ustalenia generalne dla poszczególnych ich typów,
 - 12.2.1. *obszary i obiekty chronione i przewidziane do ochrony,*
 - 12.2.2. *obszary wyłączone spod zabudowy,*
 - 12.2.3. *obszary zabudowy istniejącej i projektowanej,*
 - 12.2.4. *rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna*

13. KIERUNKI I OBOWIĄZUJĄCE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO - USTALENIA SZCZEGÓŁOWE

- 13.1. Środowisko przyrodnicze - obszary i obiekty objęte aktualnie ochroną prawną, wnioskowane do objęcia ochroną prawną lub w ramach ustaleń planistycznych.
- 13.2. Zasoby dóbr kultury – zabytki : -
 - 13.2.1. *chronione i wnioskowane do ochrony dobra kultury, wnioskowane strefy ochrony konserwatorskiej,*
 - 13.2.2. *. stanowiska archeologiczne – strefy ochrony archeologiczno – konserwatorskiej.*
- 13.3. Trasy komunikacji i infrastruktury technicznej
- 13.4. Strefy zabudowy, wyodrębnione tereny zabudowy (obiekty) -
 - 13.4.1. *Rymań (w granicach makroobszaru 1.B.),*
 - 13.4.2. *Pozostałe miejscowości i tereny (w kolejności makroobszarów),*
 - 13.4.3. *Zabudowa zagrodowa, rolnicza dopuszczalna na terenach rolnych,*
 - 13.4.4. *Warunki szczególne (energetyka wiatrowa, eksploatacja kopalni, hodowla).*
- 13.5. Obszary inwestycji celu publicznego, przestrzenie publiczne, budownictwo socjalne.
- 13.6. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, lub rekultywacji.
- 13.7. Inne tereny bądź obiekty wyróżnione :-
 - 13.7.1. *Tereny do zalesienia ,*
 - 13.7.2. *Tereny zamknięte ,*
 - 13.7.3. *Obiekty usługowo – handlowe o dużych powierzchniach użytkowych.*

**14. PROCESY PLANISTYCZNE ORAZ REALIZACJA
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

- 14.1. Ustalenia ogólne,
- 14.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- 14.3. Opracowania uzupełniające,
- 14.4. Realizacja zagospodarowania przestrzeni,
- 14.5. Monitoring przestrzeni.

**15. SYNTEZA USTALEŃ „, STUDIUM „, WRAZ Z UZASADNIENIEM
PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ .**

WSTĘP

0.1. Podstawy opracowania

* Niniejszą zmianę „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rymań” uchwalonego w 2002r.(Uchwała Rady Gminy Rymań Nr.III(26)2002r. z dn. 30 grudnia 2002 r.),**zwanego dalej „Studium 2002”**, sporządzono w oparciu o Uchwałę Rady Gminy Rymań Nr.XVII(115)/2004 z dn.27 października 2002r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia aktualizacji (zmiany) tego Studium.

* Opracowanie projektu zmiany „Studium 2002” podjęto w oparciu o Umowę Nr.91/11/2006 zawartą w dn.12 grudnia 2006 r. pomiędzy Gminą Rymań a spółką z o.o. „PLAN IPRO POLSKA” w Koszalinie .

0.2. Zakres zmian

Niniejsza „Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Gminy Rymań”,**zwana dalej „Studium”**,została sporządzona jako **zmiana kompleksowa** i równocześnie aktualizacyjna.

Konieczność kompleksowości i daleko idącej aktualizacji wynika z : -

1). Znacznego pogłębienia stanu rozpoznania środowiska przyrodniczego w wyniku opracowania „Waloryzacji przyrodniczej Gminy Rymań”(Biuro Konserwacji Przyrody Szczecin 2002r.) a następnie „Podstawowego Opracowania Ekofizjograficznego dla Gminy Rymań”(mgr H. Wojcieszńska Świnicka 2007r.).

2). Konieczności uwzględnienia wymogów Ustawy z dn.27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (zwanej dalej „Ustawą”).

3). Stopnia zaistniałych i przewidywanych zmian w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacji,a w szczególności : -

- projektowanej budowy gazociągu przesyłowego w.c. relacji Płoty – Koszalin,

- dokonanej już gazyfikacji gminy,

- przyjęcia i przystąpienia do realizacji rozwiązań docelowych w zakresie wodociągów i kanalizacji , wynikających z wykonanego w 2005r.opracowania: ”Program zintegrowanej gospodarki wodno – ściekowej w dorzeczu Parsęty” (PUH „TRANSPOL” Koszalin, autor prof. K. Szymański, realizacja M.W. i K. sp. z o.o. Kołobrzeg),

- zrealizowania na terenach po byłym lotnisku (Leszczyn - Mirowo) gminnego wysypiska odpadów, powiązanego z zakładem przemysłowej

utylicacji odpadów (w budowie),co daje możliwość eliminacji 2 wariantowych lokalizacji ujętych w „Studium 2002”,

- uściśleń w zakresie wariantów przebudowy drogi krajowej Nr.6 do parametrów drogi ekspresowej,wprowadzenia dodatkowego wariantu „kołobrzeskiego”, jak również zmian w numeracji dróg powiatowych i gminnych.

4). Zgłoszonych wniosków dot. wyznaczenia terenów dopuszczalnej realizacji zespołów elektrowni wiatrowych.

5). Celowości opracowania rysunków „Studium” w wersji w pełni edytowalnej elektronicznie na bazie mapy topograficznej 1:10000 uzyskanej z państwowego zasobu w wersji elektronicznej.(Materiały graficzne„Studium 2002” bazowały na skanowanej mapie topograficznej 1:25000).

0.3. Zawartość opracowania.

W skład niniejszego „Studium” wchodzi jako integralne jego elementy: -

1). **Tekst „Studium”** – obejmujący :-

- a). Wstęp ,
- b). Część A – „Uwarunkowania”,
- c). Część B – „Kierunki”,
- d). Syntezę ustaleń.

2). **Materiały graficzne „Studium”** –obejmujące :-

- a). Rysunek podstawowy A – „Uwarunkowania”w skali 1 : 20000
- b). Rysunek podstawowy B – „Kierunki” w skali 1 : 20000
- c). Rysunek podstawowy A – „Uwarunkowania - rysunki szczegółowe nr.nr. 1 do 9b. w skali 1 : 10000
- d). Rysunek podstawowy B „Kierunki” – rysunki szczegółowe nr.nr. 1 do 9b. w skali 1 ; 1000
- e). Mapki poglądowe (o znaczeniu wyłącznie ilustracyjnym) w tekście „Studium” : - nr. 1. – środowisko przyrodnicze,
nr. 2. – gleby,
nr. 3. - środowisko kulturowe,
nr. 4. – makrostruktura przestrzenna,
nr. 5. - komunikacja,
nr. 6. - infrastruktura techniczna.

3). Dokumentacja formalno prawna „Studium”(element nie uchwalany).

Materiały pomocnicze (uzupełniające) „Studium

Należą do nich wymienione wcześniej opracowania specjalistyczne : -

- 1). – „Podstawowe opracowanie fizjograficzne dla Gminy Rymań” 2007r. autor mgr H. Wojcieszńska – Świnicka,
- 2). – „Środowisko kulturowe Gminy Rymań” 2002 r. autor mgr inż. arch. U. Barańska,
- 3). – „Zasób archeologiczny Gminy Rymań” 2002 r. autor mgr E. Wilgocki.

0.4. Cele i zadania „Studium”

Zgodnie z „Ustawą”, **celem opracowania „Studium” jest określenie zadań długofalowej polityki przestrzennej oraz kierunków i zadań zagospodarowania przestrzennego Gminy i Rymań, na podstawie kompleksowej, wielostronnej analizy uwarunkowań rozwoju.**

„Studium” stanowi podstawę do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W „Studium” uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- 1) „dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- 2) stanu i ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i mienia;
- 7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy;
- 8) stanu prawnego gruntów;
- 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych;
- 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych (nie dotyczy obszaru Gminy Rymań);

- 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
- 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

W studium określa się w szczególności:

- 1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- 2) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy;
- 3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- 4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- 7) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;
- 8) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej;
- 9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- 10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- 11) obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych;
- 12) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny (nie dotyczy obszaru Gminy Rymań);
- 13) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych (nie dotyczy obszaru Gminy Rymań);
- 14) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji;

- 15) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- 16) inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.”

Niniejsze „Studium” spełnia w/w wymogi.

W „Studium” uwzględniono ustalenia, dotyczące celów i kierunków rozwoju społeczno – gospodarczego, wypracowane przez władze lokalne z udziałem społeczeństwa. Uwzględniono też ustalenia obowiązujących opracowań planistycznych i przyjętych do realizacji programów.

- Ponadto uwzględniono wymogi organów i instytucji uzgadniających i opiniujących, zgodnie z obowiązującą ustawową problematyką „Studium”, oraz wnioski i postulaty, składane przez organa, instytucje, podmioty gospodarcze, sąsiednie gminy oraz osoby prywatne.

Dla potrzeb studium korzystano również z materiałów takich jak : -

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, RBGP, Szczecin 2001,
- Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2015, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin 2000,
- wypis z rejestru programów rządowych i wojewódzkich dla gminy Rymań,
- Podstawowe dane statystyczne, min za rok 2002, Urząd Statystyczny, Szczecin 2005
- Program rozwoju rolnictwa i gospodarki żywnościowej w województwie szczecińskim do roku 2010 – Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach i URBIX; Szczecin – Barzkowice 1996,
- „Program zintegrowanej gospodarki wodno – ściekowej w dorzeczu Parsęty” – TRANSPOL Koszalin 2005 , autor prof. K.Szymański,
- materiały własne, programowe i promocyjne gminy Rymań
- mapy ewidencyjne.

W toku prac wykorzystano też wzorcową współpracę Urzędu Gminy w Rymaniu, który na bieżąco przygotowywał niezbędne materiały.

0.5. Zakres obowiązywania „Studium”

„Studium” w rozumieniu „Ustawy” nie jest aktem prawa miejscowego. Tym samym jego ustalenia oddziałują:

- **bezpośrednio** – na politykę przestrzenną gminy,
- **pośrednio** – na realizację zagospodarowania przestrzennego poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (zwane dalej „planami”), które po uchwaleniu stają się aktami prawa miejscowego.

Ustalenia niniejszego „Studium” są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu w/w „planów”, co oznacza, że ustalenia tych dokumentów planistycznych muszą być spójne.

Aktualnie gmina Rymań nie posiada ważnych „planów”, dotychczas opracowane utraciły swą ważność z końcem roku 2002. Do czasu opracowania i uchwalenia nowych „planów” jedynym dokumentem planistycznym będzie niniejsze „Studium”.

„Ustawa” określa możliwości i tryb dopuszczenia realizacji zagospodarowania przestrzennego (w ściśle określonych przypadkach) w sytuacji braku „planu”.

Podjęte w tym trybie decyzje powinny być także spójne z ustaleniami niniejszego „Studium”, a jego rola nabiera tu szczególnego znaczenia.

Jest zrozumiałe, że ze względu na długookresowy i wielkoobszarowy charakter „Studium” oraz jego obowiązującą problematykę i zakres procedur formalno–prawnych, nie jest możliwe i celowe rozstrzygnięcie na tym etapie szczegółowych rozwiązań przestrzennych, objętych obowiązkowymi procedurami miejscowego planowania przestrzennego, zwłaszcza w zakresie szczegółowego rozgraniczenia terenów o różnym przeznaczeniu, szczegółowego wytyczania tras infrastruktury technicznej, w tym komunikacyjnych, zabudowy na terenach rolnych, warunków zabudowy, itp. Ustalenia „Studium” muszą być i są w tym zakresie elastyczne, podatne na różne trendy w zakresie potrzeb, niejako ofertowe. Jednocześnie muszą być i są rygorystyczne w zakresie obowiązku egzekwowania zgodności realizacji z obowiązującymi uwarunkowaniami i przyjętymi kierunkami rozwoju.

Zarówno w tekście, jak i w ustaleniach graficznych „Studium”, określono jednoznacznie zakres obowiązywania jego ustaleń.

Generalnie obowiązujące w tym zakresie są wszystkie ustalenia zawarte w Części II tekstu „Studium” (Kierunki i obowiązujące uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, ustalenia generalne i szczegółowe).

Obowiązujące uwarunkowania określają jednoznacznie obowiązujące zakazy lub ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu określonych obszarów, jak też ogólnie obowiązujące warunki zabudowy pozostałych obszarów, realizacji infrastruktury technicznej, itp.

Natomiast w zakresie określonych **kierunków zagospodarowania przestrzennego** „Studium” zawiera szereg zróżnicowanych znaczeniowo ustaleń.

I tak wyodrębniono:

a. kierunki polityki przestrzennej,

określające zasady generalne rozwiązywania określonych problemów,

b. kierunki zagospodarowania przestrzennego,

określające postulowany sposób zagospodarowania określonych obszarów.

Wyznaczone zostały więc, konkretne strefy zabudowy oraz wybrane preferowane lokalizacje poza nimi. Dopuszczono też w określonym trybie i na określonych warunkach realizację zabudowy, np. rolniczej, również na innych terenach.

Ustalenia te należy traktować jako obowiązujące.

Z kolei postulowane rozwiązania szczegółowe wewnątrz stref zabudowy, w tym rozwiązania szczegółowe w zakresie obsługi komunikacyjnej i przebiegu tras infrastruktury technicznej należy traktować jako sugestie, o tyle ważne, że pozwalające na opracowanie planu miejscowego tylko dla terenu w taki sposób wyznaczonego, ale tylko w przypadku pełnej zgodności z ustaleniami „Studium” w zakresie wyżej wymienionych rozwiązań szczegółowych. Każda zmiana wymaga rozpatrzenia w trybie planistycznym związków przestrzennych w ramach całej strefy bądź jej wyodrębnionej części pozwalającej na kompleksową ocenę konsekwencji dokonanej zmiany.

Powyższe uwagi należy odnosić zarówno do ustaleń tekstowych, jak i graficznych. W zakresie ustaleń graficznych obowiązujące ustalenia należy odczytywać z rysunków szczegółowych 1:10.000 dla obszarów nimi objętych, dla pozostałych z rysunku podstawowego „Studium” w skali 1:20.000 oraz, w miarę potrzeby, także z pozostałych załączników graficznych .

Uwaga.-

Ustalenia dotyczące dokładności odczytu ustaleń graficznych określono w pkt.9 „ustalenia formalne” Części”B” niniejszego „Studium”.

Korzystając z niniejszego „Studium” należy mieć także świadomość, że stanowi ono kompleksowy, bardzo szeroki materiał, którego pełna znajomość jest wysoce wskazana przy realizacji jakichkolwiek elementów zagospodarowania przestrzennego.

Zwłaszcza, w przypadkach wątpliwości, wynikających albo ze zbyt ogólnego zapisu ustaleń zakresie dodatkowych wymogów ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, niezbędne jest wykorzystanie specjalistycznych opracowań uzupełniających.

CZEŚĆ A - „UWARUNKOWANIA”

Stan i jakość przestrzeni, jej zagospodarowanie, uwarunkowania rozwoju i zagospodarowania przestrzennego.

1. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

Ogólna charakterystyka, położenie, powiązania, główne parametry.

Gmina Rymań położona jest w centralnej części województwa zachodniopomorskiego, przy jednej z jego głównych tras komunikacyjnych, drodze krajowej o znaczeniu międzynarodowym DK – 6 relacji Szczecin – Gdańsk.

Graniczy od zachodu z gminą Płoty, od północy z gminą Siemyśl, od północnego-wschodu z gminą Gościno, a od południa i południowego-wschodu z gminą Sławoborze.

Odległości do najbliższych miast wynoszą:

do Szczecina	108 km
do Koszalina	55 km
do Kołobrzegu	34 km
do Świdwina	28 km
do Płot	23 km
do Karlina	27 km

Przez teren gminy przebiegają: poza drogą krajową DK-6 droga wojewódzka DW-105 do Gryfic i Świnoujścia, oraz drogi powiatowe :-

DP-0259Z łącząca przez Siemyśl drogę DK-6 z Kołobrzegiem, stanowiąca dogodny skrót ze Szczecina do Kołobrzegu oraz droga DP-0292Z łącząca Rymań przez Sławoborze ze Świdwinem. Pozostałe drogi powiatowe posiadają znaczenie wewnętrzne lub międzygminne.

Przebiegająca przez teren gminy trasa kolei wąskotorowej jest od wielu lat nieczynna i nie jest przewidziane jej reaktywowanie dla ruchu towarowego czy pasażerskiego.

Gmina (podobnie jak otaczające ją gminy) ma charakter rolniczy. Północna część gminy posiada dobre gleby, przeważa struktura dużych otwartych kompleksów.

Sieć osadnicza dostosowana w tej części w większości do funkcji wielkotowarowej gospodarki rolnej. Grunty wykorzystywane są dość intensywnie, a popegeerowskie obiekty w części wykorzystywane dla obsługi produkcji rolnej.. W Gorawinie i Jarkowie obiekty popegeerowskie wykorzystywane są też dla innych celów produkcyjnych i składowych.

Południowa część Gminy posiada gorsze grunty i duży udział lasów oraz bardziej rozproszone osadnictwo z wyraźnymi koncentracjami wzdłuż drogi DK-6, o charakterze wielofunkcyjnym w Rymaniu i rolniczym z funkcjami uzupełniającymi w Skrzydłowie, Rzesznikowie, Leszczynie i Dębicy.

W południowo-wschodniej części Gminy występuje duży teren byłego lotniska pomocniczego, wykorzystany aktualnie na gminne wysypisko odpadów i zakład przemysłowej utylizacji odpadów (w budowie) na wykorzystanie na cele przemysłowo-magazynowe.

W Gminie występuje duży udział lasów. W północnej części są one rozproszone, natomiast w południowej tworzą duże kompleksy stanowiące element pasma o znaczeniu ponadlokalnym.

Miejscowość Rymań stanowiąca siedzibę władz Gminy, jest dużą wsią liczącą 1225 mieszkańców, położoną po obu stronach drogi krajowej Nr 6, z koncentracją większości usług gminnych i dość dobrze rozwiniętymi funkcjami produkcyjnymi. W dobrym stanie znajduje się pałac klasycystyczny z XVIII w., użytkowany jako hotel.

Jedną z nielicznych wykorzystywanych atrakcji turystycznych gminy (poza obiektami usługowymi wzdłuż drogi Nr 6) stanowi położone pięknie w lasach jezioro Popiel, nad którym istnieje niewielki camping. Dość intensywne jest też wykorzystanie łowieckie lasów. Duże ,niewykorzystane walory turystyczne reprezentują też lasy porastające wzgórza kemowe na północ od Rymania¹ oraz nadrzeczne rejony rzeki Mołstowej na północ od wsi Rzesznikowo.

Szczegółowe dane dotyczące budowy geologicznej, zasobów przyrody, obszarów i obiektów chronionych, znajdują się w częściach specjalistycznych.

Dość dobre jest zaopatrzenie głównych miejscowości w wodę (realizowany jest, czyszczalnie ścieków istnieją w Rymaniu i Jarkowie. Zaopatrzenie w energię elektryczną z linii średniego napięcia, w ostatnich latach do wszystkich większych wsi doprowadzono gaz ziemny.

W analizach wojewódzkich obszar gminy zaliczony został do strefy aktywnej restrukturyzacji rolnictwa, z pasmem urbanizacji wzdłuż drogi DK-6.

Podstawowe dane statystyczne (WUS -2005r.)

Powierzchnia gminy w km ²	146
w tym lasy	56,97 (lesistość 39%)
użytki rolne ogółem	80,87 (55,4% pow.)
grunty orne	59,25
ludność ogółem	4176
w tym w wieku prod.	2612
pracujący w gosp.nar.	520
bezrobotni ogółem	535 (20,5%)
gęstość zaludnienia	29osób/km ²
Liczba ind. gospodarstw rolnych	314
Liczba podmiotów gospodarczych	323 (w tym 312 pryw.)
Dochody budżetu gminy ogółem	7638,5tys.zł (1831,3/M)
w tym własne	2343,8 tys. zł

(Szczegółowe dane w częściach specjalistycznych)

W rankingu gmin opracowanym w 1999 r. w ramach strategii rozwojowej województwa zachodniopomorskiego. Jedynie wskaźniki udziału (długości) dróg plasowały gminę w czołówce województwa. Pozostałe Wskaźniki określające poziom wyposażenia gminy w infrastrukturę techniczną oscylowały w granicach lub nieco poniżej średniej (aktualnie po realizacji zaopatrzenia w gaz ziemny oraz rozbudowie i modernizacji oczyszczalni ścieków w Rymaniu pewna poprawa). Wskaźniki wyposażenia w infrastrukturę

społeczną wykazują poziom zbliżony do najniższych. Również na najniższym poziomie w skali województwa mieszczą się wskaźniki określające kondycję gospodarczą gminy (dochody i wydatki).

W koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania Kraju („Polska 2000 plus”) obszary, na których położona jest gmina Rymań, określono jako pole niezbędnej restrukturyzacji i aktywizacji w celu przełamania zjawisk recesyjnych i umożliwienia rozwoju społeczno-gospodarczego. Utrwalono też standard drogi międzynarodowej DK-6 jako ekspresowej.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego przewiduje na terenie Gminy Rymań : -

- przebudowę drogi krajowej Nr.6 do parametrów drogi ekspresowej ze zmianami przebiegu (obejścia miejscowości) i przebudową skrzyżowań z DW-105 oraz drogami powiatowymi (węzły drogowe),
- budowę gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Potulice-Karlıno-Rymań-Koszalin(Biesiekierz) oraz stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia z doprowadzeniem gazociągiem s.c. gazu do Siemyśla,
- działania zmierzające do aktywizacji rolnictwa i wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich.

W opracowaniach europejskich „VASAB” obszar Gminy położony jest w paśmie komplementarnym do struktur pasa wybrzeża, co zakłada szczególne obowiązki w zakresie ochrony środowiska, preferując jednocześnie rozwój turystyki.

Powiązania transgraniczne z sąsiednimi gminami związane są z : -

- układem ekosystemów leśnych i rzecznych,
- przebiegiem dróg : krajowej, wojewódzkiej i powiatowych,
- realizowanym zintegrowanym systemem gospodarki wodno – ściekowej,
- planowaną budową gazociągu przesyłowego.

2. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE I GOSPODARCZE

2.1. Ludność - demografia, zatrudnienie, poziom życia mieszkańców

Gmina Rymań zajmuje 33 miejsce pod względem liczby ludności i 28 pod względem zajmowanej powierzchni wśród gmin wiejskich województwa zachodniopomorskiego. Na koniec 2004 roku zamieszkiwało ją 4176 osób w 27 jednostkach osadniczych. (w tym 3 nie zamieszkałe). Gęstość zaludnienia wynosiła 29 osób/km².

Analiza danych demograficznych z lat 1975-2005 pozwala na wskazanie pewnych charakterystycznych procesów, zbieżnych z tendencjami większości gmin wiejskich województwa. Są to:

- ujemne saldo migracji,
- falowe kształtowanie się przyrostu naturalnego,
- zmniejszanie się przyrostu naturalnego w długim okresie,
- falowe kształtowanie się przyrostu rzeczywistego.

Liczba ludności w gminie w porównaniu z rokiem 1975 nieznacznie wzrosła z 3942 osób w 1975 r. do 4176 w 2004 r.(dane WUS 2005), oraz do 4257 osób na koniec

2006 r.(dane UG Rymań 2007r.). W porównaniu do pozostałych gmin powiatu kołobrzeskiego niższy wskaźnik wzrostu miała tylko gmina Siemyśl .

Wzrost liczby mieszkańców nie był stały – liczba ta rosła w latach 1975-1977, 1981-1987, 1991-1993, 1996-1997 i 2000-2006; malała zaś w latach 1978-1980, 1988-1990 ,1994-1995 i 1997-1999..

Najbardziej dynamicznie liczba ludności wzrastała w pierwszej połowie lat 80-tych.

Rozwój ludności opiera się głównie na przyroście naturalnym gdyż saldo migracji w badanym okresie było ujemne.

Przyrost naturalny w gminie charakteryzuje się znacznymi wahaniami i generalną tendencją spadkową, uwidaczniającą się po obliczeniu średnich wieloletnich . Najwyższą wartość wskaźnik przyrostu naturalnego osiągnął

w połowie lat 70-tych (25,6 w 1975r.) i w pierwszej połowie lat 80-tych (22,3 w 1981 r. i 24,1 w 1985 r.). Najniższe wartości osiągał w 1987 r. – 5,8; 1996 – 3,1 oraz 1998 – 5,1. Od r.1997 wskaźnik ten ustabilizował się na poziomie 5,0 – 6,0 (r.2005) przy czym w latach ostatnich obserwuje się znacznie zwiększoną równolegle ilość urodzeń i zgonów. (42 urodzenia żywe i 36 zgonów w 2005r.).

Saldo migracji od wielu lat jest ujemne, jednak w ostatnich latach zmniejszyła się liczba osób wyjeżdżających z gminy .W ostatnich latach saldo migracji oscylowało w granicach 17 – 54 (42 w r.2001).

Strukturę wieku ludności gminy Rymań przedstawia załączona tabela..

Ludność w wieku	1992	1994	1996	1998	2001	2005
Przedprodukcyjnym	1419	1394	1372	1298	1228	1044
produkcyjnym	2314	2304	2301	2329	2389	2612
poprodukcyjnym	438	461	477	501	513	520
razem	4171	4159	4150	4128	4130	4176

Zasadnicze zmiany dotyczą grup w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. Zmniejszył się udział ludności w wieku przedprodukcyjnym z 34,02% do 25,00%, wzrósł natomiast udział ludności w wieku poprodukcyjnym z 11,16% do 12,45%. Wzrósł także udział ludności w wieku produkcyjnym z 55,48% do 62,55%.

Struktura ta odpowiada w przybliżeniu przeciętnej dla gmin wiejskich województwa Zachodniopomorskiego (wiek przedprodukcyjny – 29,68%, wiek produkcyjny – 58,13%, wiek poprodukcyjny – 12,19%.) z dość znacznym zwiększeniem udziału ludności w wieku produkcyjnym co ma wpływ na wysoki poziom bezrobocia w gminie.

Dane dotyczące zatrudnienia są niekompletne i nieporównywalne w kolejnych latach. Wg. danych WUS za 2005 r. – było : -

Pracowników ogółem 334

w tym : kobiet 132, sektor publ. 111 , sektor pryw. 223

w : rolnictwie, leśnictwie. rybołówstwie, łowiectwie 17

 przemysle i budownictwie 178

 usługach rynkowych 55

 usługach nierynkowych 84

Liczba pracujących jest oczywiście wyższa. Zatrudnienie w administracji, oświacie i służbie zdrowia wynosi około 450 osób, duża ilość osób utrzymuje się z pracy w własnych gospodarstwach rolnych.

Rejestrowane bezrobocie w 2001 r.(dane WUS z lat późniejszych wykazują poziom bezrobocia tylko w układzie powiatowym) obejmowało 535 osób w tym 307 kobiet co dawało wskaźnik bezrobocia 22,5%, jeden z najwyższych wśród gmin wiejskich Pomorza Zachodniego (średnia dla gmin wiejskich 15,15 %).Wg.U.G.Rymań bezrobocie rejestrowane w r.2006 obejmowało 362 osoby (wskaźnik 13,9%). Wśród bezrobotnych przeważają kobiety,(196 kobiet w 2006r.),większość osób nie posiada prawa do zasiłku, duży procent pozostaje bez pracy ponad rok.

Sytuacja w zakresie zatrudnienia, jak również poziom dochodów z rolnictwa w gospodarstwach prywatnych, niewielkich i gospodarujących na nienajlepszych gruntach, rzutują na niski pod względem ekonomicznym poziom życia mieszkańców gminy.

Nie lepiej przedstawia się sytuacja ekonomiczna gminy jako całości organizacyjnej. Pod względem dochodów na 1 mieszkańca gmina Rymań plasowała się w 2005 r. na 42 miejscu na 53 gminy wiejskie województwa Zachodniopomorskiego z wynikiem 1831,30zł/osobę, przy średniej dla gmin wiejskich 2042,60 zł/osobę.

Duże znaczenie dla oceny zamożności gminy i jej stopnia rozwoju ma struktura dochodów. W gminie Rymań dochody własne (podatki i opłaty lokalne) wyniosły w 2005 r. 2343,8 tys. zł., natomiast dochody z zewnątrz wyniosły 5294,6 tys. zł. co stanowi ponad 69 %.

2.2. Gospodarka

W 2005 roku w gminie Rymań zarejestrowane były 323 podmioty gospodarcze, z czego 312 to podmioty sektora prywatnego. Na 100 mieszkańców przypada więc prawie 13 podmiotów gospodarczych co jest wynikiem plasującym pod tym względem gminę Rymań powyżej średniej gmin wiejskich województwa. Ilość podmiotów stale rośnie.

rok	liczba podmiotów gospodarczych	w tym sektor prywatny
1993	95	<i>brak danych</i>
1995	132	”
1998	230	220
2001	281	272
2005	323	312

Gmina Rymań jest gminą typowo rolniczą. Nie ma tu dużych zakładów przemysłowych – poza kilkoma, przemysł gminy tworzą małe firmy rodzinne lub zatrudniające do 5 osób.

Najważniejsze i największe zakłady na terenie gminy to : -

Nazwa i siedziba	Profil	Rynek	Orientacyjna liczba zatrudnionych
Florex sp. z o.o. Rymań	Produkcja wyrobów metalowych, wyposażenia wnętrz	Całość produkcji jest eksportowana	100
NEAMB sp. z o.o. Rymań	produkcja kontenerów, naprawa palet	eksport, hurt	40
RYMIR Rymań	Produkcja wyrobów metalowych, wykończenia wnętrz	całość na eksport	25
SAMTECH Rymań	warsztat naprawy maszyn rolniczych, stacja diagnostyczna, sklep		14

ZGKiM Rymań	usługi komunalne		14
AGRAR Gorawino	produkcja okien PCV, produkcja rolna		30-40
Piekarnia Rymań	produkcja spożywcza		5
Gospodarstwo szkółkarskie Rzesznikowo	Produkcja ogrodniczo - sadownicza		5
Wysypisko i zakład utylizacji odpadów Mirowo	Gromadzenie i przemysłowa utylizacja odpadów.		Brak danych

Najlepiej rozwiniętą branżą jest handel. Podmioty zajmujące się handlem stanowią około 30%. Zdecydowana większość (także w innych branżach) ma siedzibę w Rymaniu.

2.3. Infrastruktura społeczna.

Oświata (dane WUS 2005r.)

Na terenie gminy funkcjonuje 7 placówek oświatowo-wychowawczych.

Są to : -

- 3 placówki wychowawczo – przedszkolne (Rymań, Dębica), z uczestnictwem 73 dzieci w 5 oddziałach,
- 3 sześcioklasowe szkoły podstawowe w Rymaniu, Gorawinie i Drozdowie – łącznie 31 pomieszczeń szkolnych, 22 oddziały, 340 uczniów,
- Gimnazjum w Rymaniu – 10 pom. szkolnych, 8 oddziałów 229 uczniów z terenu całej gminy.

W wyżej wymienionych placówkach oświatowo wychowawczych pracuje średniorocznie 80 nauczycieli i wychowawców.

Gimnazjum zostało utworzone z dniem 1 września 1999 roku w związku z wejściem w życie reformy edukacyjnej.

W zakresie szkolnictwa powyżej gimnazjum młodzież korzysta ze szkół w Kołobrzegu, Gościnie i Koszalinie.

Ochrona zdrowia

Urządzenia ochrony zdrowia zlokalizowane na terenie Gminy są bardzo ubogie, dotyczą opieki podstawowej w ograniczonym zakresie, która realizowana jest w:

- Ośrodka Zdrowia w Rymaniu (niepubliczny), wyposażonym w poradnie: ogólną, stomatologiczną, pediatryczną i rehabilitacyjną.
- punkcie lekarskim w Gorawinie
- nielicznych gabinetach prywatnych.

Kultura

Działania z zakresu kultury na terenie gminy realizowane są w sieci sal wiejskich, które znajdują się w Rymaniu, Rzesznikowie, Starninie, Kinowie, Gorawinie, Drozdowie, świetlicy wiejskiej w Dębicy oraz świetlicy socjoterapeutycznej w Rymaniu. Istotną funkcję spełnia Gminna Biblioteka Publiczna w Rymaniu.

Placówki te wymagają remontów oraz wyposażenia w sprzęt i zatrudnienia większej liczby pracowników merytorycznych do prowadzenia działalności kulturalnej.

Sport i rekreacja

Na terenie gminy znajdują się następujące obiekty sportowe:

- Stadion sportowy w Rymaniu wraz z boiskiem pełnowymiarowym oraz boiskami do gier małych i koszykówki oraz budynkiem socjalnym, w którym znajduje się między innymi siłownia.
- Hala sportowa zbudowana w ostatnich latach przy szkole w Rymaniu.
- Boisko sportowe (pełno wymiarowe) do gier wielkich w Gorawinie.
- Boiska uniwersalne do gier małych w Drozdowie, Dębicy i Rzesznikowie.

Na terenie gminy działa Klub Sportowy „Syrena-Grot”, z sekcją piłki nożnej skupiający 40 zawodników, a także Ludowy Klub Sportowy „Syrena-Grot” zrzeszający 60 członków.

Pozostałe obiekty

Oprócz wymienionych wyżej w gminie znajdują się także następujące obiekty:

- Urząd Gminy w Rymaniu
- urzędy pocztowe: w Rymaniu i Gorawinie.
- komisariat policji w Rymaniu przy ul. Kolejowej.
- remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Rymaniu, Dębicy, Gorawinie, Drozdowie i Starninie.
- Bank Spółdzielczy w Rymaniu.
- 2 parafie Rzymsko-Katolickie: w Rymaniu i Gorawinie z kościołami w Rymaniu, Gorawinie, Dębicy, Drozdowie, Rzesznikowie, Starninie.
- Leśniczówki: Rymań, Skrzydłowo, Dębica, Ledowo.

Ponadto z większych placówek usługowych należy wymienić :

- pałac w Rymaniu – hotel (okresowo nieczynny),
- zajazd „Polonez” w Rymaniu – restauracja i hotel,
- zajazd „Ostrowski” w Leszczynie – restauracja i hotel,
- 2 parkingi z małą gastronomią przy DK – 6 (Rzesznikowo, Leszczyn),
- camping sezonowy nad jez. Popiel,
- stację benzynową „Orlen” w Rymaniu.

Problemy własnościowe

Na terenie gminy Rymań przeważa zdecydowanie własność państwowa gruntów. Poza 5980 ha lasów należących do ALP, do sektora państwowego należy 3494 ha gruntów rolnych, w tym 3473 ha AWRSP oraz 1335 ha innych gruntów.

Indywidualne gospodarstwa rolne obejmują 3672 ha gruntów, co stanowi około 25% wszystkich gruntów oraz około 50% użytków rolnych. Przy 314

indywidualnych gospodarstwach rolnych daje to średnią wielkość gospodarstwa około 11,7 ha.

Grunty prywatne skupione są głównie w południowej części gminy, w północnej występują w rozproszeniu i w niewielkich ilościach.

Uwarunkowania wynikające z własności gruntów zostały uwzględnione w ustaleniach „Studium” (część B – „Kierunki”).

3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

3.1. Charakterystyka podstawowych elementów środowiska

3.1.1. Położenie i ukształtowanie terenu

Pod względem fizyczno-geograficznym gmina Rymań leży w obrębie jednostki Równina Gryficka – mezoregionie wchodzącym w skład większego obszaru określonego jako makroregion Pobrzeże Szczecińskie, które jest częścią podprovincji Pobrzeża Południowobałtyckie prowincji Niż Środkowoeuropejski (wg podziału fizyczno-geograficznego Polski J. Kondrackiego 1998 r., oznaczenia na mapie nr 313 podprovincja, 313.2.3 makroregion, 313.33 mezoregion).

Generalnie teren gminy jest lekko pochylony w kierunku północno-zachodnim z wyraźnymi wzniesieniami w części środkowej. Przeważają powierzchnie wzniesione 40-60 m n.p.m. o rzeźbie lekko falistej, lub płaskiej o spadkach w granicach 2-5%. Spokojny typ rzeźby terenu występuje w północno-zachodniej (rejon wsi Jarkowo - Górawino - Drozdowo) części gminy oraz w południowo-zachodniej i południowej zajętej przez rozległe kompleksy leśne.

Ciąg wzniesień i pagórów wyróżniających się wyraźnie w krajobrazie gminy ,występuje w środkowej części w pasie pomiędzy Rzesznikowem - Starninem - Ledowem - Rymaniem i Dębnicą aż do Drozdowa. Są to pagóry kemowe wzniesione 10-20 m lokalnie 30 m ponad otaczający teren. Niektóre noszą lokalne nazwy „górze” i osiągają znaczne wysokości, np. Kobyła Góra wys. bezwzględna 85,3 m n.p.m., Raciborskie Góry wys. bezwzg. 74,8 m n.p.m..

Wzgórza posiadają często strome zbocza o znacznych spadkach 12-20%, spłaszczone lub faliste partie szczytowe.

Pomiędzy wzgórzami występują liczne obniżenia wytopiskowe i rozlewiskowe. Powierzchnię gminy rozcinają doliny rzek i wytopiska często o charakterze rynnowym. Charakteryzują się wyraźnymi, stromymi zboczami, przegłębieniami w dnach często wykorzystywanymi przez niewielkie jeziora lub mokradła.

Najniżej położony obszar znajduje się w dolinie rzeki Lnianki w rejonie wsi Petrykozy – 22,0 m n.p.m. Różnica wysokości w skali gminy osiąga wartość 62 m (Petrykozy 22,0 m n.p.m., Kobyla Góra 85,3 m n.p.m.).

Współczesna rzeźba terenu została ukształtowana w czasie ostatniego zlodowacenia północno-polskiego, nazwanego bałtyckim w fazie pomorskiej oraz w okresie po ustąpieniu lodowca. Łądolód skandynawski opuścił tereny nadbałtyckie 14 tys. lat temu. Pozostawił po sobie wiele charakterystycznych, niemal klasycznych form geomorfologicznych. Są to formy powstałe u czoła lodowca oraz pod jego powierzchnią, często nieczynnego już lodu (formy martwego lodu) jak również formy wykształcone przez wody roztopowe lodowca. Po całkowitym stopnieniu lodu powierzchnię zaczęły kształtować wody płynące rzek, wody stojące w rozlewiskach oraz procesy erozyjne (zboczowe) na stokach.

3.1.2. Geomorfologia i geologia

Podstawowymi jednostkami geomorfologicznymi na terenie gminy Rymań są:

- ~ wysoczyzna moreny dennej zajmująca niemal 70% powierzchni, tj. całą północną i środkową część gminy,
- ~ równina sandrowa zajmująca około 10% powierzchni południowo-wschodnią część gminy,
- ~ pradolina pomorska zajmująca około 20% powierzchni południowo-zachodnią i zachodnią część gminy.

Podstawowe jednostki stanowiące tło krajobrazu urozmaicają mniejsze formy: wzgórza kemowe i pagórki moreny czołowej występujące głównie

w obrębie wysoczyzny morenowej oraz zagłębienia i obniżenia wytopiskowe i rozlewiskowe jak również doliny rzek i rynny subglacjalne występujące w obrębie wszystkich podstawowych jednostkach.

Wysoczyzna moreny dennej wznosi się średnio od 45 do 60 m n.p.m. Powierzchnia jej jest na ogół lekko falista. Została ukształtowana pod powierzchnią lądolodu z naniesionego materiału zwałowego w formie glin zwałowych oraz piasków żwirowo-pyłowych. Cofający się lodowiec pozostawił u swego czoła niewysokie pagóry moreny czołowej zaznaczone w terenie ciągiem różnej wysokości pagórków na linii Melno-Kamień Rymański - dalej tereny leśne poniżej m. Starza i kolonii Leszczyn. Najwyraźniej w terenie zaznacza się pagór na południe od m. Melno, pozostałe wtapiają się w krajobraz wysoczyzny.

Pod powierzchnią nieczynnego lodowca (poła i bryły martwego lodu) powstały formy szczelinowe, wykształcone w postaci ciągu wyraźnych, o dużych rozmiarach wzgórz kemowych rozciągających się na północ od linii Skrzydłowo, Rzesznikowo, Rymań, Dębicę aż do jeziora Kamienica w gminie Siemyśl i Gościno. Pojedyncze, lecz nieco niższe wzniesienia kemów pokrywają powierzchnię wysoczyzny moreny dennej również w części północnej gminy. Są to z reguły fluwioglacjalne, usypane przez wody roztopowe topniejących płatów martwego lodu, wypchnięte pomiędzy pękającymi szczelinami w lodowcu. Budują je piaski, żwiry, gliny i mułki wzajemnie przemieszane. Pagórki moreny czołowej zaznaczające linię czoła nacierającego lodowca z północy (ostaniec w okolicy Melna, ciąg niewysokich pagórków od Kamienia Rymańskiego w kierunku wschodnim) zbudowane są z piasków, żwirów, glin i głazów lodowcowych.

Na południe od linii pagórków moreny czołowej rozciąga się równina sandrowa wyniesiona 45-50 m n.p.m. (wysokości równorzędne, niemal z wysoczyzną moreny dennej) o powierzchni płaskiej, lekko pochylona ku południowi do doliny rzeki Czernicy. Powierzchnię sandru budują piaski i żwiry wodnolodowcowe, osadzone przez wody wypływające z czoła lodowca. W części południowo-zachodniej i zachodniej sandr przechodzi w pradolinę towarzyszącą dolinie rzeki Czernicy i Mołstowy. Jest to fragment pradoliny pomorskiej przebiegającej przez obszar niziny nadmorskiej równoległe do

brzegu morskiego. Pradolinę, a w zasadzie jej wyższe tarasy budują piaski i żwiry rzeczne i wodnolodowcowe.

Pradolina została uformowana w okresie przełomu plejstocenu i holocenu w czasie wycofywania się lodowca, kiedy obfite wody roztopowe tworzyły doliny określone obecnie pradolinami. Poziomy tarasowe pradoliny znajdują się na wysokości 40-50 m n.p.m.

Obszar wysoczyzny moreny dennej, sandru oraz pradoliny rozcinają współczesne, holocenijskie doliny rzek Mołstowy, Dębosznicy oraz dolinki dopływów obu tych rzek; urozmaicają liczne obniżenia, wytopiskowe i rozlewiskowe.

Doliny rzek często wykorzystują rynny subglacialne (lodowcowe), charakteryzują się wyraźnymi stromymi brzegami, dość wysokimi. Wyraźną rynną z poziomami tarasów kemowych płynie Dębosznica, a Lnianka tworzy charakterystyczną o szerokim płaskim dnie dolinę otoczoną wyraźnymi krawędziami wysoczyzny morenowej. Wąskie o wysokich brzegach 2 rynny rozcinają wysoczyznę w północnej części gminy pomiędzy Gorawinem i Kinowem oraz pomiędzy Jarkowem i Gorawinem w rejonie Kamienia Rymańskiego malowniczej rynnę towarzyszą pagórki moreny czołowej.

Liczne wytopiska i rozlewiska ukształtowane przez wytapiające się bryły martwego lodu i stagnujące wody roztopowe występują w strefie wzgórz kemowych oddzielając poszczególne wzniesienia. W rozległym obniżeniu na północ od m. Leszczyń bierze początek Dębosznica płynąca na północ do rzeki Błotnicy, a przez szereg obniżeń różnej wielkości przepływa Wkra dopływ Mołstowy.

Dna dolin rzecznych, obniżeń wytopiskowych i rozlewiskowych wypełniają utwory okresu holocenu (po ustąpieniu lodowca) reprezentowane przez: torfy, namuły torfiaste z partiami namułów gliniastych oraz piaski i mułki rzeczno-jeziorne, lokalnie ropy.

Generalnie miąższość utworów czwartorzędowych sięga 80-120 m. Przewagę stanowią utwory plejstocenijskie (lodowcowe) reprezentowane przez przewarstwiane się wzajemnie warstwy glin i piasków zwałowych oraz piasków, żwirów i mułków wodnolodowcowych. Utwory holocenijskie wypełniające obniżenia w powierzchni jednostek plejstocenu posiadają

miąższość niewielką od kilkudziesięciu centymetrów do kilku metrów. W badaniach poszukiwawczych gytii stwierdzono miąższość torfów w granicach 2,4 m do 3,5 m.

Przestrzenne rozmieszczenie jednostek i form geomorfologicznych oraz utwory budujące wierzchnią warstwę podłoża przedstawia mapa warunków geologiczno-geomorfologicznych opracowana w skali 1:20000, stanowiąca załącznik do podstawowego opracowania ekofizjograficznego.

3.1.3. Wody gruntowe, wgłębne i powierzchniowe

Wody gruntowe I poziomu występują na różnych poziomach utworów geologicznych w zależności od głębokości występowania w nich przewarstwień piaszczystych. Najpłycej występują w obniżeniach dolin rzecznych (od 0,20 - 1,0 m), w lokalnych zagłębieniach oraz silnie nawodnionych pokładach torfu w dnach dolin rzecznych, obniżeniach rozlewiskowych. W obrębie sandru i tarasów pradoliny w serii utworów piaszczysto-żwirowych woda gruntowa występuje

w postaci zwierciadła swobodnego na głębokościach od 2 do 5 a nawet 10 m w zależności od wyniesienia terenu. W utworach gliniastych w obrębie wysoczyzny wody gruntowe nie tworzą ciągłego poziomu, lecz występują w postaci sączeń na różnych głębokościach w przewarstwieniach piaszczystych wśród glin lub na podłożu glin pod warstwą piasków.

Wody wgłębne poziomów użytkowych wykorzystywanych dla potrzeb ludności i gospodarki występują w warstwie wodonośnej sięgającej 40-60 m, lokalnie głębszej. Jest to piętro czwartorzędowe w serii piaszczysto-żwirowej wśród glin zwałowych o wydajności dość niskiej w centralnej części gminy i większej w części wschodniej (Dębica, Leszczyn).

Gmina Rymań leży poza terenami głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) o znaczeniu krajowym.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie w latach 2000-2001 określił zasoby dyspozycyjne wód podziemnych i powierzchniowych dla zlewni Regi w tym dla zlewni cząstkowych m.in. dla Mołstowy. Zasoby wód podziemnych dla podregionu bilansowego Mołstowy wynoszą: zasoby

odnawialne Q_0 91824,00 m³/d, zasoby dyspozycyjne 72024,00 m³/d oraz 3001,0 m³/h. Część z tych zasobów przypada gminie Rymań. Zlewnia Dębosznicy wchodzi w podregion przymorski, dla którego określono zasoby odnawialne Q_0 14568,00 m³/d, a zasoby dyspozycyjne 9936,00 m³/d oraz 414,00 m³/h. Tylko niewielki udział (około 10%) tych zasobów przypada na gminę Rymań.

Obszar gminy Rymań jest stosunkowo ubogi w wody powierzchniowe. Leży w dorzeczu dwóch rzek:

- Mołstowy (dopływ Regi) z dopływami Czernica, Rzesznica, Pniewa i Wkra,
- Dębosznica z dopływami Lnianką, 2 ciekami bez nazwy i Lędówką rzeczką graniczną gm. Siemyśl.

Rzeka Mołstowa jest największym dopływem Regi, przez gminę Rymań przepływa na długości około 15 km, szerokość koryta wynosi 8-12 m. Przepływ charakterystyczny (m. Bielikowo) wynosi: SSQ średni z wielolecia 3,13 m³/sek., średni niski 1,29 m³/sek., przepływ nienaruszalny 1,34 m³/sek., przepływ dyspozycyjny 1,79 m³/sek. Dopływy są rzeczkami niewielkimi o niewielkich przepływach.

Rzeka Dębosznica (długość całkowita rzeki 32 km) bierze początek z licznych źródeł usytuowanych na zboczach kemów i w rozległym podmokłym obniżeniu pomiędzy wsią Dębnicą i Strzebielewo. Znajduje się tu dobrze wykształcone źródłisko w głębokim kotle w terenie leśnym. Dębosznica uchodzi do rzeki Błotnicy, przez obszar gminy Rymań płynie na długości około 10,2 km, wąskim korytem.

Oprócz w/w rzek i ich dopływów na terenie gminy występuje gęsta sieć rowów melioracyjnych. Tworzą one bifurkacje tj. rozwidlenia prowadzące wody do różnych dorzeczy.

Dział wodny I rzędu oddzielający dorzecze Regi (Mołstowy) i Dębosznicy przebiega przez obszary położone na południe od Dębnicy, następnie przez wzgórza kemowe usytuowane na północ od Rymania, skręca na północ omijając od wschodu Drozdowo, po czym skręca na zachód do wsi Petrykozy. Północna część wododziału tworzy bramę (przepływ z dorzecza do dorzecza) w pobliżu Górawina, a w rejonie Petrykoz wododział jest niepewny

(trudny do ustalenia). Wód stojących jest niewiele. Największymi są jezioro Popiel o pow. 33,66 ha, niewielkie jezioro Starnin o pow. 7,04 ha., staw w m. Kamień Rymański, kilkanaście oczek wytopiskowych koło Dębicy, Drozdówka, Jarkowa, Kinowa, Rymania i śródleśnych.

Uwaga – patrz także pkt. 11.8.. ”Gospodarka wodna”

3.1.4. Gleby

Na obszarze gminy dominują gleby wytworzone z powierzchniowych utworów czwartorzędowych.

Z utworów zwałowych piaszczystych i gliniastych wykształciły się głównie:

- gleby brunatne kwaśne (Bk)
- gleby brunatne wyługowane (Bw)
- gleby pseudobielicowe (A)
- gleby brunatne właściwe (B)

natomiast z utworów fluwioglacjalnych powstały przeważnie:

- gleby brunatne głęboko wyługowane
- gleby pseudobielicowe kwaśne

W/w gleby pokrywają głównie obszar wysoczyzny.

W obniżeniach wysoczyzny najczęściej występują czarne ziemie, często deluwialne. Natomiast w dolinach rzek i mniejszych cieków występują głównie torfy o różnej miąższości i zmiennym stopniu zamulenia, kredy łąkowe i gytie.

W dolinach rzek często spotyka się torfy pokryte warstwą piasków (15-20 cm).

Na skutek zabiegów agrotechnicznych i melioracyjnych oraz obniżenia wód gruntowych następuje wstrzymanie procesu torfotwórczego i murszenia w górnych poziomach złóż torfowych.

Na obszarze gminy Rymań dominuje typ rzeźby niskopagórkowata i falista.

Średni wskaźnik bonitacyjny rzeźby - 6,8; śr. byłego Woj. Koszalińskiego 7,5% udział powierzchni w bonitacji rzeźby .Tereny o rzeźbie:

5% - bardzo korzystne

50% - korzystne

45% - średniokorzystne

Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi 61,5 przy średniej dla gmin w województwie zachodniopomorskim 62,8.

Z punktu widzenia użytkowego w zależności od żyzności (wnikającej ze składu mechanicznego, zawartości próchnicy, wilgotności, ukształtowania terenu) gleby zaliczono do 8 kompleksów od 2 do 14 (grunty orne) i 2 kompleksów użytków zielonych.

Kompleksy przydatności rolniczej wg Koszalińskiego Ośrodka Naukowo-Badawczego, lata 70:

	Powierzchnia w ha	Udział w %
Grunty orne razem	14612	
2 pszenney dobry	166	2,6
3 pszenney wadliwy	129	2,1
4 żytni bardzo dobry (pszenno-żytni)	1741	27,9
5 żytni dobry	1322	21,2
6 żytni słaby	1371	22,0
7 żytni bardzo słaby	912	14,6
8 zbożowo-pastewny mocny	408	6,5
9 zbożowo pastewny słaby	196	3,1
Razem	6245	100
Użytki zielone	1740	100
2z średnie	1119	64,3
3z słabe i b. słabe	621	36,7
Użytki rolne razem	7985	54,6
Grunty rolniczo nieprzydatne	102	0,7

Znaczne powierzchnie gruntów orných kompleksów najłabszych rolniczo stanowią 24,2% i występują w dużych zwartych kompleksach gruntów orných, głównie w południowej i wschodniej części obszaru gminy.

Są to tereny najwłaściwsze do zagospodarowania w inny niż uprawa roli (wskazane dolesienia, zabudowa mieszkaniowa). Są to rejony wsi: Leszczyn, Dębica, Rzesznikowo, Rymań.

Najkorzystniejsze do upraw rolných są powierzchnie gruntów orných w części północnej i zachodniej obszaru gminy, reprezentowane głównie przez kompleks (4) żytni bardzo dobry (pszenno-żytni) oraz (2) pszenny dobry, występujący w mniejszych kompleksach i rzadziej. Są to rejony wsi (popegeerowskich): Gorawino, Kinowo, Jarkowo, Starnin, Drozdowo oraz Kamień Rymański.

Na terenie gminy głównie w dolinach rzek i obniżen terenowych występują użytki zielone reprezentowane przez łąki i pastwiska głównie średnie (2z), zajmują powierzchnię 64,3% wszystkich użytków zielonych.

Użytki zielone słabe i bardzo słabe (3z) zajmują powierzchnię 36,7%.

Większość użytków zielonych została zmeliorowana w latach rozwoju wielkoobszarowej produkcji rolnej. Łąki były wykorzystywane jako pasza i wypas bydła, obecnie system melioracyjny wymaga renowacji i modernizacji.

3.1.5. Szata roślinna i świat zwierzęcy

Charakterystyka szaty roślinnej oraz świata zwierzęcego została szczegółowo przedstawiona w opracowaniu pt. „Waloryzacja przyrodnicza gminy Rymań – operat generalny” wykonanym przez Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie w 2002 r.

W niniejszym opracowaniu uwzględniono podstawową charakterystykę przyrodniczą gminy na podstawie w/w opracowania.

Istotną rolę w krajobrazie gminy odgrywają ekosystemy:

- ~ leśne, zadrzewienia i zarośla śródpolne i przydrożne,
- ~ dolinne, torfowiskowe i bagienne, łąkowe i wodne,

- ~ ukształtowane celowo: parki dworskie, wiejskie, starodrzew cmentarzy, aleje i szpalery przydrożne.

Lasy - zajmują ponad 40% ogólnej powierzchni gminy i odgrywają najważniejszą rolę w ekologii i gospodarce gminy. Zajmują zwarte kompleksy w południowej części gminy, porastają wzgórza kemowe w części środkowej oraz podmokłe obniżenia w części północnej tworząc mozaikę z gruntami rolnymi. Drzewostany gospodarcze budują głównie gatunki iglaste: sosna dominująca, świerk i modrzew, a z gatunków liściastych dęby, brzozy, buki i olsze.

Ze względów rodzaju siedliska i gatunków dominujących drzewostanów wyróżnić można:

- ~ bory sosnowe i mieszane reprezentujące typy: suboceanicznego boru świeżego, który zajmuje największe powierzchnie w całej południowej części gminy w obrębie sandru i pradoliny oraz kontynentalnego boru mieszanego z dębem i sosną, który porasta wzgórza kemowe usytuowane na północ od Dębicy, Rymania i na południe od Starnina. Cenne pod względem przyrodniczym są bory bagienne i brzeziny bagienne wykształcone na podłożu gleb torfowych w dnach dolin i torfiastych obniżeniach pomiędzy kemami. Bory te występują pomiędzy Rymaniem a Starninem oraz koło Ledowa. Brzeziny bagienne z dominującą brzozą omszoną z kruszyną i charakterystycznymi gatunkami w runie (trzęślica modra, wrzosiec bagienny) występują również w rejonie pomiędzy Starninem a Rymaniem oraz na mniejszych torfowiskach w rejonie Kinowa, Drozdowa i Melna;
- ~ lasy liściaste reprezentujące: buczyny, grądy, łęgi. Olsza czarna i jesion wyniosły występują w łęgach w dnach dolin rzek Mołstowy i Dębosznicy. Na zboczach doliny Mołstowy oraz w rejonie źródlisk rzeki Lędówki (dopływ Dębosznicy na NE od wsi Dębica) występuje subatlantycki nizinny las dębowo-grabowy, a płaty

kwaśnej buczyny niżowej z drzewostanami wyłącznie bukowymi stwierdzono na SW od wsi Strzebielewa i na W od wsi Petrykozy;

- ~ olsy i łożowiska występując na torfowiskach i bagnach z utrudnionym odpływem wód. Wnętrza kompleksów olsowych mające charakter moczaru, występują w rejonie wsi Kamień Rymański i Bukowo, koło Starnina i wsi Petrykozy. Łozowiska z dominacją wierzby szarej i uszatej występują dość licznie na obrzeżach torfowisk mszarnych, na nieużytkach torfowisk niskich przy zarastających rowach (duży rejon na SW od Małoboru).

Ważny element stabilizacji ekologicznej krajobrazu stanowią zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, przydrożne, wzdłuż cieków i na obrzeżach lasów (tzw. zbiorowiska okrajkowe). Szczególną rolę odgrywają naturalne zadrzewienia wśród użytków zielonych w dolinach rzek wzmacniając rolę dolin jako korytarzy ekologicznych oraz zadrzewienia w krajobrazie otwartym na terenach rolniczych i wzdłuż dróg.

Torfowiska, mokradła, wody powierzchniowe -pełnią ważną rolę środowiskową i biocenotyczną. Szczególnie torfowiska, które biorą udział w retencji wód w zlewniach są miejscem występowania unikatowej szaty roślinnej. Wyróżnić tu można grupy roślinne: szuwary wielkoturzycowe, szuwary trzcinowe, szuwary pałki szerokolistnej, szuwary trawiaste z manną mielec, zespoły roślinności wodnej, zespoły mszysto-turzycowe i mszarne. Porastają one liczne zagłębienia wytopiskowe i rozlewiskowe oraz dna dolin rzecznych, oczka wodne, mokradła śródleśne i śródpolne. W zbiorowiskach tych zinwentaryzowano wiele gatunków roślin rzadkich i podlegających ochronie. Występowanie gatunków oraz siedlisk cennych przyrodniczo przedstawione zostało na mapie „Walory przyrodnicze i krajobrazowe” w skali 1 : 25000 (Biuro Konserwacji Przyrody 2002 r.).

Łąki świeże i wilgotne oraz pastwiska -łącznie ze zbiorowiskami ziołoroślowych zajmują około 11% obszaru gminy. Są to użytki zielone

ukształtowane na potrzeby rolnictwa najczęściej ze zmeliorowanych torfowisk niskich. Łąki wilgotne obecnie w znacznej mierze nie użytkowane rolniczo porasta wiele gatunków roślin dziko rosnących. Cenne florystycznie kompleksy roślinności łąkowej, ziołorośli, zarośli wierzbowych i szuwarów występuje w dolinie Lędówki (na E od Dębicy) w dolinie Dębosznicy, w dolinie Mołstowy koło wsi Grądy, pomiędzy Rymaniem i Małoborem, na S od Rzesznikowa.

Do flory gminy Rymań zaliczono 592 gatunki z tego 28 gatunków roślin objętych jest ochroną prawną, a 46 gatunków uznano za rzadkie i zagrożone wyginięciem.

Do najciekawszych z gatunków chronionych należy bardzo licznie występujący wiciokrzew pomorski, grązel drobny, grzybienie północne oraz podkolan zielonkawy. Znaczna jest liczba roślin leczniczych dziko rosnących. Wykazy w/w znajdują się w operacie „Waloryzacja przyrodnicza gm. Rymań”.

Parki pałacowe, dworskie, starodrzewy:-

- LESZCZYN – park wiejski (d. pałacowy) z przełomu XIX/XX w., (pałac – ruina), pow. ca 5,0 ha. Drzewostan – stan tech. dobry

Park został założony w stylu angielskim, swobodnie komponowane zespoły drzew, łąki i polany. Wśród drzew liściastych i iglastych gatunkami dominującymi są:

- buki pospolite
- dęby szypułkowe
- lipy drobnolistne
- świerki pospolite
- sosny pospolite

ponadto występują okazy: klonów, jaworów i kasztanowców.

Uwagę należy zwrócić na:

- topolę kanadyjską (*Populus canadensis*) o śr. pnia 1,5 m
- lipę drobnolistną (*Tilia cordata*) o śr. pnia 1,0 m
- buk czerwolistny (*Fagus sylvatica* var *atropurpurea*)
- 2 cisy (*Taxus baccata*)

W bogatym podszytcie rosna: derenie, trzmielina, snieguliczka, bez, jaŝminowce i rŏzã pomarszczona.

Park: element krajobrazowy, wiatrochronny. Strefa ochronna 50 m (zakaz lokalizacji inwestycji typu motel, zajazd)

Wpisany do rejestru zabytkŏw; nr rej. 983 z dn. 10.02.1978 r.

Nr inw. 2190.

- RYMAŃ – park wiejski (d. pałacowy), częściowo wycięty, z drugiej poł. XVIII w., styl romantyczny o pow. 5,0 ha (pałac – hotel). Układ parku czytelny z elementami wzorowanymi na ogrodach duńskich.

W latach 70-tych wycięto 1,5 ha drzewostanu dębowo-wiązowego mającego ca 200-400 lat – dla bazy maszyn rolniczych.

Na obszarze 5,0 ha parku rośnie jeszcze około 200 drzew liściastych i iglastych reprezentowanych głównie przez:

- świerki pospolite
- wiązy polne
- buli pospolite
- olchy czarne
- dęby szypułkowe

Na uwagę zasługują dęby szypułkowe o śr. 1-1,5 m grubości.

W podszytcie występuje: samosiew wiązowy, jaŝminowce, bez i leszczyna.

Park – mimo zdewastowania można zrekonstruować, z lasem tworzy piękny zespół zieleni w krajobrazie zabudowań wsi.

Wpisany do rejestru zabytkŏw; nr rej. 917 z dn. 28.09.1976 r.

Nr inw. 2183.

- RZESZNIKOWO – park wiejski (pałacowy) z 2 poł. XIX w. Styl krajobrazowy z tendencjami neoklasycystycznymi. Pow. ogólna 4,0 ha.

Wśród starodrzewu parkowego występują: buki, wiązy, dęby, lipy, a także kasztanowce, brzozy, jesiony, klony i jawory.

Drzewa pomnikowe:

- wiąz polny o śr. pnia 1,5 m (zdrowy)
- świerk pospolity o śr. pnia 1,0 m
- modrzew europejski o śr. pnia 1,2 m
- pięciopniowa lipa o łącznej śr. pnia 2,5 m

W parku są lipy i dęby o śr. pni 1-1,5 m.

W podszycie dominuje samosiew wiązowy oraz występuje bez.

Park należy uporządkować i wprowadzić granicę ochronną 60 m szerokości.

Wpisany do rejestru zabytków; nr rej. 924 z dn. 11.12.1976 r.

Nr inw. 2179.

- SKRZYDŁOWO (Melno) – park wiejski (d. dworski) z pocz. XX w. Styl naturalistyczny o pow. 3,0 ha. Stan drzewostanu dobry (zniszczony i opuszczony budynek dworu, również zdewastowany park). Wiek drzewostanu 70-80 lat.

W parku rośnie około 300 drzew, w tym głównie: jesiony, świerki, wiązy, kasztanowce, olchy i dęby, klony pospolite, brzozy, akacje, buki i paklony (*Acer campestre*).

Na uwagę zasługują drzewa dominujące w tym gąszczu zieleni:

- świerk biały (*Picea glauca*)
- 6 szt. dębów czerwonych (*Quercus borealis*) z czego jeden b. piękny
- białodrzew (*Populus alba*) – ogromny o śr. pnia 0,8 m
- 3 szt. klonów srebrzystych (*Acer saccharinum*)

W gęstym, zachwaszczonym, podszycie występują: śnieguliczki i leszczyna.

Park stanowi walor krajobrazowy i plastyczny przy drodze Szczecin-Koszalin.

Daleko idące zatarcie układu przestrzennego oraz podziału funkcyjnego.

Wpisany do rejestru zabytków; nr rej. 984 z dn. 10.02.1978 r.

Nr inw. 2237.

- STARNIN – park wiejski (d. pałacowy), powstał na przełomie XIX/XX w. w stylu naturalistycznym, pow. ogólna 1,1 ha, w tym wody 0,1 ha. Drzewostan w stanie dobrym technicznym, wyposażenie parku doszczętnie zniszczone.

Obszar parku założony w stylu naturalistycznym ma kształt trójkąta. W centrum znajduje się polana i zamulony staw.

Zachował się starodrzew głównie liściasty reprezentowany głównie przez:

- klony pospolite
- olsze czarne
- lipy drobnolistne
- jesiony wzniosłe
- kasztanowce

oraz grochodrzewy, brzozy i jawory.

W parku rosną 2 tuje.

Wśród starodrzewu dominują:

- lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) o śr. pnia 1,5 m
- wiąz polny (*Ulmus compestris*) o śr. pnia 1,0 m
- jesion płaczący oraz jawor o śr. 0,8 m.

W podszyciu występują: leszczyna, bez i śnieguliczka.

Niektóre drzewa uległy zniszczeniu, np. lipa o śr. pnia 1,2 m oraz drzewa obcego pochodzenia.

Park – walor krajobrazowy i ekologiczny.

Wskazania konserwatorskie – ochrona parku od strony zachodniej – pas 60 m. Należy oczyścić staw.

Wpisany do rejestru zabytków; nr rej. 985 z dn. 15.02.1978 r.

Nr inw. 2184.

- JARKOWO – park wiejski (d. pałacowy, założony w II poł. XIX w., powierzchnia 1,5 ha. Drzewostan – dobry stan techniczny.

Drzewostan parku znajduje się w dobrym stanie technicznym i reprezentowany jest głównie przez:

- buki pospolite

- jawory
 - dęby szypułkowe
 - brzozy
 - świerki pospolite
- oraz lipy drobnolistne, modrzewie, klony pospolite.

Na uwagę zasługują drzewa dominujące:

- lipa drobnolistna o śr. pnia 1,5 m (uszkodzona)
- 2 okazy klonu srebrzystego (*Acer dasycarpum*)
- 4 wejmutki (*Pinus strobus*) – 1 o śr. 1 m
- jesion forma płacząca (*Fraxinus excelsior* var. *pendula*)
- dąb szypułkowy (*Quercus robur*) o śr. pnia 1,2 m
- buk pospolity odmiana purpurowa (*Fagus silvatica* var. *stropurpurea*)
- dąb szypułkowy odm. stożkowa (*Quercus robur* var. *fastigista*)

Park jest walorem krajobrazowym w panoramie wsi. oprócz starodrzewu zachował się basen z fontanną. Ciągi spacerowe, place, całe wyposażenie uległo zatarciu i stanowi potencjalne centrum rekreacji.

Wniosek:

Starodrzew należy przegęścić i prześwietlić korony dużych drzew.

Wpisany do rejestru zabytków; nr rej. 926 z dn. 14.12.1976 r.

Nr inw. 2181.

- KINOWO – park (bez nazwy), przypuszczalnie dworski, z przełomu XIX/XX w., pow. ca 1,0 ha. Drzewostan – stan techniczny dobry.

Układ przestrzenny parku jest całkowicie nieczytelny. Park stanowi zwarty gąszcz drzew, krzewów i samosiewów. Dodatkowo park zniszczono przez „zainwestowanie” rolnicze (baza maszynowa).

W parku zinwentaryzowano następujący drzewostan:

- wiązy polne
- jesiony wzniosłe
- buki pospolite
- kasztanowce
- lipy drobnolistne

– dęby szypułkowe

Drzewostan nadmiernie przegęszczony, w podszycie występuje śnieguliczka, leszczyna, bez.

Park – walor krajobrazowy.

Nr inw. 2182.

- GORAWINO – park dworski, początek XX w., w stylu ogrodu rustikalnego o pow. 0,8 ha (park niemal całkowicie zniszczony, zachowało się jedynie około 40 drzew w stanie średnim technicznym, w wieku około 70-90 lat).

Drzewa:

– jodła biała (*Abies alba*)

– dąb szypułkowy (*Quercus robur*)

– 21 szt. świerk pospolity (*Picea excelsa*) – usychające

– 9 szt. jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*)

– 3 szt. klon pospolity (*Acer platanoides*)

– brzoza gruczołkowata (*Betula verrucosa*)

W parku zlokalizowana stacja paliw powoduje usychanie drzew. Drzewa o charakterze pomnikowym nie występują.

Nr inw. 2172.

- DROZDOWO – park wiejski (d. dworski) z przełomu XIX/XX w., styl naturalistyczny o pow. 4,0 ha. Drzewostan – średni stan techniczny.

Zatarty układ przestrzenny parku. W parku rośnie około 300 drzew, wśród nich występują:

– klony pospolite

– dęby szypułkowe

– wiązy polne

– kasztanowce zwyczajne

– wierzby białe

– brzozy gruczołkowate

- lipy drobnolistne
- oraz paklony, świerki pospolite i czeremchy pospolite.

Wśród drzew na uwagę zasługują:

- dąb czerwony (*Quercus borealis*)
- 2 dęby szypułkowe (*Quercus robur*) o śr. pnia 0,8 m
- wiąz 3-pniowy (*Ulmus campestris*)
- paklon 3-pniowy (*Acer campestre*)
- klon jesionolistny (*Acer negundo*)

W podszyciu występują: trzmieliny oraz samosiewy drzew liściastych.

Niektóre starsze drzewa próchnieją i wypadają (sporo wykrotów).

Park – walory krajobrazowe i wiatrochronne (W i NW).

Wpisany do rejestru zabytków; nr rej. 925 z dn. 11.12.1976 r.

Nr inw. 2171.

Starodrzewy

(na cmentarzach dawnych ewangelickich i obecnych rzymsko-katolickich)

RYMAŃ –

- cmentarz z końca XIX lub pocz. XX w. o pow. 0,8 ha (najstarszy niemiecki nagrobek z 1922 roku)

Starodrzew:

- 50 lip o śr. pnia 60-120 cm
- 10 dębów o śr. pnia 100-150 cm
- 5 świerków o śr. pnia 80-100 cm
- 20 wiązów o śr. pnia 80-120 cm

- cmentarz przykościelny z XVII w. (k. św. Szczepana) o pow. og. 0,31 ha.

Starodrzew:

- 11 lip o śr. pnia ca. 60 cm
- 5 jesionów o śr. pnia ca 60 cm

DEBICA –

- cmentarz ewangelicki z k. XIX w. o pow. 0,1 ha.

Starodrzew:

- 20 lip o śr. pnia 50-100 cm
 - 5 żywotników o śr. pnia 30-40 cm
 - 10 brzoź o śr. pnia 50-80 cm
- cmentarz przykościelny z XVII w. o pow. 0,19 ha
 Kościół z otoczeniem wpisany do rej. zabytków Nr rej. 379 z dn. 10.04.1964
 Starodrzew:

- pomnikowy jesion o obw. pnia 360 cm
- 7 kasztanowców o śr. pnia 70 cm
- 8 jesionów o śr. pnia 80 cm
- 3 buki o śr. pnia 60 cm
- 2 daglezje o śr. pnia 60 cm

LESZCZYN –

- cmentarz rodowy Maneuffel'ów z poł. XIX w. o pow. 0,04 ha w otoczeniu lasu (nieczynny). Cmentarz zdewastowany, pozostały fragmenty żywopłotów grabowych (4 fragmenty).

RZESZNIKOWO –

- cmentarz ewangelicki z k. XIX w. o pow. 0,5 ha. Drzewostan zachowany w dobrym stanie.

Starodrzew:

- 15 lip o śr. pnia 50-100 cm
- 5 grabów o śr. pnia 50-100 cm
- 3 świerki o śr. pnia 50-80 cm
- 1 dąb o śr. pnia ca 200 cm (Dąb pomnikowy)

- cmentarz rodowy z pocz. XX w. d. ewang. o pow. 0,012 ha. Cmentarz nie jest wydzielony powierzchni leśnej.

Przy drodze dąb pomnikowy o obw. pnia 500 cm.

Starodrzew:

- 2 brzozy o śr. pnia ca 30 cm

PETRYKOZY –

- cmentarz ewangelicki z 2 poł. XIX w. Zwarty starodrzew, żywopłot grabowy wzdłuż granicy północnej, zakrzewienie i runo z barwinkiem i bluszczem.

Starodrzew:

- 2 lipy o śr. pnia 60 cm
- 1 jesion o śr. pnia 55 cm
- 8 dębów o śr. pnia 70 cm
- 2 buki o śr. pnia 70 cm
- 1 grab o śr. pnia 50 cm

DROZDOWO –

- cmentarz przykościelny z poł. XIX w. o pow. 0,4 ha.

Starodrzew:

- 30 lip o śr. pnia 60-120 cm
- 10 kasztanowców o śr. pnia 90-120 cm

- cmentarz rodowy, d. ewang. z 2 poł. XIX w. o pow. 0,25 ha.

Starodrzew:

- 2 lipy o śr. pnia 60 cm
- 6 kasztanowców o śr. pnia 60 cm
- 1 jesion o śr. pnia 60 cm
- 5 dębów o śr. pnia 60 cm

Drzewostan częściowo zdewastowany, żywopłot grabowy wzdłuż granicy.

GORAWINO –

- cmentarz komunalny, dawny ewang. z 2 poł. XIX w., czynny rzym.-kat. o pow. 0,77 ha

Starodrzew:

- 19 lip o śr. pnia 60 cm
- 7 jesionów o śr. pnia 80 cm
- 9 świerków o śr. pnia 50 cm

W prawym rogu cmentarza rośnie pomnikowy jesion o obw. pnia 330 cm.

Zachowała się aleja lipowa i pojedyncze drzewa.

- cmentarz przykościelny z 1 poł. XVII w. o pow. 0,01 ha.

Starodrzew:

- 15 lip o śr. pnia 80 cm
- 2 jesiony o śr. pnia 60 cm

Wśród starodrzewu przy murze cmentarnym rosną 2 lipy pomnikowe o obw. pnia 400 cm

DROZDOWO –

- cmentarz ewangelicki założony na przełomie XIX/XX w. o pow. 0,28 ha

Starodrzew:

– 18 lip o śr. pnia 60 cm

Lipy w rzędzie wzdłuż granicy, wewnątrz zakrzewienie i runo barwinkowo-bluszczowe.

- cmentarz komunalny rzymsko-katolicki, o pow. 0,47 ha, założony w 1950 r.

Starodrzew:

– 5 lip o śr. pnia 50 cm

– 3 jesiony o śr. pnia 50 cm

– 2 żywotniki o śr. pnia 30 cm

– 7 topól o śr. pnia 50 cm

– 4 świerki o śr. pnia 50 cm

Zieleń cmentarna w stanie dobrym (rzędy drzew przy ogrodzeniu, żywopłoty z tui, żywotnika i ligustru.

STARNIN –

- cmentarz przykościelny, dawny ewang. zał. w XV w. o pow. 0,14 ha, nieczynny.

Starodrzew:

– 10 lip o śr. pnia 70 cm

– 6 świerków o śr. pnia 50 cm

Po lewej stronie Kościoła przy ogrodzeniu rośnie pomnikowa lipa o obw. pnia 600 cm.

Wpisany do rejestru zabytków; nr rej. 1208 z dn. 27.12.1987 r.

- cmentarz komunalny rzymsko-katolicki – nieczynny, z 2 poł. XIX w. i pocz. XX w. o pow. około 0,60 ha. Zachowane: starodrzew i aleje cmentarne.

14 gatunków roślin drzewiastych w tym:

1 gatunek drzew iglastych

9 gat. drzew liściastych

4 gat. krzewów

Naliczono około 30 świerków i 45 lip.

W drzewostanie brak drzew pomnikowych.

Fauna .-

W faunie gminy Rymań zinwentaryzowano co najmniej 157 gatunków kręgowców tu rozradzających się lub prawdopodobnie lęgowych.

Z tej liczby do kręgloustych należą 2 gatunki, do ryb 17, do płazów 11, do gadów 1, do ptaków 104 i do ssaków 22.

Najliczniejszą grupę stanowią ptaki, w tym 24 gatunki bardzo cenne m. in. bocian biały (19 gniazd), kania ruda, błotniak stawowy, derkacz, żuraw (12 stanowisk) zimorodek (10 stanowisk), remiz, srokosz, liczne perkozy i inne.

Miejscami bytowania zwierząt są przede wszystkim doliny rzek Mołstowej i Lnianki z kompleksami torfowisk i lasów mieszanych oraz liczne mokradła, torfowiska i oczka wodne występujące w obrębie wysoczyzny morenowej (szczególnie pasmo wzgórz kemowych) jak również rozległe kompleksy leśne w pradolinie i na sandrze.

Rzeka Mołstowa jest jedną z ważniejszych, w których bytują co najmniej dwa gatunki minogów: strumieniowy i rzeczny, a dawniej pojawiały się również lipienie i łososie.

Wszystkie stwierdzone gatunki gadów (tylko 1 – jaszczurka, żyworodna, koło Dębicy) i płazów (9 gatunków żab, w tym szczególnie zagrożony kumak nizinny 10 stanowisk rejon Górawina) objęte są ochroną gatunkową.

Z ssaków do najcenniejszych zaliczono: jeża, zając szaraka, kunę, tchórza, wydrę oraz norkę amerykańską.

Ze zwierząt łownych największą populację stanowią sarny, dziki i jelenie.

Na obszarze gminy zlokalizowano podlegające ochronie gniazda bociana białego w następujących miejscowościach.:-:

Górawino	–	2
Dębica-Leszczyn	–	6
Starnin	–	1
Kinowo	–	1

Jarkowo	–	1
Drozdowo	–	2

Lokalizacja gniazd bocianich ściśle związana jest z miejscem żerowania, którym są głównie łąki i pastwiska dolin rzecznych i obniżeń terenowych występujących w pobliżu ww. miejscowości.

Gniazda zbudowane są na kominach obiektów budowlanych i słupach energetycznych.

3.1.6. Klimat lokalny

Obszar gminy Rymań leży wg K. Prawdzica w Krainie Klimatycznej gryficko-białogardzkiej. Potwierdzają to analizy wartości klimatycznych uzyskanych z danych wieloletnich meteorologicznych oraz analizy geomorfologii, hipsometrii i pokrycia terenu.

Jest to kraina klimatyczna charakteryzująca się klimatem przejściowym między klimatem krainy nadmorskiej, stosunkowo łagodnym, a surowszym klimatem Pojezierzy.

Oto kilka danych meteorologicznych charakterystycznych dla obszaru gminy:

- średnia temperatura roczna 7,5° - 7,9°C
- w okresie letnim 14° -14,5°C
- liczba dni gorących 13 - 49
- zima rozpoczyna się w okresie 3-6 stycznia i trwa 45-65 dni
- pokrywa śnieżna utrzymuje się przez 40-45 dni
- średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi 600-650 mm, z czego w okresie letnim maj-lipiec spada 180-200 mm wody
- okres wegetacyjny roślin rozpoczyna się w dniach pomiędzy 6-8 kwietnia i trwa 215-218 dni
- okres gospodarczy rozpoczyna się w marcu, między 18-20 marca i trwa 255-260 dni
- okres żniw przypada na lipiec między 28-31 VII

Reprezentatywnymi stacjami meteorologicznymi dla tej krainy są Resko i Gryfice.

Dane ze stacji Resko wykazują dość chłodne i wilgotne lato oraz niezbyt surową zimę. Temperatury średnie miesięczne najniższe występują w styczniu i lutym. Wiosny są opóźnione i dość chłodne, temperatura intensywnie wzrasta dopiero od maja. Lata nie są najcieplejsze, jesień długa i ciepła.

Podstawowe dane meteorologiczne dla stacji Resko

	lata 1951-80	1981-96
śr. temp. roczna	7,8°C	7,7 °C
śr. temp. stycznia	-1,7 °C	-
śr. temp. lipca	17,5 °C	-
śr. opad roczny	678 mm	709 mm

częstotliwość kierunków wiatrów w %

kierunki	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	Cisza
zima	0,3	4,9	7,5	13,3	16,3	21,1	14,2	6,1	16,3
wiosna	9,8	9,8	10,2	12,4	6,7	10,4	13,7	9,3	17,7
lato	6,7	6,9	6,0	7,2	8,7	16,5	14,2	9,4	24,4
jesień	1,9	2,7	8,0	15,6	14,8	16,0	11,6	4,3	25,1
rok	4,7	6,2	7,9	12,2	11,6	16,0	13,4	7,2	20,8

Dominują wiatry południowo-zachodnie, przy znaczącym udziale wiatrów południowych zimą i jesienią oraz wiatrów południowo-wschodnich jesienią.

Wielkość opadów atmosferycznych rejestrowana jest w miejscowości Sławoborze. Pomiary z lat 1956-80 przedstawiają się następująco:

średnie miesięczne i roczna suma opadów atmosferycznych

miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
sumy opadów w mm	50	40	40	52	63	58	88	77	69	63	65	62	722

Dane te można przyjąć jako wiarygodne dla południowej i środkowej części gminy (odległość od Sławoborza 10 km)

Wyróżnienia typów pogodowych dla Pojezierza Pomorskiego dokonał A. WOŚ w 1999 wyodrębniając kilka regionów.

Gminę Rymań należałoby zaliczyć do Regionu Środkowo-pomorskiego. Autor określił dla tego obszaru następujące typy pogody utrzymujące się przez określoną liczbę dni .

średnia roczna liczba dni z głównymi typami pogody

typ pogody	słoneczna	pochmurna	z dużym zachmurzeniem	bez opadu	z opadem	Razem
ciepła	21,9	145,6	88,8	132,5	123,9	256,4
przymrozkowa	9,6	35,5	30,9	43,1	32,9	76,0
mroźna	4,5	14,8	12,2	17,4	14,3	31,7

Zdecydowanie wg tej klasyfikacji przeważa typ pogody ciepłej, ale pochmurnej z dość dużą liczbą dni z opadami.

Klimat lokalny określony jako topoklimat zależny od warunków ukształtowania powierzchni, pokrycia roślinnością, budową podłoża w gminie Rymań jest zróżnicowany. Generalnie ze względu na znaczną powierzchnię leśną charakteryzuje się przynajmniej w części środkowej i południowej części gminy zrównoważonymi wartościami termiczno-wilgotnościowymi (mniejsze różnice pomiędzy najwyższymi a najniższymi wartościami), dużą ilością ciszy i słabszymi wiatrami.

Klimat lokalny oceniany z punktu widzenia warunków dla osadnictwa jest dość zróżnicowany. Korzystne warunki klimatyczno-zdrowotne występują w obrębie wyniesionych, o suchym podłożu terenach, płaskich lub nachylonych w kierunku południowym, zachodnim i wschodnim. Należą tutaj obszary

równiny sandrowej, wysoczyzny morenowe, wyższe partie pradoliny (wyższe tarasy akumulacyjne).

Niekorzystne warunki klimatyczno-zdrowotne występują w obrębie podmokłych rozległych obniżeniach wytopiskowych i rozlewiskowych w dnach dolin rzecznych, o podłożu torfowiskowym i mułkowo-namułowym. Wysoka wilgotność powietrza w tych obszarach, często utrudnione przewietrzanie powoduje powstawanie inwersji termicznych i zaleganie mgieł. Do tych terenów należy zaliczyć dolinę rzeki Mołstowy, Lnianki oraz torfowiska w dolinie Dębosznicy i Wkry, wytopiska towarzyszące wzgórzom kemowym.

Zróżnicowane warunki klimatyczno-zdrowotne posiadają wzgórza moreny czołowej i kemy. Stoki północne tych wzgórz posiadają mniej korzystne warunki nasłonecznienia, niższą liczbę godzin ze słońcem w stosunku do stoków południowych.

Specyficznymi warunkami klimatyczno-zdrowotnymi charakteryzują się kompleksy leśne. Najkorzystniejsze posiadają bory świeże i bory mieszane świeże rosnące na podłożu piaszczystym. Lasy liściaste rosnące na zwięzłym (gliniastym) podłożu są z reguły chłodne w okresie upałów, dają orzeźwiające powietrze sprzyjające wymianie nagrzanych mas powietrza nad polami i terenami zabudowanymi.

3.2. Charakterystyka zasobów użytkowych i walorów środowiska :-

3.2.1. Ocena odporności środowiska na degradację oraz zdolność do regeneracji

W obrębie gminy Rymań występują obszary o różnej odporności. Część południowa (sandrowa) i południowo-zachodnia (pradolina) charakteryzuje się niskim potencjałem. W rolnictwie uzyskuje się tu niskie plony (gleby kompleksu 6, 7 częściowo 5), są to gleby wymagające nawożenia, podatne na suszę. W leśnictwie są to siedliska borowe, o dość niskim przyroście masy drzewnej, podatne na niszczenie przez szkodniki, charakteryzujące się małą

odpornością na antropopresję. Są to rejony od dawna zagospodarowane jako przestrzeń leśna. Jest to najbardziej korzystny sposób użytkowania gwarantujący utrzymanie względnej równowagi ekologicznej i ochronę przed destrukcyjnymi zmianami krajobrazu.

Niskim potencjałem samoregulacyjno-odpornościowym charakteryzują się wzgórza kemowe o znacznych spadkach zboczy narażone na procesy zboczowe, szczególnie na erozję wodną (wymywanie z gleby substancji). Niemal wszystkie wyższe i strome wzgórza w gminie Rymań są zalesione (lasy mieszane, duży udział liściastych), co stabilizuje podłoże i gwarantuje ochronę wzgórz. Do tej grupy należą również strome zbocza dolin rzecznych i rynien lodowcowych.

Mało odporne na wszelkie zmiany w zakresie stosunków wodnych są dna dolin rzecznych oraz obniżenia rozlewiskowe. Są to obszary użytkowane jako trwałe użytki zielone lub pozostawione jako mokradła i torfowiska. Ten sposób użytkowania jest najbardziej optymalny. Ukształtowane tu ekosystemy trawiaste lub olsy i łągi (olsze czarne, brzeziny bagienne, łożowiska i szuwały) utrzymują równowagę ekologiczną, właściwą retencję wodną, są miejscem bytowania licznych gatunków flory i fauny. W północnej i środkowej części gminy w obrębie w/w obniżen funkcjonuje wprowadzony przez człowieka system melioracyjny – połączenie rzek szeregiem rowów otwartych. System ten działający na potrzeby rolnictwa (użytkowanych łąk i pastwisk) wymaga konserwacji i usprawnienia na rzecz działania nawadniająco-odwadniającego.

Pozostała część rolniczej przestrzeni produkcyjnej bazująca na glebach średnio-żyźnych kompleksów 4 i 5, z mniejszym udziałem kompleksu 2 w gruntach ornym charakteryzuje się dość wysokim potencjałem samoregulacyjno-odpornościowym. Są to tereny lekko faliste, zbudowane z glin i piasków gliniastych lodowcowych, wymagające utrzymania użytków rolnych w dość wysokiej kulturze agrotechnicznej. Są to równocześnie tereny wskazane dla rozwoju rolnictwa i osadnictwa. Należą tutaj rejony północne gminy: Jarkowo-Kinowo, Górawino, Drozdowo oraz środkowe: Rzesznikowo, Rymań, częściowo Leszczyn.

Wody powierzchniowe z wyjątkiem Mołstowy ze względu na niewielkie przepływy lub niewielkie rozmiary powierzchniowe oczek i jezior

charakteryzują się bardzo niskim potencjałem. Nie są w stanie przyjmować żadnych zanieczyszczeń z terenów otaczających (ścieków bytowych i spływów z pól). Jedynie Mołstowa niesie większą ilość wody i posiada określony przepływ dyspozycyjny. Obecne zanieczyszczenie (III klasa) jest w zasadzie na granicy przydatności jej wód do jakiegokolwiek użytkowania i funkcjonowania w niej życia biologicznego.

3.2.2. Ocena zachowania i ochrony zasobów użytkowych

Największym bogactwem naturalnym gminy Rymań są zasoby przyrody żywej, którą zajmują użytki rolne 53% oraz lasy 40%.

Rolnicza przestrzeń produkcyjna bazuje na gruntach ornych dominujących w strukturze użytków (ca 78%) oraz na użytkach zielonych łąkach i pastwiskach (22%).

Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi 61,5 i jest nieco niższy od średniej wojewódzkiej. Z analizy przydatności gleb dla określonych roślin wynika, że najkorzystniejsze są warunki dla upraw zbóż i roślin okopowych. Zdecydowanie przeważają kompleksy „żytnie” tj. 4 bardzo dobry (28%), 5 żytni dobry (21,2%), przy dość dużym udziale kompleksów słabych 6 i 7 (łącznie 36%).

W klasyfikacji gleboznawczej sytuacja wygląda korzystniej. Świadczy to o dość wysokiej kulturze rolnej i dbałości o użytki rolne, zwłaszcza grunty orne. Dość znaczne zaniedbania widoczne są w trwałych użytkach zielonych. Upadek hodowli bydła spowodował, że nieużytkowane pastwiska i niekoszone łąki zaczęły porastać gatunki dziko rosnące, wkroczyły na część podmokłych łąk szuwary i zarośla wierzby łoży.

Charakterystykę bonitacji gleb przedstawia poniższa tabela:

	Powierzchnia w ha	Udział w %
Grunty orne		
IIIa	144	2,4
IIIb	803	13,2
IVa	1712	28,1
IVb	1720	28,2
V	991	16,2
VI	669	10,9
RzVI	59	1,0
Razem	6098	41,7
Użytki zielone		
III	342	17,2
IV	912	45,8
V	485	24,4
VI	207	10,4
PszVI	43	2,2
Razem	1989	13,6
Użytki rolne	8087	55,3
Lasy, tereny zadrzewione, tereny zakrzaczone	5357	36,7
Pozostałe	1168	8,8
Powierzchnia ogólna	14612	100

Wśród gatunków orných dominują klasy IVa i IVb – zajmują one 56% gruntów orných w równej proporcji po 28%.

Gleby klas IIIa i IIIb o najwyższych wartościach bonitacyjnych zajmują ponad 15%. Są korzystne dla szerokiego wachlarza upraw, w tym ogrodniczo-sadowniczych.

Grunty klas słabych (VI i RzVI) zajmują 12%. Są to grunty marginalne nieopłacalne w produkcji. Powinny być przeznaczone pod innych rodzaj użytkowania (zabudowa lub zalesienia). Do gleb niekorzystnych dla upraw polowych należą fragmenty terenów nadmiernie podmokłych (kompleks 8 – 6,5% i 9 – 3,5%), powinny zostać przekształcone w trwałe użytki zielone.

W użytkach zielonych wyróżnić można średnie pod względem żyzności i o uregulowanych stosunkach wodnych (prawidłowe melioracje), które stanowią 64% oraz użytki słabe, mniej żyzne, nadmiernie wilgotne. Część

użytków zielonych (około 30%) nie przedstawia większej wartości użytkowej rolniczej, jest ważna ze względów ekologicznych. Przestrzenne rozmieszczenie kompleksów glebowych przedstawia mapa źródłowa „Warunki glebowo-rolnicze” (Starostwo Powiatowe Kołobrzeg – materiały 2007 r.), a mapa „Uwarunkowania ekofizjograficzne” wyróżnia rejony o przewadze gleb żyznych i rejony o przewadze gleb mniej żyznych.

Lasy zajmujące 40% powierzchni gminy występują w dużych zwartych powierzchniach w części południowo-zachodniej i południowej (obszar pradoliny i sandru), w pasie środkowym na wzgórzach kemowych oraz w rozproszeniu na pozostałym obszarze. Typy siedliskowe oraz charakterystyka przyrodnicza została omówiona w pkt. 3.1.5.

Drzewostany gospodarcze budują: sosna (dominująca), świerk i modrzew, z gatunków liściastych dęby, brzozy, buki i olsze. Lasy skarbu państwa administrowane są przez Nadleśnictwo Gościno, fragment części zachodniej przez Nadleśnictwo Resko. W zdecydowanej większości są to lasy gospodarcze. Lasy ochronne zajmują niedużą powierzchnię:

- ~ lasy wodochronne o pow. 72,50 ha wokół j. Popiel oraz o pow. 182,74 ha lasy stanowiące ostoję zwierząt objętych ochroną gatunkową (nie zaznaczone na mapie, są to oddziały 585, 586, 608, 609, 631, 634, 635)

Gospodarka leśna prowadzona jest na podstawie planów urządzenia lasu. Ndl. Gościno posiada obowiązujący plan na lata 2006-2016.

Lasy gminy Rymań charakteryzują się dość wysokimi wskaźnikami zasobności:

– przeciętna zasobność	205 m ³ /ha
średnia krajowa	191 m ³ /ha
– przeciętny wiek	55 lat
– przeciętny przyrost	4,12 m ³ /ha
średnia krajowa	3,54 m ³ /ha

Część drzewostanów porasta siedliska niezgodnie z predyspozycjami. Generalnie określono, że skład zgodny z siedliskiem posiada ca 24%

drzewostanów, częściowo zgodnych z siedliskiem ca 58% drzewostanów, a ca 18% niezgodnych z siedliskiem.

Gospodarka leśna odgrywa istotną rolę w gospodarce gminy, ze względu na powierzchnię jest to podstawowe przyrodnicze bogactwo źródło utrzymania części mieszkańców. Poza główną funkcją jaką jest pozysk drewna, lasy posiadają bogactwo runa leśnego (grzyby, jagody, borówki), rośliny o znaczeniu leczniczym (wykaz w Waloryzacji przyrodniczej gminy), zwierzynę łowną (sarny, dziki, jelenie).

Część lasów posiada znaczne walory przyrodnicze, zachowały naturalny charakter.

Surowce naturalne obecnie słabo rozpoznane, odgrywają niewielką rolę w gospodarce gminy. Udokumentowane złożo kruszywa naturalnego (pospółka) „Rzesznikowo”, o zasobach określonych w 1976 r. na 3.033 tys. ton, eksploatowane w latach 70, obecnie jest rekultywowane.

W roku 2006 rozpoczęto wydobywanie kruszywa w niewielkim złożo (pow. 2 ha) przy wsi Kinowo.

Niewielkie wyrobiska kruszywa znajdują się we wsiach: Drozdowo, Leszczyn, Starnin, Melno, Skrzydłowo. Prawdopodobnie większe złożo kruszywa grubego występują w obrębie obszarów leśnych, co ogranicza ich przyszłą eksploatację.

Na terenie gminy Rymań znajduje się około 30 złóż torfów sklasyfikowanych i zbilansowanych przez Instytut Melioracji i Użytków Zielonych Falenty w 1996 r. – (przedstawionych w wykazie tabelarycznym i na mapie poglądowej 1 : 100000 Podstawowego opracowania ekofizjograficznego). Wiele tych złóż zaliczono do osobliwości przyrodniczych, wyróżniono złożo zlokalizowane w lasach, złożo wykorzystywane gospodarczo dla rolnictwa, a część wykazano jako potencjalną bazę zasobową.

Poniżej podaje się wykaz złóż stanowiących bazę zasobową wg oznaczeń zawartych w opracowaniu Instytutu Melioracji.

złożo nr 114 Jarkowo, na NE od wsi, pow. 1,3 ha, miąższość torfu 3 m

złożo torfu przejściowego, torfowisko mszarne

złożo nr 115 Jarkowo na E od wsi, pow. 5,0 ha, miąższość 4 m

złożo nr 116 Jarkowo na E od wsi, pow. 4,5 ha, miąższość 2,78 m

złoże nr 18 Jarkowo przy drodze do Górawina, pow. 7,5 ha,
miąższość 2,75 m
złoże nr 24 Jarkowo – wieś Starnin, pow. 1,0 ha, miąższość 3,38 m
złoże nr 26 Jarkowo (koło j. Popiel) pow. 1,3 ha, miąższość 4,4 m
złoże nr 19 Jarkowo (na E od wsi w dolinie Wkry) pow. 38 ha,
miąższość 4,35 m, złoże wyeksploatowane na pow. 5 ha
złoże nr 41 Morowo (na N od wsi Dębica), pow. 3 ha, miąższość 3,8 m
złoże nr 49 Morowo (na N od Rymania przy drodze do Drozdowa)
pow. 15 ha, miąższość 2,28 m ~ złoże gospodarczo-rolnicze
złoże nr 48 Morowo (na N od Rymania przy drodze do Górawina)
pow. 86 ha, miąższość 2,6 m ~ złoże gospodarczo-rolnicze

Obecnie nie prowadzi się eksploatacji torfu. Złóża są chronione przed degradacją, część należałoby objąć ochroną prawną.

3.2.3. Ocena zachowania i ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych

Gmina Rymań nie posiada wybitnych walorów krajobrazowo-przyrodniczych sprzyjających rozwojowi turystyki na dużą skalę, głównie ze względu na brak większych jezior i rzek umożliwiających wypoczynek nad wodą.

Nie mniej posiada znaczne, cenne walory istotne z przyrodniczego punktu widzenia. Są to dobrze zachowane formy rzeźby polodowcowej z wykształconymi charakterystycznymi ekosystemami. Wyróżnić tu można następujące obszary:

Wzgórza kemowe

Wyróżniają się wyraźnie w krajobrazie środkowej części gminy ciąg wzgórz kemowych, klasycznych wręcz form szczelinowych pola martwego lodu. Wzgórza różnej wielkości wzniesione 20-25 lokalnie 35 m ponad otaczający teren rozciągające się na północ od Rzesznikowa, Rymania, Leszczyna, Dębnicy.

Pomiędzy wzgórzami liczne obniżenia wytopiskowe i płaskie rozlewiska zajęte przez łąki, torfowiska mszarne i lasy bagienne. Wzgórza porośnięte są lasami głównie drzewostanami dębowymi, w tym licznymi potężnymi dębami i bukami.

Duża mozaika florystyczna, kompleksy lasów łągowych, buczyn i grądów w obniżeniach torfowiskowych lasy bagienne z dominacją brzozy omszonej i sosny (między Starninem a Rymaniem). Obszar źródliskowy Dębosznicy, malownicze jezioro Starnin. Bardzo liczne gatunki roślin rzadkich i chronionych, siedlisko bytowania kumaka nizinnego, szeregu gatunków płazów i ptaków (m. innymi orlik krzykliwy).

Doskonale zachowany fragment krajobrazu polodowcowego z ekosystemami i gatunkami w znacznej mierze podlegające ochronie. Nawet 90% siedlisk tego obszaru kwalifikowane jest do ochrony zgodnie z tzw. „Dyrektywą Habitatową” (92/43/EEC) z 1992 o ochronie naturalnych systemów dzikiej flory i fauny.

W „Waloryzacji przyrodniczej gminy” (Biuro Konserwacji Przyrody 2002 r.) obszar kemów zastał zaproponowany do uznania za obszar chronionego krajobrazu OChK – I „Kemy Rymańskie”.

W roku 2004 Polska przekazała do Komisji Europejskiej listę obszarów Natura 2000. Kemy gminy Rymań znalazły się na liście obszarów specjalnej ochrony siedlisk (500) oznaczone PLH 320012 „Kemy Rymańskie”.

Dolina rzeki Motłowy

Wąska dolina, głęboko wcięta w piaszczystą pradolinę plejstoczeńską, meandrujące koryto rzeki, bogactwo ekosystemów zarówno w dolinie jak i na zboczach oraz terenach sąsiadujących. Bogate florystycznie lasy łąkowe w dnie doliny i grądy na zboczach z licznymi gatunkami chronionymi, równocześnie jeden z najcenniejszych faunistycznie terenów gminy (ryby – minóg rzeczny i strumieniowy, liczne gady m.in. rzekotka, traszka, ropucha szara, żaba jeziorkowa, wydra, liczne gatunki ptaków m.in. zimorodek, kania rdzawa, łabędź niemy, derkacz, bocian biały). Korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym.

W „Waloryzacji przyrodniczej gminy” zaproponowany obszar chronionego krajobrazu OChK – II „Dolina Mołstowy”.

Fragmenty dolin rzecznych i rynien subglacjalnych

Dolina Lnianki

Fragment rynnowego odcinka doliny rzeki Lnianki w rejonie wsi Petrykozy. Niezwykle malowniczy, urozmaicony krajobraz – płaskie dno doliny, wysokie brzegi, wzgórza na zachodnim brzegu. Zróżnicowane kompleksy leśne – wilgotne łągi z wysiękami wód gruntowych, kwaśne buczyny na zboczach, starodrzewia, roślinność łąkowa i szuwarowa na torfowiskach. Liczne gatunki roślin chronionych. W „Waloryzacji” zaproponowano do uznania za Zespół przyrodniczo-krajobrazowy ZPK - I „Ludwikowo”.

Fragmenty rynny lodowcowej pomiędzy Jarkowem i Górawinem

W malowniczej rynnie polodowcowej przebiegającej południkowo przez obszar pól pomiędzy wsiami Mechowo-Jarkowo-Kinowo a Górawinem wyróżniają się dwa cenne pod względem przyrodniczym tereny:

- 1) Odcinek rozszerzonej rynny ze wzgórzami pośrodku i kilkoma oczkami wodnymi w północnej części (aż do granic z gm. Siemyśl).

Występuje tu kompleks grądów z dominacją buków, dębów i grabów w drzewostanie, a na wzniesieniach kwaśny las bukowo-dębowy. Licznie występuje wiciokrzew pomorski, kalina koralowa, bogate runo z gatunkami chronionymi. Oczka wodne porośnięte trzciniowiskami i łożowiskami.

Występuje tu duża różnorodność ekologiczna i zachowany jest naturalny charakter. Z tego względu w „Waloryzacji” zaproponowano Zespół przyrodniczo-krajobrazowy ZPK - II „Las Górawiński”.

- 2) Odcinek rozszerzenia rynny w pobliżu wsi Kinowo zajęty przez rozległe, płaskie torfowisko porośnięte brzezinami bagiennymi ze stanowiskami rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków roślin. Brzeziny bagienne należą do siedlisk podlegających ochronie.

W „Waloryzacji” zaproponowano utworzenie Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego ZPK - III „Torfowiska koło Kinowa”.

Rynna lodowcowa w rejonie Kamienia Rymańskiego

składa się z dwóch rozgałęzień biegnących równolegle. Jest głęboka, z licznymi przegłębieniami wypełnionymi jeziorem, oczkami i mokradłami, posiada wysokie strome brzegi. Teren bogaty florystycznie, duża kontrastowość ekologiczna, naturalny charakter ekosystemów: bagiennych, wilgotnych łąk, szuwarów, zbiorowiska zaroślowe, łożowiska, lasy olszowe, na zboczach starodrzew bukowy i dęby szypułkowe. Liczne gatunki zwierząt objętych ochroną gatunkową m.in. płazy: ropucha szara, zielona, jeziorowa, żaba moczarowa

i wodna; z ptaków: perkoz dwuczuby, łabędź niemy, gagol, łyska, kokoszka wodna. W „Waloryzacji” zaproponowano utworzenie Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego ZPK-V „Kamień Rymański”.

Jezioro Popiel

Największe jezioro w gminie, o owalnym kształcie, usytuowane w kompleksie leśnym, otoczone pasem szuwarów trzcinowych. Duża kontrastowość ekologiczna: źródliska i strumień odprowadzający wodę w otoczeniu lasów łągowych z olszą czarną, na stromych brzegach jeziora fragmenty kwaśnych lasów dębowo-bukowych i borów sosnowych, liczne gatunki roślin rzadkich i chronionych, miejsca rozrodu gadów. W „Waloryzacji” zaproponowano utworzenie Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego ZPK-IV „Jezioro Popiel”.

Poza powyżej wymienionymi obszarami na terenie gminy Rymań występują liczne mniejsze enklawy z zachowanymi naturalnymi siedliskami będące miejsce bytowania, często miejscem rozrodu dziko żyjących zwierząt. Są to najczęściej tereny podmokłe, torfowiska, bagna, mokradła, oczka wytopiskowe śródpolne i śródleśne. Są wśród nich bardzo cenne torfowiska mszarne ze zbiorowiskami o charakterze naturalnym z rzadko spotykanymi, zagrożonymi i chronionymi gatunkami roślin. Takich terenów zinwentaryzowano w gminie 18 i zaproponowano objęciem ochroną jako użytki ekologiczne. Wykaz i oznaczenie w „Waloryzacji” NE od 1 do 18.

Ważną rolę przyrodniczą pełnią również trwałe użytki zielone, porastające torfowiska niskie w dolinkach i obniżeniach wytopiskowych i rozlewiskowych, zmeliorowane w przeszłości i przystosowane dla potrzeb rolnictwa jako łąki kośne i pastwiska. Są miejscem bytowania różnych gatunków zwierząt dziko żyjących,

a poprzez system wzajemnych powiązań przenikający przez tereny rolne i leśne kształtują system ekologiczny gminy. Zostały wykazane w „Waloryzacji” jako obszary cenne przyrodniczo OC od 1 do 14.

Ważną rolę w krajobrazie odgrywają grupy zieleni celowo ukształtowane przez człowieka. Należą tu liczne grupy starodrzewów w parkach wiejskich, dworskich przy kościołach, na cmentarzach oraz aleje i szpalery przydrożne.

Należy wyróżnić również zachowane pojedyncze obiekty cenne przyrodniczo, stanowiące często akcenty lub ciekawostki krajobrazu: drzewa o rozmiarach pomnikowych, głazy narzutowe, źródła i źródlika.

3.2.4. Ocena stanu środowiska, charakteru i intensywności zachodzących zmian

- **Stan czystości podstawowych elementów środowiska**
- **powietrze atmosferyczne**

Powietrze atmosferyczne w Gminie Rymań należy do czystych, gdyż nie występują na terenie gminy większe źródła emitujące zanieczyszczenia.

Gmina posiada charakter gospodarki rolno-leśnej, przy czym lasy zajmują znaczną powierzchnię (40%) przyczyniając się do korzystnych warunków klimatyczno-zdrowotnych. Na terenach osadniczych występuje generalnie korzystne przewietrzanie.

Niekorzystne zanieczyszczenia powietrza spalinami z pojazdów samochodowych występują wzdłuż drogi krajowej Nr 6. Jest to w zasadzie największe w gminie zagrożenie dla powietrza i gleb (skażenie metalami ciężkimi).

Inspekcja Ochrony Środowiska – Wojew. Inspektorat w Szczecinie od 2000 r. prowadzi monitoring oceny jakości powietrza na obszarze województwa zachodniopomorskiego zgodnie z wymogami Unii Europejskiej. W roku 2000 dokonano wstępnej oceny jakości powietrza dla powiatów na podstawie punktów pomiarowych istniejących.

Dla powiatu kołobrzeskiego punkt monitoringu znajduje się w mieście Kołobrzeg w obszarze ochrony uzdrowiskowej.

Pomiary dokonane w dwóch punktach nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych norm dla SO₂ i NO₂ oraz pyłu zawieszonego ogółem. Zaobserwowano spadkową tendencję zarówno dwutlenku siarki jak i pyłu zawieszonego. Zbyt wysokie pozostały stężenia dwutlenku azotu.

Analiza wyników matematycznego rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, pod kątem polskich norm, a także dyrektyw Unii Europejskiej nie wskazuje na występowanie na obszarze powiatu kołobrzeskiego wartości powyżej stężeń granicznych dla czterech podstawowych zanieczyszczeń SO₂, NO₂, CO i pyłu zawieszonego PM₁₀.

* Wody powierzchniowe

Należą do najbardziej zanieczyszczonych elementów środowiska. Rzeka Mołstowa była badana w 1994 r., prowadziła wody początkowo II klasy czystości, ale od ujścia Czernicy już wody III klasy czystości.

Stały punkt monitoringu krajowego prowadzony jest na rzece Redze w m. Trzebiatowo (punkt reperowy). Ogólny stan zanieczyszczeń kwalifikuje Regę do III klasy, najgorsze wyniki występują w ocenie sanitarnej.

Rzeka Dębosznica była badana w 2000 r. Punkt pomiarowy powyżej m. Trzynik (gm. Siemyśl) wykazał II klasę na pograniczu III klasy czystości, a punkt powyżej ujścia Lnianki III klasę czystości.

* **gleby, szata roślinna, świat zwierzęcy**

Gleby w całej gminie należą do czystych, nie są skażone metalami ciężkimi. Badane w 10 punktach rozmieszczonych w obszarze gminy na obecność niklu, miedzi, ołowiu i cynku nie wykazały przekroczeń w żadnym punkcie. Należą więc do gleb grupy „O” tj. czystych. Wykazują natomiast znaczne zakwaszenie: 11% gleb należy do bardzo kwaśnych, 52% do kwaśnych, 32% do lekko kwaśnych. Z tego względu potrzeby wapnowania są znaczne: 11% wymaga wapnowania koniecznie, dla 25% wapnowanie jest potrzebne, dla 26% wskazane.

Naturalna szata roślinna i zwierzęca dziko żyjące posiadają w gminie Rymań korzystne warunki bytowania. Stan bioróżnorodności został przedstawiony w rozdziale poprzednim.

• **Przekształcenia środowiska - konflikty**

Na terenie gminy nie występują obiekty zaliczane do szczególnie szkodliwych dla środowiska i ludzi.

Nowo wybudowany zakład utylizacji odpadów zlokalizowany jest w znacznym oddaleniu od zabudowy (dawne lotnisko polowe wojskowe), jest zakładem nowoczesnym, jeszcze w pełni nie uruchomionym. Nieczynna kopalnia kruszywa w Rzesznikowie zaprzestała wydobywanie, teren jest rekultywowany. Zostało zlikwidowane nielegalne wysypisko odpadów w m. Leszczyn, również dzikie wyrobiska piasku są systematycznie rekultywowane.

W zasadzie nie występują istotne rażące konflikty pomiędzy środowiskiem (zachowanie względnej równowagi ekologicznej) a gospodarczą działalnością człowieka.

Pierwotne środowisko przyrodnicze zostało już dawno przekształcone i stało się środowiskiem kulturowym wykorzystanym dla prowadzenia gospodarki rolnej i leśnej.

Rolnictwo zajęło żyzniejsze gleby na wysoczyźnie morenowej, a leśnictwo gleby mniej żyzne na sandrze i w pradolinie oraz trudno dostępne dla rolnictwa wzgórze. Największe zmiany wprowadzono w torfiastych obniżeniach w części eksploatując torf dla potrzeb opałowych, a większość torfowisk niskich zmeliorowano i przekształcono w kośne łąki i pastwiska. Tereny te wymagają już sterowaniem środowiskiem, tj. konserwacji urządzeń, stałego udrażniania rowów, wycinania zakrzaczeń, koszenie łąk i prowadzenia wypasów. Upadek hodowli bydła, doprowadził do dewastacji znacznej części użytków zielonych. Również zaniechanie uprawy na części gruntów ornych prowadzi do ich degradacji. Zjawisko to powoduje obniżenie wartości użytkowych środowiska.

W ostatnim okresie zaczęto przywracać wartość użytkową zaniedbanym gruntom. Wg informacji Urzędu Gminy Rymań stan rolniczej przestrzeni obecnie jest dobry. Przeważająca większość użytków rolnych jest uprawiana, grunty orne obsiane zbożami (pszenica, żyto, jęczmieniem jary, mieszanki) i roślinami okopowymi. Prowadzi się systematyczne oczyszczanie rowów melioracyjnych, wycinanie zakrzaczeń, koszenie traw. W roku 2006 r. grunty odłogujące obejmowały 156 ha (ogólna powierzchnia użytków rolnych 5858 ha grunty orne, 1762 ha użytki zielone).

W niewielkim zakresie zwiększono powierzchnię leśną zalesiając około 5 ha.

Leśnictwo prowadzi gospodarkę w oparciu o plany urządzenia lasów (Nadleśnictwo Gościno, w części gminy Nadleśnictwo Resko). Ważną pozycję w gospodarce leśnej zajmuje hodowla lasu, odbudowa drzewostanów zgodnie z siedliskiem. Enklawy siedlisk naturalnych lub zbliżonych do naturalnych, szczególnie siedliska wilgotne, torfowiska leśne i mokradła są zachowane. Stan zdrowotny lasów można generalnie określić jako stabilny. Problemem są zagrożenia drzewostanów czynnikami biologicznymi (szkodniki: grzyby pasożytnicze, szkodniki owady, żerowanie zwierzyny łownej) oraz

abiotycznymi: silne wiatry powodujące złomy i wywroty, pożary, obfite opady śniegu powodujące łamanie gałęzi.

3.3. Ochrona prawna przyrody.

3.3.1. Obszary i elementy obecnie prawnie chronione .-

*** Ochrona gatunkowa.-**

Ochronie gatunkowej podlega znaczna część gatunków roślin i zwierząt zinwentaryzowany w gminie w 2002 r. („Waloryzacja przyrodnicza”).

Z 592 gatunków roślin naczyniowych 28 gatunków jest chronionych, z tego 14 ściśle i 14 częściowo.

46 gatunków roślin naczyniowych należy do rzadkich, ginących lub zagrożonych wyginięciem.

Również szereg zbiorowisk roślinnych należy do grupy chronionych siedlisk. Ze 177 gatunków zinwentaryzowanych zwierząt kręgowców 19 należy do ryb, 11 do płazów, 1 do gadów (jaszczurka żyworodna), 124 do ptaków i 22 do ssaków. Z tego wyróżniono stanowiska (tabela III – 1 str. 60 w „Waloryzacji”) gatunków fauny chronionej, ginącej i zagrożonej wymarciem w liczbie 50 stanowisk.

• Obiekty przyrodnicze.-

~ **UE-8 Użytek ekologiczny „Małża”** o pow. 0,70 ha śródlądowe jezioro i mszar w Ndl. Resko Oddz. 13 działka 13/3

Uchwała Rady Gminy Rymań z dnia 1.X.2004 r. określa zasady funkcjonowania użytku (Nr 16/107)

~ **Natura 2000 „Kemy Rymańskie”**

obszar zgłoszony przez Polską do Komisji Europejskiej 2004 r., propozycja na liście specjalnych obszarów ochrony siedlisk, oznaczony PLH 320012 – Kemy Rymańskie. Element Europejskiej Sieci

Ekologicznej Natura 2000. Obszar ten o powierzchni 2624,0 ha położony jest na terenie gmin: Gościno 11,0%, Rymań 76,0%, Siemyśl 13%. W Gminie Rymań zajmuje 1994,24 ha, obejmuje wzgórza kemowe z obniżeniami wypełnionymi torfowiskami mszarnymi, wilgotnymi łąkami, źródłiskami rzeki Dębosznicy. Bogata szata roślinna, lasy na zróżnicowanych siedliskach m.in. brzeziny i bory bagienne, grądy, buczyny, łągi. Ochronie podlega w tym obszarze 15 typów siedlisk zgodnie z załącznikiem I Dyrektywy Siedliskowej oraz 2 gatunki płazów wg załącznika II w/w dyrektywy.

Pomniki przyrody

Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Koszalińskiego z dn. 28 grudnia 1995 r. „w sprawie uznania za pomniki przyrody” Dz. Urz. Woj. Kosz. Zał. Nr 1 Nr orzec. 170-174.

Rozporządzenie Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z 8 września 1992 r. „w sprawie uznania za pomniki przyrody” (Dz. Urz. Woj. Kosz. Nr 15 Zał. Nr 1 Nr orzec. 236-250.

Wykaz pomników wg nr-ów na rysunku „Studium”(lokalizacja orientacyjna)

- dąb szypułkowy, Leszczyn przy drodze polnej nr ew. dz. 400/2 nie odnaleziony w czasie inwentaryzacji
- 1. dąb szypułkowy, Drozdowo przy drodze Gościno-Górawino koło szkoły
- 2. dąb czerwony, Drozdowo, park zabytkowy
- 3. dąb szypułkowy, Drozdowo, park zabytkowy
- 4. buk zwyczajny, Leśn. Ledowo, oddz. 404i
- 5. lipa drobnolistna Leśn. Ledowo oddz. 412b
- 6. buk zwyczajny Leśn. Ledowo oddz. 404j
- 7. dąb szypułkowy, Małobór nad rz. Wkra, nr. ew. dz. 2
- 8. dąb szypułkowy, Małobór na E od folwarku, nr ew. dz. 6

9. buk zwyczajny odm. czerwonolistna Rymań, skrzyż. ul. Szkolna i Koszalińska dz. nr 265/3
10. dąb szypuł. Rymań, pola uprawne dz. nr 1 na NE od pałacu
11. buk zwycz. odm. czerwonolistna, Rymań przy pałacu
12. buk zwycz. odm. czerwonolistna, Rymań na NW od pałacu
13. dąb szypuł. Rymań koło restauracji ul. Koszalińska 11, dz. nr 265/3
14. dąb szypuł. Rymań 50 km od szosy Koszalin-Szczecin, NW od pałacu
15. dąb szypuł. obr. Rymań, Leśn. Rzesznikowo oddz. 527i
16. grupa drzew: 17 grabów, 4 buki, 16 dębów, Małobór park przy folwarku, nr. ew. dz. 6 obr. 79
17. grupa drzew: 6 dębów szyp. Małobór, na E od folwarku, nr ew. dz. 6 obr. 79
18. grupa drzew: 4 dęby Rymań na cmentarzu ul. Słoneczna, nr dz. 267
19. grupa drzew: 15 dębów, Rymań, pola uprawne obok parku pałacowego.

Skupiska starodrzewów na cmentarzach (szczegółowy opis w pkt.3.1.5.)

- Rymań – 2 cmentarze ewang. nieczynny i przykościelny
- Dębica – jw.
- Leszczyn – cmentarz rodowy Manteuffel’ów, żywopłot grabowy
- Rzesznikowo – 2 cmentarze, zadrzewienie przykościelne
- Petrykozy – cmentarz ewang. nieczynny
- Drozdowo – 2 cmentarze ewang. i przykościelny
- Górawino – 2 cmentarze ewang. komun. i przykościelny
- Drozdowo – 2 cmentarze, ewang. i przykościelny
- Starnin – 2 cmentarze, przykościelny i komunalny

Parki dworskie i pałacowe (szczegółowy opis w pkt.3.1.5.)

- Jarkowo pow. 1,5 ha, nr rejestru WKZ 926 z 14.12.1976 r.
- Drozdowo pow. 4,0 ha nr rejestru WKZ 925 z 11.12.1976 r.

- Kinowo pow. 1,0 ha nie wpisany do rejestru
- Starnin pow. 1,1 ha, nr rejestru WKZ 985 z 15.02.78 r.
- Leszczyn pow. 5,0 ha nr rejestru WKZ 983 z 10.02.78 r.
- Rymań pow. 5,0 ha nr rejestru WKZ 917 z 28.09.76 r.
- Skrzydłowo pow. 3,0 ha nr rejestru WKZ 984 z 10.02.78 r.
- Rzesznikowo pow. 4,0 ha nr rejestru WKZ 924 z 11.12.76 r.

Lasy ochronne

Do lasów ochronnych wg planu urządzenia lasu Nadleśnictwo Gościno należą:

- lasy ochronne wodochronne wokół jez. Popiel pow. 72,50 ha oddz. 539 a-c, k, m 540, 541a, 568 a-g, 569 a-d, g-j
- lasy stanowiące ostoję zwierząt objętych ochroną gatunkową pow. 182,74 ha, oddz. 585, 586, 608, 609, 631, 634, 635

Ochrona podstawowych elementów środowiska przyrodniczego.-

Obok wyżej wymienionych elementów ,ochronie na ogólnie obowiązujących zasadach wynikających z ustaw szczególnych, podlegają podstawowe elementy środowiska przyrodniczego w szczególności wody wstępne i powierzchniowe, kopaliny, lasy , grunty rolne i gleby.

3.3.2. Obszary i elementy wskazane do ochrony.-

Wykazano w Cz. II - „Kierunki” niniejszego „Studium” pkt.13.1.2.

3.4. Określenie przyrodniczych predyspozycji dla zagospodarowania przestrzeni

3.4.1. Określenie przydatności terenów dla rozwoju funkcji gospodarczych

Zasoby użytkowe środowiska oraz walory krajobrazowo-przyrodnicze preferują rozwój następujących funkcji gospodarczych: rolnictwa i leśnictwa jako funkcji podstawowych, wydobywanie surowców, rybactwo śródlądowe i turystyka jako funkcje uzupełniające.

- Użytki rolne mało przydatne w rolnictwie mogą być przeznaczone pod zalesienie lub zabudowę (grunty orne), a użytki zielone podmokłe i o glebach mało żyznych pod użytki ekologiczne.

Do zalesienia wskazane są głównie tereny peryferyjne słabych gleb usytuowane na obrzeżach gleb żyznych w sąsiedztwie lasów i dolin rzecznych.

– Wydobycie surowców odgrywa marginalną rolę w gospodarce gminy.

Dotychczas nie udokumentowano większych złóż surowców naturalnych kruszywa mineralnego (piaski, żwiry i pospółki) ani surowców ceramicznych (gliny i ropy), chociaż warunki geologiczne utworów czwartorzędu wskazują na potencjalne możliwości znalezienia tych surowców, zwłaszcza w obrębie pradoliny i sandru. Są to jednak w większości tereny zalesione.

Udokumentowane zasoby torfów (potencjalna baza zasobowa wg Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych 1996 r.) ze względu na ich znaczenie ekologiczne nie powinny być wydobywane.

- gospodarka rybacka nie ma naturalnych większych możliwości rozwoju ze względu na małe zasoby wód powierzchniowych. Większe znaczenie posiada rzeka Mołstowa, w której żyje kilkanaście gatunków ryb i może być wykorzystana dla wędkarstwa turystycznego. Hodowla ryb musiałaby się opierać o utworzone niewielkie zbiorniki zalewowe na rzekach o małych przepływach (Wkra, Dębosznica).

- turystyka powinna się rozwijać jako funkcja przyszłościowa związana z terenami o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych: Natura 2000- „Kemy Rymańskie” i potencjalny obszar chronionego krajobrazu „Dolina Mołstowy” z jeziorem Popiel. Wskazane są formy oparte o agroturystykę w miejscowościach usytuowanych w obrębie i na obrzeżach w/w terenów przez wędrowki krajoznawcze (piesze, rowerowe, konne) i dydaktyczne (oglądanie krajobrazu i przyrody).

3.4.2. Określenie przydatności terenów dla osadnictwa

Korzystne warunki dla osadnictwa stałego występują w obrębie obszarów wysoczyzny morenowej i równiny sandrowej oraz w wyższych partiach pradoliny pomorskiej.

Niekorzystne warunki występują w obrębie podmokłych obniżeń zwłaszcza o podłożu torfowiskowym, tj. w dnach dolin rzecznych, w wytopiskach i obniżeniach rozlewiskowych (zastoiskowych).

W zasadzie wszystkie istniejące jednostki osadnicze usytuowane są na terenach o korzystnych warunkach gruntowo-wodnych i klimatyczno-zdrowotnych.

W podłożu występują gliny zwałowe (na wysoczyźnie morenowej) piaski i żwir (na sandrze i wyższych tarasach pradoliny), które są gruntami nośnymi nadającymi się do bezpośredniego posadowienia budynków. Ważna jest głębokość występowania pierwszego poziomu wody gruntowej, im głębiej tym korzystniej dla zabudowy. Poziom wody gruntowej zależy od rodzaju gruntów budujących podłoże. W glinach zwałowych na ogół występują sączenia w przewarstwieniach piaszczystych, a poziomy wodonośne użytkowe występują na znacznych głębokościach (poniżej 30-50 m. ppt).

W obrębie równin sandrowych woda gruntowa występuje w postaci zwierciadła swobodnego na różnych głębokościach w zależności od ukształtowania powierzchni (np. m. Kalina gm. Sławoborze – teren byłego lotniska polowego głęb. 10 m ppt). Na ogół są to głębokości 5-10 m ppt.

W obrębie pradoliny w piaskach drobnych i żwirkach woda gruntowa również w postaci zwierciadła swobodnego występuje płycej 1-2 m ppt.

Warunki klimatyczno-zdrowotne korzystne lub niekorzystne dla stałego pobytu ludzi uzależnione są od ukształtowania terenu (wyniesienie lub obniżenie, ekspozycja zboczy), stosunków wodnych (tereny podmokłe lub suche) i pokrycia terenu szatą roślinną. Najkorzystniejsze warunki posiadają tereny wyniesione, o ekspozycji południowej, zachodniej, wschodniej lub płaskie, o suchym podłożu, usytuowane w pobliżu kompleksów leśnych. Są to tereny dobrze przewietrzane, dobrze nasłonecznione, o korzystnych stosunkach termiczno-wilgotnościowych.

Niekorzystne są dna dolin i podmokłe obniżenia, ze względu na nadmierną wilgotność, utrudnione przewietrzanie, częste zaleganie mgieł i możliwość wystąpienia inwersji termicznej.

Analizując istniejące osadnictwo w podstawowych jednostkach w gminie określić można, że:

- ~ wsie Jarkowo, Kinowo, Górawino, Drozdowo posiadają korzystne warunki dla zamieszkania i rozbudowy. Usytuowane są w obrębie wysoczyzn morenowych wśród rozłogów pól. Są tu korzystne warunki gruntowo-wodne i prawidłowe klimatyczno-zdrowotne.
Tereny atrakcyjne przyrodniczo-krajobrazowe o znaczeniu lokalnym posiada wieś Starnin (jezioro i las w pobliżu) oraz Drozdowo (rzekę Dębosznicę i las)
- ~ wsie Rymań, Leszczyn, Dębica leżą na południe od wzgórz kemowych pokrytych lasami (są osłonięte od uciążliwych północnych wiatrów). Posiadają korzystne warunki gruntowo-wodne (obszar wysoczyzny morenowej) możliwości rozbudowy. Dużą uciążliwością dla mieszkańców jest droga Nr 6 o znacznym natężeniu ruchu samochodowego powodującego hałas i emisję spalin. Tereny o walorach przyrodniczo-krajobrazowych, atrakcyjne dla wędrówek pieszych i rowerowych znajdują się na zapleczu tych miejscowości (obszar zgłoszony do sieci Natura 2000 „Kemy Rymańskie”)
- ~ wieś Rzesznikowo leży na skraju pradoliny i wysoczyzny w pobliżu drogi nr 6. Warunki gruntowe dla zabudowy korzystne, ale woda gruntowa dość płytko 1,0-1,5 m w części południowo-zachodniej. Teren o zwiększonej wilgotności ze względu na obecność wilgotnych łąk i lasów wilgotnych w pradolinie i dolinie Mołstowy. W pobliżu duży kompleks leśny, rzeka Mołstowa i jezioro Popiel, warunki korzystne dla wędrówek krajoznawczych, wypoczynku w lasach i nad jeziorem (odległość od jeziora 4 km)
- ~ wsie Petrykozy, Starnin, Kamień Rymański usytuowane są w krajobrazie o urozmaiconej rzeźbie terenu z niewielkimi ciekami wodnymi i jeziorkami (Starnin i Kamień). Wysokie zbocza rynien lodowcowych

pokrywają grupy zadrzewień (dęby, buki), a obniżenia zespoły roślinności łąkowej i szuwarowej. Są to wsie usytuowane w malowniczym krajobrazie posiadające warunki dla agroturystyki.

3.4.3. Określenie przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej

Z punktu widzenia wartości użytkowych środowiska i walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz po przeanalizowaniu warunków geomorfologiczno-geologicznych, glebowych, stosunków wodnych i klimatycznych można określić, że gmina Rymań posiada predyspozycje do ukształtowania następującej struktury funkcjonalno-przestrzennej:

- ze względu na zajmowaną powierzchnię użytkową równorzędną pozycje powinny stanowić obszary rolne i obszary leśne
 - rolnicza przestrzeń produkcyjna powinna bazować na glebach żyznych (w warunkach gminy Rymań są to gleby średnio-żyzne), które zajmują obszary wysoczyzny morenowej i są gruntami ornymi oraz na trwałych użytkach zielonych w obniżeniach, gdzie funkcjonują sprawne systemy melioracyjne. Rolnicza przestrzeń produkcyjna tj. grunty orne i trwałe użytki zielone powinna zajmować około 45% obszaru gminy (obecnie 52%)
 - leśna przestrzeń produkcyjna (łącznie z lasami ochronnymi różnych funkcji) powinna mieć zagwarantowane użytkowanie na dotychczas zajmowanym obszarze (zapewniona trwałość lasu) a w przyszłości powinna być powiększona poprzez zalesienia gruntów rolnych nieopłacalnych w produkcji. Lasy powinny zajmować 45 do 50% powierzchni gminy (analiza wynika z powierzchni użytków rolnych o słabych glebach, 6 i 7 kompleksu)

- funkcje przyrodnicze poza obszarami leśnymi powinny pełnić różnej wielkości obszary o zachowanych naturalnych lub w części naturalnych ekosystemach przenikające zarówno tereny rolne i leśne.

Są to następujące formy geomorfologiczne z porastającymi je zespołami rolniczymi:

- ciąg wzgórz kemowych rozciągających się w środkowej i północno-wschodniej części gminy na północ od Rzesznikowa, Rymania, Leszczyna i Dębnicy pokrytych lasami, z licznymi torfiastymi obniżeniami z zespołami roślinności łąkowej, szuwarowej i bagiennej. Obszar ten należy uznać za „węzłowy” o pierwszorzędym znaczeniu przyrodniczym; został zgłoszony do ochrony jako Natura 2000.
- dolina rzeki Mołstowy z towarzyszącymi jej kompleksami leśnymi i wytopiskowym jeziorem Popiel stanowiąca korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym, zapewniającą łączność przyrodniczą gminy z terenami sąsiednimi
- system mniejszych dolin, dopływów Mołstowy i Dębosznicy (Pniewka, Lnianka, Wkra i większe rowy melioracyjne) z łąkami, mokradłami i torfowiskami w dnach dolin i obniżeniach stanowiący podstawowy układ ekologiczny gminy, wzajemnych powiązań przyrodniczych, regulujący stosunki wodne obszaru, umożliwiający migrację różnym gatunkom roślin i zwierząt
- mniejsze elementy: obniżenia wytopiskowe zajęte przez bagienka, mokradła, mszary, oczka wodne śródpolne i śródleśne stanowiące nisze ekologiczne dzikiej flory i fauny w obrębie rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej .

Uwaga – Wszystkie omówione w tym rozdziale istotne elementy środowiska przyrodniczego, w szczególności obszary i obiekty podlegające

ochronie prawnej i inne cenne przyrodniczo, zostały przedstawione graficznie na mapach (rysunkach podstawowych A i B niniejszego „Studium”) w skalach 1:20000 i 1:10000.

Wnioski w zakresie objęcia ochroną dodatkowych obszarów i obiektów zawarte są w Części B – „Kierunki” niniejszego „Studium” i przedstawione graficznie na mapach(rysunkach) j.w.

4. ŚRODOWISKO KULTUROWE

Uwaga: w opracowaniu specjalistycznym „Środowisko kulturowe”-(autor mgr inż.arch.U.Barańska), zawarto mapy i zdjęcia ilustrujące problematykę niniejszego rozdziału.

4.1. Tło historyczne

Najstarsze ślady pobytu grup plemiennych na tych terenach pochodzą z neolitu (m.in. dokumentują ten fakt znaleziska z okolic Drozdowa, Rzesznikowa czy Skrzydłowa). Nad brzegami wód (jezior, rzek i rzeczek) odnaleziono ślady obozowisk wędrownych grup myśliwych – zbieraczy. Pod koniec neolitu pojawiają się na tych terenach grupy plemion zajmujących się uprawą roli i hodowlą bydła.

Różne grupy neolityczne przekształciły się z czasem w plemiona kultury przedłużyckiej, która zapoczątkowała kulturę łużycką — ok. 1300 p.n.e. pod koniec epoki brązu i z początkiem epoki żelaza. Plemiona tej kultury zasiedliły przede wszystkim obszar moreny czołowej.

Osadnictwo kultury łużyckiej jest stosunkowo dobrze udokumentowane na ziemi rymańskiej. Dokumentują je ślady odkryte w kilkudziesięciu punktach osadniczych w okolicach Drozdowa i Drozdówka.

Także z tego okresu pochodzą m.in.: cmentarzysko z okolic Jarkowa, osady kultury łużyckiej w pradolinie rzeki Dębosznicy, nad Wkrą, w Starninie oraz nad rzeką Mołstową .

W VI – V w p.n.e. docierają ze wschodu, od Pomorza Gdańskiego nad Parsętę i dalej sięgając Regi, plemiona kultury pomorskiej. W okolicy wsi Dębica położone jest cmentarzysko z okresu kultury pomorskiej.

Z początków n.e. pochodzą znaleziska importów rzymskich, świadczące o istnieniu żywej wymiany handlowej z imperium. Różnorodność wyposażenia grobów świadczy o istnieniu już w owym czasie rozwarstwienia społecznego. Osady z okresu wpływów rzymskich zlokalizowane są np. w okolicach Dębicy i Leszczyna (nad strumieniem będącym jednym z dopływów Dębosznicy).

W III – IV w. n.e. wzrasta napór plemion germańskich, zaś w V i VI w. n.e. następuje na tych terenach szereg przesunięć osadniczych. Jest to okres tzw. „wędrowki ludów”.

Dopiero od IX w. datuje się wyraźniejszy obraz osadnictwa na Pomorzu Zachodnim. Osady wczesnośredniowieczne, lokowane były na nieznacznych wzniesieniach terenowych, w bezpośrednim sąsiedztwie wody. Na szczególną uwagę zasługuje rozległa osada nad rzeką Mołstową (w okolicach Rzesznikowa).

Osiedla wczesnośredniowieczne były zazwyczaj małe, położone w trudnodostępnym terenie (wśród bagien, w meandrach rzek, na wzniesieniach terenu) i z reguły miały obronny charakter. W pobliżu niektórych osad występują cmentarzyska. Średniowieczną metryką dokumentują się wsie: Rymań, Dębica, Górawino, Jarkowo, Rzesznikowo, Starnin.

Średniowiecze było okresem powstawania nowych form i struktur osadniczych. Na dawną sieć osadniczą zostały narzucone, wraz z kolonizacją i lokacją wsi na prawie niemieckim, nowe formy osadnicze. W rozwoju osadnictwa dużą rolę odegrało duchowieństwo, później także feudałowie i miasta. Własność kościelna ulegała powiększeniu głównie poprzez nadania, rzadziej drogą kupna.

Dla wielu wsi Pomorza Zachodniego nie ma żadnych danych historycznych, co do niektórych tylko krótka wzmianka o istnieniu. Pełniejsze dane pochodzą dopiero z przełomu XVI i XVII w. Wobec znikomej dokumentacji historycznej, cennym źródłem informacji są plany wsi z XIX w. Jednak liczba zachowanych planów jest mała, poza tym nie zawsze wsie

posiadające plany mają zachowaną dokumentację historyczną i odwrotnie — wsie posiadające takową nie mają zachowanych planów.

Lokowanie wsi na prawie niemieckim powodowało znaczne zmiany w strukturze osadnictwa wiejskiego. Zakładano nowe wsie a istniejące (przy lokacji niemieckiej) rozmierzano i regulowano.

Łączono kilka mniejszych osad w jedną dużą, wytyczano nowe granice wsi, dokonywano scalenia i pomiarów gruntów i siedlisk. Często wytyczano nową wieś w pobliżu starej (w nazwach utrwaliło się np. Gross i Klein, Deutsch i Wendisch, Neu i Alt).

Nowo lokowane wsie to przeważnie ulicówki, owalnice i łańcuchówki – o regularnym rozplanowaniu (powtarzają się proporcje siedlisk 1:2 czy 5:7).

Okres gospodarki folwarczno – pańszczyźnianej, której początek przypada na XV/XVI w. to okres kształtowania się dużych majątków ziemskich. Początkowo folwarki powstawały w obrębie dawnych siedlisk, poprzez rozbudowę sołectwa i skomasowanie kilku gospodarstw kmiecych (w takich wsiach zagony folwarczne przemieszane były z kmiecymi). Folwarki powstawały najczęściej we wsiach małych, kilku zagrodowych, o nieregularnych układach siedlisk i pól. W początkowym okresie (do wojny 30-letniej) układ przestrzenny dawnej wsi nie ulegał istotnym zmianom.

Po wojnie folwarki powstawały poprzez wydzielenie z obrębu własności kmiecej. Na większą skalę, w sposób regulowany normatywami państwa pruskiego, proces ten przebiegał od 2 ćwierci XVIII w.

Charakterystyczny jest układ przestrzenny wsi folwarcznych. Zabudowania tworzyły duży kompleks budynków składający się z zabudowań gospodarczych i z rezydencji właściciela oraz krótkiej ulicówki lub wsi wielodrożnej, zamieszkałej przez ludność małorolną lub bezrolną (pracującą na folwarku). Natomiast pola scalone były w formie dużych bloków folwarcznych (trójpolówka), zaś pola zagrodników zajmowały małą powierzchnię.

Reforma rolna pierwszej połowy XIX w. spowodowała we wsiach folwarczno-kmiecych rozdzielenie tych dwóch własności.

W tym okresie obok wsi regularnych powstawały też wsie nieregularne, małe, np. jednorzędówki, oraz wsie drogowe, owalnice i okolnice.

Na Pomorzu Zachodnim, po kolonizacji średniowiecznej, drugim okresem zakładania wsi regularnych, była tzw. kolonizacja fryderycjańska. Pojawiła się ona w XVII w., ze szczególnym nasileniem w latach siedemdziesiątych.

Początek XIX w. stanowi zakończenie długiego okresu rozwoju wsi feudalnej i jednocześnie początek nowego okresu wielkich zmian osadniczych, które zostały wywołane przeobrażeniami w życiu społeczno-ekonomicznym wsi, takimi jak: uwłaszczenie chłopów, parcelacja i komasacja, wprowadzenie nowych technik uprawy, nowych narzędzi i roślin uprawnych. Procesy te wpłynęły na zmianę układów przestrzennych wsi. Jest to poza tym okres dobrze udokumentowany źródłowo i stanowi dobry okres wyjściowy do badań nie tylko retrogresywnych, lecz również progresywnych.

Ostatnie 150 lat, kiedy to miały miejsce procesy urbanizacji, industrializacji, zmiany funkcji wsi, zmiany własności, przemiany gospodarczo-społeczne wsi, wpłynęło radykalnie na zmianę dawnych form wsi oraz strukturę dawnej sieci osadniczej.

Główne procesy przemian i istotne zmiany nastąpiły po II wojnie światowej — parcelacja dawnych folwarków, dzielenia dużych gospodarstw, tworzenie różnych form gospodarki uspołecznionej (spółdzielnie produkcyjne, PGR-y) Na Pomorzu, gdzie przeważała w okresie powojennym gospodarka uspołeczniona, dokonały się największe w Polsce zmiany układów przestrzennych wsi, związane z przeobrażeniami form własności.

4.2. Zasoby środowiska kulturowego gminy

Zasoby dziedzictwa kulturowego stanowią istotny element tożsamości lokalnej społeczności.

Ochronie podlegają, w różnym stopniu, wszystkie elementy dziedzictwa kulturowego, a więc:

- obszary zabytkowe w formie ustanowionych stref ochrony konserwatorskiej, rezerwatów kulturowych i parków kulturowych,
- zabytkowe układy takie jak np.: założenia miejskie, wiejskie. sakralne, pałacowo – parkowe i dworskie,
- zabytkowe obiekty architektoniczne, budowlane

- zabytki archeologiczne
- zespoły założeń zieleni (parki, cmentarze)
- obiekty unikatowe takie jak np.: miejsca wydarzeń historycznych czy miejsca występowania unikatowych cech przestrzeni.

Według przepisów prawa chronionymi są wszystkie obiekty i obszary wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz inne, których charakter zabytkowy jest oczywisty.

Budownictwo sakralne

Obiekty sakralne usytuowane przeważnie w centrum wsi stanowiły i stanowią często do dziś dominanty krajobrazowe i kulturowe.

Wśród nich na uwagę zasługuje piękny, ryglowy (odeskowany) kościół w Dębicy. Zlokalizowany wraz z cmentarzem przykościelnym i stawem w centrum wsi, na tzw. „nawsiem”. W wyniku prac remontowych, modernizacyjnych, rozbiórcze uległa drewniana wieża kościoła w Górawinie. Postawiona w jej miejsce dobudówka wyraźnie odcina się od starej bryły poprzez otynkowanie, natomiast skalą, formą bryły i dachu (a także jego pokryciem) oraz kształtem otworów okiennych doń nawiązuje stanowiąc harmonijną całość. Mniej okazałe są obiekty sakralne w Rymaniu, Drozdowie, Rzesznikowie i Starninie – niewielkie, bez wież, o mniej eksponowanej lokalizacji.

Wraz z otaczającymi je cmentarzami stanowiły przez wieki obiekty całkowicie publiczne, powszechnie dostępne dla wszystkich mieszkańców

Cmentarze

Zakładane w okresie od 2 poł. XIX do początku XX w. jako cmentarze ewangelickie

lokalizowane były początkowo przy kościołach. Wśród 15 cmentarzy zlokalizowanych na terenie gminy pięć stanowią cmentarze przykościelne –

o czytelnym układzie, z zachowanym przeważnie fundamentem muru ogrodzeniowego i starodrzewiem w dobrym stanie technicznym.

Nowe, dziewiętnastowieczne lokalizacje cmentarzy były wyznaczane poza obszarem siedliska, z reguły na wzniesieniu, przy rozstaju dróg, pod lasem. Dziś dawne cmentarze ewangelickie to obiekty nieużytkowane, zaniedbane, przeważnie mocno zdewastowane. Ze względu na częste położenie pod lasem lub nawet w jego otoczeniu, bywają trudno czytelne w krajobrazie.

Na niektórych jednak, prócz zachowanego drzewostanu i czytelnych pierwotnych granic, zachowały czytelny układ kwater i alei, rzadko natomiast spotkać można pojedyncze nagrobki i mogiły sprzed 1945 r.

Najbardziej zagrożone są cmentarze rodowe w Leszczynie i Skrzydłowie (Melnie). Są to obiekty małe, położone wśród zieleni leśnej, mocno zdewastowane.

Na terenie gminy Rymań nadal są czynne cmentarze w: Rymaniu, Drozdowie, Górawinie, Starninie. Ten ostatni jest wpisany do rejestru WKZ.

Założenia Pałacowo-parkowe i dworsko- Parkowe.

Na terenie gminy znajduje się kilkanaście dawnych majątków i założeń folwarcznych. Uległy one znacznej dewastacji i dekapitalizacji w wyniku niewłaściwego użytkowania. Obiekty dworskie w wyniku rozbudowy, niewłaściwie przeprowadzonych prac remontowych i modernizacyjnych często zatraciły swoją pierwotną wartość zabytkową. W miejscach starych, rozebranych dworów wznoszono budynki mieszkalne dalekie od pierwowzorów, dysharmonijne wśród zachowanej zabudowy folwarcznej — takie jak w Drozdowie czy Petrykozach. W Drozdowie zachowała się zieleń parkowa i spora liczba obiektów gospodarczych, ujętych w ewidencji służb konserwatorskich.

Na terenie gminy zachowały się dwa założenia pałacowe — w Rymaniu i Jarkowie.

W Rymaniu znajduje się, wpisane do rejestru WKZ, założenie składające się z pałacu-hotelu, zachowanej zabudowy gospodarczej i parku, który wymagałby kompleksowego zagospodarowania. Pałac jest przykładem pięknie

odrestaurowanego zabytku, malowniczo wpisanego w krajobraz, posiadającego ładną ekspozycję z drogi Szczecin – Koszalin.

Równie atrakcyjne, lecz wymagające rehabilitacji, jest założenie w Jarkowie składające się z pałacu w otoczeniu parku oraz towarzyszącej zabudowy gospodarczej.

Założenie dworskie w Rzesznikowie także posiada wszystkie podstawowe elementy układu tj.: dwór, dziedzinie otoczony zabudową gospodarczą i park. Znacznie skromniejsze założenie znajduje się w Górawinie, na które składa się skromny parterowy dwór, zabudowa gospodarcza i pozostałości parku.

W pozostałych przypadkach zachowały się tylko niektóre elementy wcześniejszych założeń; dwory w Mechowie i Bukowie, zaś parki w Leszczynie, Kinowie, Starninie i Skrzydłowie. Żaden z parków nie jest zagospodarowany i uporządkowany.

Wśród zachowanych dworów niezwykle malowniczo położone są dwa – w Bukowie i Kamieniu Rymańskim. Zamieszkane nie są zagrożone dewastacją.

Zachowana zabudowa wiejska – mieszkalna, użyteczności publicznej, gospodarcza

Zachowana zabudowa to przede wszystkim obiekty murowane z końca XIX w. i pierwszej połowy XX w.

Domy mieszkalne to najczęściej budynki murowane z czerwonej cegły (sporadycznie tylko zachowała się zabudowa murowano – szachulcowa), przeważnie parterowe, o kalenicowym układzie dachów wzdłuż dróg, o osiowym układzie elewacji, od frontu z wstawkami nad wejściem. Taką zabudowę możemy spotkać np. w Dębicy, Leszczynie, Drozdowie, Górawinie, Starninie czy Rzesznikowie.

W Rymaniu zachowały się zespoły budynków mieszkalnych wzdłuż ulic Koszalińskiej i Kolejowej. Wśród nich wyróżniają się obiekty użyteczności publicznej: dawny sklep, budynek zlewni mleka i stacji kolejki wąskotorowej.

Także w Górawinie prócz zachowanej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej spotykamy, pochodzące z ok. 1910 r., budynki poczty, zlewni mleka i dawnej szkoły.

Charakterystyczne budynki dawnych obiektów szkolnych występują też w Dębicy, Jarkowie, a w Drozdowie i Starninie nadal pełnią swoją funkcję.

Wśród zabudowy dominują zabudowania gospodarcze zespołów folwarcznych. Okazałe budynki murowane z cegły oraz z kamienia łączonego z cegłą posiadają założenia w: Rymaniu, Drozdowie, Jarkowie, Rzesznikowie, Kamieniu Rymańskim. Nieużytkowane ulegają ciągle postępującej dewastacji.

Układy ruralistyczne

Na terenie gminy znajdują się wsie posiadające nie tylko zachowany plan (ulicówki, wielodrożnicy bądź owalnicy), ale również posiadające elementy założenia dworsko - bądź pałacowo-parkowego, ciekawy obiekt sakralny czy interesujące przykłady budownictwa. Wiele z nich posiada średniowieczny rodowód — Rymań, Dębica, Drozdowo, Górawino, Rzesznikowo, Starnin.

Mimo iż w kilku przypadkach krajobraz uległ degradacji przez wprowadzenie obiektów dysharmonijnych — takich jak PGR-owskie „pudełka” bloków mieszkalnych bądź pawilonów usługowych, to kilka wsi zachowało nie tylko czytelny układ przestrzenny ale też sporo starej zabudowy.

Do wsi posiadających zachowany układ planu i strukturę zabudowy należą: Dębica, Górawino, Rzesznikowo, Starnin.

Przy zagospodarowaniu przestrzennym tych wsi, dalszej rozbudowie i modernizacji zasobów już funkcjonujących, należy kontynuować dotychczasowy sposób zabudowy, nie wprowadzać nowych dominant ani obiektów dysharmonijnych.

Zabytki archeologiczne

Uwaga : - (szczegółowe informacje dot.zabytków archeologicznych - wyciąg z opracowania specjalistycznego „Zasób archeologiczny Gminy Rymań” zawarto w pkt. 4.5. niniejszego opracowania).

Osobną i szczególną grupę stanowią zabytki archeologiczne, nie zawsze czytelne w terenie, a przez to trudne do zidentyfikowania. Mogą to być: pozostałości obozowisk, osad bądź obwarowanych grodów, cmentarzysk i grobów, często widocznych w postaci kurhanów. Najczęściej jednak spotyke

są stanowiskami archeologicznymi, których materiał archeologiczny ograniczył się do luźnych, pojedynczych znalezisk.

Na obszarach zabytkowych grodzisk i osad znajdujących się pod ochroną prawną prowadzenie jakichkolwiek prac ziemnych wymaga uzyskania zgody Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i prowadzenia ich pod nadzorem służb archeologicznych.

Na terenie gminy Rymań brak obiektów archeologicznych wpisanych do rejestru WKZ. Niewątpliwie jednak przynajmniej dwa z nich — grodziska w Starninie i Rymaniu należałoby objąć taką formą opieki konserwatorskiej.

4.3. Zakres i obowiązujące formy ochrony

Na aktualny stan prawny, określający pozycję ochrony i kształtowania środowiska kulturowego, składają się następujące akty prawne:

- Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dn.23 lipca 2003 r.(Dz.U.Nr.162 poz.1568,z późniejszymi zmianami),
- Europejska konwencja w sprawie ochrony dziedzictwa archeologicznego, La Valetta, 16.01.1992 r. (Dz. U. nr 120/96 poz. 564);
- Ustawa „Prawo ochrony środowiska” z dn.27 kwietnia 2004 r.(Dz.U.Nr.01.62.627,z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dn.27 marca 2003 r. (Dz.U.Nr.80,poz.717, z późniejszymi zmianami),
- Ustawa „ Prawo budowlane „ z dn.7 lipca 1994 r. –(tekst jednolity Dz.U.Nr.03.207.2016 ,z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o gospodarce nieruchomościami z dn.21 sierpnia 1997 r.(tekst jednolity Dz.U.Nr.00.46.543., z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o ochronie przyrody z dn.16 kwietnia 2004 r. (Dz.U.Nr.92. poz.880. z późniejszymi zmianami),
- Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturowego , przyjęta w Paryżu dn.16 listopada 1972 r. (Dz.U.Nr.32/76,poz.190).

Celem ochrony dziedzictwa kulturowego jest utrzymanie w jak najlepszym

stanie wszystkich jego zasobów, wyeksponowanie zachowanych walorów i kształtowanie krajobrazu kulturowego z poszanowaniem wszystkich jego wartościowych elementów.

Zabytki winne być chronione przez wszystkich obywateli, gdyż stanowią istotny element tożsamości społeczności lokalnej. Obowiązek ich właściwego utrzymania spoczywa na właścicielach i użytkownikach, natomiast organy państwowe i samorządowe zobowiązane są do zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych ochrony.

Ochrona dóbr kultury jako elementów przestrzeni chronionej dotyczy wszystkich tych dóbr, które są nieruchomościami. Według ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, chronione są wszystkie obiekty wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz inne, które zostały objęte strefami ochrony konserwatorskiej.

Jakiegokolwiek prace budowlane, remontowe czy modernizacyjne przy zabytkach wpisanych do rejestru WKZ wymagają uzyskania wytycznych i uzgodnienia służb konserwatorskich.. Wszelkie prace i roboty przy zabytkach oraz prace archeologiczne i wykopaliskowe wolno prowadzić tylko za zezwoleniem właściwego konserwatora zabytków. Obiekty i tereny objęte ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przed podjęciem działań inwestycyjnych wymagają uzyskania opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Elementy chronione

Ochronie podlegają, w różnym stopniu, wszystkie elementy dziedzictwa kulturowego, a więc:

- obszary zabytkowe w formie ustanowionych stref ochrony konserwatorskiej, rezerwatów kulturowych i parków kulturowych,
- zabytkowe układy takie jak np.: założenia miejskie, wiejskie. sakralne, pałacowo – parkowe i dworskie, folwarczne,
- zabytkowe obiekty architektoniczne i budowlane,
- zabytki archeologiczne,
- zespoły założeń zieleni komponowanej (parki, cmentarze),

Dobra kultury o znaczeniu ponadlokalnym

Miejscowości i obiekty zaliczone przez służby konserwatorskie do miejsc o znaczeniu regionalnym:

- Rymań – założenie pałacowo-parkowe, grodzisko,
- Rzesznikowo – zachowany układ zabudowy wiejskiej, młyn, założenie dworsko-parkowe,
- Starnin – zachowany układ zabudowy wiejskiej, kościół,
- Gorawino – zachowany układ zabudowy wiejskiej, założenie parkowe.

Na terenie gminy brak obiektów o znaczeniu krajowym.

4.4. Wykaz obiektów i terenów objętych ochroną prawną oraz innych posiadających wartości historyczne, bądź architektoniczne.

Uwaga . – Zasób archeologiczny został wyodrębniony w pkt.4.5.

a). *Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru WKZ*

Dębica	kościół filialny wraz z otoczeniem i wystrojem wnętrza	nr rej. 379 z dn. 10.04.1964 r.
Drozdowo	park pałacowy z XIX/XX w. o pow. 4,0 ha	nr rej. 925 z dn.11.12.1976 r.
Górawino	kościół filialny wraz z otoczeniem i wystrojem wnętrza	nr rej. 34 z dn. 18.10.1954 r.
Jarkowo	dawny park pałacowy z 2 poł. XIX w. o pow. 1,5 ha	nr rej. 926 z dn. 14.12.1976 r.
Leszczyn	park dworski z XIX/XX w. o pow. ca 5,0 ha	nr rej. 983 z dn. 10.02.1978 r.
Rymań	pałac klasycystyczny wraz z otoczeniem i wystrojem wnętrza	nr rej. 210 z dn. 22.09.1959 r.
	park pałacowy z 2 poł. XIX w. o pow. ca 5,0 ha	nr rej. 917 z dn. 28.09.1976 r.
Rzesznikowo	kościół filialny wraz z najbliższym otoczeniem	nr rej. 550 z dn. 12.02.1966 r.
	park pałacowy z poł. XIX w. o pow. 4,0 ha	nr rej. 924 z dn. 11.12.1976 r.

Skrzydłowo	park dworski z pocz. XX w. o pow. 3,0 ha	nr rej 984 z dn. 10.02.1978 r.
Starnin	park pałacowy z XIX/XX w. o pow. 1,1 ha	nr rej. 985 z dn. 15.02.1978 r.
	cmentarz ewangelicki o pow. 0,86 ha	nr rej. 1208 z dn. 27.12.1987 r.

Historyczne układy przestrzenne, założenia ,obiekty znajdujące się w ewidencji służb konserwatorskich,(nie będące zabytkami).

RYMAŃ

Prócz założenia pałacowo-parkowego wpisanego do rejestru WKZ we wsi znajduje się szereg obiektów zabytkowych zasługujących na uwagę:

- Kościół parafialny p.w. św. Szczepana M. ukończony został w 1933 r. i postawiony na miejscu poprzedniego z 1859 r. (pierwszy kościół był fundowany w 1261 r.) — obiekt murowany z cegły, we wnętrzu zachował się wystrój z XVII–XVIII w. Przed kościołem stoi krosnowa dzwonnica z dzwonem odlanym w 1618 r. i przelanym w Kołobrzegu w 1870 r.

- Cmentarz przykościelny założony jako ewangelicki w XVII w. (nieczynny), o powierzchni 0,31 ha.

- Cmentarz komunalny, założony jako ewangelicki na przełomie XIX/XX w., położony na wschód od wsi (za linia kolejową). Najstarszy zachowany nagrobek (w formie obelisku) pochodzi z 1922 r. Powierzchnia cmentarza wynosi 0,8 ha.

- Grodzisko wyżynne z VII/VIII i IX w.; cyplowe o zarysie nieregularnie kulistym, otoczone wałem pierścieniowym; obiekt położony jest w odległości ok. 1 km na północny zachód od wsi i około 500 m na zachód od polnej drogi wiodącej do Gołkowa.

- chałupa w zagrodzie nr 4 stanowiąca zabytek etnograficzny ,
oraz zabudowa przy ulicy Kolejowej pod nr: 1, 3, 7, 8, 9, przy ulicy Koszalińskiej pod nr: 1, 3, 5, 8, 12, 14, 17, 18, 22, 23, 26, 27, 30, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 41, 43, 46, 47,

oraz przy ulicach:

ul. Krótka nr 1; ul. Leśna nr 2; ul. Sportowa nr 2; ul. Szkolna nr:1, 5, 6; ul. Wiejska nr 2 i nr 5.

Na uwagę zasługują również budynki zlewni mleka i stacji kolejki wąskotorowej oraz obiekty infrastruktury technicznej – wieża ciśnień i trafostacja.

BUKOWO

Z założenia folwarcznego zachował się dwór Zbudowany prawdopodobnie w latach 70-80 tych XIX w. posiada symetryczną fasadę – siedmioosiową z trzyosiowym ryzalitem. Tylna elewacja sześćoosiowa. Budynek posiada zachowane takie elementy jak: opaski okien i drzwi, nadproża, profilowane gzymsy.

Zamieszkały budynek dworu znajduje się w dobrym stanie i nie jest zagrożony dewastacją.

DEBICA

Wieś o zwartej zabudowie posiada nadal czytelny układ owalnicy. Zachowana zabudowa historyczna to:

- Kościół filialny p.w. Oczyszczenia Najświętszej Marii Panny (nr rej. 379 z dn. 10.04.1964) – obiekt ryglowy (wypełnienie cegła) z XVI/XVII w., o drewnianej wieży szalowanej deskami, przykrytej hełmem wielobocznym. Dach kryty dachówką w kształcie łuski. Obiekt restaurowany w 1907 r. i w 1990 r.

Cmentarz przykościelny z XVII w., założony jako ewangelicki , dziś nieczynny. Powierzchnia obiektu 0,19 ha; pierwotne granice układu przestrzennego czytelne oraz zachowany przerzedzony drzewostan i fundamenty muru ogrodzeniowego.

- Cmentarz ewangelicki z końca XIX w., położony za wsią po drugiej stronie szosy Szczecin – Koszalin. Obiekt na planie prostokąta o pow. 0,1 ha jest

dziś nieczynny i mocno zdewastowany – brak nagrobków, nieczytelny układ , roślinność zdziczała.

We wsi znajduje się zachowana zabudowa murowana – budynek dawnej szkoły z 1910r., sklep z 1880 r., oraz zachowana zabudowa mieszkalna i gospodarcza sprzed 1945 r. w zagrodach pod nr: 4, 6, 7, 8, 9, 9a, 10, 11, 12, 13, 14, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 49, 50, 54, 55, 59, 63.

Okolice wsi należą do najpiękniejszych krajobrazowo na terenie powiatu kołobrzeskiego.

DROZDOWO

Wielodroźnica o zwartej zabudowie, zachowane budynki murowane z XIX/XX w. Kościół drozdowski wzmiankowany jest po raz pierwszy w źródłach z 1494 r.

- Kościół filialny p.w. Chrystusa Króla z XIX w. (1828 r.) to obiekt o konstrukcji ryglowej (wypełnienie ceglane), bez wieży. Przed kościołem wolnostojąca dzwonnica drewniana z XIX w. W kościele zachował się renesansowy ołtarz i barokowa ambona.

- Cmentarz przykościelny założony jako ewangelicki w połowie XIX w., następnie pełnił funkcje cmentarza rzymsko-katolickiego; brak zachowanych nagrobków sprzed 1945 r.; o pow. 0,4 ha, nieczynny. Układ przestrzenny cmentarza i kwater czytelny. Rozplanowany został na planie wydłużonego prostokąta. Stan zachowania cmentarza (układu, nagrobków i drzewostanu) dość dobry. Brak zagrożenia.

- Park naturalistyczny (nr rej. 925 z dn.11.12.1976) powstał na przełomie XIX/XX w. w południowo-zachodnim krańcu wsi i stanowił część założenia dworsko-parkowego. Rezydencja należała do rodu von Gerlach–Parsow.

Park o powierzchni 4 ha założony został prawdopodobnie w stylu naturalistycznym i posiada całkowicie zatarty układ przestrzenny oraz zniszczone wyposażenie. Stan techniczny zachowanych drzew (około 300) jest dobry.

Park pozostaje w dawnych granicach, zaś kompozycja układu uległa całkowitemu zatarciu. Zieleń parkowa ma znaczenie kompozycyjne i wiatrochronne

Granicą ochrony układu objęto obszar położony na zapleczu dworu i obowiązuje na tym terenie zakaz wprowadzania dodatkowych funkcji stałych i użytkowania za wyjątkiem wytrasowania ciągów spacerowych oraz prowadzeniem koniecznych zabiegów sanitarnych.

Wyznaczono granicę ochrony ekologicznej o szerokości 60 m wokół granic parku. W jej obrębie należy zaniechać jakichkolwiek procesów inwestycyjnych.

Część frontową obejmuje się granicą ochrony kompozycji widokowej. Duże płaszczyzny trawników z okazałymi drzewami należy objąć pełną ochroną z zachowaniem nienaruszonej kompozycji.

- Dawny cmentarz ewangelicki założony na przełomie XIX/XX w. o powierzchni 0,28 ha, dziś nieczynny wymaga uporządkowania. Położony w płn. części wsi (obok cmentarza komunalnego, założonego po II wojnie w 1950 r.) ma kształt prostokąta, zachowane nagrobki z początku XX w. i okresu międzywojennego oraz obsadzenie starymi lipami wzdłuż granic. Układ przestrzenny czytelny, rozplanowanie regularne, zatarte są natomiast podziały kwater.

- Cmentarz rodowy rodziny von Kleist, założony w 2 połowy XIX w. (ewangelicki), o powierzchni 0,25 ha. Na terenie cmentarza znajduje się grobowiec i dwa nagrobki z 1 poł. XX w. (sprzed 1945 r.), zachował się drzewostan (ok. 40%) – drzewa i żywopłot grabowy. Obiekt jednokwaterowy posiada czytelny pierwotny układ przestrzenny. Konieczne jest uporządkowanie terenu i zabezpieczenie przed dalszą dewastacją.

Zachowana zabudowa sprzed 1945 r. to szkoła podstawowa (z 1935 r.) oraz budynki mieszkalne i gospodarcze:

nr: 3, 6, 10, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 27, 28, 29, 30, 33, 34, 36, 40, 53, 79

Zachowała się również spora ilość zabudowy pofolwarczej – budynek dawnych czworaków z 1880 r., dwie obory murowane z początku XX w. i jedna z końca XIX w., spichrz murowany z 2 połowy XIX w. oraz dwie chlewnie z początku XX w.

GORAWINO

Zachowany układ wsi (duża ulicówka „rozwinęta” z owalnicy) oraz zachowana zabudowa ryglowa i murowana z XIX/XX w.

Pierwsze wzmianki o „Gorawinie” pochodzą z dokumentu z 1227 r.

- Kościół filialny (nr rej. 34 z dn.18.10.1954) p.w. Matki Boskiej Królowej Polski wzniesiony został przez Joachima Brecketa i Hansa Meidera w 1623 r. Jest to obiekt o konstrukcji ryglowej, z wypełnieniem ceglanym, posiadający barokowe wyposażenie. W wystroju zachowała się ambona z 1691r.

- Otoczenie kościoła stanowi dawny cmentarz ewangelicki o pow. 0,01 ha, na terenie którego rosną dwie pomnikowe lipy i znajduje się pomnik (figura na cokole) poświęcony poległym w latach 1914–1918 mieszkańcom wsi. Założony w 1 połowie XVII w. jako ewangelicki, dziś jest nieczynny, Wskazana ochrona układu przestrzennego i ochrona starodrzewu zachowanego przy murze cmentarnym; Brak zagrożenia dewastacją

- Z założenia dworskiego z początku XX w. zachował się niewielki park w stylu naturalistycznym, o powierzchni 0,8 ha, położony w centrum wsi. Uległ on w znacznym stopniu zniszczeniu (zachowało się około 40 drzew w średnim stanie technicznym). Całkowite zdewastowanie wyposażenia i brak historycznych materiałów źródłowych uniemożliwiają odtworzenie układu przestrzennego – brak jakichkolwiek możliwości ochrony pozostałości parku. Nie ustalono żadnej z granic ochronnych. Poza koniecznością ratowania pojedynczych, zachowanych egzemplarzy drzew, innych prac nie wnioskuje się.

- Cmentarz rzymsko-katolicki, założony jako ewangelicki w 2 połowie XIX w., położony w północnej części wsi. Obiekt nadal czynny, o powierzchni 0,77 ha (w tym pow. wolna 0,5 ha). Cmentarz założony na planie prostokąta

posiada czytelne granice pierwotnego układu przestrzennego i rozplanowanie, brak natomiast zachowanych nagrobków i mogił sprzed 1945 r.

Obiekty powstałe przed 1945 r. to budynki poczty, szkoły, zlewni mleka (obiekty powstałe ok. 1910 r.) oraz zabudowa mieszkalna i gospodarcza pod nr: 10, 12, 13, 16, 17, 18, 21, 23, 24, 25, 30, 31, 37,43, 45, 46, 47, 50, 51, 52, 55, 65, 79

JARKOWO

Niewielka wieś posiadająca średniowieczną metrykę — według źródeł z 1208 r. Bogusław II i Kazimierz II oraz ich matka podarowali majątek Jarkowo klasztorowi w Białobokach.

W 1467 r. opat klasztoru zamienił wieś na inne posiadłości. Właścicielami Jarkowa została rodzina von Wacholtz, w której rękach pozostało ono do XIX w. W latach 60-tych XIX w. powstały dwa folwarki, które w następnych latach często zmieniały właścicieli.

We wsi zachowało się założenie pałacowo – parkowe w skład którego wchodzi: pałac, park i zabudowa gospodarcza.

- Pałac to obiekt pochodzący z XIX w., który z czasem został zmodernizowany. To budynek dwukondygnacyjny, na kamiennym fundamencie, wzniesiony z cegły, na planie podkowy. Neoklasycystyczny budynek posiada parterowy korpus oraz prostopadłe doń, dwukondygnacyjne skrzydła. Obiekt jest podpiwniczony, nakryty niskim, dwuspadowym dachem, o siedmioosiowej fasadzie z centralnie umieszczonym wejściem głównym. Należy zachować bryłę, a także wystrój elewacji i układ wnętrz.

Na północnym zachodzie od pałacu znajduje się zachowany budynek gospodarczy założenia — obora z XIX/XX w.,

- Park wiejski z XIX w. (nr rej. 926 z dn.14.12.1976)

Park, założony w stylu naturalistycznym o pow.1,5 ha, na terenie którego rośnie okazała lipa o blisko 5 metrowym obwodzie, posiada zachowany drzewostan, na który składa się 400 drzew w dobrym stanie. Zniszczeniu uległo wyposażenie

parku – drogi i place. Na założenie składają się: duża trawiasta przestrzeń przed pałacem z centralnie usytuowaną fontanną, pozostała przestrzeń silnie zadrzewiona, z ekspozycją ciekawych okazów na obrzeżach wewnętrznych masywu. Park pozostaje w swoich dawnych granicach i stanowi integralną krajobrazowo część wsi.

Granica ochrony konserwatorskiej układu przestrzennego należałoby objąć cały park w jego granicach geodezyjnych.

Granica ochrony ekologicznej objęto obszar parku wraz z pasem szerokości 60 m wokół jego granic od stron: południowej i zachodniej. Nie wolno lokalizować na tym terenie trwałych urządzeń naziemnych i podziemnych.

We wsi znajdują się: budynek szkoły z 1910 r., dwa murowane czworaki (nr 14 i 16) z końca XIX w. oraz murowane domy z okresu międzywojennego pod nr: 7, 9, 11, 24, 26, 27 i dom nr 23 z 1880 r. Na uwagę zasługuje znajdujący się w zagrodzie nr 10 dawny piec chlebowy z ok. 1810 r.

JAGLINO

W XVII w. założona została tu osada — przy młynie na rzece Mołstowej. Był to do XVIII w. majątek rycerski rodu von Manteuffel, następnie zmieniał właścicieli. Zachowane obiekty murowane z początku XX w. to domy pod nr 1, 2 i 4 oraz obora pod nr. 4. Zachował się również budynek młyna z przełomu XIX/XX w.

KAMIEŃ RYMAŃSKI

Osada stanowiła folwark majątku Rzesznikowo i została założona w XVIII w. Na początku XX w. stanowiła majątek rycerski .

Zachowany dwór to obiekt neoklasycystyczny, wzniesiony na planie prostokąta, podpiwniczony, o dwuspadowym dachu. Całość fasady podzielona pilastrami na pola . Od strony ogrodu ganek (taras), wewnątrz częściowo dwu- oraz dwuipółtraktowe. Dwór obecnie stanowi siedzibę „Monaru” i mając użytkownika nie jest zagrożony dewastacją.

Zachowały się dwa budynki gospodarcze – murowany, otynkowany, użytkowany oraz stanowiący w połowie ruiny budynek kamiennie-ceglany.

KINOWO

Osada stanowiła część majątku rodziny von Manteuffel, a pod koniec XIX w. (stanowiąc nadal własność rodu) staje się wyodrębnionym majątkiem rycerskim. W latach 20-tych Kinowo utraciło statut majątku szlacheckiego. Z założenia dworsko – parkowego zachował się niewielki park, dwór został najprawdopodobniej rozebrany w okresie międzywojennym.

- Park d. dworski z początku XX w. obejmuje obszar ca 1 ha, położony na północnym krańcu wsi, przy drodze Starnin – Jarkowo. Zachowany drzewostan znajduje się w dobrym stanie technicznym, natomiast układ przestrzenny jest całkowicie nieczytelny, a wyposażenie zniszczone. Jedynymi, trudno czytelnymi elementami są: polanka we wschodniej części oraz ścieżka (dawny ciąg spacerowy)

Ze względu na brak materiałów porównawczych nie ma możliwości określenia stopnia i kierunków przekształceń, jeśli takowym układ podlegał. Park nie znajduje się obecnie w dawnych granicach — podzielony posiada różnych użytkowników. Stanowi nieużytek, a jego sylweta jest dominującym elementem krajobrazowym wsi.

Zachowana zabudowa sprzed 1945 r. pod nr.: 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 17, 19.

LESZCZYN

Leżąca na trasie Szczecin – Koszalin wieś stanowi ulicówkę o luźnej zabudowie; niegdyś majątek von Manteufflów, z czasem podzielony na dwie części. Przechodząc z rąk do rąk i zmieniając właścicieli z początkiem XIX w. obie części ponownie są własnością Manteufflów (do 1892 r.). Na początku XX w. został rozparcelowany. Z założenia folwarcznego zachował się park.

- Park naturalistyczny (nr rej. 983 z dn.10.02.78.1978) z przełomu **XIX/XX** w. z ruinami pałacu (fundamenty). Założenie, położone w północno-zachodnim

krańcu wsi, powstało na planie nieregularnego wieloboku ze swobodnie skomponowanymi skupinami drzew i przylegającym od północy starym sadem. Brak źródeł historycznych na jego temat oraz materiałów o jego dawnym układzie przestrzennym (brak materiałów porównawczych) oraz fakt, iż zieleń parkowa od strony wschodniej przechodzi w las mieszany, nie pozwalają na odtworzenie jego pierwotnego układu i granic.

Park ma znaczenie wiatrochronne oraz duże walory krajobrazowe — masyw zieleni harmonizuje z zabudowaniami wsi. Dla terenu parku i w pasie szerokości 50 m wokół jego granic wyznaczono strefę ochrony ekologicznej.

- Cmentarz rodowy (ewangelicki) rodziny von Manteuffel, założony został w połowie XIX w. ma powierzchnię 0,04 ha. Cmentarzyk jest jednokwaterowy, na planie kwadratu, z ruinami zdewastowanego grobowca. Zagrożeniem jest postępująca dewastacja obiektu.

We wsi sporo zachowanej zabudowy murowanej, z kończ XIX w. i 1 połowy XX w. pod nr: 6, 7, 11, 12, 14, 15, 16, 20, 24, 28, 29, 30, 37, 42, 45, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 53, oraz domy murowane nr: 61, 64 i 65 z około 1930 r.

MECHOWO

Osada założona została jako folwark majątku Petrykozy, należącego do rodziny von Wacholtz.

- Z założenia dworskiego zachował się neoklasycystyczny dwór z 2 połowy XIX w. oraz zabudowa gospodarcza. Budynek dworu został wzniesiony na planie prostokąta i nakryty dwuspadowym dachem. Fasada siedmioosiowa, okna zamknięte łukami odcinkowymi, wnętrza dwu- oraz dwuipółtraktowe .

PETRYKOZY

Osada stanowiła majątek rycerski rodu von Wacholz, pozostając w ich rękach do przełomu XIX/XX w.

Z założenia dworskiego zachował się generalnie przebudowany budynek dworu, nie posiadający dziś wartości zabytkowych.

- Dawny cmentarz ewangelicki założony w 2 połowie XIX w., dziś jest nieczynny. Na terenie cmentarza o powierzchni 0,09 ha zachował się zwarty starodrzew, nagrobki zostały usunięte. Układ przestrzenny regularny, czytelny, jednokwaterowy.

RZESZNIKOWO

Wieś o średniowiecznej metryce, z zachowanym czytelnym układem wsi i zabudową murowaną z przełomu XIX/XX w.

- Z założenia dworsko-parkowego, które powstało w drugiej połowie XIX w. w stylu krajobrazowym z elementami neoklasycyzmu, zachowały się: dwór, budynki gospodarcze, park. Dwór duży, piętrowy, w stylu neoklasycystycznym, wzniesiony został w 1850 r. na planie prostokąta. Układ wewnątrz dwu- oraz dwuipółtraktowy, z umieszczonymi na osi salonem ogrodowym i sienią. Zachowało się boniowanie, opaski i nadproża okienne, profilowane gzymsy, herby rodu von Borck (dwa wilki), właścicieli majątku w latach 18837-1892. Spichrz folwarczny z przełomu XIX/XX w., murowany z cegły i obora z ok.1930 r.

Park krajobrazowy (nr rej. 924 z dn. 11.12.1976) o pow. 4,0 ha posiada zachowany w dobrym stanie drzewostan rodzimego pochodzenia (około 600 drzew) oraz zniszczone wyposażenie. Park pozostając w swoich pierwotnych granicach prócz znaczenia wiatrochronnego odgrywa dużą rolę w krajobrazie.

Granicą ochrony konserwatorskiej układu należałoby objąć cały teren w jego obecnych granicach. Należałoby sporządzić kompleksową dokumentację konserwatorską — inwentaryzację, ekspertyzy, projekt techniczny urządzenia parku.

Granicą ochrony ekologicznej objęto park wraz z otuliną szerokości 60 m (od stron: północnej, zachodniej i wschodniej) na którym to terenie obowiązuje zakaz wznoszenia urządzeń naziemnych i podziemnych.

- Kościół filialny p.w. Matki Boskiej Królowej Polski (nr rej. 550 z dn.12.02.1966.) z 1842 r., w stylu eklektycznym. Dzwonnica kościelna, drewniana z XIX w. (konstrukcja krosnowa).

- Dawny cmentarz ewangelicki z końca XIX w., położony między szosą Szczecin – Koszalin, o powierzchni 0,5 ha. Na terenie dawnego cmentarza brak nagrobków i mogił, nieczytelny jest układ kwater, zachował się starodrzew. Obiekt pełni obecnie funkcję zieleni parkowej. Częściowo zachował się mur z kamienia polnego.

- zdewastowany, jeden z nielicznych już na Pomorzu Środkowym, wiatrak typu „Holender”.

Zachowana murowana zabudowa sprzed 1945 r. to budynek dawnej świetlicy z 1925 r., sklep (nr 13) z 1935r oraz domy pod nr: 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 23, 26, 27 oraz 30.

SKRZYDŁOWO

Zachowana zabudowa murowana z okresu międzywojennego (z lat 25-30) – domy murowane pod nr: 2, 3, 6, 7, 21 oraz dom mieszkalny i spichrz z końca XIX w. w zagrodzie nr 11.

Do wsi należy dawny majątek Mełno. Stanowił on dobra rycerskie rodu Manteufflów. Od połowy XVIII w. do początku XX w. zmieniał sześciokrotnie właścicieli. Z założenia zachowały się: interesująca zabudowa gospodarcza i park.

- Park wiejski, d. dworski (nr rej. 984 z dn.10.02.1978) położony jest przy szosie Koszalin – Szczecin i założony został na początku XX w. w stylu naturalistycznym. Zachowany, stosunkowo młody (50-60 lat), drzewostan znajduje się w dobrym stanie, natomiast wyposażenie uległo kompletnemu zniszczeniu. Teren założenia ma pow.3,0 ha i stanowi dziś opuszczony obszar zieleni z pozostałościami ciekawego zbioru dendrologicznego.

Układ parku, pozostającego w dawnych granicach, objęto ochroną konserwatorską. Zachowała się bowiem czytelna aleja główna, biegnąca po przekątnej od szosy do dworu, oraz położone po obu jej stronach trawiaste polany parkowe, otoczone wysoką zielenią.

Ochrona ekologiczną objęto teren parku wraz z pasem szerokości 50 m – wokół jego południowo-zachodniej i północno-zachodniej granicy. Na tak wyznaczonym obszarze wyklucza się jakiegokolwiek inwestycje trwałe, mogące naruszyć równowagę ekologiczną założenia.

- Dawny cmentarz rodowy (ewangelicki) z początku XX w. położony na wzniesieniu w otoczeniu lasu, 1500m od Mełna i szosy Koszalin – Szczecin, po stronie zachodniej. O powierzchni 0,012 ha ma zachowane fundamenty muru ogrodzeniowego i czytelne granice układu przestrzennego (regularny, jednokwaterowy). Brak nagrobków, rozkopane mogiły. Wymagane uporządkowanie terenu.

STRZEBIELEWO

Z istniejącego założenia dworskiego zachowała się tylko aleja dojazdowa i zabudowa gospodarcza: stodoła kamienna z końca XIX w. oraz budynek magazynu z 1925 r. Budynek dworu (z 1925 r.) uległ zniszczeniu.

STARNIN

Duża wieś posiadająca zachowany układ (wielodrożnica) wraz z murowaną zabudową z XIX/XX w. Wieś Starnin /Sternin/, wzmiankowana już w dokumencie z 1315 r., była jeszcze w latach 60 XIX w. lennem rodu von Manteufel. Pod koniec XIX w. pałac znajdował się już w ruinie XX w. Jeszcze w latach 60-tych stały ruiny pałacu, do dziś zachował się park.

- Kościół filialny p.w. św. Antoniego Padewskiego murowany z cegły, wzniesiono w 1932 r. w stylu neogotyckim w centrum wsi, na miejscu rozebranego, ryglowego obiektu. W kościele zabytki ruchome: ołtarz z XVII w., rzeźby z XV i XVI w. Dzwonnica wolnostojąca z siedemnastowiecznym dzwonem.

•Cmentarz przykościelny założony w XV w. jako ewangelicki, dziś nieczynny. Założony na planie trapezu ma powierzchnię 0,14 ha, czytelne granice pierwotnego układu przestrzennego i zatarty podział na kwatery. Brak zachowanych nagrobków i mogił, zachowane fundamenty muru ogrodzenia. Zagrożenie — likwidacja.

•Cmentarz komunalny (nr rej. 1208 z dn. 27.12.1987 r.), dawny cmentarz wiejski położony na wzniesieniu, w kierunku południowym od kościoła i zabudowań wsi. Powierzchnia cmentarza wynosi ok. 0,6 ha. Założony został jako ewangelicki w 2 połowie XIX w. Zachował się starodrzew, cmentarne aleje, zespół krzyży i metalowych ogrodzeń grobowych z okresu założenia obiektu. W okresie międzywojennym zbudowano pomnik poświęcony żołnierzom poległym w walkach I wojny światowej. Ma on kształt nieforemnego obelisku. Ochroną objęto teren cmentarza wraz z otaczającym go pasem szerokości min. 50 m, ze szczególnym uwzględnieniem zadrzewienia skarp i stromych stoków wyniesienia terenu. Cmentarz pozostaje w granicach z końca XIX w., jest nieczynny. Należy pozostawić zespół starych, metalowych krzyży i ogrodzeń nagrobków, zabezpieczyć pomnik poległych przed zniszczeniem, wykonać zabiegi pielęgnacyjne w drzewostanie.

•Park wiejski (d. pałacowy) nr rej. 985 z dn.15.02.1978. Założony na przełomie XIX/XX w. w stylu naturalistycznym ma: centralnie umieszczoną polanę, swobodnie skomponowane skupiny drzew oraz staw i ciek wodny. Na jego terenie znajdują się zarys fundamentów pałacu oraz nowe budynki – mieszkalny i gospodarczy.

Położony przy drodze do Jarkowa ma powierzchnię 1,1 ha, zachowany w dobrym stanie drzewostan (około 200 drzew) i doszczętnie zniszczone wyposażenie. W południowym narożniku znajduje się zamulony staw. Prócz drzewostanu zachowały się jedynie słupy bramne.

Kompozycja uległa zatarciu choć park pozostał w swoich pierwotnych granicach.

Granicą ochrony ekologicznej należy objąć obszar całego parku oraz od strony zachodniej pas szerokości 60 m wzdłuż jego granicy. Na tym terenie należy wykluczyć lokalizację inwestycji naziemnych i podziemnych.

Ewidencja zachowanej zabudowy sprzed 1945 r. obejmuje budynki pod nr:1, 2, 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 22, 29, 30, 34, 45, 61, 83.

4.5. Zasób archeologiczny

Dane, którymi operowano przy opracowywaniu wartości archeologicznych zaczerpnięto z zasobu archiwum Działu Archeologicznego Muzeum Narodowego w Szczecinie, Działu Archeologicznego Muzeum w Koszalinie oraz z wyników badań powierzchniowych realizowanych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (przez różnych badaczy nie związanych z autorem niniejszego opracowania) znajdujących się w zasobach Wojewódzkiego Oddziału Ochrony Zabytków – Delegatura w Koszalinie. Przeprowadzono weryfikację posiadanych informacji oraz dokonano konfrontacji z literaturą przedmiotu.

Zakres opracowania został oparty na podobnych opracowaniach już zrealizowanych w Województwie Zachodniopomorskim.

Wartość archeologiczna gminy.

Gmina Rymań położona jest na obszarze Równiny Białogardzkiej. Ze względu na zróżnicowane warunki glebowe i hydrograficzne obszar gminy jest rejonem o niezbyt dużym, a przede wszystkim zróżnicowanym osadnictwie w całym okresie historycznym. Najstarsze ślady osadnictwa związane są z epoką kamienia – może z okresem mezolitu a na pewno z okresem neolitu. Na tę epokę przypadają znaleziska zarejestrowane na 73 stanowiskach. Mimo, iż zdecydowana większość to pojedyncze ślady (70 stanowisk) to mamy tutaj już 3 osady. Interesującymi są tutaj pozostałości kultury pucharów lejkowatych i kultury amfor kulistych pochodzące z tego okresu.

Jednostkowo występuje stanowisko schronologizowane na okres neolitu/brązu.

Zróżnicowana funkcjonalnie jest natomiast rola osadnictwa z epoki brązu oraz okresu halsztackiego w zdecydowanej większości związana z kulturą łużycką. Pozostałości z tego okresu zarejestrowano na 75 stanowiskach z czego 20% to osady.

Nieco inaczej jest w kolejnym okresie przedrzymskim i rzymskim do którego zaklasyfikowano zaledwie 20 stanowisk. Osady występują tutaj już częściej jednak w dalszym ciągu przeważają i to zdecydowanie ślady osadnicze.

Uzupełnieniem tej niezbyt wielkiej intensywności osadniczej jest ilość 22 przypadków, których chronologię materiału określono generalnie na okres starożytny (pradziejowy). Wynika to przede wszystkim ze złego stanu zachowania materiału ceramicznego bądź z nieprecyzyjnych informacji archiwalnych.

Stosunkowo duże jest natomiast zwiększenie ilości stanowisk z materiałem wczesnośredniowiecznym w stosunku do okresu starożytnego. W stosunku do okresu przedrzymskiego i rzymskiego jest widoczny natomiast jego blisko 400 % wzrost chociaż w 70% są to ślady i punkty osadnicze. Oprócz kilkudziesięciu osad występują tutaj zaledwie 2 grodziska, przy czym jedno w Sarninie o chronologii z pogranicza wczesnego średniowiecza i średniowiecza. Samo osadnictwo wczesnośredniowieczne jest dodatkowo zróżnicowane chronologicznie, przy względnie dużej ilości stanowisk pochodzących ze środkowych faz wczesnego średniowiecza.

Zapewne przejawem kolonizacji tych terenów w średniowieczu jest aż 147 stanowisk z tego okresu. Jednak ponad 90% to ślady i punkty osadnicze. Usytuowanie większości stanowisk z tego okresu w rejonie samego miasta Rymania i okolicy jednoznacznie wskazuje, że stanowiły one zaplecze tak osadnicze jak i gospodarcze dla rozwijającego się ośrodka miejskiego. Pozostałe są świadectwem osadnictwa wiejskiego, w tym niewątpliwie jednodworczego, a także działalności poza siedliskowej.

Tak przedstawiony krótki rys historyczny osadnictwa uwzględnia tylko dane wynikające z zasobu archeologicznego, tylko do czasów średniowiecznych i nie uwzględnia osadnictwa późniejszego, które odcisnęło swoje piętno w znacznym stopniu na układzie osadniczym i innym gminy.

Wartości archeologiczne miejscowości.

Dla właściwego rozeznania zasobu archeologicznego prezentujemy chronologiczno-funkcjonalny rejestr stanowisk w obrębie miejscowości gminy.

1. BUKOWO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano ogółem 3 stanowiska archeologiczne z 3 pozostałościami osadniczymi z następujących okresów chronologicznych:

Epoka kamienia	– 1 ślad osadniczy
Okres średniowieczny	– 2 ślady osadnicze

2. CZARTKOWO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 2 stanowiska archeologiczne, na których stwierdzono pozostałości osadnicze z następujących okresów:

Epoka kamienia	– 1 ślad osadniczy
Okres neolitu / brązu	– 1 ślad osadniczy

3. DĘBICA

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 29 stanowisk archeologicznych z 38 pozostałościami osadniczymi z następujących okresów chronologicznych:

Epoka kamienia	– 2 ślady osadnicze
Kultura łużycka	– 9 śladów osadniczych
Okres rzymski	– 1 ślady osadnicze
	– 1 osada
Okres starożytny	– 1 ślad osadniczy
Okres wczesnośredniowieczny	– 8 śladów osadniczych
	– 2 osady
Okres średniowieczny	– 12 śladów osadniczych

4. DROZDOWO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 45 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 58 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Epoka kamienia	– 2 ślady osadnicze
Kultura łużycka	– 7 śladów osadniczych
	– 3 osady
Okres rzymski	– 3 ślady osadnicze
Okres starożytny	– 5 śladów osadniczych
Okres wczesnośredniowieczny	– 4 ślady osadnicze
	– 1 osada
Okres średniowieczny	– 28 śladów osadniczych
	– 2 osady
Chronologia ?	– 3 ślady osadnicze

5. DROZDÓWKO

Z obszaru tej wioski pochodzi 13 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono pozostałości osadnicze z następujących okresów chronologicznych:

Epoka kamienia	– 2 ślady osadnicze
Kultura łużycka	– 3 ślady osadnicze
Okres rzymski	– 2 ślady osadnicze
Okres wczesnośredniowieczny	– 2 ślady osadnicze
	– 2 osady
Okres średniowieczny	– 8 śladów osadniczych
Chronologia ?	– 2 ślady osadnicze

6. GÓRAWINO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 24 stanowiska archeologiczne, na których stwierdzono 33 pozostałości osadnicze z następujących okresów chronologicznych:

Epoka kamienia	– 9 śladów osadniczych
Kultura łużycka	– 5 śladów osadniczych
Okres wczesnośredniowieczny	– 8 śladów osadniczych
	– 1 punkt osadniczy

- 1 osada
- Okres średniowieczny – 9 śladów osadniczych

7. JAGLINO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 1 stanowisko archeologiczne, na którym stwierdzono pozostałość osadniczą w postaci śladu z epoki kamienia.

8. JARKOWO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 10 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 13 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

- Epoka kamienia – 4 ślady osadnicze
- Kultura amfor kulistych – 1 ślad osadniczy
- Kultura łużycka – 2 ślady osadnicze
- 1 osada
- Okres starożytny – 1 ślad osadniczy
- Okres wczesnośredniowieczny – 3 ślady osadnicze
- Okres średniowieczny – 1 ślad osadniczy

9. KAMIENŃ RYMAŃSKI

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 8 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 9 pozostałości osadniczych z następujących okresów:

- Epoka kamienia – 3 ślady osadnicze
- Kultura łużycka – 1 osada
- Okres starożytny – 1 ślad osadniczy
- Okres wczesnośredniowieczny – 1 ślad osadniczy
- 1 osada
- Okres średniowieczny – 2 ślady osadnicze

10. KINOWO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 16 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 17 pozostałości osadniczych

z następujących okresów chronologicznych:

Epoka kamienia	– 3 ślady osadnicze
Kultura łużycka	– 2 ślady osadnicze
	– 1 osada
Okres starożytny	– 1 ślad osadniczy
Okres wczesnośredniowieczny	– 4 ślady osadnicze
	– 2 osady
Okres średniowieczny	– 4 ślady osadnicze

11. LESZCZYN

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 37 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 65 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Epoka kamienia / neolit	– 4 ślady osadnicze
Epoka brązu / Kultura łużycka	– 13 śladów osadniczych
	– 4 osady
Okres rzymski	– 4 ślady osadnicze
	– 4 osady
Okres starożytny	– 4 ślady osadnicze
	– 1 osada
Okres wczesnośredniowieczny	– 4 punkty osadnicze
	– 1 osada
Okres średniowieczny	– 23 ślady osadnicze
	– 1 punkt osadniczy
	– 1 osada
Chronologia ?	– 2 ślady osadnicze

12. LĘDOWA

Na obszarze miejscowości zarejestrowano zaledwie 2 stanowiska archeologiczne, na których zlokalizowano pozostałości z następujących okresów chronologicznych:

Kultura łużycka	– 1 osada
	– 1 osada

13. MIROWO

Na terenie wioski zarejestrowano 1 stanowisko, na którym stwierdzono występowanie śladu osadniczego ze średniowiecza.

14. PETRYKOZY

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 10 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 15 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Epoka kamienia	– 2 ślady osadnicze
Kultura łużycka	– 1 ślad osadniczy
	– 1 punkt osadniczy
	– 1 osada
	– 1 punkt osadniczy
Okres wczesnośredniowieczny	– 3 ślady osadnicze
	– 6 osad
Okres średniowieczny	– 1 ślad osadniczy

15. PŁONINO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 5 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 5 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Epoka kamienia	– 2 ślady osadnicze
Kultura łużycka	– 4 ślady osadnicze
Okres wczesnośredniowieczny	– 2 ślady osadnicze
Okres średniowieczny	– 1 ślad osadniczy

16. RĘBICE

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 1 stanowisko archeologiczne, na którym stwierdzono 2 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Kultura łużycka	– 1 ślad osadniczy
Okres średniowieczny	– 1 ślad osadniczy

17. RYMAŃ

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 45 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 58 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Epoka kamienia	– 5 śladów osadniczych
Kultura łużycka	– 8 śladów osadniczych
Okres rzymski	– 1 ślad osadniczy
Okres starożytny	– 6 śladów osadniczych
	– 1 osada
Okres wczesnośredniowieczny	– 6 śladów osadniczych
	– 1 punkt osadniczy
	– 3 osady
	– 1 grodzisko
Okres średniowieczny	– 25 śladów osadniczych
Chronologia ?	– 1 ślad osadniczy

18. RZESZNIKOWO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 20 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 25 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Epoka kamienia	– 6 śladów osadniczych
	– 1 osada
Kultura łużycka	– 2 ślady osadnicze
Okres rzymski	– 1 ślad osadniczy
Okres wczesnośredniowieczny	– 4 ślady osadnicze
	– 2 osady
Okres średniowieczny	– 9 śladów osadniczych

19. RZESZNIKÓWKO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 9 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 11 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Epoka kamienia	– 7 śladów osadniczych
	– 1 osada
Okres wczesnego średniowiecza	– 2 osady
Okres średniowiecza	– 1 ślad osadniczy

20. SKRZYDŁOWO

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 10 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 15 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Epoka kamienia	– 9 śladów osadniczych
	– 1 osada
Kultura łużycka	– 2 ślady osadnicze
Okres wczesnośredniowieczny	– 1 ślad osadniczy
Okres średniowieczny	– 2 ślady osadnicze

21. STARNIN

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 27 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 36 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

Epoka kamienia	– 4 ślady osadnicze
Kultura łużycka	– 6 śladów osadniczych
	– 1 punkt osadniczy
	– 3 osady
Okres starożytny	– 1 ślad osadniczy
Okres wczesnośredniowieczny	– 5 śladów osadniczych
	– 1 grodzisko
Okres średniowieczny	– 12 śladów osadniczych
	– 2 punkty osadnicze
	– 1 osada

22. STARZA

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 3 stanowiska archeologiczne, na których stwierdzono 3 ślady osadnicze ze średniowiecza.

Charakterystyka stanu i funkcjonowania krajobrazu archeologicznego.

Na terenie gminy Rymań zaewidencjonowano ogółem 325 stanowisk archeologicznych. Rozmieszczenie tych stanowisk na obszarze gminy jest zróżnicowane tak samo jak zróżnicowana jest ich funkcja. Wielokrotnie na poszczególnych stanowiskach stwierdzono współwystępowanie pozostałości osadniczych z różnych okresów chronologicznych, co w konsekwencji pozwala nam mówić o 431 przypadkach zasobu archeologicznego na terenie gminy.

W ramach tego zasobu archeologicznego stwierdzono zaewidencjonowanie następujących kategorii stanowisk archeologicznych (rozdzielenie funkcjonalne) bez rozdzielenia chronologicznego:

- ślad osadniczy – 366
- punkt osadniczy – 8
- osada – 55
- grodzisko – 2

Widoczne jest też zróżnicowanie funkcjonalne stanowisk w obrębie wyróżnionych okresów chronologicznych, co przedstawione jest na poniższym zestawieniu:

	LX	X	O	G	Razem
Epoka kamienia	69		3		72
Okres neolitu / epoka brązu	1				1
Epoka brązu / k. Łużycka	58	3	16		77
Okres rzymski	13		6		19
Okres starożytny	20		2		22
Okres wczesnośredniowieczny	55	2	24	2	83
Okres średniowieczny	144	3	4		151
Chronologia ?	6				6
Ogółem	366	8	55	2	431

Wielokrotnie stwierdzono współwystępowanie śladów osadniczych z różnych okresów chronologicznych, co przedstawiono na poniższym zestawieniu:

	EK/ N	KŁŻ	R	STA R	WS	SR	?
Epoka kamienia / neolit (EK/N)		12	5		10	12	1
Kultura łużycka (KŁŻ)	12	1	6	1	10	26	1
Okres rzymski (R)	5	6		1	8	10	
Okres starożytny (STAR)		1	1		3	5	
Okres wczesnośredniowieczny (WS)	10	10	8	3		20	
Okres średniowieczny (SR)	12	26	10	5	20		2
Chronologia ?	1	1				2	

Wszystkie 325 zaewidencjonowanych stanowisk zostało ujętych w zestawieniu tabelarycznym „Zbiorcze zestawienie zasobu stanowisk archeologicznych gminy Rymań w woj. Zachodniopomorskim”.

Przeprowadzenie analizy osadniczej, uwzględniającej lokalizację stanowisk na gruncie danej miejscowości, moment pojawienia się osadnictwa oraz jego znaczenie dla układów lokalnych bądź interregionalnych pozwala na sformułowanie poniższych wniosków:

1. Obszar gminy Rymań to rejon względnie intensywnego osadnictwa. Osadnictwo na tych terenach pojawia się już w epoce kamienia w stosunkowo dużym nasileniu i jest to raczej osadnictwo neolityczne niż mezolityczne. Potwierdzeniem tego są niewątpliwie pojedyncze pozostałości kultury pucharów lejkowatych i kultury amfor kulistych. Na przestrzeni wielu okresów trwania kultury łużyckiej występuje w zbliżonym nasileniu ilościowym a także przy zwiększonym znaczeniu funkcjonalnym osad. Nie występują, a w zasadzie nie zostały potwierdzone skarby . Osadnictwo okresu rzymskiego to większa ilość osad przy mniejszym nasileniu stanowisk w ogóle. We wczesnym średniowieczu duże znaczenie nabierają osady, zarówno pod względem ilości jak i ważności. Pojawiają się grody będące obiektami obronnymi, a które obecnie jako grodziska mają własne formy krajobrazowe. Ilość grodów na omawianym obszarze jest stosunkowo niewielka. Obraz osadnictwa uzupełniają znaleziska luźne pochodzące ze

wszystkich okresów chronologicznych, a które w tym zasobie nie są ujmowane.

2. Na gruntach wsi Bukowo osadnictwo pojawia się w epoce kamienia w postaci śladu osadniczego. Ze średniowiecza znane są 2 pojedynczo występujące ślady osadnicze.
3. Osadnictwo na terenie Czarkowa pojawia się także w epoce kamienia i wyznaczone jest przez 2 ślady osadnicze przy czym chronologia jednego z nich może sięgać epoki brązu.
4. Niezwykle intensywne osadnictwo występuje na gruntach Dębicy. Jego początek przypada na okres epoki kamienia. Pojawiają się tutaj 2 ślady osadnicze. Licznie reprezentowana jest na tym obszarze kultura łużycka, chociaż tylko przez ślady osadnicze. W niewielkiej ilości reprezentowany jest okres rzymski, w tym przez pojedynczą osadę. Jednostkowa jest ilość stanowisk ogólnie datowanych na okres starożytny. We wczesnym średniowieczu osadnictwo jest jakby nieco zwiększone. Oprócz śladów osadniczych występują także osady. Natomiast w okresie średniowiecza widoczny jest jego rozrost ilościowy a nie funkcjonalny.
5. Nasilenie osadnictwa we wszystkich okresach chronologicznych widoczne jest w rejonie wsi Drozdowo i Drozdówko. Tutaj zdecydowanie przeważa osadnictwo pradziejowe od epoki kamienia (5 stanowisk) poprzez kulturę łużycką (13 stanowisk, w tym 3 osady) i okres rzymski (5 stanowisk) po koniec starożytności – 5 stanowisk. W okresie wczesnośredniowiecznym widoczny jest ilościowy zastój, natomiast widoczny jest wzrost jakościowy – znajduje się tutaj 8 stanowisk w tym 3 osady. Ślady średniowieczne występują w bardzo dużym nasileniu ale prawie wszystkie to pojedyncze ślady osadnicze. Występują tutaj także stanowiska o nieokreślonej chronologii.
6. Śladowo wręcz występuje osadnictwo na gruntach wsi Jaglino i należy wiązać je ze śladem osadniczym z epoki kamienia.
7. Podobnie ilościowo i jakościowo kształtuje się osadnictwo na gruntach wsi Górawino, Jarkowo, Kamień Rymański i Kinowo. Osadnictwo pojawia się w okresie epoki kamienia i występuje w okresie trwania kultury łużyckiej. Brak jest go w okresie rzymskim. Widoczny jest jego wzrost we wczesnym

średniowieczu, także jakościowy. Natomiast średniowiecze reprezentują ślady osadnicze i to w niezbyt dużym nasileniu.

8. Zróżnicowane jest natomiast osadnictwo w obrębie wsi Leszczyn. Już z epoki kamienia znane są tutaj ślady osadnicze. Intensywnie występuje w epoce brązu i okresie trwania kultury łużyckiej, gdzie stwierdzono aż 5 osad. W stosunkowo równomiernym nasileniu śladów osadniczych i osad osadnictwo występuje w okresie rzymskim. Niewiele jest stanowisk pochodzących ze starożytności. Podobnie jest w okresie wczesnego średniowiecza. Natomiast widoczny jest zdecydowany wzrost ilościowy stanowisk ze średniowiecza.
9. Śladowo widoczne jest osadnictwo w obrębie wsi Lędowa chociaż stwierdzono tutaj osady kultury łużyckiej i z okresu wczesnego średniowiecza.
10. Podobnie jest w obrębie Mirowa gdzie występuje tylko ślad osadniczy ze średniowiecza.
11. Na obszarze wsi Petrykozy zarejestrowano stanowiska pochodzące z epoki kamienia i z czasów kultury łużyckiej, z którą związana jest osada. Brak jest stanowisk datowanych na okres rzymski. Znaczący jest udział stanowisk z okresu wczesnego średniowiecza, gdzie oprócz śladów osadniczych występuje kilka osad. Zdecydowanie zmniejsza się ilość stanowisk z okresu średniowiecza.
12. Grunta wsi Płonino to niewielka ilość stanowisk pradziejowych. Występują także stanowiska z okresu wczesnego średniowiecza oraz średniowiecza w postaci śladów osadniczych.
13. Ślad osadniczy z okresu kultury łużyckiej daje początek osadnictwu w rejonie wsi Rębice. Brak jest osadnictwa z pozostałych epok pradziejowych. Ponadto występuje ślad osadniczy ze średniowiecza.
14. Dużą ilość stanowisk zarejestrowano na gruntach samego miasta Rymania. Osadnictwo tutaj potwierdzone jest już od epoki kamienia. Występują tutaj ślady osadnicze kultury łużyckiej. Niewielka jest natomiast ilość stanowisk z okresu rzymskiego, nieco większa ze starożytności. Na okres wczesnego średniowiecza i średniowiecza przypada prawie 70% stanowisk z tego rejonu. Rangę osadnictwa wczesnośredniowiecznego potwierdza grodzisko.

Jednak obecnie nie jest ono wpisane do rejestru zabytków wojewódzkich. Natomiast duża ilość stanowisk z materiałem średniowiecznym wskazuje na znaczenie tego obszaru w tym okresie.

15. W rejonie wsi Rzesznikowo i Rzesznikówko występują liczne ślady osadnicze z okresów pradziejowych. Z okresu wczesnego średniowiecza pochodzą zarówno ślady osadnicze jak i kilka osad. Niezbyt imponująco występują pozostałości ze średniowiecza.

16. Na gruntach wsi Skrzydłowo osadnictwo pojawia się już w epoce kamienia i to w stosunkowo dużym nasileniu. W okresie kultury łużyckiej występuje śladowo. Z okresu wczesnego średniowiecza i średniowiecza pochodzi także niewielka ilość stanowisk.

17. Obszar gruntów wsi Starnin zasiedlony był w miarę równomiernie przez wszystkie okresy pradziejowe. Jednak znaczące są stanowiska z okresu kultury łużyckiej, na których stwierdzono osady. Niewielka jest ilość pozostałości z okresu wczesnego średniowiecza, przy czym istotnym jest tutaj grodzisko, także o chronologii średniowiecznej. Nie jest ono wpisane do rejestru zabytków województwa.

Uwzględniając przedstawione powyżej dane, wraz z rozmieszczeniem przestrzennym stanowisk, na terenie gminy wyróżnić można kilka skupisk o dość czytelnych granicach. Skupiska te zróżnicowane są zarówno pod względem kształtu i wielkości jak i ilości zarejestrowanych stanowisk, także zróżnicowanych funkcjonalnie i chronologicznie.

Najbardziej na północny-zachód wysunięte jest nieduże obszarowo i wydłużone w kształcie skupisko we wsi Petrykozy. Kilkanaście stanowisk zlokalizowanych jest na stosunkowo niedużym obszarze a mimo to posiada względnie znaczące stanowiska przede wszystkim z okresu wczesnego średniowiecza. Widoczne jest skupianie się osadnictwa w rejonie Jarkowa, Kinowa i Starnina. Sztandarowymi stanowiskami tego skupiska są : grodzisko z okresu wczesnego średniowiecza i średniowiecza w Starninie oraz osady w Kinowie, Jarkowie i Starninie zarówno z okresu kultury łużyckiej jak i okresu wczesnego średniowiecza.

Na S od niego zlokalizowane jest nieduże skupisko w rejonie Rzesznikowa – Rzesznikówka. Występują tutaj osady z okresu mezolitu oraz w zdecydowanej przewadze ślady osadnicze z różnych okresów chronologicznych.

Bezpośrednio na E od wymienionych skupisk zlokalizowane jest kolejne, niewielkie skupisko obejmujące grunta wsi Gorawino i dalej Drozdowo - Drozdówko. Występują tutaj osady łużyckie, a także nieliczne wczesnośredniowieczne i średniowieczne. Największe zagęszczenie stanowisk w skupisku drozdowskim występuje w jego partii północno-wschodniej.

Dużym i czytelnym jest kilkudziesięciostanowiskowe skupisko wokół Dębicy i Leszczyna, z osadami ze wszystkich okresów chronologicznych. Nasycenie stanowiskami w obrębie skupiska jest nierównomierne.

Kolejnym skupiskiem, obszarowo może nie największym jest skupisko wokół samego Rymania, występujące w środkowej części gminy. Widoczne jest zdecydowanie większe nasilenie stanowisk po północnej stronie skupiska. Niewątpliwie najważniejszym stanowiskiem skupiska jest grodzisko wczesnośredniowieczne.

Mimo stosunkowo niewielkiej ilości stanowisk archeologicznych granice tak wyróżnionych skupisk są niekiedy płynne. W wielu wypadkach brak jest jednoznacznej, przestrzennej granicy między poszczególnymi skupiskami. W naszym przypadku wynikają one z faktu występowania stanowisk z tego samego przedziału chronologicznego bądź uwzględnione zostały warunki topograficzno-hydrograficzne terenu. Niewątpliwie najistotniejszymi czynnikami wpływającymi na zasiedlenie tych terenów były rzeki Mołstowa i Dębosznica wraz z ich dolinami. Także niebagatelny wpływ miały stosunkowo korzystne warunki glebowe wykształcone w wielu partiach obszaru gminy..

Przy tak wyróżnionych skupiskach poza ich zasięgiem znalazła się pewna, niewielka grupa stanowisk. W zasadzie nie mają one większego znaczenia dla oceny osadnictwa gminy Rymań. Tak przedstawiony zasób archeologiczny gminy poddano ocenie konserwatorskiej celem wytypowania określonych stref konserwatorskich stanowisk i ich ochrony.

Zagrożenia środowiska archeologicznego.

Ochrona zabytków, w tym archeologicznych stała się obecnie jedną z najtrudniejszych dziedzin konserwatorskich. Czynniki, które decydują o możliwości przetworzenia większości stanowisk archeologicznych mają zdecydowanie negatywny charakter. Zagrożeniem dzisiaj jest zarówno brak właściwych wzorców kulturowych jak i technicznych. Brak jest ekonomicznego i funkcjonalnego uzasadnienia do ochrony stanowisk archeologicznych. Zagrożeniem nawet jest także nachalna reklama turystyczna materiałów agrotechnicznych czy materiałów budowlanych. Brak wiedzy i wrażliwości wśród elit tak wiejskich jak i miejskich, nauczycieli, agronomów, księży i mieszkańców z cenzusem wiedzy fachowej powoduje działania albo zbędne, albo wręcz szkodliwe w stosunku do prawidłowej ochrony zabytków archeologicznych. Rozwijający się ośrodek miejski w Rymaniu wpływa na krajobraz i warunki życia mieszkańców gminy, wpływa także na możliwości zachowania stanowisk archeologicznych.

Gmina ma charakter wiejski a więc zmiana w zakresie gospodarowania rolniczego także nie wpływa właściwie na proces zachowania, a w zasadzie braku niszczenia stanowisk archeologicznych. W coraz większym stopniu zagrożeniem dla krajobrazu archeologicznego są dokonywane obecnie wtórne podziały terenów rolnych, a także niekiedy powstawanie nowej wiejskiej zabudowy. Pojawiają się ostatnio układy dzierżawne (także, a może przede wszystkim realizowane przez obcokrajowców) nie uwzględniające granic wsi. Nowi użytkownicy stosują bardzo ciężki sprzęt na dużych obszarach, co niekorzystnie wpływa na stan zachowania stanowisk. także w niektórych przypadkach przekształcenia terenu na hipodromy, pola golfowe itp. powodują niesamowite zniszczenia wśród stanowisk archeologicznych. Nieco inaczej wygląda sytuacja na obszarach zalesionych. Tutaj, w przypadku kiedy dokonano go przed wielu laty, stan ten wpływa raczej korzystnie na zachowanie (właśnie ze względu na zalesienie nieznanymi) stanowisk archeologicznych.

Niewątpliwie rozwojowa gmina Rymań z racji prowadzonych działań inwestycyjnych może niekorzystnie wpływać na zachowanie swojego zasobu

archeologicznego. Gmina jest gminą położoną wzdłuż ważnej drogi komunikacyjnej Szczecin – Gdańsk co wskazuje, że może stanowić wspaniały teren turystyczny dla wielu grup zorganizowanych oraz indywidualnych turystów. Rozwój turystyki wymaga określonej bazy gastronomicznej i hotelowej co nasila inwestycje a tym samym może niekorzystnie wpływać na należyłą ochronę stanowisk archeologicznych.

Biorąc pod uwagę intensywność osadniczą na obszarze gminy począwszy od okresu neolitu aż po czasy średniowiecznego rozwoju należy w sposób szczególnie podejść do problematyki ochrony stanowisk archeologicznych gminy.

Ochrona wartości archeologicznych na terenie gminy.

Podstawą prawną ochrony wartości archeologicznych są akty prawne omówione w pkt.4.3.

Dobra kultury są bogactwem narodowym i powinny być chronione przez wszystkich obywateli. Organy rządowe i samorządowe są zobowiązane do zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony dóbr kultury. Natomiast obowiązkiem właścicieli i użytkowników jest utrzymanie należących do nich dóbr kultury we właściwym stanie. Opracowany powyżej zasób wartości archeologicznych jest zatem przedmiotem szczególnej troski zarówno mieszkańców jak i władz gminy i za ważny cel publiczny należy uważać działania dążące do ich ochrony.

Organem prawnej ochrony dziedzictwa kulturowego na terenie Województwa Zachodniopomorskiego jest Wojewoda działający przy pomocy WKZ w Szczecinie (delegatura w Koszalinie). Na terenie powiatu, w zakresie określonym przepisami ustawy jest Starosta. Natomiast na terenie gminy **Wójt**.

Ochrona dziedzictwa archeologicznego na terenie gminy polega na utrzymaniu i wyeksponowaniu zachowanych zasobów, przede wszystkim układu, bądź pojedynczych relikwów osadnictwa prehistorycznego i średniowiecznego. Celem tej ochrony jest m.in. zachowanie wartościowych stanowisk archeologicznych poprzez stworzenie gminnego programu ochrony dóbr kultury i prowadzenie

ewidencji dóbr kultury znajdujących się na terenie gminy. Powinno to być realizowane także poprzez sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zawierającego strefy ochrony konserwatorskiej.

Celem ochrony stanowisk archeologicznych jest zachowanie rozpoznanych stanowisk archeologicznych w stanie niezmienionym, ograniczenie do niezbędnego minimum prowadzenia archeologicznych badań ratowniczych oraz prawne uregulowanie sposobu zgłaszania i wykonywania prac ziemnych na terenach, na których stwierdzono w ramach badań AZP ślady dawnego osadnictwa.

Zasób archeologiczny gminy Rymań woj. Zachodniopomorskie
Uwaga –zasięg i numery stanowisk archeologicznych oznaczono na rysunkach „*Studium*”

Nr stan. w wykazie	Miejscowość	Nr stan. w miejscowości	Nr stan. na arkuszu	Chronologia	Funkcja
1	PETRYKOZY	10	10/18-14	SR	LX
2	- " -	8	8/18-14	WS	LX
3	- " -	7	7/18-14	N,KŁŻ,WS	LX,X,LX
4	- " -	9	9/18-14	EK,WS	LX,LX
5	- " -	4	4/18-14	WS	O
6	- " -	6	6/18-14	WS	O
7	- " -	5	5/18-14	WS	O
8	- " -	3	3/18-14	WS	O
9	- " -	2	2/18-14	KŁŻ,WS	LX,O
10	- " -	1	1/18-14	KŁŻ,WS	O,O
11	JARKOWO	14	104/18-14	EK,KŁŻ	LX,LX
12	- " -	15	105/18-14	KŁŻ,WS	O,LX
13	- " -	13	103/18-14	EK	LX
14	- " -	10	99/18-14	SR	LX
15	- " -	8	97/18-14	WS	LX
16	- " -	7	96/18-	EK,KŁŻ	LX,X

17	- " -	4	14 93/18-	STAR	LX
18	- " -	5	14 94/18-	EK	LX
19	- " -	6	14 95/18-	WS	LX
20	- " -	2	14 92/18-	KAK	LX
21	KINOWO	1	1/19-14	SR	LX
22	- " -	4	4/19-14	WS	LX
23	- " -	6	6/19-14	WS	LX
24	- " -	9	9/19-14	WS?	LX
25	- " -	11	11/19-	WS	LX
26	- " -	12	14 12/19-	N(KPL)	LX
27	- " -	13	14 13/19-	WS	O
28	- " -	21	14 21/19-	SR	LX
29	- " -	22	14 22/19-	SR	LX
30	- " -		14 23/19-	EK	LX
31	- " -	23 18	14 18/19-	KŁŻ	O
32	- " -	19	14 19/19-	STAR	LX
33	- " -	17	14 17/19-	KŁŻ	LX
34	- " -	16	14 16/19-	EK,WS	LX,O
35	- " -	8	8/19-14	KŁŻ	LX
36	- " -	2	2/19-14	SR	LX
37	STARNIN	5	44/19-	SR	LX
38	- " -	14	14 53/19-	SR	LX
39	- " -	19	14 58/19-	SR	X
40	- " -	30	14 69/19-	SR	X
41	- " -		14 57/19-	WS,SR	LX,LX
42	- " -	18 16	14 55/19-	SR	LX
43	- " -	15	14 54/19-	SR	LX
44	- " -	13	52/19-	SR	LX

45	- " -	12	14 51/19-	SR	O
46	- " -	21	14 60/19-	KŁŻ,WS,SR	LX,LX,LX
47	- " -	20	14 59/19-	KŁŻ,SR	LX,LX
48	- " -	1	14 73/19-	WS/SR	G
49	- " -	34	14 87/19-	KŁŻ	O
50	- " -	22	14 61/19-	EK	LX
51	- " -	23	14 62/19-	EK,KŁŻ	LX,X
52	- " -	24	14 63/19-	KŁŻ,SR	LX,LX
53	- " -	25	14 64/19-	STAR	LX
54	- " -	26	14 65/19-	WS	LX
55	- " -	27	14 66/19-	EK,KŁŻ	LX,LX
56	- " -	28	14 67/19-	KŁŻ,WS	LX,LX
57	- " -	29	14 68/19-	SR	LX
58	- " -	6	14 45/19-	KŁŻ,SR	O,LX
59	- " -	8	14 47/19-	SR	LX
60	- " -	3	14 42/19-	KŁŻ	LX
61	- " -	4	14 43/19-	KŁŻ	O
62	- " -	7	14 46/19-	EK	LX
63	- " -	9	14 48/19-	WS	LX
64	REBICE	1	14 41/19-	KŁŻ,SR	LX,LX
65	GÓRAWINO	19	14 40/19-	WS,SR	LX,LX
66	- " -	16	14 37/19-	EK	LX
67	- " -	18	14 39/19-	WS	LX
68	- " -	15	14 36/19-	EK	LX
69	- " -	14	35/19-	EK,WS	LX,O

70	- " -	13	14 34/19-	EK	LX
71	- " -	8	14 29/19-	EK	LX
72	- " -	6	14 27/19-	WS	LX
73	- " -	5	14 26/19-	WS	LX
74	- " -	4	14 25/19-	WS,SR	LX
75	- " -	41	14 90/18-	KŁŻ	LX
76	- " -	42	14 92/18-	KŁŻ	LX
77	- " -	40	14 89/18-	EK	LX
78	- " -	39	14 88/18-	SR	LX
79	- " -	38	14 87/18-	KŁŻ	LX
80	- " -	37	14 86/18-	EK,SR	LX,LX
81	- " -	35	14 84/18-	EK,WS	LX,LX
82	- " -	33	17 82/18-	WS	LX
83	- " -	31	14 80/18-	EK,WS,SR	LX,X,LX
84	- " -	27	14 73/18-	KŁŻ,SR	LX,LX
85	- " -	26	14 72/18-	SR	LX
86	- " -	25	14 71/18-	SR	LX
87	- " -	22	14 68/18-	SR	X
88	- " -	23	14 69/18-	KŁŻ,WS	LX,LX
89	DROZDOWO	35	14 103/18-	STAR	LX
90	- " -	20	15 88/18-	KŁŻ	LX
91	- " -	32	15 100/18-	WS,SR	LX,LX
92	- " -	18	15 86/18-	STAR	LX
93	- " -	19	15 87/18-	SR	LX
94	- " -	33	15 101/18-	SR	O

95	- " -	17	15 85/18-	SR	O
96	- " -	34	15 102/18-	SR	LX
97	- " -	30	15 98/18-	SR	LX
98	- " -	36	15 104/18-	SR	LX
99	- " -	22	15 90/18-	SR	LX
100	- " -	23	15 91/18-	KŁŻ,SR	LX,LX
101	- " -	24	15 92/18-	SR	LX
102	- " -	6	15 74/18-	SR	LX
103	- " -	7	15 75/18-	?	LX
104	- " -	31	15 99/18-	WS,SR	LX,LX
105	- " -	8	15 76/18-	SR	LX
106	- " -	9	15 77/18-	STAR	LX
107	- " -	10	15 78/18-	WS,SR	LX,LX
108	- " -	15	15 83/18-	SR	LX
109	- " -	14	15 82/18-	SR	LX
110	- " -	13	15 81/18-	KŁŻ,SR	O,LX
111	- " -	12	15 80/18-	SR	LX
112	- " -	16	15 84/18-	KŁŻ	LX
113	- " -	11	15 79/18-	SR	LX
114	- " -	29	15 97/18-	SR	LX
115	- " -	28	15 96/18-	SR	LX
116	- " -	21	15 89/18-	WS	O
117	- " -	27	15 95/18-	SR	LX
118	- " -	25	15 93/18-	KŁŻ,?	LX,LX
119	- " -	26	15 94/18-	SR	LX

120	- " -	43	15 20/19-	STAR	LX
121	- " -	50	15 27/19-	SR	LX
122	- " -	44	15 21/19-	KŁŻ,SR	O,LX
123	- " -	49	15 26/19-	KŁŻ	O
124	- " -	42	15 19/19-	KŁŻ	LX
125	- " -	41	15 18/19-	KŁŻ,SR	LX,LX
126	- " -	48	15 25/19-	KŁŻ	LX
127	- " -	47	15 24/19-	SR	LX
128	- " -	39	15 16/19-	SR,?	LX,LX
129	- " -	40	15 17/19-	R,SR	LX,LX
130	- " -	45	15 22/19-	EK	LX
131	- " -	38	15 15/19-	EK,MOPR,WS,SR	LX,LX,LX,LX
132	- " -	37	15 14/19-	R?	LX
133	- " -	46	15 23/19-	STAR	LX
134	DROZDÓWKO	10	15 10/19-	EK,R	LX,LX
135	- " -	9	15 9/19-	KŁŻ	LX
136	- " -	1	15 1/19-	SR	LX
137	- " -	2	15 2/19-	WS,SR	O,LX
138	- " -	3	15 3/19-	WS,SR	LX,LX
139	- " -	4	15 4/19-	WS	LX
140	- " -	5	15 5/19-	KŁŻ,SR	LX,LX
141	- " -	6	15 6/19-	N,?	LX,LX
142	- " -	11	15 11/19-	SR	LX
143	- " -	12	15 12/19-	SR	LX
144	- " -	7	15 7/19-	SR,?	LX,LX
145	- " -	8	15 8/19-	WS,SR	O,LX
146	- " -	13	15 13/19-	EK,R	LX,LX
147	LĘDOWA	1	15 59/19-	WS	O
148	- " -	2	15 60/19-	KŁŻ	O

149	RYMAŃ	27	102/19- 15	STAR,WS,SR	LX,O,LX
150	- " -	1	99/19- 15	WS	G
151	- " -	41	116/19- 15	SR	LX
152	- " -	42	117/19- 15	KŁŻ	LX
153	- " -	43	118/19- 15	STAR	LX
154	- " -	29	104/19- 15	KŁŻ,R,STAR,WS,S R	LX,LX,LX,O, LX
155	- " -	28	103/19- 15	STAR,WS	LX,LX
156	- " -	45	120/19- 15	KŁŻ,?	LX,LX
157	- " -	46	121/19- 15	SR	LX
158	- " -	30	105/19- 15	KŁŻ,SR	LX,LX
159	- " -	26	101/19- 15	STAR	LX
160	- " -	47	122/19- 15	KŁŻ	LX
161	- " -	50	125/19- 15	SR	LX
162	- " -	44	119/19- 15	SR	LX
163	- " -	48	123/19- 15	SR	LX
164	- " -	31	106/19- 15	SR	LX
165	- " -	25	100/19- 15	WS,SR	LX,LX
166	- " -	40	115/19- 15	KŁŻ,SR	LX,LX
167	- " -	39	114/19- 15	SR	LX
168	- " -	36	111/19- 15	KŁŻ	LX
169	- " -	35	110/19- 15	SR	LX
170	- " -	39	124/19- 15	SR	LX
171	- " -	34	109/19- 15	SR	LX
172	- " -	33	108/19- 15	WS	O
173	- " -	32	107/19- 15	SR	LX

174	- " -	37	112/19- 15	SR	LX
175	- " -	38	113/19- 15	KŁŻ	LX
176	- " -	3	2/20-15	SR	LX
177	- " -	4	3/20-15	EK,SR	LX,LX
178	- " -	5	4/20-15	SR	LX
179	- " -	6	5/20-15	SR	LX
180	- " -	8	7/20-15	WS	LX
181	- " -	9	8/20-15	STAR	LX
182	- " -	10	9/20-15	EK	LX
183	- " -	11	10/20- 15	WS	LX
184	- " -	12	11/20- 15	SR	LX
185	- " -	23	22/20- 15	EK	LX
186	- " -	22	21/20- 15	SR	LX
187	- " -	20	19/20- 15	EK,WS	LX,LX
188	- " -	21	20/20- 15	WS	LX
189	- " -	19	18/20- 15	EK	LX
190	- " -	18	17/20- 15	WS?	LX
191	- " -	17	16/20- 15	SR	LX
192	- " -	16	15/20- 15	STAR	O
193	- " -	14	13/20- 15	SR	LX
194	RZESZNIKOWO	4	27/20- 15	WS	O
195	- " -	3	26/20- 15	WS	O
196	- " -	2	25/20- 15	WS	LX
197	- " -	1	24/20- 15	WS	LX
198	- " -	6	21/20- 14	SR	LX
199	- " -	9	24/20- 14	SR	LX
200	- " -	12	27/20- 14	EK	LX
201	- " -	14	29/20- 14	EK,KŁŻ	LX,LX
202	- " -	17	32/20-	WS?	LX

203	- " -	13	14 28/20-	EK-N,SR	LX,LX
204	- " -	15	14 30/20-	EK	LX
205	- " -	24	14 39/20-	WS	LX
206	- " -	25	14 40/20-	EK	O
207	- " -	26	14 41/20-	KŁŻ,SR	LX,LX
208	- " -	27	14 42/20-	EK	LX
209	- " -	30	14 45/20-	SR	LX
210	- " -	29	14 44/20-	EK,R,SR	LX,LX,LX
211	- " -	23	14 38/20-	SR	LX
212	- " -	21	14 36/20-	SR	LX
213	- " -	33	14 86/19-	SR	LX
214	PŁONINO	4	14 19/20-	EK	LX
215	- " -	2	14 17/20-	EK	LX
216	- " -	1	14 16/20-	WS	LX
217	- " -	10	14 86/19-	SR	LX
218	- " -	7	14 82/19-	WS	LX
219	RZECZNIKÓWK O	1	6/20-14	EK	O
220	- " -	2	7/20-14	EK	LX
221	- " -	3	8/20-14	WS	O
222	- " -	4	9/20-14	EK-M	LX
223	- " -	6	11/20- 14	EK	LX
224	- " -	7	12/20- 14	EK,WS	LX,O
225	- " -	8	13/20- 14	EK,SR	LX,LX
226	- " -	10	15/20- 14	EK	LX
227	- " -	9	14/20- 14	EK	LX
228	JAGLINO	1	1/20-14	EK	LX
229	CZARTKOWO	3	4/20-14	EK-N/B	LX

230	- " -	4	5/20-14	EK	LX
231	SKRZYDŁOWO	6	51/20-14	EK	LX
232	- " -	7	52/20-14	EK	LX
233	- " -	8	53/20-14	EK-M/N	O
234	- " -	9	54/20-14	EK,SR	LX,LX
235	- " -	11	56/20-14	EK	LX
236	- " -	13	58/20-14	EK	LX
237	- " -	16	61/20-14	EK	LX
238	- " -	15	60/20-14	EK,KŁŻ	LX,LX
239	- " -	14	59/20-14	EK,KŁŻ	LX,LX
240	- " -	12	57/20-14	EK,WS,SR	LX,LX,LX
241	KAMIENÍ RYMAŃSKI	11	44/20-15	EK	LX
242	- " -	6	39/20-15	EK	LX
243	- " -	7	40/20-15	KŁŻ	O
244	- " -	2	35/20-15	WS	O
245	- " -	3	36/20-15	WS	LX
246	- " -	10	43/20-15	EK	LX
247	- " -	5	38/20-15	SR	LX
248	- " -	4	37/20-15	STAR,SR	LX,LX
249	BUKOWO	3	30/20-15	EK	LX
250	- " -	5	32/20-15	SR	LX
251	- " -	6	33/20-15	SR	LX
252	STARZA	3	128/19-15	SR	LX
253	- " -	2	127/19-15	SR	LX
254	- " -	1	126/19-15	SR	LX
255	LESZCZYN	2	62/19-	KŁŻ	LX

256	- " -	37	15 97/19-	EB,KŁŻ	LX,LX
257	- " -	36	15 96/19-	N?,KŁŻ,SR	LX,LX,LX
258	- " -	31	15 91/19-	R?,SR	LX
259	- " -	30	15 90/19-	KŁŻ,R,WS,SR	LX,O,LX,O
260	- " -	29	15 89/19-	KŁŻ,R,SR	LX,LX,LX
261	- " -	35	15 95/19-	?	LX
262	- " -	6	15 66/19-	SR	LX
263	- " -	34	15 94/19-	KŁŻ,SR	LX,LX
264	- " -	26	15 86/19-	STAR	LX
265	- " -	27	15 87/19-	STAR	O
266	- " -	28	15 88/19-	N,KŁŻ	LX,O
267	- " -	25	15 85/19-	R,SR	O,LX
268	- " -	24	15 84/19-	KŁŻ,SR	O,LX
269	- " -	23	15 83/19-	KŁŻ?,SR	LX,LX
270	- " -	22	15 82/19-	KŁŻ	LX
271	- " -	33	15 93/19-	?	LX
272	- " -	32	15 92/19-	KŁŻ,R	LX,LX
273	- " -	21	15 81/19-	N	LX
274	- " -	20	15 80/19-	R,SR	O,LX
275	- " -	19	15 79/19-	KŁŻ,R,WS,SR	LX,O,O,LX
276	- " -	18	15 78/19-	SR	LX
277	- " -	17	15 77/19-	N,KŁŻ,R,WS,SR	LX,O,O,LX,L X
278	- " -	16	15 76/19-	SR	LX
279	- " -	15	15 75/19-	SR	LX
280	- " -	14	15 74/19-	SR	LX

281	- " -	13	15 73/19-	SR	LX
282	- " -	12	15 72/19-	SR	O
283	- " -	11	15 71/19-	KŁŻ,SR	LX,LX
284	- " -	7	15 67/19-	KŁŻ,SR	O,LX
285	- " -	10	15 70/19-	EB	LX
286	- " -	9	15 69/19-	STAR,SR	LX,LX
287	- " -	8	15 68/19-	STAR,SR	LX,LX
288	- " -	3	15 63/19-	WS	LX
289	- " -	4	15 64/19-	SR	LX
290	- " -	5	15 65/19-	STAR	LX
291	- " -	1	15 61/19-	WS,SR	LX,LX
292	MIROWO	1	15 98/19-	SR	LX
293	DĘBICA	8	15 35/19-	KŁŻ	LX
294	- " -	7	15 34/19-	EK	LX
295	- " -	6	15 33/19-	WS	O
296	- " -	9	15 36/19-	SR	LX
297	- " -	10	15 37/19-	WS,SR	LX,LX
298	- " -	11	15 38/19-	KŁŻ	LX
299	- " -	5	15 32/19-	KŁŻ	LX
300	- " -	4	15 31/19-	SR	LX
301	- " -	3	15 30/19-	SR	LX
302	- " -	2	15 29/19-	SR	LX
303	- " -	1	15 28/19-	SR	LX
304	- " -	12	15 39/19-	WS,SR	LX,LX
305	- " -	13	15 40/19-	SR	LX

306	- " -	14	15 41/19-	N,KŁŻ,SR	LX,LX,LX
307	- " -	29	15 56/19-	SR	LX
308	- " -	28	15 55/19-	SR	LX
309	- " -	15	15 42/19-	WS	LX
310	- " -	27	15 54/19-	KŁŻ	LX
311	- " -	16	15 43/19-	KŁŻ,SR	LX,LX
312	- " -	17	15 44/19-	R,WS	LX,LX
313	- " -	20	15 47/19-	STAR	LX
314	- " -	19	15 46/19-	MOPR,WS	LX,LX
315	- " -	18	15 45/19-	R,WS	O,O
316	- " -	21	15 48/19-	KŁŻ	LX
317	- " -	22	15 49/19-	WS	LX
318	- " -	23	15 50/19-	R,WS	LX,LX
319	- " -	24	15 51/19-	WS	LX
320	- " -	26	15 53/19-	KŁŻ	LX
321	- " -	25	15 52/19-	KŁŻ	LX

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, WYKORZYSTANIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA OBSZARÓW I TERENÓW.

5.1. Sieć osadnicza

Struktura sieci osadniczej w Gminie Rymań jest nieskomplikowana. Zdecydowanie największą i wielofunkcyjną miejscowością jest w miarę centralnie położony przy głównej trasie komunikacyjnej Rymań (1220 mieszkańców) – siedziba władz gminy. Wykształcony jako główny gminny ośrodek obsługi, skupia zdecydowaną większość instytucji i usług gminy. Poza Rymaniem jedynie Gorawino (690 mieszkańców) jest dużą wsią o pewnym znaczeniu ponadlokalnym. W niewielkim stopniu pełni rolę pomocniczego ośrodka obsługi gminy, co jest uzasadnione dużymi odległościami i niezbyt dogodnymi dojazdami do Rymania z miejscowości położonych w północno – zachodniej części gminy. Pozostałe większe wsie sołectkie: Drozdowo (462 M), Jarkowo (295 M), Leszczyn (245 M), Starnin (239 M), Rzesznikowo (234 M), Dębica (217 M), Kinowo (122 M), mają charakter lokalnych centrów osadnictwa i są wyposażone w różnym stopniu tylko w drobne usługi komercyjne usługi podstawowe. (w Drozdowie też szkoła podstawowa).

Do większych zwartych skupisk ludności, w zasadzie pozbawionych usług, należą także Skrzydłowo (138 M) i Petrykozy (123 M). Pozostała ludność zamieszkuje w zabudowie rozproszonej z wyraźniejszymi zgrupowaniami w Drozdówku, Mechowie, Czartkowie i Kamieniu Rymańskim.

Jak już wspomniano w części północnej gminy sieć osadnicza jest bardziej zwarta, w południowej rozproszona, przy czym dotyczy to w szczególności całego sołectwa i samej wsi Leszczyn.

Obszar gminy Rymań wchodzi w skład powiatu kołobrzeskiego.

Poszczególne sołectwa obejmują: (dane U.G.Rymań na 01.01.2007r.)

Dębica (<i>Dębica, Strzbielewo</i>)	230 mieszkańców
Drozdowo (<i>Drozdowo, Drozdówko, Kol.Drozdowo, Lędowa</i>)	571 mieszkańców
Gorawino (<i>Gorawino, Rębice</i>)	672 mieszkańców
Jarkowo (<i>Jarkowo, Mechowo, Petrykozy</i>)	450 mieszkańców

Kinowo (<i>Kinowo</i>)	133 mieszkańców
Leszczyn (<i>Leszczyn, Mirowo, Kol.Leszczyn</i>)	238 mieszkańców
Rymań (<i>Rymań, Bukowo, Starza, Gołkowo, Małobór</i>)	1224 mieszkańców
Rzesznikowo (<i>Rzesznikowo, Jaglino, Rzesznikówko, Płonino, Czartkowo, Skrzydłowo, Melno, Studnica, Kamień Rymański, Białogórzyno-Karolówek</i>)	501 mieszkańców
Starnin (<i>Starnin, Bębniąt</i>)	238 mieszkańców

Razem 4257 mieszkańców

Uwaga.- *Niektóre nazwy miejscowości o rodowodzie historycznym nie występują na aktualnych mapach topograficznych, miejscowości te stanowią dzisiaj fragmenty większych wsi i nie zostały wyodrębnione w ustaleniach graficznych „Studium”, a tylko wymienione w ustaleniach tekstowych. Dotyczy to miejscowości Jaglino = Rzesznikowo, Rzesznikówko = Czartkowo, Bębniąt = Starnin.*

Występują też w ustaleniach „Studium” nazwy miejscowości występujące na aktualnych mapach topograficznych, stosowane, a nie ujęte w oficjalnym spisie miejscowości. Należą do nich : - Kolonia Drozdowo, Kolonia Leszczyn, Melno-m.historyczna , Studnice – m.historyczna, Małobór, Białogórzyno-Karolówko – farma hodowlana – nazwa potocznie używana. ”Studium” adaptuje te nazwy tak w ustaleniach graficznych, jak i tekstowych).

5.2. Przeznaczenie, wykorzystanie i zagospodarowanie terenów.

Makroobszary funkcjonalno – przestrzenne

Gmina Rymań posiadała obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego całej gminy opracowany i uchwalony w roku 1992 w skali 1:5000, a dla Rymania i Rzesznikowa w skali 1:2000. Plan ten zabezpieczając duże rezerwy terenowe i pozwalając na elastyczne podejście do przekształceń zabudowy popegeerowskiej stanowił podstawę skoordynowanej realizacji zagospodarowania przestrzennego gminy w latach 1992 - 2002, a jego ustalenia

zostały też w dużym stopniu adaptowane w „Studium 2002” Niniejsze „Studium” nie wprowadza w stosunku do w.w. opracowań istotnych zmian w utrwalonej makrostrukturze funkcjonalno – przestrzennej, kontynuując zasadę podziału obszaru gminy na określone warunkami naturalnymi oraz sposobem wykorzystania i zagospodarowania makroobszary funkcjonalno przestrzenne. Niemniej wprowadza niezbędne korekty wynikające z celowości wyodrębnienia nowej funkcji – gromadzenia i utylizacji przemysłowej odpadów na terenie byłego lotniska (Leszczyn Mirowo), jak też potrzeby dostosowania granic makroobszarów do wniosków z pogłębionej analizy środowiska przyrodniczego (m.in. obszar „Natura 2000 – Kemy Rymańskie).

Wyodrębniono następujące makroobszary funkcjonalno – przestrzenne: -

1.B. Rymań - obszar **wielofunkcyjnej zabudowy**, jednorodny, obejmujący samą wieś gminną Rymań i najbliższe tereny potencjalnej zabudowy.

2.B. Leszczyn - potencjalny obszar **wielofunkcyjnej zabudowy** w części przyległej do drogi krajowej Nr.6. W pozostałej części rolniczy. Obejmuje wieś sołecką Leszczyn – (zwarta wieś po obu stronach DK - 6 i zabudowa rozproszona wzdłuż tej drogi po jej południowej stronie, aż do wschodniej granicy gminy), Kolonię Leszczyn (*Kozia Górka*), Kolonię Mirowo z sołectwa Leszczyn i wieś Starza z sołectwa Rymań. Przy wschodniej granicy obszaru (granica gminy) większy, jednorodny kompleks leśny.

3.P. Leszczyn – Mirowo – wyodrębniony mały obszar o zdecydowanie innej w stosunku do otaczających obszarów rolnych i leśnych funkcji **przemysłowej**. Obszar w większej części naturalnie wydzielony przestrzennie otaczającymi lasami. Wysypisko odpadów i zakład przemysłowej ich utylizacji w budowie.

4.R. Dębica - obszar o charakterze **rolniczym** z drobnym udziałem innych funkcji. Część obszaru zajmują lasy – głównie graniczne z sąsiednimi gminami (Gościno, Karlino). Obejmuje wieś sołecką Dębica i mały zespół zabudowy Strzebielewo .

5.R. Drozdowo – obszar o charakterze wybitnie **rolniczym**. Obejmuje wieś sołecką Drozdowo, Drozdówko, Kolonię Drozdowo z sołectwa Drozdowo, oraz przysiółek Rębice z sołectwa Gorawino.

6.R. Gorawino – podstawowy obszar **rolniczy** .Obejmuje wieś sołecką Gorawino (duża wieś – także inne funkcje) oraz wsie sołeckie Starnin, Kinowo i Jarkowo (z wsiami Mechowo i Petrykozy).

7.R. Rzesznikowo – obszar w zasadzie, **rolniczy**, graniczący w większej części z obszarami leśnymi, przy drodze DK-6 także inne funkcje i dość duża koncentracja zabudowy. Obejmuje wieś sołecką Rzesznikowo oraz Czartkowo, Skrzydłowo, Kamień Rymański, Bukowo, Płonino i Białogórzyno – Karolówko (b.farma przem.hodowlana – nieczynna).

8.L. centralny obszar leśny – zwarty duży kompleks leśny zaliczony do obszarów „Natura 2000” – wzgórze kemowe , małe enklawy zabudowy Małobór, Lędowa, Gołkowo.

9.L. płn.zachodni obszar leśny – duży kompleks leśny, częściowo transgraniczny (gminy Płoty, Brojce). Małe enklawy zabudowy rozproszonej wsi Starnin.

10.L. pld.zachodni obszar leśny – duży kompleks leśny, transgraniczny (gminy Resko, Płoty), jezioro leśne Popiel, większa enklawa rolnicza Melno, mała enklawa zabudowy śródleśnej Studnice.

11.L. południowy obszar leśny – duży, zwarty, jednorodny kompleks leśny, transgraniczny (gminy Resko, Sławoborze), brak enklaw o innym charakterze.

Obszary zabudowane

Uwaga – Numeracja miejscowości nawiązuje do numeracji makroobszarów funkcjonalno – przestrzennych, pierwsza cyfra oznacza nr. makroobszaru, druga nr. kolejnej miejscowości w makroobszarze

> 1.1. RYMAŃ

Rymań to zwarta duża wieś położona po obu stronach drogi krajowej DK-6. W centrum wsi skupisko starszej zabudowy z kilkoma budynkami o większych walorach architektonicznych (pierzeja z byłym budynkiem Urzędu Gminy i była mleczarnią oraz prostopadła do niej pierzeja naprzeciwko byłego dworca kolei wąskotorowej). W części północnej zabudowa mieszana, poczynając od zachodu małe osiedle popegeerowskie (budynki 2-

kondygnacyjne, czterorodzinne o prymitywnej architekturze), zabytkowy pałac (hotel) z parkiem zabytkowym ,(ekspozycja zakłócona przez wspomniane wyżej budynki mieszkalne), zabudowa folwarczna o wartościach zabytkowych, obok popegeerowska zabudowa inwentarska i gospodarcza, częściowo wykorzystywana, kościół z plebanią i cmentarzem przykościelnym, zabudowa mieszkalna jednorodzinna stara i nowa wzdłuż drogi oraz wielorodzinna, zespół usług handlowych, była stacja kolejowa, obecnie lecznica weterynaryjna, piekarnia, kotłownia, baza magazynowa (poprzednio GS), na północ i wschód od centrum zabudowa mieszkaniowa z funkcjami usługowymi, baza PWiK, stacja benzynowa, na zapleczu zajazd w budowie, tereny skupu ziemniaków do wykorzystania. Na północ od wsi w kierunku Gołkowa grodzisko wyżynne.

W części południowo-zachodniej, przy drodze zabudowa stara zagrodowa i jednorodzinna, w tym zmodernizowany zajazd „Polonez”, w kierunku południowym cmentarz, zespół usług oświaty i zdrowia, w tym nowa hala sportowa, plac manewrowy autobusów, nowa siedziba Urzędu Gminy, wielorodzinne osiedle mieszkaniowe, ogrody działkowe i oczyszczalnia ścieków.

W części południowo-wschodniej, przy drodze, niewielki zespół starej, wartościowej architektonicznie zabudowy mieszkaniowej, usługi komercyjne, osiedle wielorodzinne (po byłym POM), na terenie byłego POM obecnie kilka firm o różnym profilu (Florex, NEAMB, RYMIR, SAMTECH, stacja paliw).

W kierunku wschodnim od tego zespołu nowe osiedle budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego, stadion sportowy z obiektami usługowymi, za nim nowe tereny budownictwa jednorodzinnego (pierwsze realizacje).

Wokół miejscowości i w przerwach zabudowy występują duże rezerwy terenowe.

Miejscowość posiada pełne wyposażenie w sieć wodociągową, elektryczną i telefoniczną, doprowadzony gaz ziemny, część wsi obejmuje sieć kanalizacyjna. (Szczegółowe informacje o uzbrojeniu w pkt. pkt. 6.4 - 8.).

➤ 2.1. LESZCZYN

Leszczyn to średniej wielkości wieś sołecka z zbudową bardziej zwartą w

układzie centralnym o historycznym rodowodzie po obu stronach drogi krajowej DK – 6, obok park zabytkowy z cmentarzem rodowym, przy nim ślady założenia folwarcznego. We wsi kilka obiektów o walorach architektonicznych. Po północnej stronie DK – 6 zabudowa styka się z zabudową wsi Dębica, po południowej – przechodzi w układ rozproszony, rozciągnięty na przestrzeni ok. 1,5 km. aż do lasu przy wschodniej granicy gminy (w lesie parking przydrożny). W tej części wsi zajadź „Ostrowski” (restauracja i mały hotel), ślad cmentarza ewangelickiego z XIX w.

W centralnej części wsi prostopadle do drogi DK – 6 ciąg rzeki Dębosznicy – tereny zalewowe. Wodociąg, sieć gazowa.

- 2.2. **Kolonia Leszczyn** (*Kozia Górka*), - mała koncentracja zabudowy zagrodowej przy drodze gminnej prostopadłej do DK – 6. Wodociąg.
- 2.3. **Kolonia Mirowo** – mała koncentracja zabudowy przy drodze gminnej prostopadłej do DK – 6 w pobliżu kompleksu leśnego .
- 2.4. **Starza** – mały zespół zabudowy zagrodowej przy granicy obszaru z południowym obszarem leśnym 11.L. Ślady po rozebranej zabudowie folwarcznej. Obok tereny świeżo zalesione.

> 3. **Leszczyn-Mirowo** – wyodrębniony obszar gromadzenia i przemysłowej utylizacji odpadów. Nowy obiekt administracyjny, zakład utylizacji w budowie.

➤ 4.1. DĘBICA

Dębica jest dość dużą, zwartą wsią sołecką skupioną wokół drogi częściowo twardej prowadzącej do Trzynika w gminie Gościno, prostopadłej do drogi DK - 6. Duży udział starej atrakcyjnej architektonicznie zabudowy, fragmenty historycznego układu ulic, kościół zabytkowy z otaczającym drzewostanem i cmentarzem przykościelnym, podlegają ochronie. Atrakcyjne tereny rozwojowe na północ od wsi. Usługi, boisko sportowe. Stacja wodociągowa, wodociąg, sieć gazowa.

> 4.2. **Strzebielewo** – mały, ograniczony przestrzennie zespół zabudowy zagrodowej.

> 5.1. **DROZDOWO**

Drozdowo jest dość dużą wsią sołecką o zwartym układzie. Stara zabudowa wzdłuż drogi powiatowej Gorawino–Trzynik–Gościno. W ciągu zabudowy szkoła, zabytkowy kościół z zielenią otaczająca, drobne usługi handlowe. W części południowo–zachodniej wsi zespół dworski z parkiem zabytkowym, w części północno–wschodniej tereny sportowe i cmentarz. Cmentarz (śląd) na południe od wsi.

W centrum zespół popegeerowskiej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i duży przyległy zespół zabudowy inwentarsko–gospodarczej częściowo użytkowany (spółka AGRAR z Gorawina), niektóre obiekty ulegają dewastacji. Obok 2 małe tereny b. bazy maszynowo–magazynowej, nie wykorzystywane. Na północ od wsi zabudowa zagrodowa rozproszona wzdłuż drogi gminnej (do Białokur w Gm. Siemyśl). Wodociąg, sieć gazowa. Duże rezerwy atrakcyjnych terenów rozwojowych.

> 5.2. **Kolonia Drozdowo** – zespół zabudowy zagrodowej z istniejącym niewielkim zespołem zabudowy fermowej (wykorzystany) przy drodze powiatowej Gorawino - Drozdowo - Trzynik, po obu jej stronach. Wodociąg, gaz ziemny.

> 5.3. **Drozdówko** - nieco większa (kilkanaście zagród) koncentracja rolniczej zabudowy rozproszonej przy drogach gminnych do Drozdowa i Kolonii Drozdowo.

> 5.4. **Rębice** – kilka rozproszonych zagród przy pld. zachodnim skraju obszaru 5.R., należących formalnie do sołectwa Gorawino.

> 6.1. **GORAWINO**

Gorawino - duża wieś sołeczka o zwartej zabudowie z zachowanym historycznym układem przestrzennym, w centrum kościół zabytkowy z dzwonnica (odbudowany po niedawnym pożarze) z otaczająca zielenią i cmentarzem przykościelnym. Pozostałości założenia dworsko – parkowego (dom nr.10).

Duży udział starej zabudowy o sporych wartościach architektonicznych.

Nowsza (powojenne) zabudowa mieszkaniowa występuje w formie osiedla wielorodzinnego (bloki 3 – kondygnacyjne o charakterze miejskim) w północnej części wsi oraz jako zabudowa plombowa głównie w południowej części wsi.

Dość duże zgromadzenie usług (szkoła, poczta, sklepy, zajazd, boisko, cmentarz).

Obserwuje się pewien ruch budowlany w sektorze mieszkaniowo-usługowym.

Obiekty produkcyjne byłego PGR uległy daleko idącym przekształceniom. Baza mechaniczna wraz z suszarnią wykorzystywana jest przez spółkę „AGRAR”, inne tereny, w tym była mleczarnia, przez drobnych użytkowników na różne cele.

Wieś posiada duże potencjalne tereny rozwojowe w kierunku zachodnim, istnieją też duże możliwości terenowe w części północnej wsi.

W okolicach wsi występuje pewna ilość zabudowy rozproszonej o większych skupieniach przy drodze do Jarkowa.

Wieś zwodociągowana, doprowadzony ostatnio gaz ziemny.

> 6.2. STARNIN

Starnin jest dość dużą wsią s0olecką o zwartej zabudowie i ciekawym układzie przestrzennym ze skrzyżowaniem dość kilku dróg (tym 2 powiatowych) otaczających naturalne obniżenie z niewielkim jeziorkiem. Podlegają ochronie zabytkowy zespół parku pałacowego, kościół z zielenią otaczająca i cmentarz na wzgórzu z zielenią otaczającą. W pewnym oddaleniu od wsi nad rzeką stanowiska archeologiczne – (grodzisko i osady)

Istnieją: szkoła, sklep, boisko sportowe.

Zabudowa zagrodowa o zdecydowanej przewadze starej, w tym obiekty wartościowe architektonicznie. Pewien udział nowej zabudowy w części południowej. Na przedłużeniu tego kierunku 2 osady leśne (w obszarze 9.L.). Pewna ilość rozproszonej zabudowy zagrodowej na północ i zachód od wsi (w tym zespół o nie używanej dziś nazwie Bębniak przy granicy z gminą Brojce).

W samej wsi atrakcyjne tereny budowlane, w tym rekreacyjne .Wieś posiada wodociąg (z Kinowa).

> 6.3. JARKOWO

Jarkowo jest zwarta wsią o charakterze folwarku, którego centrum stanowi zespół zabytkowego pałacu i parku oraz przyległy do niego dawny folwark, aktualnie popegeerowski zakład rolny, użytkowany także wielofunkcyjnie. Zabudowa mieszkaniowa w części przyległej do parku, starsza, zagrodowa, po wschodniej stronie drogi powiatowej (Starnin – Świecie Kołobrzeskie w Gm. Siemyśl), wielorodzinna 2 – kondygnacyjna o charakterze typowego osiedla popegeerowskiego. Za tą zabudową ogrody działkowe. Dalej przy drodze powiatowej do Gorawina mały zespół zabudowy zagrodowej, na północny zachód od wsi większa koncentracja rozproszonej zabudowy zagrodowej – Kolonia Jarkowo.

Wieś posiada wodociąg zaopatrywany obecnie w wodę z Kinowa i kanalizację z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni działającej na terenie zakładu rolnego.

> 6.4. KINOWO

Kinowo jest niewielką, zwartą wsią sołecką o ciekawej architektonicznie zabudowie z zespołem zieleni chronionej (park podworski), położonej przy drodze powiatowej (Starnin–Jarkowo- Świecie Kołobrzeskie w Gm. Siemyśl). Na północ i południe od wsi przy drodze j.w. małe zespoły zabudowy zagrodowej. Południowy zespół (wyodrębniony na mapach topograficznych jako Kolonia Kinowo), wiąże się przestrzennie z zabudową Starnina.

Czynne ujęcie wody – wieś zwodociągowania, drobne usługi.

> 6.5. **Petrykozy** – (sołectwo Jarkowo) - Były folwark użytkowany nadal rolniczo, przebudowany dwór, kilka zagród przy zabudowie folwarcznej, kilka w układzie rozproszonym. Obok wsi ślad starego cmentarza (ochrona). Malownicze położenie wsi nad rzeczką Lnianką przy kompleksie leśnym.

> 6.6. **Mechowo** – (sołectwo Jarkowo) - mały zespół popegeerowskiej zabudowy – farma hodowlana (użytkowana) oraz budynki mieszkalne przy fermie i rozproszona zabudowa zagrodowa na zachód od niej. Z założenia dworskiego pozostał mały budynek b.dworu.

> 7.1. RZESZNIKOWO

Rzesznikowo – jest dość dużą zwartą wsią sołecką składającą się z części starej o historycznym układzie przestrzennym, atrakcyjnej architektonicznie zabudowie i nowszej, obejmującej popegeerowską zabudowę wielorodzinną, usługi (szkoła, sklep OSP, nieczynna częściowo zdewastowana stacja kolejowa).

Kościół zabytkowy z terenem otaczającym podlega ochronie podobnie jak przyległy teren parku zabytkowego. Aktualnie odbudowywany jest budynek dworu. Przyległy do założenia dworsko – parkowego folwark o wartościowej architektonicznie zabudowie użytkowany jest ekstensywnie, podobnie obiekty SKR. Nowo zrealizowane gospodarstwo ogrodniczo-szkółkarskie. Obok złoża kruszywa naturalnego.

Zabudowa rozproszona występuje w kierunku północnym (poza drogą krajową DK-6), większy zespół rozciąga się za parkingiem (z małą gastronomią) przy tej drodze, po obu stronach rzeki Mołstowej- głównie po jej wschodniej stronie – stary młyn i kilka zagród (teren atrakcyjny turystycznie) o historycznej nazwie **Jaglino**. Dwie zagrody po zachodniej stronie rzeki (formalnie Rzesznikówko) wiążą się przestrzennie z zabudową wsi Czartkowo. Maszt telefonii komórkowej, obok kilka zagród naprzeciw centrum wsi – obok zabudowa Płonina.

Wieś zwodociągowania, ostatnio doprowadzony gaz ziemny.

> 7.2. **Białogórzyno** (Karolówko) – (nazwy powszechnie stosowane, nie występują w obowiązującym wykazie miejscowości - teren Rzesznikowa).

Istnieje tu nie użytkowana aktualnie duża farma hodowlana z pełną własną infrastrukturą techniczną. Stan stosunkowo niezły pozwala na wykorzystanie po określonej adaptacji i remoncie. Obok dwie zagrody.

> 7.3. **Czartkowo** – Mała wieś położona przy skrzyżowaniu dróg Dk – 6 i DW – 105 nad rzeką Mołstową po jej zachodniej stronie. Kilka budynków dość wartościowych (historycznie). Sklep.

> 7.4. **Skrzydłowo** – W części centralnej dość duży, użytkowany i ostatnio rozbudowany zakład produkcji materiałów budowlanych (zaprzesztano wydobywani żwiru na terenach przy-leśnych obok zakładu). Obok wieża

telekomunikacyjna, atrakcyjny budynek mieszkalny, wolnostojący, budynki szeregowe mieszkalne. W pewnej odległości, na zachód, wzdłuż drogi DK – 6 po obu jej stronach - zabudowa osad leśnych.

> 7.5. - **Kamień Rymański** - były folwark PGR wraz z dworkiem wykorzystywany przez „MONAR”. Budynki gospodarcze rozebrane. Budynek dworu i park podlegają ochronie. Obok zespół kilku zagród. Ostatni doprowadzono wodociąg z Rzesznikowa.

> 7.6. - **Bukowo**.- Mały zespół zabudowy obok Kamienia Rymańskiego. Dwór (remontowany) i ślady założenia parkowego. W pewnym oddaleniu 2 budynki mieszkalne (czworaki).

> 7.7. **Płonino** – koncentracja rozproszonej zabudowy zagrodowej w pobliżu Rzesznikowa , po północnej stronie DK – 6 i przy prostopadłej do niej drodze powiatowej (do Kołobrzegu przez Siemyśl).

> 8.1. **Lędowa**,

> 8.2. **Małobór**,

> 8.3. **Gołkowo** – małe zespoły zabudowy na polanach śródleśnych w centralnym obszarze leśnym **8.L**.

> 10.1. **Melno** – Zespół kilku zagród. Przy DK- 6 pozostałości parku dworskiego (ochrona - zabytek).

> 10.2. **Studnice** - nie użytkowany dziś obiekt mieszkalny (leśniczówka), obok camping sezonowy nad jez. Popiel. W pewnej odległości na zachód w lesie – mogilnik.

5.3. Komunikacja

Sieć drogowa

Droga krajowa Nr 6 relacji Goleniów-Karlino-Koszalin-Gdańsk jest najważniejszą i najbardziej obciążoną ruchem drogą w gminie. Prowadzi ruch samochodowy ponadregionalny i międzynarodowy. Zaliczona jest do międzynarodowej sieci dróg europejskich i jako taka ma symbol M-28.

Jest drogą klasy głównej ruchu przyspieszonego. W dobrym stanie technicznym,, posiada jezdnię o szerokości 7,0 m i utwardzone pobocza. Utwardzone pobocza w obszarze luźnej zabudowy na wschód i zachód od Rymania służą także ruchowi rowerowemu i pieszemu co wiąże się z pewnym zagrożeniem bezpieczeństwa ruchu użytkowników. Miejscowość Rymań posiada chodniki.

W obszarze gminy występuje tylko krótki (około 750 m) fragment **drogi wojewódzkiej Nr 105** o kierunku Rzesznikowo-Gryfice-Kamień Pomorski. Przyjęte parametry tej drogi to IV klasa techn. o jezdni szerokości 6,0 m.

Drogi powiatowe:

- droga nr **0258Z** – Byszewo-Starnin (dług. około 9,0 km. Szer.jezdni 4,0 m. naw.twarda),
- droga nr **0259Z** – Rościęcino-Siemyśl-do drogi krajowej nr 6 (dług. około 7,9 km. szer.jezdni 5,5 m., naw.twarda),
- droga nr **0264Z** – Gorawino-Trzynik-Gościno (dług. około 4,8 km. szer.jezdni 3,8 m. naw.twarda),
- droga nr **0265Z** – Jarkowo-Gorawino (dług. około 3,5 km. Szer.jezdni 3,5 m. naw.twarda),
- droga nr **0125Z** – Dargosław-Jarkowo (dług. około 1,1 km szer.4,0 m. naw.twarda),
- droga nr **0133Z** – Grąd-Starnin-do drogi 0259Z (dług. około 1,8 km. Szer.4,0 m. naw.twarda),
- droga nr **0269Z** – Drozdowo-Rymań (dług. około 5,8 km. Szer.4,0 m. w większej części gruntowa),
- droga nr **0270Z** – Trzynik-Dębica (dług. około 2,4 km.szer.3,5 m. częściowo gruntowa),
- droga nr **0291Z** – Skrzydłowo-Studnica (dług. około 3,1 km.szer.4,0 m. bruk),
- droga nr **0292Z**– Rymań-Powalice-Sławoborze (dług. około 4,0 km. Szer.jezdni 4,0 m. naw.twarda),

Ogółem długość dróg powiatowych wynosi 43,5 km. W tym 32,8 km. o nawierzchni twardej, 6,4 km. O nawierzchni ulepszonej (bruk, płyty) i 4,3 km. o nawierzchni gruntowej.

Drogi gminne:

- 894501Z** – DP – 0258Z (Jarkowo) – Mechowo,
- 894502Z** – DP – 0259Z (Gorawino) – Kolonia Gorawino,
- 894503Z** – DP – 0258Z (Kinowo) – Kolonia Kinowo,
- 894504Z** – DP – 0258Z (Kinowo) – DP (Kolonia Gorawino),
- 894505Z** – DP – 0259Z – Rębice – DG – 894506Z,
- 894506Z** – DP – 0264Z – Drozdówko – DP – 0259Z,
- 894507Z** – DP -0264Z – Kolonia Drozdowo,
- 894508Z** – DP- 0264Z (Drozdowo) – granica Gminy (Siemyśl),
- 894509Z** – Starnin – DP – 0259Z,
- 894510Z** – Starnin – DZ – 1,
- 894511Z** – DK-6 - Rzesznikowo - DK- 6,
- 894512Z** – DP – 0259Z – Rymań,
- 894513Z** – DK – 6 - Starza (w ciągu drogi ul.Szkolna w Rymaniu),
- 894514Z** – DK – 6 - Kolonia Leszczyn,
- 894515Z** – DK – 6 - Strzebielewo,
- 894516Z** – DK – 6 - Mirowo,
- 895001Z** – ul.Krótką w Rymaniu,
- 895002Z** – ul.Leśna w Rymaniu,
- 895003Z** – ul.Słoneczna w Rymaniu,
- 895004Z** – ul.Sportowa w Rymaniu.

Droga zakładowa DZ – 1 - DK-6 - Białogórzyno(Karolówek) farma.

. Tylko niektóre z tych dróg posiadają nawierzchnię utwardzoną (płyty betonowe, gruntobeton, asfalt na ulicach), reszta to drogi gruntowe, bardzo nierówne.

Uwaga .- Na rysunkach „Studium” stosowane są następujące oznaczenia :

- droga krajowa – **DK - 6**
- droga wojewódzka – **DW – 105**
- drogi powiatowe – **DP –nr.drogi**
- drogi gminne – **DG – ostatnie dwie cyfry nr-u drogi**
- droga zakładowa – **DZ - 1**

Natężenie ruchu

Główny ruch samochodowy skupia się na drogach krajowych i wojewódzkich – na których też odbywa się pomiar ruchu.. Według pomiaru w 1995 roku wskaźniki przedstawiały się następująco:

Droga w obszarze gminy Rymań	Suma poj. rzecz/dobę	Struktura ruchu				Wskaźnik wzrostu
		sam. osob.	sam ciężar.	autob.	inne	
droga nr 6	3700	2701	555	37	407	1,4-1,8
droga nr 105	850	595	77	43	135	>1,0

Aktualnie można przyjąć, że ruch na tych drogach zwiększył się o 50 - 100 %. Wg. pomiarów z 2005 roku średnioroczny ruch na drodze krajowej nr.6 w rejonie Gminy Rymań wynosił ok.5800 pojazdów. Szczególnie duży obserwuje się wzrost liczby TIR –ów. Z dróg powiatowych duże obciążenie ma droga 0259Z, stanowiąca dogodny skrót ze Szczecina do Kołobrzegu.

W Rymaniu istnieje mały dworzec autobusowy (pętla, miejsca postojowe i mały obiekt). Ruch autobusów odbywa się głównie po DK-6 (głównie tranzyt) ,w mniejszym stopniu drogach powiatowych (lokalny).

Ścieżki rowerowe

Gmina posiada wyznaczone trasy rowerowe opisane w wydany przez Stowarzyszenie Turystyki Rowerowej „Bicykl” w Kołobrzegu folderze rozpowszechnianym przez Urząd Gminy. Trasy przebiegają częściowo po istniejących drogach publicznych oraz po drogach i ścieżkach leśnych.

Wyznaczone są 2 trasy : -

- „Szlak Zachodni” biegnący od jeziora Popiel przez Starnin, Jarkowo, dalej do Dźwirzyna (nad morzem), całk. długość 36,5 km. z czego na terenie gminy Rymań ok. 10,0 km.

- „Pętla Rymańska” - szlak biegnący od jez. Popiel przez Rzesznikowo, Kamień Rymański, dalej przez tereny leśne wzdłuż południowej a następnie wschodniej granicy gminy, do Dargocic w gminie Gościno, Trzynika w gminie Siemysł, a następnie znów na terenie gminy przez Drozdowo do Rymania i z powrotem przez Kamień Rymański i Rzesznikowo nad jezioro Popiel.

Kolejnictwo

Przez teren gminy przebiegał szlak linii wąskotorowej (1000 m), która biegła kiedyś z Gościna przez Trzynik-Drozdowo-Rymań-Skrzydłowo-Pniewy i dalej. Stacje towarowe zlokalizowane były w Skrzydłowie, Rymaniu i Drozdowie. Główną stacją był Rymań. Linia ta w chwili obecnej jest już od wielu lat nieczynna, a torowisko zostało w dużej części zdemontowane.

Zamiejskowy Wydział Kolei Dojazdowych w Szczecinie pismem nr WZWS-500-15/99 z dn. 22.10.99 poinformował, że decyzję o fizycznej likwidacji linii podejmuje centralnie Zarząd PKP i po jej uzyskaniu można dopiero przystąpić do przekazania gruntu zajętego pod linię kolejową jednostkom spoza PKP.

Wnioski :

Sieć drogowa, jej przejezdność ze względu na powiązania sołectw z siedzibą gminy jest niewystarczająca. Przebudowy wymaga szczególnie droga powiatowa Nr .0269Z z Drozdowa do Rymania oraz ciąg 2 dróg gminnych łączących Starnin z Rymaniem o numerach 894509Z i 894512Z. Jako drogi gminne powinny być ujęte dodatkowo : - droga zakładowa DZ – 1, oraz droga z Rzesznikowa do Kamienia Rymańskiego i dalej do Bukowa i do połączenia z

DP – 0292Z. Przebudowa DK – 6 do parametrów drogi ekspresowej, nadal brak decyzji GDDK i A o jej przebiegu, zgłoszono dodatkowy wariant („kołobrzescki”) – przebieg na terenie gminy między Jarkowem a Kinowem i Gorawinem.

Nie ma szans na reaktywowanie linii kolejowej, ewentualne wykorzystanie dla celów turystycznych wiązałoby się z dużymi kosztami przy ograniczonej atrakcyjności.

Gmina nie posiada wyznaczonego terenu na lądowisko sanitarne helikopterów.

5.4. Gospodarka wodno – ściekowa i usuwanie odpadów

5.4.1. Zaopatrzenie w wodę

Źródłem wody dla potrzeb gospodarczych gminy są wody podziemne. Ujęcia czerpią wodę z warstw wodonośnych czwartorzędowych. Studnie posiadają zatwierdzone zasoby wodne w kategorii B. Wiele ujęć wykazuje ponadnormatywną zawartość w wodzie żelaza, co wymusza wyposażenie stacji wodociągowych w odżelaziacze.

Ujęcia składają się głównie ze studni podstawowych – brak otworów awaryjnych. Stan techniczny stacji wodociągowych jest w większości dobry.

Ujęcia wody i sieci wodociągowe tworzą systemy zbiorowego zaopatrzenia w wodę o charakterze lokalnym, zasięgiem obejmują najczęściej jedną jednostkę osadniczą. Istnieją cztery wodociągi grupowe.

Wodociągi przewidziane zostały dla potrzeb bytowo-gospodarczych oraz zabezpieczeń p. poż.

Z systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę korzysta około 80% społeczności gminy. Wg. danych WUS 2005 długość sieci wodociągowej wynosiła 56,5 km. a ilość przyłączy do mieszkań 424.

Część ludności zamieszkująca miejscowości zwodociągowane nie korzysta z wody z sieci wodociągowej ze względu na ograniczony zasięg istniejącej sieci, bądź z własnego wyboru podyktowanego czynnikami ekonomicznymi. Poza tym są jeszcze w gminie obszary o zabudowie rozproszonej, gdzie eksploatowane są ujęcia indywidualne. Oprócz sieci wodociągowych

wyposażonych w hydranty na terenie gminy istnieją zbiorniki p.poż. oraz naturalne stawy stanowiące zabezpieczenie p.poż. – wymagają oczyszczenia i przystosowania do poboru wody.

Wsie wyposażone w systemy zbiorowego zaopatrzenia w wodę:

1). Rymań –(+ Kolonia Leszczyn) wodociąg grupowy w eksploatacji ZGK. Wieś zaopatrywana jest w wodę z dwóch ujęć. Na ujęciu przy ul. Polnej zlokalizowane SA dwie studnie SW₁ z 1980 r. o wydajności 43 m³/h, SW₂ z 1988 r. o wydajności 36 m³/h. Na ujęciu przy pałacu studnia SW₃ o wydajności 60 m³/h, po modernizacji w 1996 roku pracuje jako ujęcie wspomagające. Inne otwory studzienne istniejące na terenie wsi zostały wyłączone z eksploatacji.

Stacja wodociągowa mieści się w budynku wolnostojącym i wyposażona jest w hydrofory o pojemności 2,5 m³ – 2 szt., odzłaziacze – 2 szt.

Dopuszczalny pobór wody z ujęć określono na $Q_{\text{śrd}} = 370 \text{ m}^3 / \text{dobę}$, $Q_{\text{max.dob}} = 639 \text{ m}^3 / \text{dobę}$, $Q_{\text{max.h}} = 43,9 \text{ m}^3 / \text{h}$.

Ujęcie wspomagające pracuje z wykorzystaniem urządzeń samoregulujących bez uzdatniania ze względu na dobrą jakość wody.

Sieć wodociągowa rozprowadza wodę w obszarze całej wsi oraz do Kolonii Leszczyn.. Zabezpieczenie p.poż. stanowią hydranty na sieci wodociągowej oraz basen p.poż. o pojemności 150 m³ zlokalizowany w środkowej części wsi Rymań.

Wodociąg w pełni zabezpiecza potrzeby wsi na wodę.

2). Gorawino – wodociąg zbiorowy w eksploatacji ZGK. Ujęcie wody dla wodociągu wiejskiego stanowią dwie studnie: SW₁ z 1987 roku o wydajności 52 m³/h oraz SW₂ z 1966 roku o wydajności 15,2 m³/h. SW₂ jest studnią awaryjną.

Stacja wodociągowa zlokalizowana jest w budynku wolnostojącym i wyposażona jest w następujące urządzenia: hydrofor o pojemności 4,5 m³ – 1 szt., odzłaziacze – 2 szt.

Stacja jest zmodernizowana lecz wymaga jeszcze doposażenia w drugi hydrofor.

Ujęcie wraz ze stacją wodociągową w ogrodzeniu.

Sieć wodociągowa wykonana z różnych materiałów: azbest, stal, PCV – do wymiany ze względu na dużą awaryjność.

Zabezpieczenie p.poż. z sieci wodociągowej wyposażonej w hydranty oraz basen p.poż. o pojemności 150 m³ zlokalizowany w pobliżu stacji wodociągowej.

3). Kinowo-Starnin-Jarkowo – wodociąg grupowy eksploatowany przez ZGK.

Wodociąg grupowy ze stacją wodociągową w Kinowie zaopatruje w wodę odbiorców w Kinowie, Starninie i część wsi Jarkowo. Reszta wsi Jarkowo korzysta z indywidualnych ujęć wody.

Na ujęciu wody pracują dwie studnie SW₁ z 1970 roku o wydajności 24 m³/h oraz SW₂ z 1986 roku o wydajności 34,5 m³/h.

Stacja wodociągowa w budynku wolnostojącym i wyposażona w hydrofory: o pojemności 4,5 m³ – 1 szt. i o pojemności 1,0 m³ – 1 szt.

Wodociąg zrealizowany dla zaspokojenia celów bytowo-gospodarczych oraz zabezpieczenia p.poż.

W Starninie i Jarkowie istnieją naturalne zbiorniki wody nie przystosowane do korzystania z wody na potrzeby p.poż.

4). Drozdowo – wodociąg zbiorowy w posiadaniu AWRSP, zaopatruje w wodę odbiorców wsi Drozdowo (bez kolonii).

Ujęcie wody oparte jest na dwu studniach: SW₁ o wydajności 8,5 m³/h oraz SW₂ o wydajności 18 m³/h. Jedna studnia oddalona od stacji na odległości około 150 m.

Stacja wodociągowa w budynku wolnostojącym w ogrodzeniu wyposażona w hydrofory o pojemności 4,5 m³ – 2 szt.

Ujęcie, hydrofornia i sieć są w złym stanie technicznym.

Zabezpieczenie p.poż. stanowi zbiornik wodny z wykonanym pomostem – przejęty przez gminę.

Wodociąg zaspokaja potrzeby mieszkańców na wodę.

5). Dębica-Leszczyn – wodociąg grupowy, eksploatowany przez ZGK.

Wodociąg grupowy zaopatrujący w wodę wieś Dębica oraz Leszczyn .

Ujęcie wody i stacja wodociągowa we wspólnym ogrodzeniu w Dębicy.

Wodociąg czerpie wodę z dwu studni: SW₁ o wydajności 15 m³/h oraz SW₂ o wydajności 15 m³/h.

Stacja wodociągowa wyposażona w dwa hydrofory o poj. 4000 l każdy.

Wodociąg dostarcza wodę na cele bytowo-gospodarcze oraz potrzeby p.poż.

6). Rzesznikowo – Czartkowo – Kamień Rymański - wodociąg grupowy eksploatowany przez ZGK.

Na ujęciu pracują dwie studnie: SW₁ z 1975 roku o wydajności 47 m³/h oraz SW₂ z 1963 roku o wydajności 18 m³/h. SW₂ jest ujęciem rezerwowym.

Ujęcie ma pozwolenie na pobór wody w ilości 200 m³/dobę i 18,3 m³/h.

Stacja wodociągowa wyposażona jest w dwa hydrofory o poj. 2,5 m³ każdy.

Sieć wodociągowa rozprowadza wodę na cele bytowo-gospodarcze odbiorców oraz dostarcza wodę na cele p.poż.

7) Skrzydłowo – wodociąg zbiorowy eksploatowany przez ZGK.

Wodociąg zasilany z ujęcia SW o wydajności 35,5 m³/h. Pozwolenie na pobór wody w ilości 40 m³/d. Stacja wodociągowa zlokalizowana na terenie prywatnego zakładu prefabrykacji w przybudówce wyposażona w dwa hydrofory o poj. 1,0 m³ każdy.

8). Petrykozy – wodociąg zbiorowy w posiadaniu AWRSP.

Na ujęciu wodociągu pracuje jedna studnia SW o wydajności 20 m³/h. Hydrofornia wyposażona w hydrofor o pojemności 3,0 m³ zlokalizowana jest w piwnicy budynku (pałacu).

Wodociąg zaopatruje w wodę w stopniu dostatecznym całą zabudowę wsi.

Zabezpieczenie p.poż. z naturalnego zbiornika wody.

9). Mechowo – wodociąg zbiorowy w posiadaniu AWRSP.

Mieszkańcy korzystają z ujęcia i hydroforni zakładowej na fermie (studnia o wydajności 33,0m³/h. hydrofor o pojemności 1,0 m³). W realizacji podłączenie do wodociągu grupowego z ujęciem w Kinowie.

Sieć wodociągowa swym zasięgiem obejmuje całość zabudowy.

10). Kamień Rymański – wodociąg zakładowy przekazany wieczystemu użytkownikowi „Monarowi”.

Czerpie wodę ze studni o wydajności 9,5 m³/h.

Hydrofornia wyposażona w hydrofor o pojemności 1,0 m³ zlokalizowana w wydzielonym pomieszczeniu w budynku mieszkalnym.

Wieś zaopatrywana aktualnie w wodę z wodociągu grupowego z ujęciem w Rzesznikowie. Sieć wodociągowa o średnicy do Ø40 swym zasięgiem obejmuje całą zabudowę.

Zabezpieczenie p.poż. stanowi zbiornik naturalny.

11). Bukowo – wodociąg zbiorowy w posiadaniu AWRSP.

Wodociąg zaopatrywany w wodę z jednej studni, hydrofornia w wydzielonym pomieszczeniu budynku gospodarczego z hydroforem o pojemności 1,0 m³. Sieć o średnicach do Ø40 obejmuje swym zasięgiem całą zabudowę.

Pokrycie potrzeb wody na cele p.poż. ze stawów naturalnych.

12). Płonino (folwark Karolówek) ujęcie o zasobach eksploatacyjnych 45,0 m³/h.

Wnioski:

Stan istniejący w zakresie zaopatrzenia w wodę jest dostateczny i na dzisiaj zaopatrzenie w wodę nie stwarza zasadniczych barier rozwoju Gminy. Jednak część wodociągów wymaga doraźnych działań zmierzających do poprawy ich stanu technicznego i rozbudowy sieci ,w szczególności dla osiągnięcia jakości

wody odpowiadającej standardom Unii Europejskiej. Dotyczy to w pierwszej kolejności wodociągów w Drozdowie, Mechowie, Gorawinie i Skrzydłowie.

Gmina przyjęła do realizacji opracowany w 2005 r. „Zintegrowany program gospodarki wodno – ściekowej w dorzeczu Parsęty” – autor prof.K.Szymański, koordynator MPGK Kołobrzeg uwzględniający w.w. problemy.Główne kierunki tego programu przewidują m.in. docelowe powiązanie wszystkich wodociągów grupowych w jeden system,modernizację wybranych stacji wodociągowych i likwidację niektórych pozostałych..Aktualnie podpisano z wykonawcą kontrakt (kolejny II etap) na rozbudowę sieci obejmujący wykonanie 41,75 km. sieci,modernizację i rozbudowę stacji wodociągowych w Rymaniu i Gorawinie oraz adaptację stacji wodociągowej w Kamieniu Rymańskim na hydrofornię.

5.4.2 .Odprowadzenie ścieków

Kontrolowane usuwanie ścieków nie nadąża za stopniem zaopatrzenia w wodę z wodociągów sieciowych.

We wsiach gminy występuje niski poziom infrastruktury w dziedzinie gospodarki ściekowej. Według danych statystycznych WUS 2005r. długość sieci kanalizacyjnych w gminie wynosiła zaledwie 9,5 km. a na 424 przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych było tylko– 123 przyłączy kanalizacyjnych. Tak więc tylko ok. 1/3 mieszkańców gminy – odbiorców wody z systemów zbiorowego zaopatrzenia – odprowadza ścieki siecią kanalizacji sanitarnej na oczyszczalnię ścieków.

Gospodarka ściekowa najczęściej sprowadza się do odprowadzania ścieków sanitarnych do zbiorników bezodpływowych lub dołów chłonnych. Ścieki komunalne z wiejskich jednostek osadniczych tylko w części są oczyszczane.

Oczyszczalnie funkcjonują w dwu wsiach gminy: Rymaniu – własność gminy i Jarkowie w posiadaniu AWRSP.

1. **Rymań** – oczyszczalnia grupowa mechaniczno-biologiczna została w ostatnich latach rozbudowanai zmodernizowana, wyposażona jest w obiekty:-

- rów cyrkulacyjny RBN (pierwotnie tlenowy),
- przepompownie piasku i dużych osadów (pierwotnie osadów),
- bud. gospodarczy ze stanowiskiem dozowania PIX-u,
- osadnik adaptowany na piaskownik,
- poletka osadowe adaptowane na poletka składowania piasku,
- stanowisko zlewne dla ścieków dowożonych,
- rów cyrkulacyjny tlenowy,
- osadnik wtórny,
- WKF.
- obiekty związane z przeróbką osadów i skratek.

Oczyszczalnia została zaprojektowana na odbiór ścieków w ilości:
 $Q_{\text{sr.d}} 300 \text{ m}^3/\text{d}$ (w tym $214 \text{ m}^3/\text{d}$ ścieki świeże i $86 \text{ m}^3/\text{d}$ ścieki dowożone),
 $Q_{\text{max.h}} 34 \text{ m}^3/\text{h}$.

Przepustowość oczyszczalni została zaprojektowana dla potrzeb Rymania i sąsiednich wsi: Rzesznikowa, Leszczyna i Dębicy. Ze względu na słabo rozwiniętą sieć kanalizacji sanitarnej powyższa oczyszczalnia oczyszcza w dużej mierze ścieki dowożone z Rymania, Rzesznikowa, Leszczyna i Dębicy.

Sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-ciśnieniowej odbiera i odprowadza na oczyszczalnię ścieki jedynie z głównych obiektów usługowych i większych zespołów zabudowy mieszkaniowej.

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest Rzecznicza, dopływ rzeki Mołstowa.

Obowiązująca strefa uciążliwości dla oczyszczalni – tak jak przed rozbudową, tj. 300 m w promieniu od ogrodzenia obiektu.

Ścieki deszczowe z utwardzonych powierzchni na terenie wsi Rymań zbiera kanalizacja deszczowa, która odprowadza je bez oczyszczenia do pobliskich rowów i cieków wodnych.

2. **Jarkowo** – oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna będąca w posiadaniu AWRSP.

Projektowana przepustowość oczyszczalni: $Q_{\text{sr.d}} = 72,8 \text{ m}^3/\text{d}$

$$Q_{\text{max d}} = 5,41 \text{ m}^3/\text{d}.$$

Aktualne pozwolenie wodno-prawne określa dopuszczalną przepustowość na 40 m³/d.

Oczyszczalnia składa się z:

- rowy cyrkulacyjnego,
- osadnika wtórnego,
- przepompowni osadu,
- poletek do suszenia osadu.

Na oczyszczalnię dopływają ścieki kanalizacją sanitarną tylko z części wsi Jarkowo, tj. osiedla mieszkaniowego, pałacu i gospodarstw rolnego.

Oczyszczalnia nie przyjmuje ścieków dowożonych – brak punktu zlewnego.

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Lnianka.

Przy obecnym zużyciu wody, przepustowość oczyszczalni pozwala na podłączenie wszystkich mieszkańców Jarkowa do sieci kanalizacji sanitarnej.

Wnioski:

Gospodarka ściekowa na obszarze gminy jest rozwiązana w stopniu niezadowolającym. Istniejące dwie oczyszczalnie na terenie gminy nie zapewniają oczyszczenia wszystkich ścieków. Brak sieci kanalizacyjnej blokuje również korzystne warunki rozwojowe gminy. Stąd w „Studium 2000” przyjęto celowość budowy dodatkowej oczyszczalni w Gorawinie. Aktualnie gmina przyjęła do realizacji „Program zintegrowanej gospodarki wodno – ściekowej w dorzeczu Parsęty” – (autor prof. K.Szymański 2005r.) ,koordynowany przez PGK w Kołobrzegu.

5.4.3. Gospodarka odpadami

W ostatnich latach zrealizowano i uruchomiono gminne wysypisko odpadów na terenie po byłym lotnisku wojskowym (Leszczyn – Mirowo). Przyczyniło się to do znacznej poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami m.in. likwidacji tymczasowego wysypiska w rejonie Strzebielewa (rejon wrażliwy przyrodniczo) i małych „dzikich” wysypisk. Niemniej nadal usuwanie odpadów z dużej części obszaru gminy odbywa się w sposób

niekontrolowany indywidualnie przez mieszkańców. terenie, a mała część wywożona

W obszarze gminy zlokalizowane ponadto są trzy mogilniki – jeden w lesie w okolicach jez. Popiel k. Studnic i dwa w Rymaniu.

Obok wysypiska Leszczyn – Mirowo w budowie zakład przemysłowej utylizacji odpadów.

Brak programu gospodarki odpadami w gminie.

Wnioski:

Należy opracować plan gospodarki (zbiórki i wywożenia) odpadami obejmujący całą gminę.

5.5. Energetyka elektryczna

Przez obszar gminy przebiegają sieci energetyczne napowietrzne 15 kV zasilane z GPZ 110/15 kV w Gościnie.

Główna linia przebiega zgodnie z kierunkiem drogi krajowej K 6 ze zmianą trasy (poza zachodnią granicą gminy) na północ w kierunku Gościna.

Liczne odgałęzienia tej linii zaopatrują w energię elektryczną w stopniu zadowalającym dla istniejących potrzeb wszystkie jednostki osadnicze gminy.

Rezerwy mocy energetycznych dla gminy Rymań można określić na około 40% obecnie wykorzystywanych.

Wymienione rezerwy powstały głównie na skutek spadku zapotrzebowania związanego z likwidacją PGR-ów.

Wnioski:

Istnienie rezerw mocy energetycznych pozwala na umiarkowany wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną i nie wymaga budowy nowych linii przesyłowych. Może jedynie zaistnieć potrzeba realizacji nowych stacji transformatorowych.

Mankamentem istniejącego zaopatrzenia w energię elektryczną gminy jest jednostronne zasilanie, które nie zapewnia bezawaryjności dostaw. Zakład Energetyczny w swoich planach przewiduje realizację zasilania dwustronnego.

5.6. Zaopatrzenie w gaz

W ostatnich latach dokonano olbrzymiego postępu doprowadzając gaz ziemny do wszystkich prawie większych miejscowości gminy. Sieć niskiego ciśnienia została poprowadzona ze stacji redukcyjnej w Gm. Sławoborze wzdłuż DK – 6 przez Leszczyn do Rymania i Rzesznikowa z odgałęzzeniami do Dębicy i do Gorawina przez Strzebielewo, Drozdowo.

Równocześnie wątpliwa stała się realizacja planowanego w „Studium 2000” gazociągu DN – 300 relacji Karlino – Nowogard. Aktualnie realizowany ma być gazociąg przesyłowy DN -700(800) ze stacją redukcyjną na terenie gm. Sławoborze, tuż przy granicy gminy Rymań.

5.7. Ciepłownictwo

Większość zabudowy gminy zaopatrywana jest w ciepło z indywidualnych źródeł ciepła opalanych paliwem stałym.

Na terenie gminy funkcjonują dwie kotłownie osiedlowe wbudowane opalane paliwem stałym.

1. Rymań

Kotłownia zaopatrująca w ciepło na potrzeby c.o. i c.w.u., wyposażona w 3 kotły:

- UKS o powierzchni grzewczej 24 m² – na potrzeby c.w.u.
- UKS o powierzchni grzewczej 50 m² – na potrzeby c.o.
- RUMIA o powierzchni grzewczej 50 m² – na potrzeby c.o.

Dostarcza ciepło do pięciu budynków (bloków) Spółdzielni Mieszkaniowej „Brzask”.

Kotłownia posiada około 25% rezerwy mocy grzewczej.

2. Gorawino

Kotłownia zaopatruje w ciepło na potrzeby c.o., wyposażona jest w 2 kotły:

- UKS o powierzchni grzewczej 50 m²
- UKS o powierzchni grzewczej 32 m²

Kotłownia dostarcza ciepło do trzech budynków wielorodzinnych Spółdzielni Mieszkaniowej „Promyk”, posiada rezerwy mocy.

Gmina nie posiada planu zaopatrzenia w ciepło .

Wnioski:

Istniejące kotłownie osiedlowe na paliwo stałe mają znaczenie lokalne i nie przesądzają o kierunkach rozwoju ciepłownictwa w gminie.

O faktycznych kierunkach decydują względy ekonomiczne oparte o koszty utrzymania istniejących systemów, koszty budowy nowych źródeł i instalacji, a także dokonana gazyfikacja gminy i wzrost zamożności mieszkańców. Tylko ze względów formalnych należy opracować plan zaopatrzenia gminy w ciepło zgodnie z Ustawą z dnia 10.04.1997 r. „Prawo energetyczne”.

5.8. Telekomunikacja.

Łączność telefoniczna w gminie realizowana jest jako przewodowa przez TP s.a. za pośrednictwem centrali automatycznej w obiekcie poczty w Rymaniu. Sieci telefoniczne, skablowane w Rymaniu i częściowo innych większych wsiach, poza tym napowietrzne. Telefonia komórkowa bazuje na 3 masztach przekaźnikowych w Rzesznikowie, Skrzydłowie i Leszczynie. Zasięg głównych operatorów obejmuje całą gminę.

6. ZGŁOSZONE WNIOSKI ORGANÓW I INSTYTUCJI

Wójt Gminy Rymań pismem nr. BD/7320/1/2007 z dn. 23 kwietnia 2007 r. zawiadomił zgodnie z wymogami ustawowymi o przystąpieniu do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rymań organów i instytucji. Ponadto ogłosił o powyższym w prasie i w drodze obwieszczenia na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy.

W wyniku zawiadomień zgłoszone zostały następujące wnioski : -

1). Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie – pismo nr. I.II.SR.-7041-61/04/07b z 22 maja 2007r.- informacja o braku zadań rządowych i obowiązującym trybie zmiany studium , - pismo nr SR-P-/7041/97/1/2007 z 9

maja 2007 r. –wniosek o uwzględnienie zapisów wynikających z waloryzacji przyrodniczej gminy.

2).Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – postanowienie nr WRiOŚ-WP/7500/63/07 z dn.17 maja 2007r. o przekazaniu Starości Kołobrzeskiemu wg kompetencji.

3).Wojewódzki Konserwator Zabytków w Szczecinie ,Delegatura w Koszalinie – pismo nr.ZN-K-430/11-1/BM/2007 z dn. 7 maja 2007r.- warunki lokalizacji elektrowni wiatrowych,ksero zasad ochrony w strefach ochrony archeologiczno – konserwatorskiej.

4).Wojewódzki Sztab Wojskowy w Szczecinie – pismo 1748/07 z 9.05.2007 – informacja o obowiązku uzgadniania lokalizacji zespołów turbin wiatrowych z Szefostwem Infrastruktury Sił Powietrznych.

5).Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Szczecinie – pismo nr,GDDKiA-O/SZ-13/032/56/07 z dn.21.05.2007 – informacja o braku decyzji co do wyboru wariantu,wniosek o umieszczenie w „Studium” wszystkich wariantów (w tym dodatkowy „kołobrzeski”).

6).Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie – pismo nr.ZZDW-1/BL/407/SU/16/2007 z dn.22.05.2007. – przejście planowanego gazociągu – przewiert lub przecisk.

7).Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie – pismo nr.ZP-490-13/07/jw. Z dn.21.05.2007 – informacje dot.zagrożenia powodziowego.

8).Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie – wnioski dot.ochrony melioracji na trasie planowanego gazociągu i planowanych zespołów elektrowni wiatrowych.

9).Telekomunikacja Polska,O.E. Szczecin – pismo nr.SNS/Z-481/07 z dn. 25.05.2007r. – informacja o obowiązku zabezpieczenia urządzeń TP przy zbywaniu nieruchomości.

10).Burmistrz Reska – pismo nr.GP.7325-2/07 z dn.10.05.2007r. – nie wnosi uwag.

11). Wójt Gminy Gościno – pismo nr.B.73270/14/07 z dn.07.05.2007r. – nie wnosi uwag.

12). Lasy Państwowe Nadleśnictwo Gościno – pismo nr.ZG-2110-2/05 z dn.25.01.2005r. – zgłoszenie 7 terenów do zalesienia.

Wnioski potencjalnych inwestorów – (spółek i firm):

1). „GAZ-SYSTEM S.A.” Oddział w Poznaniu – wniosek z dn. 05.10.2006r. w sprawie przebiegu gazociągu przesyłowego w.c. stanowiący jedną z głównych przyczyn przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium 2002”,

2). Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. Szczecin – pismo nr MPO/DO/WW/62/2007 z dn. 22.05.2007r. – wniosek o przeznaczenie dz.nr.437/1 w Obr. Leszczyn (Mirowo) na cele produkcyjno – magazynowe – uwzględniony.

3). Energy East Poland Sp. z o.o. Gdańsk ,(Jana Heweliusza 11). wniosek dot.uwzględnienia w „Studium” terenów pod zespoły elektrowni wiatrowych, zgłoszony nieformalnie wcześniej, popierany przez władze gminy, skonkretyzowany w formie określenia wnioskowanych lokalizacji na naradzie w Urzędzie Gminy w dn.25.09.2007r. i poparty pismem (bez nr-u z dn.09.10.2007r. – wniosek na życzenie władz gminy uwzględniony, w zakresie częściowo zgodnym z życzeniami potencjalnego inwestora (z określonymi korektami).

Wnioski osób fizycznych ,zgłoszone w wyniku ogłoszenia i wcześniej:-

1). Jan Bujak, -dz.nr.nr.67 i 68 w Rymaniu – uwzględniono,

2). Tomasz Kuchta, - dz.nr.91 3w Rzesznikowie – elektrownia wiatrowa – brak możliwości uwzględnienia – uciążliwość wykracza daleko poza granice działki,

- 3).M.A.Gołaś ,dz.nr.437/3 obr.Leszczyn , - do uwzględnienia warunkowego,
- 4).O.Swiątek Brzezińska, - dz.nr.220/3 Leszczyn – uwzględniono częściowo – bez elementów uciążliwych (stacja paliw) ze względu na wielkość i kształt działki,
- 5).Kubicki Mirosław, -dz.nr.nr.233/1 i 241 w Rzesznikowie – uwzględniono,
- 6).Wanda Świątek,- dz.nr.254 Starnin – uwzględniono,
- 7).Karolina Szulejko , - dz.nr.nr.310,313 Leszczyn – zalesienie – uwzględniono,
- 8).Wiesław Korbał,dz.nr.nr.102/1 i 108/1 w Dębicy – uwzględniono,
- ,, - dz.nr nr 272/15,272/22,273/1 w Rymaniu - uwzględniono częściowo – wniosek dotyczy łącznie olbrzymiego obszaru, przez który przebiegają 3 warianty obwodnicy drogi krajowej Nr.6.
- 9).Grażyna Chaber Staniecka, dz.nr.241/2 obr.Leszczyn – stacja benzynowa przy zajeździe – uwzględniono.

7. ZADANIA RZĄDOWE I PONADLOKALNE CELU PUBLICZNEGO

Zadania rządowe aktualnie nie występują.

Do zadań ponadlokalnych celu publicznego (ujętych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego) należą :

1). Przebudowa drogi krajowej Nr 6 na drogę ruchu szybkiego (ekspresową),powiązana z budową obwodnicy Rymania i Leszczyna (w wariancie także Czartkowa i Rzesznikowa). –potencjalne zadanie rządowe, na razie nie skonkretyzowane formalnie.Węzły w Skrzydłowie/Czartkowie i Rymaniu.Korekta przebiegu DW-105 w rejonie węzła.

2). Budowa gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia relacji Płoty – Koszalin – inwestor „GAZ SYSTEM „, S.A. oddział w Poznaniu.

3). Budowa stacji redukcyjnej I stopnia w Rymaniu i gazociągu do Siemyśla .

8. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ I WNIOSKÓW WYNIKAJĄCYCH Z ANALIZY STANU ISTNIEJĄCEGO

8.1. Ocena dotychczasowego rozwoju.

Dokonane w niniejszej części „Studium” wielostronne analizy stanu przestrzeni i uwarunkowań rozwoju wskazują na generalną prawidłowość przyjętych i realizowanych dotychczas kierunkach zagospodarowania i przekształceń przestrzeni.

Nie występują na obszarze gminy istotne konflikty przestrzenne lub zagrożenia w tym względzie.

Podstawowe problemy istnieją natomiast w sferze społeczno-ekonomicznej i wynikają z jednej strony z załamania PGR-owskiego rynku pracy, skutkującego do dziś dużym bezrobociem i generalnym zubożeniem mieszkańców, z drugiej z ograniczonych możliwości finansowych gminy, szczególnie w sferze inwestycji stymulujących rozwój, a tym samym wzrost zatrudnienia i wzrost poziomu życia mieszkańców.

Pozytywnym elementem jest (porównywalnie z niektórymi innymi gminami), dość dobre wykorzystanie i niewielki zakres dewastacji obiektów popegeerowskich. Natomiast nowe budownictwo realizowane było w ostatnich latach w minimalnych wielkościach, przy czym w nieco większej ilości występowały adaptacje i modernizacje istniejących obiektów z wprowadzeniem nowych funkcji. Dość duża ilość obiektów istniejących ma odnowione elewacje.

W dużym stopniu zrealizowany został przyjęty program zalesień terenów nie przydatnych rolniczo.

Podkreślić należy wysiłki gminy w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, (rozbudowa oczyszczalni w Rymaniu, gazyfikacja gminy, rozbudowa wodociągów w Rymaniu (do Kolonii Leszczyn), Rzesznikowie (do

Kamienia Rymańskiego) i Jarkowie (do Mechowa). Zrealizowane zostało gminne wysypisko odpadów.

Nie zostało natomiast zrealizowane przewidziane w planie obejście Rymania i Leszczyna w ramach przebudowy drogi Nr 6 na parametry drogi ekspresowej.

W zakresie infrastruktury społecznej, sytuacja mimo szeregu podejmowanych działań, jest nadal ze względu na skromne środki co najmniej mało zadowalająca. Dużym osiągnięciem jest w tych warunkach wybudowanie w ostatnich latach hali sportowej w Rymaniu.

Generalna ocena rozwoju gminy w ostatnich latach wskazuje na właściwe i zgodne z prawem kierunki działań, równocześnie jednak na fakt, że zakres tych działań jest ze względu na możliwości finansowe gminy zbyt skromny, tak w stosunku do potrzeb, jak i możliwości rozwojowych.

8.2. Preferencje i ograniczenia rozwoju (analiza SWOT).

Silne strony to

1. położenie gminy w centrum obszaru wskazywanego w opracowaniach ponadlokalnych do aktywizacji gospodarczej, tak ze względu na potrzeby, jak i korzystne warunki (stosunkowo dobre gleby, prawidłowa i nie zdewastowana sieć osadnicza, dobre, jednak wymagające poprawy parametrów powiązania drogowe, łatwe możliwości rozwoju infrastruktury technicznej, atrakcyjność krajobrazowa, lasy).
2. położenie gminy w paśmie pomiędzy rejonami intensywnego rozwoju turystyki (pas nadmorski, pasmo pojezierzy), prawdopodobny stały wzrost ruchu turystycznego, tak na trasie równoleżnikowej (droga Nr 6), jak i trasach południkowych. Korzystne warunki rozwoju agroturystyki.
3. posiadanie dużej ilości terenów rozwojowych przygotowanych lub łatwych do przygotowania, na których wielofunkcyjny rozwój przy właściwym ukierunkowaniu i nadzorze nie grozi konfliktami ze środowiskiem.

4. przebieg przez centrum gminy drogi (w bliskiej przyszłości ekspresowej) Nr 6 o znaczeniu krajowym i międzynarodowym, budowa obwodnicy na tej trasie pozwoli na uniknięcie kolizji możliwych przy użytkowaniu dzisiejszej trasy.
5. korzystny (europejski) układ dużych, zwartych kompleksów rolnych, wartościowe kompleksy użytków zielonych.

Słabe strony to:

1. małe możliwości naturalnego rozwoju aktywności społeczeństwa (inicjatyw własnych), ze względu na brak środków, wynikający m.in. z wysokiego poziomu bezrobocia notowanego i ukrytego (dotychczasowi chłoporobotnicy dziś utrzymują się tylko z niewielkiego gospodarstwa).
2. brak na terenie gminy silnych inwestorów, istniejący nie rokują znaczących działań rozwojowych.
3. ograniczona możliwość wykorzystania obiektów (szczególnie inwentarskich) po byłych PGR m.in. ze względu na aktualną sytuację w zakresie opłacalności hodowli.
4. ograniczony jeszcze mimo dużych już osiągnięć zasięg sieci infrastruktury technicznej, zły stan niektórych istotnych powiązań komunikacyjnych, ograniczone (do czasu budowy obwodnicy) możliwości zabudowy terenów przy drodze nr 6 ze względu na wymogi ruchu na tej trasie.
5. mała konkurencyjność ciekawych krajobrazowo i przyrodniczo terenów przydatnych dla turystyki wobec bliskiego sąsiedztwa terenów o wybitnej atrakcyjności (pas wybrzeża, pasmo pojezierzy).
6. zdecydowanie niedostateczny stan infrastruktury społecznej.

Szanse

Podstawowe szanse gminy mogą polegać na umiejętnym wykorzystaniu jej naturalnych walorów, a w szczególności:

położenia przy ważnej arterii komunikacyjnej prowadzącej duży ruch turystyczny (także aktywizacja w tym kierunku innych tras).

korzystnej (europejskiej) struktury dużych, wartościowych kompleksów użytków rolnych i użytków zielonych oraz stosunkowo dobrej kondycji zabudowy popegeerowskiej.

korzystnych warunków wybiórczego rozwoju turystyki, w szczególności agroturystyki, w oparciu o lokalną atrakcyjność krajobrazu i przyrody, w powiązaniu z obsługą turystycznego ruchu tranzytowego, możliwość rozwoju niektórych form turystyki specjalistycznej.

dużej podaży uzbrojonych lub łatwych do uzbrojenia, korzystnie skomunikowanych, łatwych do udostępnienia terenów pod wielofunkcyjny rozwój, także przemysł o określonym stopniu uciążliwości.

Dużą szansę perspektywiczną stanowi też łatwa możliwość znacznego podwyższenia produktywności lasów (także ich walorów łowieckich) przez przemysłane dolesienia na gruntach słabych (wyrównanie tzw. granicy rolno-leśnej).

Zagrożenia

1. dalsze ubożenie społeczeństwa w wyniku braku systemowych środków na przeciwdziałanie bezrobociu i łagodzenie jego skutków.
2. brak środków na kontynuację działań w zakresie niezbędnego dla jakiegokolwiek rozwoju (i ochrony środowiska naturalnego) rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
3. brak środków na niezbędną poprawę stanu infrastruktury społecznej.

4. dalsze opóźnienie przebudowy drogi nr 6 (w tym budowy obwodnicy).
5. niewykorzystywanie wszelkich możliwych dróg zdobycia środków pozwalających na stymulację rozwoju i przeciwdziałania w/w zagrożeniom.
6. możliwe zagrożenia środowiska w przypadku niewłaściwego doboru kierunków rozwoju, a w szczególności braku odpowiedniego nadzoru przy projektowaniu i realizacji inwestycji oraz monitoringu ich eksploatacji.
7. możliwość utraty wartości produkcyjnej przestrzeni rolniczej przez jej przypadkową wyprzedaż i nieskoordynowaną zabudowę.

8.3. Synteza głównych uwarunkowań rozwoju przestrzennego.

Generalna ocena uwarunkowań wewnętrznych pozwala na stwierdzenia, że poza społeczno-ekonomicznymi nie występują większe ograniczenia w rozwoju przestrzennym Gminy.

W zakresie uwarunkowań przyrodniczych występuje konieczność ochrony:

- a) kompleksów leśnych, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru „Natura 2000 – Kemy Rymańskie”, lasów ochronnych i bardzo wartościowych zespołów w rejonie jez. Popiel oraz na północ od Dębicy.
- b) korytarzy ekologicznych wzdłuż rzek i strumieni, źródlisk i torfowisk,
- c) wartościowych kompleksów użytków rolnych i zielonych,
- d) stosunkowo nielicznych obiektów podlegających ochronie prawnej (pomniki przyrody, parki, cmentarze),
- e) zaewidencjonowanych złóż kopalin.

Nie ogranicza to w istotny sposób możliwości rozwoju różnych funkcji, w szczególności rolnictwa, leśnictwa i turystyki oraz nieuciążliwej produkcji z nimi związanej oraz usług.

Szczegółowe omówienie obowiązujących uwarunkowań zawarto w rozdziale **11.1.** i **13.1.** części B – „Kierunki” niniejszego „Studium” oraz w opracowaniu specjalistycznym.

W zakresie uwarunkowań kulturowych występuje, poza oczywistą koniecznością ochrony nielicznych zabytków i obiektów archeologicznych podlegających ochronie prawnej, celowość określonej ochrony przed deformacją wartościowych układów zabudowy wiejskiej w miejscowościach Dębica, Starnin, Gorawino, Rzesznikowo, Drozdowo, oraz częściowo Rymań i Leszczyn. Nie stanowi to przeszkody w intensyfikacji zagospodarowania. Istotnym warunkiem jest ostrożność przy realizacji zabudowy w rejonach, w których występują stanowiska archeologiczne. Szczegółowe omówienie uwarunkowań z tego zakresu zawarto w rozdziale **11.2.** i **13.2.** części B – „Kierunki” niniejszego „Studium” oraz w opracowaniu specjalistycznym.

W zakresie uwarunkowań technicznych należy wymienić:

- konieczność ulepszenia niektórych dróg powiatowych i gminnych oraz konieczność budowy nowych dróg dla obsługi postulowanych terenów rozwojowych,
- od wielu już lat niewiadomą co do realizacji planowanego obejścia Rymania i Leszczyna drogą Nr 6,
- konieczność rozwiązania gospodarki ściekowej dla wszystkich wsi (poza Rymaniem i Jarkowem)
- kontynuację działań w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej,
- dużą ilość obiektów budowlanych nieużytkowanych i ulegających dekapitalizacji.

Natomiast w zakresie **podażi terenów budowlanych** gmina posiada bardzo duże możliwości ich udostępnienia we wszystkich istniejących miejscowościach i w innych atrakcyjnych obszarach.

Dotyczy to zabudowy mieszkaniowej i usługowej, w pobliżu wielu miejscowości występują tereny możliwe do przeznaczenia na działalność produkcyjną ,także na zgłoszone wnioskiem zespoły elektrowni wiatrowych. W terenach atrakcyjnych turystycznie istnieje możliwość zabezpieczenia terenów pod usługi z tego zakresu.

W sytuacji dużej podaży terenów i stosunkowo małego dzisiaj popytu na nie, celowe jest stymulowanie tego popytu przez określenie w „Studium” szerokiej oferty terenów rozwojowych, przy założeniu, że nie wszystkie i nie w całości muszą być one wykorzystane.

W zakresie uwarunkowań społeczno-gospodarczych występują istotne problemy związane ze strukturalnym bezrobociem popegeerowskim, ubóstwem społeczeństwa i niewystarczającymi środkami jakimi może dysponować Gmina na rzecz infrastruktury technicznej, społecznej i niezbędnej pomocy społecznej.

Naturalne preferencje rozwojowe gminy to rolnictwo i leśnictwo oraz pewne możliwości w zakresie turystyki, szczególnie w związku z obsługą ruchu turystycznego na trasie Nr 6. Przebieg tej trasy przez Gminę oraz duża podaż atrakcyjnych terenów pod różne możliwe funkcje, stanowi szansę do wykorzystania. Zarysowują się tu już trendy rozwojowe.

W obszarach stykowych z sąsiednimi gminami występują z reguły obszary leśne lub ciek wodne i związane z nimi korytarze ekologiczne.

Na obszarze Gminy nie występują konflikty przestrzenne.

CZĘŚĆ B – „KIERUNKI”

CELE I ZADANIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ, KIERUNKI I GŁÓWNE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

USTALENIA GENERALNE I SZCZEGÓŁOWE

9. USTALENIA FORMALNE.-

Zarówno uwarunkowania, jak i ustalenia dot. kierunków zagospodarowania przestrzennego, mają w dokumencie jakim jest „Studium” bardzo różnorodny charakter i różną moc oddziaływania.

1). **Uwarunkowania** można podzielić na trzy podstawowe grupy:

- a. uwarunkowania niezbędne do uwzględnienia (zwane dalej obowiązkowymi), dotyczące głównie obowiązku ochrony określonych obszarów bądź obiektów – elementów środowiska przyrodniczego, kulturowego, ale także uwarunkowania normatywne, określające np. dopuszczalne odległości, strefy ochronne i inne parametry i standardy na podstawie obowiązujących przepisów prawnych.
- b. uwarunkowania o charakterze jednoznacznych przesłanek, służące wprost określeniu kierunków rozwoju (naturalne preferencje przestrzeni, stan zagospodarowania, problemy społeczno-gospodarcze, przyjęta strategia rozwoju), jak też wpływające decydująco na wybór określonych rozwiązań szczegółowych w zakresie zagospodarowania przestrzeni (np. przydatność budowlana terenów, ich stan zagospodarowania, konkretne zapotrzebowanie, możliwość wystąpienia kolizji przestrzennych, itp.)
- c. uwarunkowania o charakterze przesłanek pomocniczych, które muszą być uwzględnione w analizie, natomiast nie muszą mieć decydującego wpływu na przyjęte rozwiązania, ze względu na swój różnorodny, często wzajemnie sprzeczny charakter, bądź też jednoznaczne, ale

możliwe do eliminacji w wyniku podjęcia konkretnych decyzji projektowych (np. brak obsługi komunikacyjnej terenu tworzy dylemat, czy szukać innego terenu, czy zaplanować drogę, a o przyjętym rozwiązaniu decydują inne przesłanki – zapotrzebowanie, ekonomika i zwykły rozsądek, gdyż projektowanie urbanistyczne polega na optymalizacji, czyli wyborze najrozsądniejszego rozwiązania, a więc wyborze z szerokiej gamy uwarunkowań – tych najistotniejszych).

Ta różnorodność i wielka ilość uwarunkowań przy równorzędnym ich traktowaniu, w znacznym stopniu utrudniałaby czytelność „Studium”, stąd w niniejszej, II części tego dokumentu (B – „Kierunki”), posiadającej charakter dyrektywny, ujęto jedynie uwarunkowania obowiązkowe, zawierając je zarówno w ustaleniach, dotyczących kierunków polityki przestrzennej (pkt.11), jak i kierunków zagospodarowania przestrzennego (pkt. 12 i pkt.13). Pozostałe uwarunkowania uwzględniono przy formułowaniu w/w kierunków.

2).Ustalenia „Studium”

Zakres tych ustaleń wynika jednoznacznie z wymogów „Ustawy”, przytoczonych w Części "A "– („Uwarunkowania”) niniejszego „Studium” (pkt. 0.4.).

Z wielu względów ustalenia te muszą mieć bardzo zróżnicowany charakter.

„Studium” nie jest planem, ze względu na swoją problematykę, skalę i obowiązujące procedury formalno-prawne, nie może bezpośrednio rozstrzygać o przeznaczeniu konkretnego terenu, nie rodzi tym samym bezpośrednio skutków prawnych i ekonomicznych. W zasadzie określa tylko uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego (a więc nie konkretne rozwiązania) i zobowiązuje samorząd jako przyjęta (uchwalona) deklaracja prowadzenia zgodnej z tymi uwarunkowaniami i kierunkami polityki (przestrzennej). Z drugiej strony wspomniany zakres ustawowy ustaleń (rozstrzygnięć) „Studium” wkracza w pewnych elementach w sferę przesądzeń definitywnych, a nawet szczegółowych. Podstawowym czynnikiem, determinującym konieczność pogłębienia analizy i uszczegółowienia ustaleń w wielu elementach, jest ustawowo zastrzeżony ścisły związek z kierunkami ustalonymi w „Studium” nowo opracowywanych planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego, a więc pośredni wpływ na wspomniane skutki prawne i ekonomiczne tych planów. Dochodzi do tego konieczność sformułowania niektórych ustaleń w „Studium” tak by umożliwiała to podejmowanie spójnych z nim decyzji w przypadkach braku „planu”, dopuszczonych przez „Ustawę”.

Ustalenia „Studium”, wobec szerszej i bardziej kompleksowej analizy problemów, np. środowiska przyrodniczego i kulturowego (ograniczonych

w planie do analizy w jego granicach), mogą też wprowadzać określone dodatkowe ograniczenia przy realizacji tych „planów”.

Tak więc, z jednej strony ustalenia „Studium” muszą być bardzo jednoznaczne, zarówno w odniesieniu do obowiązkowych uwarunkowań, jak i do uchwalanych kierunków i zasad generalnych, z drugiej strony bardzo niebezpiecznym byłoby zbyt jednoznaczne ustalenie rozwiązań szczegółowych, eliminujące konieczną, ze względu na inny charakter uwarunkowań i inną szczegółowość analizy, możliwość optymalizacji szczegółowych rozwiązań przestrzennych przy opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dochodzi tu jeszcze czynnik bezterminowości dokumentu „Studium”, zmuszający do operowania układem niejako docelowym (pożądanym), np. w zakresie infrastruktury technicznej, komunikacji, itp., którego realizacja może się rozciągnąć na wiele lat.

Reasumując ustalenia „Studium” muszą być jednoznaczne w zakresie przyjętych kierunków, muszą być też bardzo elastyczne w zakresie przyjętych rozwiązań.

Niniejsze „Studium” stara się rozwiązać w/w problemy poprzez wyraźne wyodrębnienie:

- a. obowiązujących kierunków i zadań polityki przestrzennej (Część B pkt.11),
- b. obowiązujących zasad generalnych zagospodarowania przestrzennego (ustalenia generalne – Część B pkt.12),
- c. obowiązujących i postulowanych kierunków i uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego (ustalenia szczegółowe - Część B pkt.13),
- d. szczególnych wymogów dla niektórych typów inwestycji - (Część B pkt.13.4.4.)

Dodatkowym elementem, porządkującym ustalenia, jest określona w pkt. 12.2. (część B) - typologia obszarów i obiektów.

Ze względu na istotne powiązania przestrzenne i wzajemne zależności uwarunkowań i ustaleń w zakresie kierunków zagospodarowania przestrzennego, w niniejszej części „ B – Kierunki” powtórzono jako ustalenia „Studium” główne uwarunkowania omówione wcześniej (Cz.”A-Uwarunkowania”).

3). Dokładność ustaleń.

Ze względu na skale stosowanych w „Studium” map, ustala się dopuszczalność uzasadnionych w szczególności warunkami naturalnymi uściśleń (korekt) przebiegu granic stref, podstref oraz obszarów zabudowy przy

opracowywaniu planów miejscowych, w granicach do 30,0 m., tj. 0,15 cm. na mapie 1:20000 lub 0,3 cm. na mapie 1:10000.

W odniesieniu do granic wyodrębnionych obszarów chronionych lub przewidzianych do ochrony ze względów przyrodniczych lub kulturowych (strefy ochrony konserwatorskiej) dopuszcza się tylko ich uściślenie (korekty) „in plus”, tzn. związane z powiększeniem a nie ograniczeniem.

W odniesieniu do osi i granic projektowanych inwestycji liniowych (drogi, gazociąg), w/w. parametry mogą być powiększone o 50%.

10. CELE I ZADANIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

10.1. Elementy strategii rozwojowej

Uwaga:

Podstawowe elementy uwarunkowań rozwojowych omówiono w pkt. 8. Cz. A – „Uwarunkowania” niniejszego „Studium” (w tym elementy analizy SWOT).

Polityka przestrzenna stanowi ważny element strategii rozwojowej, jest niejako narzędziem realizacji celów strategicznych.

Gmina Rymań posiadała opracowaną w ramach „Studium 2002” strategię rozwojową, która w niektórych elementach może być nadal wykorzystywana, w innych uległa dezaktualizacji. Niniejsze „Studium” nie aktualizuje tego dokumentu, gdyż nie należy on do obowiązującej jego problematyki, proponuje tylko przyjęcie następujących sformułowań jako podstawowych elementów strategii rozwojowej.

Podstawowy cel strategiczny

Tworzenie warunków aktywizacji rozwoju społeczno – gospodarczego z uwzględnieniem wymogów harmonizacji przestrzennej i równoważenia ekologicznego tego rozwoju.

Misja władz gminnych

Wykorzystanie wszystkich możliwości stymulacji rozwoju, przy kompleksowym nadzorze nad harmonizacją przestrzenną i równoważeniem ekologicznym tego rozwoju m.in. poprzez świadomą i kompleksową realizację określonych w niniejszym „Studium” kierunków i zadań polityki przestrzennej, oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem obowiązujących uwarunkowań.

Zadania strategiczne (w kontekście polityki przestrzennej)

w sferze gospodarczej – tworzenie trwałych warunków dla inwestowania –
w tym:

- wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich,
- rozwoju rolnictwa ekologicznego,
- rozwoju przemysłu „czystego”, nieuciążliwego dla środowiska i otoczenia,
- rozwoju przetwórstwa rolno – spożywczego,
- rozwoju usług,
- rozwoju turystyki,

w sferze ekologicznej,

- nakładanie proekologicznych ograniczeń na inwestycje,
- ochrona środowiska i utrzymanie jego stanu jakościowego,
- rozbudowa systemu ochrony środowiska,

w sferze przestrzennej

- zachowanie równowagi wielkoprzestrzennej ekosystemów,
- racjonalizacja funkcji przestrzennych, optymalizacja powiązań funkcjonalnych,
- rozwój systemów infrastruktury technicznej.

10.2. Cele i zadania polityki przestrzennej

Celem podstawowym polityki przestrzennej jest zabezpieczenie możliwości realizacji celów i kierunków strategicznych rozwoju gminy oraz tworzenie podstaw harmonizacji i koordynacji procesów.

1. Określenie zakresu i form ochrony środowiska przyrodniczego, krajobrazu, wartościowych przestrzeni leśnych i rolnych oraz środowiska kulturowego, zapewniające utrzymanie ich wartości i jakości.
2. Określenie zasad przekształceń i rozwoju sieci osadniczej i poszczególnych jej elementów, z uwzględnieniem wymogów ochronnych (pkt. 1) poprzez:

- a. określenie zakresu i hierarchii niezbędnych działań w zakresie realizacji systemów infrastruktury technicznej, w tym komunikacji oraz infrastruktury społecznej,
- b. określenie obszarów aktywizacji gospodarczej i rozwoju wielofunkcyjnego lub określonego funkcjonalnie rozwoju zagospodarowania terenów,
- c. określenie kierunków i zasad przekształceń i rozwoju istniejących jednostek osadniczych, z uwzględnieniem analizy występujących trendów,
- d. określenie postulowanych nowych obszarów rozwojowych do uwzględnienia przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- e. określenie dla inwestycji celu publicznego ustaleń szczegółowych wystarczających do podjęcia określonego w Ustawie postępowania decyzyjnego (dotyczy to także innych działań, dla których Ustawa dopuszcza tryb decyzyjny),
- f. określenie zakresu i hierarchii niezbędnych prac planistycznych i komplementarnych,
- g. zapewnienie podstaw koordynacji i harmonizacji przestrzennej procesów projektowania realizacyjnego i realizacji zagospodarowania przestrzennego obszarów i terenów,
- h. prowadzenie skoordynowanej z w/w elementami, gospodarki terenami.

Zadania te skonkretyzowane zostały w formie:

- określenia kierunków polityki przestrzennej i zakresu działań nimi objętych (Część B – „Kierunki” pkt. 12),
- określenia kierunków i obowiązujących uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego w postaci obowiązujących ustaleń generalnych i szczegółowych (Część B – „Kierunki” pkt. 13i pkt. 14),
- określenia zasad realizacji zarówno kierunków polityki przestrzennej, jak i zagospodarowania przestrzennego (Część B – „Kierunki” pkt. 15).

11. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ

11.1. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego:

W zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, celem nadrzędnym jest zachowanie zrównoważonego rozwoju na obszarze gminy Rymań.

Dlatego też w "Studium" zaproponowano:

1. ochronę wszystkich obiektów i obszarów przyrodniczo prawnie chronionych na podstawie przepisów szczególnych, omówionych szczegółowo w części A – „Uwarunkowania „ niniejszego "Studium" oraz wykazanych na obowiązujących załącznikach graficznych,
2. wskazanie do ochrony prawnej i planistycznej innych obszarów o cennych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, lub szczególnie wrażliwych ekologicznie,
3. ochronę strefową ostoi zwierząt chronionych gatunków,
4. wskazanie kierunków w kształtowaniu środowiska przyrodniczego poprzez następujące działania:
 - a) zachowanie zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, oczek wodnych, skarp porośniętych roślinnością trawiasto-krzaczastą, torfowisk i niewielkich bagienek w obniżeniach wytopiskowych, dolinach i rynnach,
 - b) ochronę przed osuszeniem i przekształceniem rejonów źródliskowych rzek,
 - c) zalesienie terenów o najłagodniejszych glebach (V, VI i Rz VI, Ps VI) nieprzydatnych dla gospodarki rolnej,
 - d) rekultywację terenów poeksploatacyjnych i zdewastowanych w inny sposób,
 - e) zachowanie dolin rzecznych i rynien polodowcowych w ich naturalnym kształcie, ochronę przed zabudową, zainwestowaniem i zanieczyszczeniem, jako „korytarzy ekologicznych” zapewniających ciągłość połączeń przyrodniczych lokalnych i ponadlokalnych, miejsca bytowania i migracji gatunków zwierząt i roślin.
Szczególną troskę należy wykazać w przypadku podejmowania robót melioracyjnych i regulacji rzek (również w tworzeniu stawów rybnych i zalewów), dla zachowania naturalnej obudowy biologicznej tych cieków wodnych.
 - f) pielęgnację i rekonstrukcję dawnych parków dworskich, starodrzewów cmentarnych, wzbogacających przyrodę i krajobraz wiejski,
 - g) modernizację technologiczną obiektów przemysłowych i ferm hodowlanych dla poprawy czystości rzek i powietrza,

- h) likwidację „dzikich” wysypisk a także egzekwowanie zakazu wylewania nieczystości z beczkowozów do lasu, rowów melioracyjnych i rzek,
- i) ograniczenie lokalizacji elektrowni wiatrowych do obszarów nie posiadających walorów krajobrazowych i przyrodniczych wymagających ochrony.

Ponadto:

- a) konieczna jest rewitalizacja lub rozbiórka dawnych, obecnie zdewastowanych obiektów popegeerowskich
- b) niezbędna jest rewitalizacja zniszczonych i często zdewastowanych parków i cmentarzy
- c) walory przyrodniczo-krajobrazowe (lasy wody i ich otoczenie należy wykorzystać dla rekreacji i rozwoju turystyki, głównie w zakresie:
 - agroturystyki
 - wędrówek pieszych, rowerowych, konnych
 - wędkarstwa i zbieractwa runa leśnego, ziół leczniczych

Uwaga:- *Zaproponowane do ochrony obszary odpowiadają i wychodzą*

naprzeciw wymogom stawianym w aktach Unii Europejskiej w zakresie ochrony

przyrody. Są to m.in. Dyrektywa Rady 92/43 EWG z dn. 21 maja 1992 r.w

sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (dyrektywac

habitatowi) , Dyrektywa Rady 79/409 EWG z dn. 2 kwietnia 1979r.

w sprawie ochrony dzikich ptaków oraz „Strategia ochrony różnorodności

biologicznej” Światowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN).

11.2. Ochrona wartości kulturowych:

Podstawa prawna ochrony wartości kulturowych:

1. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003r.(Dz.U. Nr.162,poz.1568) z późniejszymi zmianami.
2. Ustawa o ochronie przyrody z 16 października 1991 r. (Dz. U. Nr 114, poz. 492) z późniejszymi zmianami.
3. Ustawa o ochronie i kształtowaniu środowiska z dnia 31 stycznia 1980 r. (Dz.U. nr 3, poz. 6 z 11 lutego 1980 r.) z późniejszymi zmianami.

4. Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 r. (Dz.U. nr 80, poz. 717).
5. Prawo budowlane – ustawa z dnia z 27 marca 2003 r. (Dz.U. nr 80, poz. 718).
6. Ustawa o gospodarce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997 r. (Dz.U. Nr 115, poz. 741 z dnia 29.09.1997 r.)
7. Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturowego i naturalnego, przyjęta w Paryżu 16 listopada 1972 r. przez Konferencję Generalną ONZ (Dz.U. Nr 32/76, poz. 190).
8. Europejska Konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego (poprawiona) sporządzona w La Valetta dnia 16 stycznia 1992 roku (Dz.U. z 1996 roku, Nr 120 poz. 564).

Przedmiot ochrony

Przedmiotem ochrony są zabytki określone w art.art.3 i 6 Ustawy z dn.23 lipca 2003r.o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Niniejsze „Studium” uwzględnia: -

1. Zabytki nieruchome,będące w szczególności:
 - a).krajobrazami kulturowymi,
 - b).układami urbanistycznymi i zespołami budowlanymi,
 - c).dziełami architektury i budownictwa,
 - d).cmentarzami,
 - e).parkami,ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni.
2. Zabytki archeologiczne będące w szczególności:
 - a).pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
 - b).cmentarzyskami,
 - c).kurhanami,
 - d).reliktami działalności gospodarczej i artystycznej.

Organa ochrony dziedzictwa kulturowego

Na terenie województwa zachodniopomorskiego - Wojewoda Zachodniopomorski, w imieniu którego działa Wojewódzki Konserwator Zabytków w Szczecinie (delegatura w Koszalinie).

Określone obowiązki wynikające z Ustawy z dn.23 lipca 2003r.o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,obciążają też samorzady lokalne oraz właściciele i posiadacze zabytków.

Cele ochrony wartości kulturowych na terenie gminy

Ochrona wartości krajobrazu kulturowego w zakresie ochrony zabytków,historycznych układów ruralistycznych, stanowisk archeologicznych, zabudowy zagród, powinna być realizowana poprzez następujące działania gminy:

- utrzymanie historycznie ukształtowanej przestrzennej struktury osadniczej,
- utrzymanie historycznie ukształtowanej sieci dróg, zachowanie i utrzymanie w dobrym stanie technicznym i estetycznym dominant kulturowych i krajobrazowych,
- zachowanie ich funkcji, także poprzez przeciwdziałanie chaotycznej, bezplanowej parcelacji terenu (np. działki letniskowe),
- przeciwdziałanie nowym lokalizacjom obiektów o formach standardowych, obcych istniejącej historycznej zabudowie,
- ograniczenie lokalizacji obiektów znacznie przekształcających krajobraz naturalny,
- określenie szczególnych warunków lokalizacji nowej zabudowy, modernizacji zabudowy i usuwania zabudowy zdekapitalizowanej,
- zachowanie naziemnych stanowisk archeologicznych,
- opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,z określeniem granic stref konserwatorskich i wytycznych ochronnych.

Ochrona dziedzictwa kulturowego na terenach zabudowy historycznej realizowana winna być poprzez działania gminy w zakresie:

- zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego, należytego ich utrzymania i wykorzystywania zgodnie z właściwą im funkcją, udostępniania dla celów badawczych i wychowawczych, tak by były czynnym składnikiem życia i kultury współczesnego społeczeństwa,
- zapobiegania powstawania ubytków w istniejącej zabudowie,
- tworzenia warunków do ponownej zabudowy opuszczonych siedlisk,
- podnoszenia estetyki zabudowy, szczególnie na terenach osiedli po byłych PGR,
- kształtowanie estetyki nowej zabudowy mieszkalnej, rekreacyjno-turystycznej, poprzez nawiązywanie w formie tradycji i wartości regionalnych, miejscowych.

11.3. Kształtowanie pożądanej struktury przestrzennej

Wymogi gospodarki rynkowej w powiązaniu, z wymuszonymi likwidacją PGR, przekształceniami własnościowymi, stwarzają obiektywną konieczność przekształceń struktury przestrzennej gminy, obejmujących:

- niezbędność posiadania szerokiej i różnorodnej oferty przestrzennej dla potencjalnych inwestorów z gminy i spoza jej terenu,
- niezbędność zabezpieczenia w/w oferty w zakresie dostępu komunikacyjnego i uzbrojenia terenów,
- nieuniknione pewne rozproszenie zabudowy, związane z w/w ofertą, a w szczególności z koniecznością zapewnienia możliwości tworzenia nowych siedlisk rolnikom, nabywającym ziemie popegeerowskie w granicach tych gruntów lub w obszarach im bliskich.

Procesy te nie mogą przebiegać żywiołowo, stąd podstawowym celem niniejszego „Studium” jest ich właściwe ukierunkowanie, zmierzające do kształtowania na każdym etapie realizacji, określonej w niniejszym „Studium” harmonijnej struktury przestrzennej gminy.

Celowi temu służą:

- określenie obszarów i obiektów chronionych prawnie z tytułu ustaw szczególnych,
- jednoznaczne określenie obszarów, które powinny być wyłączone z zabudowy bądź realizacji innych kolizyjnych form zagospodarowania (obszary proponowane do ochrony prawnej, obszary wrażliwe przyrodniczo – korytarze ekologiczne, wartościowe kompleksy gruntów rolnych),
- określenie szerokiej i różnorodnej gamy terenów rozwojowych, możliwych do udostępnienia po opracowaniu dla nich (w zależności od potrzeb) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- określenie dodatkowych obszarów dopuszczalnej koncentracji zabudowy wyłącznie rolniczej poza istniejącymi jednostkami osadniczymi, gdzie realizacja zabudowy może być dopuszczona w trybie art. 40 ust. 2 „Ustawy”, przy spełnieniu określonych (omówionych w pkt. 13.4.3.) warunków.

11.4. Rozwój funkcji

Jak wynika z dokonanej oceny uwarunkowań i preferencji, rozwój gminy powinien charakteryzować się wielofunkcyjnością przy zróżnicowanym przestrzennie udziale poszczególnych funkcji.

- Funkcja rolnicza – winna być kontynuowana z maksymalnym, możliwym wykorzystaniem istniejącego zaplecza usługowego, przy czym realizowana intensywnie na terenach o najlepszych glebach, z dopuszczeniem wielofunkcyjnego rozwoju istniejących jednostek osadniczych, z uwzględnieniem ochrony najwartościowszych kompleksów użytków rolnych przed zabudową. Na pozostałych terenach, szczególnie w obszarach rolno-leśnych, pożądanym jest rozwój specjalizacji, w tym hodowla nie zagrażająca środowisku, produkcja zdrowej żywności, agroturystyka, rozwój innych usług turystycznych.
- Funkcja leśna – winna być kontynuowana na obszarach leśnych. Postulowane zalesienia. Na terenach śródleśnych, nie zalesionych, możliwym jest rozwój usług turystycznych, nie zagrażających środowisku, w zakresie określonym w ustaleniach szczegółowych (pkt. 13.4.2. niniejszego „Studium”).
- Funkcja produkcyjna – może być rozwijana na terenie wyznaczonych stref produkcyjno-składowych oraz w wybranych obszarach wielofunkcyjnych stref zabudowy, o ile dopuszczono to w ustaleniach szczegółowych (pkt. 13.4.1-2. niniejszego „Studium”). Dopuszczalny jest wyłącznie przemysł nie zagrażający środowisku. W zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego i drzewnego oraz rzemiosła usługowego (w tym drobna produkcja), także na innych terenach przeznaczonych pod zabudowę, pod warunkiem pełnej nieuciążliwości dla środowiska i otoczenia. Wydobycie surowców naturalnych na terenach udokumentowanych złóż, możliwe jest przy zachowaniu wymogów formalno-prawnych i obowiązku sukcesywnej rekultywacji (pkt. 13.4.4).
- Funkcja turystyczna – powinna mieć priorytet lokalizacyjny na wybranych terenach, na terenach rolniczych i leśnych może być realizowana jako uzupełniająca (agroturystyka). Istotna jest realizacja usług, związanych z obsługą tras komunikacyjnych.
- Funkcja mieszkaniowa i usługowa – winny być realizowane, zależnie od potrzeb, na terenach określonych w niniejszym „Studium”, w miarę możliwości z ograniczeniem tendencji rozpraszania zabudowy.

11.5. Rozwój komunikacji:

Podstawowymi zadaniami w tym zakresie są działania dotyczące przebudowy drogi krajowej DK-6 do parametrów ekspresowej. Ze względu na brak rozstrzygnięć co do jej przebiegu, w „Studium” ujęto zgodnie z życzeniami GDDKiA wszystkie zgłoszone warianty modernizacji powiązanej ze zmianą przebiegu

t.j.

- wariant podstawowy **KS-1**

- warianty lokalne **KS-1a,KS-1b,KS-1c i KS-1d**

- wariant „kołobrzeski” (DS.-6/DS.-11) oznaczony **KS-4**

oraz związaną z wariantami KS-1,KS-1a korektę drogi wojewódzkiej DW-105 w miejscowości Czartkowo – oznaczenie **K-2**.

Za niezbędną uznaje się poprawę standardu technicznego dróg powiatowych DP-0269Z z Rymania do Drozdowa i DP-0270Z z Dębicy do Trzynika.

W ramach zadań własnych przewiduje się poprawę standardu technicznego dróg gminnych z Rymania do DP-0259Z i dalej Starnina oraz od DP- 0259Z do Drozdówka i dalej do Drozdowa. Konieczna jest też modernizacja drogi z Rzesznikowa do Kamienia Rymańskiego i Bukowa przy równoczesnym uznaniu tej drogi za gminną.

Przewidziano też korektę w rejonie Dębica/Leszczyn trasy drogi gminnej prowadzącej od DK-6 do kolonii Mirowo i wysypiska – oznaczoną **K-3**.

Utrzymuje się wyznaczone trasy turystyki rowerowej, przy czym trasę tzw. "Pętli Rymańskiej" na odcinku Rymań - Drozdowo- Trzynik, ujęto w "Studium" alternatywnie t.j po istniejącej DP- 0269Z i dalej DP-264Z, lub po trasie nieczynnej linii kolei wąskotorowej. Dopuszczalna też dodatkowa lub alternatywna trasa po śladzie linii kolejowej z Rymania do Rzesznikowa i dalej nad jez. Popiel i połączenia z trasami wyznaczonymi w gminie Resko.

W pobliżu Rymania wyznaczono rejon lądowiska sanitarnego helikopterów

11.6. Rozwój infrastruktury technicznej,

Działania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej winny być kontynuowane w oparciu o przyjęty przez Gminę i realizowany „Program zintegrowanej gospodarki wodno-ściekowej w dorzeczu Parsęty” (Koordynator – „Wodociągi i Kanalizacja Sp.z o.o. w Kołobrzegu).

Zgodnie z tym programem wszystkie dotychczasowe wodociągi grupowe mają być połączone w jeden system zaopatrywany w wodę z Rymania,

ewentualnie także z poza terenu Gminy (Rościęcino). Zlikwidowane zostaną małe stacje wodociągowe, szczegółowe rozwiązania w tym zakresie są aktualnie korygowane.

Dopuszcza się indywidualne (lokalne) urządzenia poboru wody w małych zespołach zabudowy, oddalonych od przebiegu sieci wodociągowej wg. oznaczeń na mapce problemowej nr.6 "Infrastruktura techniczna" (w *tekście*).

W zakresie odprowadzenia ścieków przewidziano dalszą rozbudowę oczyszczalni w Rymaniu i doprowadzenie do niej ścieków z terenu całej gminy kolektorami ciśnieniowymi, równocześnie likwidację oczyszczalni w Jarkowie. Aktualnie rozpatrywany jest też wariant „kołobrzeski”. Wobec braku ostatecznej jasności w tym zakresie – pozostawiono przewidywaną w „Studium 2002” lokalizację rezerwową oczyszczalni w Gorawinie.

Dopuszcza się indywidualne (lokalne) urządzenia gromadzenia i oczyszczania ścieków w małych zespołach zabudowy, oddalonych od przebiegu kolektorów wg. oznaczeń na mapce problemowej nr.5 "Infrastruktura techniczna" (w *tekście*).

Większość zadań w zakresie gazyfikacji gminy została już wykonana – pozostaje doprowadzenie gazu do wsi Starnin, Kinowo, Jarkowo.

„Studium” przewiduje budowę gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia oznaczonego **EG – 1** oraz odgałęzienia (gazociąg średniego ciśnienia) do gminy Siemyśl oznaczonego **EG – 2** ze stacją redukcyjną I st. w Rymaniu oznaczoną **1.8. - EG**

W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną winny być kontynuowane działania zapewniające dwustronne zasilanie.

Przewiduje się dalszy rozwój telekomunikacji przewodowej, w szczególności poprawę standardów technicznych i dostępności sieci, w tym uwzględnienie infolinii. W związku z szybkim rozwojem telefonii bezprzewodowej, nie można też wykluczyć budowy nowych stacji bazowych w postaci wież lub instalacji dachowych (dotyczy to również możliwości budowy infrastruktury informatycznej w postaci radiolinii).

Ze względu na brak wymogów w zakresie strefy ochronnej, obiekty takie mogą być realizowane także w wyznaczonych strefach zabudowy przy zachowaniu warunków technicznych wynikających z „Prawa budowlanego” i spełnieniu warunków formalnych wynikających z „Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym”. Wobec nie zgłoszenia przez operatorów propozycji w tym zakresie, na etapie „Studium” nie można określić konkretnych lokalizacji.

11.7. Gospodarka terenami i obiektami:

Podstawowe kryteria i zasady polityki w tym zakresie wynikają z omówionych w pkt. 11.3. potrzeb kształtowania harmonijnej struktury przestrzennej, zwłaszcza w kontekście daleko idących przekształceń struktury własnościowej i struktury gospodarki rolnej. Należy tu bezwarunkowo zapewnić zgodność sprzedaży ziemi i obiektów z określonymi w niniejszym „Studium” kierunkami zagospodarowania przestrzennego.

W szczególności należy tu dążyć do:

- uniknięcia rozdrobnienia najwartościowszych kompleksów gruntów rolnych,
- eliminacji niekontrolowanego rozproszenia zabudowy rolniczej,
- eliminacji potencjalnych konfliktów przestrzennych, zarówno w odniesieniu do istniejącej i planowanej zabudowy, zwłaszcza mieszkaniowej, jak i wymogów ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego, w tym wartości krajobrazowych.

Pożądanym byłoby opracowanie i uzgodnienie z AWRSP programu gospodarki gruntami (sprzedaży, dzierżaw), uwzględniającego w/w wymogi.

11.8. Gospodarka wodna:

Gmina Rymań leży w dorzeczu Regi (dopływu rz. Mołstowej) i dorzeczu Dębosznicy.

Dorzecze Regi wg podziału na jednostki bilansowe będące w administracji Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, stanowi region oznaczony Nr 5201100 i obejmuje obszar 2860,0km². Południowa i zachodnia część gminy Rymań leży w obrębie podregionu rzeki Mołstowej oznaczonej Nr 520101 obejmującego obszar 565,090km². Gmina Rymań leży w środkowej części dorzecza Mołstowej i jej dopływów: Czernicy, Rzesznicy, Pniewy, Starninki i Wkry.

Dla dorzecza Regi został opracowany projekt „Warunki korzystania z wód dorzecza Regi i Przymorza”.

Zatwierdzona w 1999r. decyzją Ministra Środowiska „Dokumentacja hydrogeologiczna rejonu Kołobrzegu – Koszalina” oraz „Dokumentacja hydrogeologiczna zasobów wód podziemnych zlewni Regi i Przymorza” – stanowią podstawę bilansowania zasobów wodnych.

Zasoby dyspozycyjne wód powierzchniowych dla rzeki Mołstowej w m. Rzesznikowo wynoszą:

- przepływ średni z wielolecia $1,400\text{m}^3/\text{sek}$
- przepływ średni niski z wielolecia $0,530\text{ m}^3/\text{sek}$
- przepływ nienaruszalny $0,640\text{ m}^3/\text{sek}$
- przepływ dyspozycyjny $0,760\text{ m}^3/\text{sek}$

Zasoby dyspozycyjne wód podziemnych dla podregionu Nr 520101 rzeki Mołstowej o pow. $364,5\text{km}^2$ wynoszą:

- zasoby odnawialne $91824,00\text{ m}^3/\text{dobę}$
- zasoby dyspozycyjne $72024,00\text{ m}^3/\text{d}$
- zasoby dyspozycyjne $3001,00\text{ m}^3/\text{h}$
- moduł zasobów dyspozycyjnych $8,23\text{ m}^3/\text{h}/\text{km}^2$

Są to poziomy wodonośne czwartorzędowe, kredy i jury.

Rzeka Dębosznica jest rzeką niewielką, przepływ średni niski w m. Siemyśl (poza granicami gminy Rymań) wynosi $0,24\text{ m}^3/\text{sek}$

Zasoby dyspozycyjne wód podziemnych dla Dębosznicy (Region bilansowy Nr 520201 dorzecze Parsęty, podregion F rzeka Dębosznica pow. 300km^2) zostały określone:

- zasoby odnawialne $77040,00\text{ m}^3/\text{d}$
- zasoby dyspozycyjne $54000,00\text{ m}^3/\text{h}$
- zasoby dyspozycyjne $2250,00\text{ m}^3/\text{d}$
- moduł zasobów dyspozycyjnych $7,50\text{ m}^3/\text{h}/\text{km}^2$

Obecnie mieszkańcy gminy zaopatrują się w wodę z ujęć lokalnych, w pewnej mierze też ze studni kopanych indywidualnych.

Ujęcia oparte o studnie głębinowe o wydajności rzędu $8,5\text{ m}^3/\text{h}$ do $60\text{ m}^3/\text{h}$ posiadają następujące miejscowości: Rymań, Gorawino, Rzesznikowo, Skrzydłowo, Dębica, Leszczyn, Drozdowo, Petrykozy, Mechowo, Kinowo, Kamień Rymański.

Większość rzek w gminie jest ciekami swobodnie płynącymi w naturalnych dolinach, część natomiast jest uregulowana i połączona z systemem rowów melioracyjnych.

Rzeka Mołstowa zachowała swój naturalny charakter na całej długości, rzeka Dębosznica w górnym, źródłowym odcinku.

Północna część gminy (na północ od drogi krajowej Szczecin – Gdańsk) posiada ukształtowany system wzajemnych połączeń rowów melioracyjnych z rzekami Wkrą (dopływ Mołstowy) i Dębosznicą służący celom melioracji rolniczych.

Generalnie w gminie zmeliorowanych jest:

- 1138 ha gruntów ornych
- 1390 ha użytków zielonych
- 144 ha użytków zielonych jest nawadnianych

Powierzchnia gruntów z ułożonymi drenami wynosi 1757ha, w tym 1092ha grunty orne, pozostałe to trwałe użytki zielone. Część gruntów przylegających do rzek jest zmeliorowane poprzez bezpośrednie rowy uchodzące do rzek.

Z rzek o ogólnej długości 63,32km, uregulowanych jest 31,41km. Długość rowów melioracyjnych wynosi 157,97km.

Urządzenia piętrzące tj. niewielkie zastawki z przepustkami znajdują się na rzekach:

- Mołstowie, w pobliżu miejscowości Rzesznikowo (24,45km rzeki) i miejscowości Grąd (17,60km rzeki). Obydwa jazy wykorzystywane są jako małe elektrownie wodne
- Wkrze, w pobliżu miejscowości:
 - Starnin – Klinowo (5,15km rzeki)
 - Gorawino (7,25km rzeki)
 - Gorawino (9,70km rzeki)
 - Gorawino (10,60km rzeki)
 - Gorawino (12,10km rzeki)

służą do nawadniania użytków zielonych w dolinie.

- Dębosznicy w miejscowości:
 - Leszczyn (27,9km rzeki)
 - Na drodze do Drozdowa
- na rowie melioracyjnym R – A – odpływ z rzeki Lnianka przy miejscowości Klinowo

Służą do nawodnienia 7,0ha użytków zielonych

Wykorzystanie wód rzecznych dla innych celów jest niewielkie.

Jedyny czynny staw rybny (pow. 0,76 ha. hodowla pstrąga) wykorzystujący wody rzeki Mołstowy znajduje się w m. Starnin

Drugi nie użytkowany obecnie w m. Rzesznikowo.

W programie planowanej gospodarki wodnej opracowanej dla Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty pt „Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w Dorzeczu Parsęty” zawarto wykaz niezbędnych inwestycji związanej z rozwiązaniami gospodarki wodno – ściekowej. Projekt przewiduje uporządkowanie obecnie funkcjonującego systemu wodociągowego gminy i podłączenie jak największej liczby mieszkańców do sieci wodociągowej. Również przewiduje się podłączenie wszystkich większych miejscowości do systemu kanalizacji ściekowej i sprowadzenie ścieków do oczyszczalni w m. Rymań i do gminy Siemyśl.

W zadaniach Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie, Rejonowy Oddział w Koszalinie ujęte zostały następujące zadania:

- odbudowa 4 progów betonowych na rzece Dębosznicy rok 2012
- remont zastawek na rzece Wkrze, rok 2011
- budowa 2 przepławek na rzece Mołstowej w rejonie stopni wodnych Rzesznikowo i Grąd ,lata 2008-2013.

Zagrożenia powodziowe występują lokalnie w dolinie rzeki Mołstowej oraz w dolinie Dębosznicy. Są to zagrożenia związane z roztopami wiosennymi i gwałtownymi wezbraniami wód. Zagrożone są tereny obniżen w obrębie doliny rzeki, m.in. tereny przy przejściach tych rzek pod drogą DK - 6 w Leszczynie (Dębosznica) i Rzesznikowie (Mołstowa). Niezbędne jest zapewnienie drożności tych przejść. *Ustalenia w tym zakresie patrz także pkt. 11.10. oraz pkt.pkt. 13.4.2.2. i 13.4.2.7.*

Obowiązuje ochrona istniejących systemów melioracyjnych, każde ich uszkodzenie w wyniku realizacji inwestycji lub innych robót, winno być naprawione na koszt wykonawcy (inwestora) tych robót z przywróceniem pełnej sprawności systemu. Niezbędne jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego. *Patrz także pkt. pkt. 13.4.2. i 13.4.4*

Obowiązuje zakaz grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych (rzeki, jeziora) w odległości mniejszej niż 1,5m. od linii brzegowej, niedopuszczalne jest ograniczanie dostępu do wody w tym obszarze. Właściciele takich nieruchomości są także zobowiązani umożliwić dostęp do wody na potrzeby wykonywania robót związanych z utrzymaniem wód.

Na terenie Gminy Rymań ustanowiono następujące obwody rybackie (*Rozp. Dyrektora Reg. Zarz. Gosp. Wodnej w Szczecinie z 13 grudnia 2006r. Dz. U. Woj. Zach-pom. Nr 121/2006*).

III.2.2. Obwód jeziora Lisowo – 6). rzeka Mołstowa na całej długości z dopływami,

III.2.41. Obwód jeziora Popiel, na cieku do rzeki Mołstowej,

III.2.42. Obwód jeziora Starnin, wraz z wodami dopływu do rz. Mołstowej,

III.3.2. Obwód rzeki Dębosznica.

11.9. Gospodarka rolna i leśna,

11.9.1. Gospodarka rolna

Gospodarka rolna obok leśnictwa stanowić powinna podstawową funkcję gospodarczą gminy Rymań.

Politykę przestrzenną należy ukierunkować na:

- poprawę struktury jakościowej i przestrzennej użytków rolnych poprzez wyłączenie z rolniczego użytkowania gleb marginalnych, nieopłacalnych w produkcji rolnej i przeznaczenie ich na inne cele.

Są to gleby klasy VI i częściowo V w gruntach ornych. Odpowiadają one kompleksom glebowo rolniczym 6 i 7 żytnim słabym i najslabszym (gleby wytworzone z piasków całkowitych).

Gleby te występują w większych kompleksach w północnej i zachodniej części gminy w mniejszych w całej gminie; stanowią co najmniej 20 % gruntów ornych gminy. Przestrzenne rozmieszczenie gleb żyznych ilustrują rysunki 1:20 000 i 1 : 20000 niniejszego „Studium” oraz mapy „Podstawowego Opracowania Ekofizjograficznego Gminy Rymań”.

Z rolniczego użytkowania należy wyłączyć część trwałych użytków zielonych o glebach klasy V, częściowo IV zaliczonych do kompleksu glebowo-rolniczego 3z. Są to gleby mało i średnio żyzne, o niewłaściwych stosunkach wodnych (nadmiernie wilgotne), od kilkunastu lat nie użytkowane (brak wypasów bydła, zaniechanie koszenia, zdewastowane urządzenia melioracyjne) tj. około 30 % powierzchni trwałych użytków zielonych.

- ochronę użytków rolnych wysokiej jakości tj. klasy IIIa, b i IVa, b w kompleksach glebowych 2, 4 i części 5 gruntów ornich oraz klasę III i część IV użytków zielonych w kompleksach glebowo-rolniczych 2z. Dla intensywnej produkcji – upraw roślinnych należy przeznaczyć rejony zwartych kompleksów tych gleb. Obszary te należy chronić przed zmianą użytkowania. Należy również chronić tereny rolne zainwestowane w urządzenia melioracyjne. (*Większe kompleksy takich gruntów i użytków oznaczono na rysunku "B" niniejszego "Studium" symbolem "R"*).
- modernizację i renowację obszarów zmeliorowanych w latach wcześniejszych, stałą konserwację urządzeń w obszarach większych kompleksów żyznych gleb i użytków zielonych uprawianych. Zaniechanie konserwacji urządzeń w użytkach zielonych przekwalifikowanych na „użytki ekologiczne”,
- poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych tj. powiększanie uprawianego areału w gospodarstwie oraz ukierunkowanie produkcji na nowoczesne formy gospodarowania,
- wprowadzenie specyficznych form gospodarki rolnej np. preferowanie rolnictwa ekologicznego, uprawy ziół i roślin leczniczych,
- rozwój przetwórstwa płodów rolnych i runa leśnego, rozwój gospodarki hodowlanej rybackiej.

Na terenach rolnych, poza strefami zabudowy i wyznaczonymi w „Studium” lokalizacjami mogą być realizowane następujące elementy zagospodarowania:

- zabudowa gospodarstw rolnych na warunkach określonych w pkt. 13.4.3. „Studium”,
- niezbędne, a niemożliwe do określenia w niniejszym „Studium” elementy infrastruktury technicznej, drogi dojazdowe i urządzenia melioracyjne,
- wieloletnie uprawy ogrodnicze i sadownicze,
- stawy hodowlane po uzyskaniu wymaganych zezwoleń i przeprowadzeniu obowiązującej procedury planistycznej,

- zespoły elektrowni wiatrowych, wyłącznie na terenach określonych w „Studium” jako dopuszczalne obszary realizacji i przy spełnieniu warunków określonych w pkt. Pkt.13.4.2. i 13.4.4. niniejszego „Studium”,
- drobna powierzchniowa eksploatacja kopalin, na warunkach określonych w pkt. 13.4.4. „Studium”,
- zalesienia gruntów najłabszych zgodnie z ustaleniami pkt. 13.7.1. „Studium”.

Generalnie, ze względu na bogaty system hydrograficzny i ukształtowanie wysokościowe terenów gminy uważa się za niewskazane wykorzystanie gnojowicy powstającej w przemysłowym tuczach trzody chlewnej do nawożenia pól. Ewentualne dopuszczenie wyjątków w tym zakresie musi być poprzedzone szczegółową analizą zgodnie z wymogami Ustawy z dn. 27 kwietnia 2001 r. „Prawo Ochrony Środowiska”, ze szczególnym uwzględnieniem wymogów ochrony

- obszarów chronionej i wnioskowanej do ochrony przyrody,
- terenów wodonośnych i ujęć wody,
- obszarów wododziałowych i źródliskowych
- lasów,
- terenów istniejącej i postulowanej zabudowy.

11.9.2. Gospodarka leśna

Leśnictwo obok gospodarki rolnej stanowić będzie drugą z podstawowych funkcji gospodarczych Gminy Rymań.

Wynika to z potencjału leśnego – zarówno obszarowego jak i zasobności lasów, gospodarki towarowej. Zostanie nieznacznie zwiększona powierzchnia leśna poprzez zalesienie gruntów wypadających z rolnictwa. Można przyjąć że kilkaset ha gruntów rolnych o małej żyzności (kompleksy glebowe 6 i częściowo 5, o klasach bonitacyjnych VI i częściowo V) to potencjalne tereny do zalesienia.

Prowadzenie gospodarki leśnej określone zostało w planach urządzenia lasów. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rymań uwzględnia postanowienia planów urządzenia lasów, w szczególności dotyczące:

- zachowania granic powierzchni leśnej, w tym powierzchni lasów ochronnych oraz ustalonych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej,
- zachowania lokalizacji istniejących osad leśnych i obiektów związanych z gospodarką leśną,

- programu ochrony przyrody określonego w planach urządzenia lasu, programu zadań z zakresu turystyki, rekreacji i edukacji przyrodniczo-leśnej (miejsca postoju pojazdów przy trasach komunikacyjnych, ścieżki edukacyjne, trasy rowerowe, miejsca rekreacji) włączając te zamierzenia do programu rozwoju turystyki i rekreacji gminy,
- W studium dopuszcza się i zaleca powiększenie obszarów leśnych poprzez zalesienia:
 - gruntów ekonomicznych będących w zarządzie Nadleśnictw (o kwalifikacji użytku rolnego), które przeznacza się pod zalesienie w planie urządzenia lasu, oraz innych wypadających z użytkowania rolniczego,
 - gruntów rolnych (prywatnych i Skarbu Państwa) na których zaprzestano prowadzenia gospodarki rolnej, z reguły mało urodzajnych o klasach bonitacyjnych VI, lokalnie V,
 - gruntów rolnych regulujących granicę polno – leśną niezależnie od klasy bonitacyjnej gleby,
 - zalesienia gruntów nieprzydatnych i niewykorzystywanych rolniczo, pod warunkiem, że nie koliduje to z ustaleniami niniejszego „Studium”.
 Jednak tylko niewiele takich gruntów zostało zgłoszonych formalnie.

-

Uwaga – Wykaz gruntów zgłoszonych do zalesień ujęto w pkt.nr.13.7.1.

- W Studium ogranicza się do niezbędnych, lokalizację inwestycji na terenach leśnych nie związanych z gospodarką leśną. Przy lokalizacji ewentualnych inwestycji na terenach leśnych należy przestrzegać przepisów art. 6 ustawy z dnia 03.02.1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
- Obszary zalesione i zadrzewione uznaje się za podstawową wartość przyrodniczo-krajobrazową gminy Rymań

11.10. Obronność i ochrona ludności.

Istniejący układ komunikacyjny zabezpiecza pod względem układu potrzeby tranzytowe.

Do obowiązków władz gminy należy zabezpieczenie awaryjnych ujęć wody i uwzględnienie ich lokalizacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to również utrzymania miejsc poboru wody dla celów pożarniczych, wyznaczonych i oznakowanych w terenie.

Nie należy dopuszczać do realizacji inwestycji na terenach, które mogą być zagrożone powodzią (korytarze ekologiczne rzek).Należy zapewnić drożność

przepływu rzek Mołstowej (w Rzesznikowie) i Dębosznicy (w Leszczynie) pod drogą krajową DK-6.

Wnioski w tym zakresie (poza dot. zagrożeń powodziowych) nie zostały zgłoszone.

12. KIERUNKI I OBOWIAZUJĄCE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO - USTALENIA GENERALNE

12.1. Struktura przestrzenna, makroobszary funkcjonalno – przestrzenne, zasady rozwoju i przekształceń,

Generalna struktura przestrzenna gminy nie powinna zmieniać się w elementach zasadniczych, jako pochodna naturalnego ukształtowania. Zmiany winny dotyczyć głównie intensywności wykorzystania i zagospodarowania terenów, szczególnie w rejonach przy drodze krajowej DK-6 i jej ewentualnych obejściach. Określony na etapie analizy uwarunkowań (pkt.5.1. część A) podział na makroobszary funkcjonalno – przestrzenne – definiuje główne elementy struktury przestrzennej gminy – obszary o szczególnych predyspozycjach dla rozwoju wielofunkcyjnego 1.B. oraz 2.B., wyodrębniony obszar 3.P. o szczególnym charakterze (wysypisko, utylizacja odpadów), obszary o istniejącej i docelowej dominacji funkcji rolniczych 4 – 7 R. oraz obszary leśne 8-11L.

Oczywiście ten makro podział ma charakter w dużej mierze umowny, tak pod względem określenia granic obszarów, jak i zasad ich rozwoju. W szczególności na terenach „ogólnorozwojowych” winna też być intensyfikowana gospodarka rolna, z kolei w obszarach „rolniczych” mogą też być rozwijane inne funkcje.

12.2. Typologia obszarów i obiektów, ustalenia generalne dla poszczególnych ich typów:

Na przestrzeń gminy składają się:

- obszary zabudowy istniejącej, zwarte lub rozproszone,
- obszary postulowane do zabudowy w niniejszym „Studium” jako oferta rozwojowa (strefy i obszary zabudowy),
- obszary rezerwowane na potrzeby rozbudowy układu komunikacyjnego i trasy przesyłowe infrastruktury technicznej,

- obszary chronione prawnie, istniejące i postulowane, wymagające całkowitej lub ściśle określonej ustawami szczególnymi ochrony, w tym z reguły ochrony przed zabudową lub ściśle ukierunkowanej jej realizacji,
- przestrzenie leśne, w tym lasy ochronne,
- niezabudowane, wartościowe kompleksy gruntów orných i użytków zielonych, których ochrona przed zabudową jest co najmniej pożądana,
- korytarze ekologiczne, obejmujące najbardziej wrażliwe ekosystemy, których ochrona przed zabudową jest konieczna,
- wody powierzchniowe,
- pozostałe grunty, na których, na ściśle określonych warunkach może być dopuszczone rozproszone budownictwo rolnicze.

12.2.1. Obszary i obiekty chronione, przewidziane do ochrony

Obszary i obiekty chronione prawnie

Wykazy tych obszarów i obiektów oraz obowiązujący zakres ich ochrony, zawarte zostały w pkt. 3 i 4 Części „A” –niniejszego „Studium”, w pkt. 13.1 i 13.2. Części „B – Kierunki” niniejszego „Studium” oraz w opracowaniach specjalistycznych.

Lokalizacja tych obszarów i obiektów określona została w materiałach graficznych „Studium” (rysunek podstawowy 1: 20.000, mapa środowiska przyrodniczego 1: 20.000, rysunki szczegółowe 1:10.000).

Generalnie, obszary i obiekty, objęte ochroną prawną, wymagają ochrony albo całkowitej, albo też ściśle określonej ustawami szczególnymi lub uchwałami o ich ustanowieniu. Działania mogące wpłynąć na ich stan, zwłaszcza działania inwestycyjne, wymagają uwzględnienia wymogów wynikających z przepisów odrębnych.

W zakresie ustaleń ustaw szczególnych, określonej ochronie prawnej podlegają też przestrzenie leśne, w tym lasy ochronne, grunty rolne wyższych klas oraz wytworzone organicznie (ustawy „o lasach” oraz „o ochronie gruntów rolnych i leśnych”), wody powierzchniowe i podziemne oraz złoża surowców naturalnych („Prawo wodne”, „Prawo geologiczne”).

W szczególności:

- dla obszarów chronionego krajobrazu i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych obowiązują następujące zasady (uogólnione), nakładające m.in. obowiązki:
 - ograniczenia lokalizacji inwestycji, mogących mieć szkodliwe oddziaływanie na środowisko,
 - harmonizacji zabudowy z otaczającym krajobrazem,
 - przeciwdziałania rozproszenia budownictwa,
 - traktowania wszystkich lasów jako ochronne,

- zachowania równowagi biologicznej środowiska, wzmocnienia ekosystemów przez dolesienia i zadrzewienia kompleksowe,
- dla obszarów i obiektów chronionych na podstawie ustaw szczególnych, tj.:
 - rezerwatów przyrody,
 - pomników przyrody,
 - lasów ochronnych,
 - użytków ekologicznych,
 - zabytków (obiektów budowlanych, założeń, parków, cmentarzy, stanowisk archeologicznych), wpisanych do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody – obowiązują w pełni zasady i obowiązki, określone w przepisach odrębnych.

Obszary i obiekty, postulowane do ochrony prawnej

Omówione zostały szczegółowo w pkt. 13.1 oraz 13.2 „Studium” oraz w opracowaniach specjalistycznych i obejmują:

- projektowany obszar chronionego krajobrazu oraz postulowane zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (granice w rysunku podstawowym „Studium”, wykaz w pkt.13.1.2.), dla których proponuje się następujące zasady do czasu ich ustanowieniu w trybie ustawy „o ochronie przyrody”,
 - traktowania wszystkich lasów jako ochronne,
 - ograniczenia w użytkowaniu obszaru w zakresie pełnej ochrony przed zanieczyszczeniami wód, gleby oraz powietrza,
 - podporządkowania gospodarki leśnej wymogom ochrony walorów krajobrazu,
 - szczególną ochronę wód powierzchniowych i powiązanych z nimi ekosystemów,
- inne obszary i elementy środowiska przyrodniczego posiadające walory kwalifikujące do objęcia ochroną prawną,
- obiekty proponowane do wpisania do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (wykaz w pkt. 13.2.1.„Studium”) do czasu przeprowadzenia niezbędnej procedury formalno-prawnej, wynikającej z ustawy „o ochronie dóbr kultury” w celu dokonania wpisu do rejestru oraz ujęcia jako obiekty chronione w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, należy traktować jako obiekty chronione prawnie (zabytki).
- Wyznaczone w „Studium” strefy ochrony konserwatorskiej wymagają uściślenia zarówno zakresu, jak i warunków na etapie opracowania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego. Do tego czasu należy je traktować jako obowiązujące uwarunkowania, uwzględniając podane dalej zasady.

Obszary i obiekty, postulowane do ochrony w ramach ustaleń planistycznych

Patrz rysunek podstawowy „Studium” w skali 1: 20.000 oraz rysunki szczegółowe w skali 1: 10.000

Należą do nich:

- korytarze ekologiczne, obejmujące najbardziej wrażliwe ekosystemy, których ochrona jest konieczna i które, z wyjątkami ściśle określonymi w pkt.pkt. 13.4.1 – 3. ustalenia niniejszego „Studium” wykluczają z możliwości objęcia zabudową; obowiązuje ich uwzględnienie i uściślenie granic przy opracowaniu planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego.
- kompleksy gruntów rolnych o najwyższych wartościach (poza granicami wyznaczonych stref zabudowy)

(obowiązuje zakaz zabudowy, z uwzględnieniem wyjątków, określonych w pkt. 13.4.3. Części II niniejszego „Studium”).

- obszary i obiekty wnioskowane do ochrony prawnej, do czasu ustanowienia tej ochrony. Obowiązuje ich ujęcie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jako obiektów szczególnej opieki konserwatorskiej.
- wnioskowane strefy ochrony konserwatorskiej, obejmujące wartościowe historycznie zespoły zabudowy i zieleni, a także strefy ochrony ich ekspozycji. Obowiązuje ich ustanowienie po uściśleniu granic i zasięgu form ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Obowiązują następujące zasady ochrony:

- **Strefa A** - strefa pełnej ochrony dobrze zachowanych układów przestrzennych lub ich fragmentów, uznanych za szczególnie wartościowe, stanowiące materialne świadectwo historii regionu lub miejscowości. Obejmuje się nią obszary wyróżniające się zasobem i stopniem zachowania historycznie ukształtowanej struktury, podlegające ochronie poprzez utrzymanie istniejącej formy i substancji;

ściślej ochronie podlega :

- historyczna kompozycja funkcjonalno-przestrzenna obszaru, zabytkowa zabudowa i inne elementy zagospodarowania;

warunki ochrony :

- obowiązuje zachowanie i konserwacja historycznego układu przestrzennego oraz zabudowy o walorach zabytkowych (wpisanych do rejestru lub ujętych w ewidencji);
- wszelka działalność wymaga zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- **Strefa B** - ochrony układów przestrzennych lub ich części, w obrębie których dominuje historyczne rozplanowanie i zabudowa o regionalnych lub lokalnych wartościach kulturowych, o niewielkim stopniu zdegradowania, których stan zachowania pozwala na przeprowadzenie działań konserwatorsko-rewaloryzacyjnych;

ochronie podlega:

- rozplanowanie i przekroje ulic i placów wraz z ich nawierzchniami (m.in. zachowanymi historycznymi nawierzchniami);
- linie zabudowy jej rozplanowanie (usytuowanie budynku mieszkalnego, obiektów gospodarczych);
- formy architektoniczne zabudowy mieszkalnej i gospodarczej (w tym gabaryty wysokościowe, formy dachów, tradycyjnie stosowany materiał budowlany);
- mała architektura: ogrodzenia, latarnie i in.;
- zieleń komponowana w postaci alejowych lub szpalerowych obsadzeń ulic i in.;

warunki ochrony:

- zachowanie, konserwacja i rewaloryzacja zasadniczych w/w elementów zagospodarowania wsi;
- usunięcie lub przebudowa obiektów kolidujących z historycznym układem i lokalną architekturą ;
- dostosowanie nowych obiektów do historycznej kompozycji przestrzennej i architektury dominującej w miejscowości; w przypadku budowy nowych obiektów w obrębie strefy należy nawiązywać do form i gabarytów zabudowy tradycyjnie występującej we wsi;
- uzgadnianie wszelkich działań na podstawie dokumentacji projektowej z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
- **Strefa K** - ochrony krajobrazu związanego z historycznym układem przestrzennym lub występująca autonomicznie, jako wartościowy krajobraz ukształtowany w wyniku działalności człowieka np. parki, cmentarze, obsadzenia ulic i traktów.

ochronie podlega:

- historyczna granica założeń zieleni komponowanej;

- rozplanowanie i skład gatunkowy zieleni;
- rozplanowanie dróg i ścieżek;
- układ kwater cmentarnych;
- mała architektura, tj. ogrodzenia, bramy, i in.;
- zabytki sepulkralne (nagrobki, ogrodzenia grobów, i in. elementy urządzenia cmentarzy);

warunki ochrony:

- zachowanie, konserwacja i rewaloryzacja w/w elementów zagospodarowania założeń zieleni;
- wyłączenie spod zabudowy terenów parków i cmentarzy, z dopuszczeniem zabudowy w miejscu zniszczonych obiektów lub w miejscu uzgodnionym z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na podstawie projektu rewaloryzacji parku;
- oznakowanie cmentarzy, jako historycznego miejsca pochówków;
- ewentualne przeniesienie zagrożonych zabytków sepulkralnych do lapidarium;
- uzgadnianie dokumentacji projektowej i wszelkich prac (porządkowych, rewaloryzacyjnych) z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W odniesieniu do obszarów wpisanych do rejestru zabytków na wszelkie prace wymagane jest zezwolenie WKZ.

- **Strefa E** - ochrony ekspozycji historycznego zespołu lub jego dominant/dominanty, obejmująca tereny umożliwiające widok na panoramy i dominanty z ustalonych kierunków widokowych

ochronie podlega:

- teren stanowiący zabezpieczenie widoku na zabytek;

warunki ochrony :

- wyłączenie terenu spod zabudowy zakłócającej wgląd na zabytkowy obiekt;
- w przypadku planowanej lokalizacji obiektów kubaturowych lub liniowych wymagane opracowanie studium ekspozycji;
- uzgadnianie z wojewódzkim konserwatorem zabytków wszelkich działań inwestorskich związanych z zabudową w strefie.

- Wnioskowane strefy ochrony archeologiczno-konserwatorskiej obejmujące stanowiska archeologiczne, zlokalizowane na rysunku podstawowym w skali 1:20.000 i rysunkach szczegółowych w skali 1:10.000 niniejszego „Studium”, a wykaz wszystkich zawarto w pkt. 4.5. i 13.2.2. „Studium”.

Obowiązuje:

- ustanowienie stref w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
- analiza terenów udostępnianych w innym trybie pod zabudowę, pod kątem występowania obiektów archeologicznych,

W ustanowionych strefach ochrony archeologiczno-konserwatorskiej obowiązują:

Strefa W.I. – pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, wykluczającej wszelką działalność inwestycyjną i inną.

Wykluczona jest wszelka działalność inwestycyjna i inna. Strefa ta obejmuje stanowiska wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w ewidencji urzędu ochrony zabytków.

Obowiązujące rygory w strefie W.I.:

- zakaz wszelkiej działalności inżynierskiej, budowlanej i innej związanej z pracami ziemnymi (np.kopania studni, melioracji, karczunku i nasadzania drzew i.t.p.),poza badaniami archeologicznymi oraz pracami zabezpieczającymi zabytek przed zniszczeniem,prowadzonymi na zasadach określonych przepisami szczegółowymi dot.ochrony zabytków,
- zachowanie istniejącego układu topograficznego terenu.
-

Strefa „W - II” – częściowej ochrony archeologiczno - konserwatorskiej

Dopuszczalne jest inwestowanie pod określonymi warunkami. Strefa W.II. obejmuje stanowiska ujęte w ewidencji służby konserwatorskiej.

Obowiązuje : -

- Współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem d.s.ochrony zabytków,
- Przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie w granicach strefy,wyprzedzających rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją zamierzenia,na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot.ochrony zabytków (cyt.ustawa o ochronie zabytków – wg.art.31 inwestor zamierzający prowadzić roboty budowlane na terenie objętym ochroną jest obowiązany pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji).
-

Strefa „W - III”- ograniczonej ochrony archeologiczno - konserwatorskiej

Ochrona polega na prowadzeniu interwencyjnych badań archeologicznych, w przypadku podejmowania prac ziemnych. Strefa ta obejmuje stanowiska, ujęte w ewidencji służby konserwatorskiej.

Obowiązuje : -

- Współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem d.s.ochrony zabytków,
- Przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie objętym realizacją prac ziemnych, na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot.ochrony zabytków (cyt.ustawa o ochronie zabytków – wg.art.31 inwestor zamierzający prowadzić roboty budowlane na terenie objętym ochroną jest obowiązany pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji).

12.2.2. Obszary wyłączone spod zabudowy:

Należą do nich :

- obszary chronione prawnie i postulowane do takiej ochrony w zakresie ustalonym przepisami odrębnymi,
- tereny lasów i planowanych zalesień,
- wody powierzchniowe,
- doliny rzeczne (korytarze ekologiczne),
- inne obszary przewidziane do ochrony planistycznej w zakresie dla nich określonym,
- pasy techniczne dróg, linii energetycznych i gazociągu przesyłowego wg ustaleń pkt.13.3.

12.2.3. Obszary zabudowy istniejącej, projektowej i postulowanej

Obszary zabudowy istniejącej

Obowiązują ustalenia ustawowe, konfrontowane z ustaleniami niniejszego „Studium”.

W określeniu do obszarów istniejącej zabudowy jednostek osadniczych, dopuszczalne są uzupełnienia i przekształcenia zabudowy. Objęcie wszystkich

praktycznie obszarów zabudowy istniejącej strefami rozwojowymi, określającymi kierunki rozwoju i dopuszczalne funkcje - umożliwi dalsze przekształcenia w ich obrębie w trybie opracowania „planów” lub decyzyjnym (w przypadkach dopuszczonych „Ustawą”).

W odniesieniu do rozproszonej zabudowy zagrodowej ustalenia niniejszego „Studium” postulują możliwości jej uzupełnień, na zasadach określonych w pkt. 13.4.3.

Obszary postulowane w niniejszym „Studium” do zabudowy jako oferta rozwojowa,

Wszystkie obszary zabudowy istniejącej i projektowanej zostały omówione jednoznacznie w ustaleniach szczegółowych (pkt.pkt. 13.4.1. i 13.4.2. Części „B – Kierunki” niniejszego „Studium”).

Wykazane zostały one też na planszy podstawowej – „Uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego” w skali 1:20.000, a w odniesieniu do większości zwartych jednostek osadniczych także na rysunkach szczegółowych o numerach 1-9a. w skali 1:10.000 jako:

a). Strefy i podstrefy zabudowy (strefy rozwojowe), bądź obszary zabudowy określone granicami i oznaczeniami identyfikującymi :

- nazwę miejscowości w przypadku stref wielofunkcyjnych,
- funkcję w przypadku stref i obszarów jednofunkcyjnych.

Funkcji podstawowej mogą towarzyszyć funkcje uzupełniające, jednak tylko określone jednoznacznie w tekście „Studium”: (pkt.pkt.13.4.1 i 13.4.2.).

b). Podstrefy zabudowy o nie wyznaczonych granicach,

gdzie aktualnie występuje rozproszona zabudowa zagrodowa, dopuszcza się jej uzupełnienia, preferuje rozwój agroturystyki oraz dopuszcza lokalizację (po objęciu planem miejscowym zagospodarowania przestrzennego) np. zabudowy lotniskowej wg określeń w ustaleniach szczegółowych.

c). Małe obszary o jednorodnej funkcji poza wyznaczonymi strefami zabudowy, określone granicami i oznaczeniami.

Należy je traktować jako małe, jednofunkcyjne strefy zabudowy. Różnią się jedynie oznaczeniem graficznym granic (obwódka, kolor funkcji) i symbolem.

Obszary przewidziane jako rezerwy na potrzeby przebudowy układu komunikacyjnego i trasy przesyłowe infrastruktury technicznej

Wymagają opracowania planów lub dokumentacji w przypadku decyzji, w ramach których winien być uściślony przebieg tras i granice obszarów,

wyłączonych z zabudowy. Do tego czasu obowiązują ustalenia niniejszego „Studium” i pełna ochrona postulowanych obszarów przed zabudową.

Zabudowa zagrodowa.-

Zabudowa zagrodowa – rolnicza, dopuszczalna na terenach rolnych, także poza wyznaczonymi strefami i obszarami zabudowy. Szczegółowe warunki realizacji określono w pkt.13.4.3. niniejszego „Studium”.

Funkcje:

- W rysunkach „Studium” określono w większych strefach i podstrefach zabudowy wielofunkcyjnej – funkcje podstawowe poszczególnych obszarów (symbol literowy funkcji w środku obszaru).

-- w ustaleniach szczegółowych (pkt. 13.4.1. i 13.4.2. „Studium”) wprowadzono pojęcia funkcji podstawowej i funkcji uzupełniających. Przez „funkcje uzupełniające” o ile nie określono tego w sposób jednoznaczny w w/w ustaleniach, należy rozumieć funkcje nie kolidujące z podstawową, tzn. nie wpływające na zmianę wyrazu przestrzennego zabudowy jednostki zasadniczej, nie powodujące dodatkowych komplikacji w zakresie dostępu komunikacyjnego i uzbrojenia, oraz nie wymagające szczególnego postępowania formalno – prawnego.

12.2.4. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

Ustalenia omówione zostały szczegółowo: dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej w pkt. 11.9.1., a dla leśnej przestrzeni produkcyjnej w pkt.. 11.9.2.. niniejszego „Studium”.

Obowiązują zasady ochrony wynikające z przepisów odrębnych, oraz ochrona większych kompleksów wartościowych gruntów ornych i użytków zielonych wykazanych kolorem oraz oznaczeniami jak np. " 5.7a.-R."(*nr. makroobszaru funkcjonalno- przestrzennego, nr.kolejny w makroobszarze - oznaczenie funkcji*) na rysunku podstawowym „Studium”

Generalnie- określone przepisami odrębnymi procedury zmiany gruntów rolnych na cele nierolnicze winny być ograniczone do terenów w granicach ustalonych w niniejszym „Studium” stref, podstref i obszarów zabudowy, tras infrastruktury technicznej i obszarów planowanych zalesień.

Nie przewiduje się przeznaczenia stanowiących lasy gruntów leśnych na cele nieleśne, poza niewielkimi obszarami pasa technicznego planowanego

gazociągu przesyłowego „EG”, oraz związanymi z ewentualną realizacją obejścia drogi DK-6 (wariant KS – 1).

13. KIERUNKI I OBOWIĄZUJĄCE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO – USTALENIA SZCZEGÓŁOWE

13.1. Środowisko przyrodnicze – obszary i obiekty objęte ochroną prawną, wnioskowane do takiej ochrony i do ochrony planistycznej:

- Z analizy warunków ekofizjograficznych wynika, że stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego w gminie Rymań jest obecnie dobre.

W kulturowym krajobrazie rolniczo-leśnym o cechach harmonijnych, zostały zachowane fragmenty krajobrazu naturalnego niezwykle cenne pod względem przyrodniczym, które należy zachować i ochronić przed zniszczeniem.

- Zasoby użytkowe środowiska przyrodniczego stanowiące bazę rozwoju gospodarki gminy to stosunkowo żyzne gleby rolniczej przestrzeni produkcyjnej i kompleksy leśne. Surowce naturalne, słabo rozpoznane i słabo udokumentowane (zasoby kruszywa mineralnego Rzesznikowo i Kinowo, torfy) odgrywają niewielką rolę.

Gospodarka rolna (użytki rolne zajmują ca 53% powierzchni gminy) powinna stanowić dalej funkcję podstawową. Dla uprawy powinny być wykorzystane przede wszystkim wartościowe kompleksy gruntów ornych i trwałych użytków zielonych (kompleksy 2, 4, 5, 8 oraz 2z), a gleby marginalne (kompleksy 3, 6, 7, 9 oraz 3z) przeznaczone powinny zostać pod inne cele. Mogą to być tereny pod zabudowę, zalesienie, ochronę w formie „użytków ekologicznych”).

Leśna przestrzeń produkcyjna zajmująca obecnie prawie 40% może zostać powiększona o zalesienie części gruntów rolnych nieopłacalnych w produkcji rolnej. Leśnictwo stanowić powinno drugą ważną funkcję gospodarczą gminy. Obszary leśne powinny mieć zagwarantowaną trwałość użytkowania.

Poza znaczeniem gospodarczym odgrywają pierwszoplanową rolę w utrzymaniu równowagi ekologicznej gminy i terenów sąsiednich.

Funkcją przyszłościową gminy powinna stać się również turystyka związana z obszarami Natura 2000 i obszarem chronionego krajobrazu Dolina Mołstowy. Preferowanymi formami powinny być różne formy ekoturystyki szczególnie turystyki przyrodniczej i agroturystyki.

- W oparciu o materiały „Waloryzacji przyrodniczej gminy Rymań” (Biuro Konserwacji Przyrody Szczecin 2002 r. – opracowanie po zatwierdzeniu Studium uwarunkowań...) w niniejszym „Studium” wyodrębniono szereg obszarów i elementów przyrodniczych, które ze względu na ich wartości przyrodnicze i znaczenie w kształtowaniu systemu ekologicznego gminy powinny zostać zachowane i chronione poprzez ustalenia zmiany studium i ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Część tych terenów i elementów jest objęta ochroną prawną, inne posiadają walory pozwalające na objęcie ochroną prawną z mocy Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r.
-

13.1.1. - Obszary i elementy obecnie prawnie chronione

*** Ochrona gatunkowa:**

Ochronie gatunkowej podlega znaczna część gatunków roślin i zwierząt zinwentaryzowany w gminie w 2002 r. („Waloryzacja przyrodnicza”).

Z 592 gatunków roślin naczyniowych 28 gatunków jest chronionych, z tego 14 ściśle i 14 częściowo.

46 gatunków roślin naczyniowych należy do rzadkich, ginących lub zagrożonych wyginięciem.

Również szereg zbiorowisk roślinnych należy do grupy chronionych siedlisk. Ze 177 gatunków zinwentaryzowanych zwierząt kręgowców 19 należy do ryb, 11 do płazów, 1 do gadów (jaszczurka żyworodna), 124 do ptaków i 22 do ssaków. Z tego wyróżniono stanowiska (tabela III – 1 str. 60

w „Waloryzacji”) gatunków fauny chronionej, ginącej i zagrożonej wymarciem w liczbie 50 stanowisk.

- **Obiekty przyrodnicze.-**

- ~ **UE-8 Użytek ekologiczny „Małża”** o pow. 0,70 ha śródleśne jeziorko i mszar w Ndl. Resko Oddz. 13 działka 13/3

Uchwała Rady Gminy Rymań z dnia 1.X.2004 r. określa zasady funkcjonowania użytku (Nr 16/107)

- ~ **Natura 2000 „Kemy Rymańskie”**

obszar zgłoszony przez Polską do Komisji Europejskiej 2004 r., propozycja na liście specjalnych obszarów ochrony siedlisk, oznaczony PLH 320012 – Kemy Rymańskie. Element Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Obszar ten o powierzchni 2624,0 ha położony jest na terenie gmin: Gościno 11,0%, Rymań 76,0%, Siemyśl 13%. W Gminie Rymań zajmuje 1994,24 ha, obejmuje wzgórza kemowe z obniżeniami wypełnionymi torfowiskami mszarnymi, wilgotnymi łąkami, źródłiskami rzeki Dębosznicy. Bogata szata roślinna, lasy na zróżnicowanych siedliskach m.in. brzeziny i bory bagienne, grądy, buczyny, łągi. Ochronie podlega w tym obszarze 15 typów siedlisk zgodnie z załącznikiem I Dyrektywy Siedliskowej oraz 2 gatunki płazów wg załącznika II w/w dyrektywy.

Pomniki przyrody

Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Koszalińskiego z dn. 28 grudnia 1995 r. „w sprawie uznania za pomniki przyrody” Dz. Urz. Woj. Kosz. Zał. Nr 1 Nr orzec. 170-174.

Rozporządzenie Nr 7/92 Wojewody Koszalińskiego z 8 września 1992 r. „w sprawie uznania za pomniki przyrody” (Dz. Urz. Woj. Kosz. Nr 15 Zał. Nr 1 Nr orzec. 236-250.

Wykaz pomników wg nr-ów na rysunku „Studium”

dąb szypułkowy, Leszczyn przy drodze polnej nr ew. dz. 400/2
nie odnaleziony w czasie inwentaryzacji

1. dąb szypułkowy, Drozdowo przy drodze Gościno-Górawino koło szkoły
2. dąb czerwony, Drozdowo, park zabytkowy
3. dąb szypułkowy, Drozdowo, park zabytkowy
4. buk zwyczajny, Leśn. Ledowo, oddz. 404i
5. lipa drobnolistna Leśn. Ledowo oddz. 412b
6. buk zwyczajny Leśn. Ledowo oddz. 404j
7. dąb szypułkowy, Małobór nad rz. Wkra, nr. ew. dz. 2
8. dąb szypułkowy, Małobór na E od folwarku, nr ew. dz. 6
9. buk zwyczajny odm. czerwonolistna Rymań, skrzyż. ul. Szkolna i Koszalińska dz. nr 265/3
10. dąb szypuł. Rymań, pola uprawne dz. nr 1 na NE od pałacu
11. buk zwycz. odm. czerwonolistna, Rymań przy pałacu
12. buk zwycz. odm. czerwonolistna, Rymań na NW od pałacu
13. dąb szypuł. Rymań koło restauracji ul. Koszalińska 11, dz. nr 265/3
14. dąb szypuł. Rymań 50 km od szosy Koszalin-Szczecin, NW od pałacu
15. dąb szypuł. obr. Rymań, Leśn. Rzesznikowo oddz. 527i
16. grupa drzew: 17 grabów, 4 buki, 16 dębów, Małobór park przy folwarku, nr. ew. dz. 6 obr. 79
17. grupa drzew: 6 dębów szyp. Małobór, na E od folwarku, nr ew. dz. 6 obr. 79
18. grupa drzew: 4 dęby Rymań na cmentarzu ul. Słoneczna, nr dz. 267
19. grupa drzew: 15 dębów, Rymań, pola uprawne obok parku pałacowego.

Skupiska starodrzewów na cmentarzach (szczegółowy opis w pkt.3.1.5.)

1. Rymań – 2 cmentarze ewang. nieczynny i przykościelny
2. Dębica – jw.
3. Leszczyn – cmentarz rodowy Manteuffel’ów, żywopłot grabowy
4. Rzesznikowo – 2 cmentarze, zadrzewienie przykościelne

5. Petrykozy – cmentarz ewang. nieczynny
6. Drozdowo – 2 cmentarze ewang. i przykościelny
7. Górawino – 2 cmentarze ewang. komun. i przykościelny
8. Drozdowo – 2 cmentarze, ewang. i przykościelny
9. Starnin – 2 cmentarze, przykościelny i komunalny

Parki dworskie i pałacowe (szczegółowy opis w pkt.3.1.5.).

1. Jarkowo pow. 1,5 ha, nr rejestru WKZ 926 z 14.12.1976 r.
 2. Drozdowo pow. 4,0 ha nr rejestru WKZ 925 z 11.12.1976 r.
 3. Kinowo pow. 1,0 ha nie wpisany do rejestru
 4. Starnin pow. 1,1 ha, nr rejestru WKZ 985 z 15.02.78 r.
- Leszczyn pow. 5,0 ha nr rejestru WKZ 983 z 10.02.78 r.
 Rymań pow. 5,0 ha nr rejestru WKZ 917 z 28.09.76 r.
 Skrzydłowo pow. 3,0 ha nr rejestru WKZ 984 z 10.02.78 r.
 Rzesznikowo pow. 4,0 ha nr rejestru WKZ 924 z 11.12.76 r.

Lasy ochronne

Do lasów ochronnych wg planu urządzenia lasu Nadleśnictwo Gościno należą:
 lasy ochronne wodochronne wokół jez. Popiel pow. 72,50 ha oddz. 539 a-c, k, m
 540, 541a, 568 a-g, 569 a-d, g-j
 lasy stanowiące ostoję zwierząt objętych ochroną gatunkową pow. 182,74 ha,
 oddz. 585, 586, 608, 609, 631, 634, 635

13.1.2. - Obszary i elementy wskazane do zachowania i ochrony

- **posiadające walory kwalifikujące do objęcia ochroną prawną**
 (wg dokumentacji „Waloryzacja przyrodnicza gminy Rymań”- Biuro
 Konserwacji Przyrody Szczecin 2002r.).
 - **1 rezerwat przyrody** „Starnińskie Brzeziny” **R-1**.Czynne,żywe torfowisko porośnięte bagiennymi brzezunami pow.57,81 ha. Nadl.Gościno.
 - **25 użytków ekologicznych**, głównie torfowisk mszarnych **UE 1 do 25**
 UE-1 „Bagno pod Górą Białokurską”
 1,7 km NE od Górawina, oczko śródpolne i mokradło z szuwarami

UE-2 „Mszar Drozdowo”

1 km NE od Drozdowa, torfowisko mszarne

UE-3 „Mszar Starnin I”

1,5 km SE od Starnina Nadl. Gościno oddz. 426 k, torfowisko mszarne

UE-4 „Mszar Starnin II”

1,8 km SE od Starnina, Nadl. Gościno oddz. 425 f

UE-5 „Śródleśne jezioro koło Drozdowa”

1 km SW od Drozdowa, Ndl. Gościno oddz. 396 f, zarastające płem jezioro ze zbiorowiskami szuwarowymi i mszarnymi

UE-6 „Mszar Ledowo”

0,8 km SE od Ledowa, Ndl. Gościno oddz. 417 b, c, d, h, torfowisko mszarne

UE-7 „Mszar śródpolny Dębica”

1 km NE od Dębicy, śródpolne torfowisko mszarne

UE-8 „Torfowisko Małża”

0,8 km na NW od wsi Melno – objęte ochroną uchwałą Rady Gminy 2004 r.

UE-9 „Melno I”

1,1 km SE od wsi Melno, Ndl. Gościno oddz. 523 i, zarastające jezioro śródleśne z płem mszarnym

UE-10 „Melno II”

1,1 km SE od wsi Melno, Ndl. Gościno oddz. 522 p, r, zarastające jezioro z płem mszarnym

UE-10, UE-11, UE-12, UE-13 „Mszary Koło Kamienia Rymańskiego I, II, III, IV”

1,5 km S od Kamienia, Ndl. Gościno oddz. 561 d

1,5 km SE od Kamienia, Ndl. Gościno oddz. 560 d

1,6 km SE od Kamienia, Ndl. Gościno oddz. 560 g

1,6 km SE od Kamienia, Ndl. Gościno oddz. 558 d

torfowiska mszarne

UE-16 „Torfowisko Bukowo”

2,0 km E od wsi, Ndl. Gościno oddz. 495 k, torfowisko mszarne

UE-17 „Mszar Bukowo”

2,1 km E od wsi, Ndl. Gościno, oddz. 504 d, torfowisko mszarne

UE-18 „Torfowisko Melno”

2,2 km SE od wsi Melno, Ndl. Gościno oddz. 534f, 545c, torfowisko mszarne

UE-19 „Mszar nad jeziorem Popiel”

0,8 km S od j. Popiel, Ndl. Gościno, oddz. 595i, 618c, torfowisko mszarne, fauna

UE-20, UE-21, UE-22, UE-23 „Torfowiska nad j. Popiel”

0,7 km SE od jeziora, Ndl. Gościno, 615c, 616a

1,5 km SE od jeziora, Ndl. Gościno, 614c

1,1 km SE od jeziora, Ndl. Gościno, 640b

1,2 km SE od jeziora, Ndl. Gościno, 640f

torfowiska mszarne z rzadko spotykanymi, zagrożonymi gatunkami roślin, schroniska chronionych gatunków fauny

UE-24 „Mokradło koło Dębicy”

1,5 km NE od Dębicy, śródpolne torfowisko mszarne

UE-24 „Leszczyn”

SW od wsi torfowisko mszarne

- 5 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, fragmenty rynien polodowcowych o malowniczych krajobrazach **ZPK** od **1** do **5**

ZPK-1 „Ludwikowo”

Wzgórze Ludwikowo położone na W od wsi Petrykozy porośnięte płatami kwaśnych buczyn niżowych (Ndl. Gościno, oddz. 390c) starodrzewia na zboczu, liczne wysięki wód, u podnóża torfowisko niskie, łągi i wilgotne łąki. Liczne stanowiska chronionych i rzadko spotykanych gatunków roślin. Malowniczo położona wieś.

ZPK-2 „Las Górawiński”

2 km NW od Górawina i 1 km SE od wsi Petrykozy, Ndl. Gościno oddz. 392. Położony wśród pól i łąk na pagórkowatym terenie (w rozwidlonej

rynnie lodowcowej) kompleks lasów liściastych grądów i łągów, niewielkie jeziora, trzcinowiska i łożowiska. Malowniczy krajobraz.

ZPK-3 „Torfowiska koło Kinowa”

1,3 km NE od Kinowa, Ndl. Gościno oddz. 395.

Kompleks bagiennych brzeziny (las bagienno o pierwszorzędym znaczeniu wg Dyrektywy siedliskowej) w rozległym obniżeniu zastoiskowym w końcowym odcinku rynnny polodowcowej.

ZPK-4 „Jezioro Popiel”

Jezioro i przylegające lasy Ndl. Gościno oddz. 539 a-c, i-m, 540, 568 a-g, 569 a-d, g-j.

Malowniczo położone jezioro śródleśne otoczone borami sosnowymi z udziałem dębów. Wysokie brzegi, wąski pas szuwarów, źródlika i strumień, w sąsiedztwie torfowiska zarośnięte brzozą omszoną i wierzbą szarą. Drzewa o rozmiarach pomnikowych, liczne gatunki flory i fauny. Miejsce wypoczynku i rekreacji.

ZPK-5 „Kamień Rymański”

Rywna lodowcowa z dwoma ramionami, o wysokich stromych brzegach, dnem z przegłębieniami, jeziorami, mokradłami, strumykiem. Tereny leśne, grunty orne, nieużytki rolnicze. Wysokie brzegi porośnięte starodrzewiem bukowym i dębowym, w dnem olsy i łożowiska.

Liczne gatunki siedlisk chronionych (las bagienne), gatunki roślin i zwierząt chronionych. Malowniczy krajobraz w terenie rolniczym.

Tereny proponowane do objęcia w/w formą ochrony należy chronić przed dewastacją, głównie przed odwodnieniem i zrębami całkowitymi w lasach.

- **1 obszar chronionego krajobrazu**, dolina rzeki z otaczającymi lasami, -

Och-K -2 Dolina Mołstowy

OChK-2 „Dolina Mołstowy”

Wąska dolina, kręte koryto rzeki wcięte głęboko w pradolinę. Zróżnicowane kompleksy leśne: lasy bukowe, grądy, łągi w dolinie, bory sosnowe w pradolinie. Liczne gatunki fauny (w wodach rzeki, na mokradłach i w lasach) chronionej.

Korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym, możliwość uprawiania turystyki (wędkarstwo, zbieranie runa, wędrówki krajoznawcze).

Ustanowienie OChK nie wyklucza działalności człowieka, lecz nie powinna być ona sprzeczna z potrzebami zachowania stanu przyrody. Powinny zostać zachowane istniejące ekosystemy (lasy zbliżone do naturalnych, zgodne z siedliskiem), nie należy regulować rzeki, osuszać bagienek, nie prowadzić zrębów zupełnych w lasach.

- **19 pomników przyrody**, pojedyncze okazałe drzewa, grupy drzew
PP - 20-37(drzewa o rozmiarach pomnikowych), głąz i źródliśko, **PP-38,39**.

- Nr 20. lipa drobnolistna, Górawino przy Kościele
- Nr 21. lipa drobnolistna, Górawino przy kościele
- Nr 22. brzoza brodawkowa Drozdowo, 0,5 km IV od skrzyżowania do Białokur
- Nr 23. wiąz polny, Kinowo, skrzyżowanie szosy z drogą do Górawina
- Nr 24. lipa drobnolistna, Starnin przy kościele
- Nr 25. dąb szypułkowy, Rymań, 0,3 km SE od drogi do Małobór
- Nr 26. buk zwyczajny, Ledowo, 0,2 km NW od wsi, oddz. 404
- Nr 27. dąb szypułkowy, Rymań 1 km N przy drodze do osady
- Nr 28. dąb szypułkowy, Melno, 0,9 km NW od wsi, oddz. 13
- Nr 29. dąb szypułkowy Rzesznikowo, d. cmentarz przy drodze Szczecin-Gdańsk
- Nr 30. klon zwyczajny, Rzesznikowo, 1 km SE przy drodze do Kamienia
- Nr 31. dąb szyp. Bukowo, na rozstaju dróg w E części wsi
- Nr 32. dąb szyp. Bukowo, we wsi przy pierwszym budynku
- Nr 33. buk zwyczajny, oddz. 569h, 150 m E od j. Popiel
- Nr 34. dąb szyp. oddz. 568a, 0,4 km E od j. Popiel
- Nr 35. szpaler dębowo-bukowy, d. nasyp kolejowy 0,3 km SE od Ledowa
- Nr 36. grupa dębów, Rymań, 0,6 km NW od nasypu d. kolejki
- Nr 37. grupa dębów Kamień Rym. 0,3 km SW nad jeziorem
- Nr 38. źródliśko, kocioł źródliśkowy na zboczu kemu, Ndl. Gościno, oddz. 246d
- Nr 39. głąz, 0,5 km N od Melna przy drodze

- **14 alei przydrożnych AL** od nr. 1 do 14

AL-1	lipowa	długość 0,8 km przy drodze we wsi Drozdowo
AL-2	klonowa	długość 0,5 km przy drodze Drozdowo-Trzynik
AL-3	kasztanowców	długość 0,2 km przy drodze Drozdowo-Strzebielewo
AL-4	klonowa	długość 2,0 km przy drodze Drozdowo-Rymań
AL-5	lipowa	długość 0,7 km przy drodze we wsi Starnin
AL-6	lipowa	długość 1,0 km przy drodze Starnin-Kinowo
AL-7	klonowa	długość 1,5 km przy drodze Starnin-Grąd
AL-8	lipowa	długość 2,0 km przy drodze E do Starnina
AL-9	szpaler dębów	długość 1,0 km na polanie Starnin-Rymań
AL-10	klonowo-lipowa	długość 0,5 km przy drodze z Górawina do drogi nr 6
AL-11	dębu czerwonego	długość 0,3 km przy drodze leśnej do Ledowa
AL-12	jesionowo-brzozowa	długość 1,0 km przy drodze Drozdowo-Rymań
AL-13	lipowa	długość 0,6 km przy drodze we wsi Dębica
AL-14	dębowo-klonowa	długość 1,5 km przy drodze Rzesznikowo-Powolice

• **wskazane do zachowania i ochrony poprzez ustalenia studium i planów miejscowych**

należą tu doliny rzek dopływów Mołstowy, dolina Dębosznicy i dolinki jej dopływów pełniące funkcję korytarzy ekologicznych oraz enklawy wilgotnych łąk, szuwarów, oczek wodnych śródpolnych stanowiące nisze ekologiczne.

Wyróżniono: 14 obiektów określonych jako obszary cenne przyrodniczo **OC 1 do 14.**

Uwaga.- wszystkie w.w. obszary obiekty wykazano wraz z w.w.oznaczeniami na materiałach graficznych „Studium”- rysunek podstawowy „B”

13.2. Zasoby dóbr kultury – zabytki :

13.2.1. *chronione i wnioskowane do ochrony dobra kultury, wnioskowane strefy ochrony konserwatorskiej:*

UWAGA : - obszary obejmujące obiekty wpisane do rejestru zabytków, wnioskowane do wpisania do tego rejestru, jak i wnioskowane strefy ochrony konserwatorskiej, powinny zostać objęte ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Wykaz obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru WKZ

(do szczególnej ochrony konserwatorskiej ujętej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego)

DĘBICA	
• kościół filialny wraz z otoczeniem i wystrojem wnętrza	nr rej. 379 z dn.10.04.1964 r
DROZDOWO	
• park pałacowy o pow. 4 ha	nr rej. 925 z dn. 11.12.1976 r.
GORAWINO	
• kościół filialny wraz z otoczeniem i wystrojem wnętrza	nr rej. 34 z dn. 18.10.1954 r.
JARKOWO	
• dawny park pałacowy o pow. 1,5 ha	nr rej. 926 z dn.11.12.1976 r.
LESZCZYN	
• dawny park dworski o pow. ca 5 ha	nr rej. 983 z dn.10.02.1978 r.
RYMAŃ	
• pałac wraz z otoczeniem i wystrojem wnętrza	nr rej. 210 z dn. 22.09.1959 r.
• park pałacowy o pow. ca 5 ha	nr rej. 917 z dn. 28.11.1976 r.
RZESZNIKOWO	
• kościół filialny wraz z najbliższym otoczeniem	nr rej. 550 z dn.12.02.1966 r.
• dawny park pałacowy o pow. 4 ha	nr rej. 924 z dn.11.12.1976 r.
SKRZYDŁOWO (MELNO)	
• dawny park dworski o pow. 3 ha	nr rej. 984 z dn.10.02.1978 r.
STARNIN	
• dawny park pałacowy o pow. 1,1 ha	nr rej. 985 z dn.10.02.1978 r.
• cmentarz ewangelicki o pow. 0,86 ha	nr rej.1208 z dn.27.12.1987 r.

Wykaz obiektów proponowanych do wpisu do rejestru wkz

(do szczególnej ochrony konserwatorskiej ujętej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego)

- dwór w Rzesznikowie
- cmentarz ewangelicki w Drozdowie
- budynek pałacu w Jarkowie

- kościół w Drozdowie
- kościół w Starninie
- budynek d. karczmy w Leszczynie
- dwór w Kamieniu Rymańskim
- młyn w Rzesznikowie
-

Wnioskuje się ustanowienie następujących stref ochrony konserwatorskiej :

(do szczególnej ochrony konserwatorskiej ujętej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego)

miejsowość	proponowana strefa ochrony	obszar objęty ochroną
Rymań	A	założenie pałacowo-parkowe, park krajobrazowy
	K	cmentarz
	E	łąki (położone między szosą a założeniem pałacowo-parkowym)
	B	centralna część wsi
Dębica	A	kościół z otoczeniem
	B	cała wieś (z wyłączeniem terenów usług oświaty)
	K	cmentarz ewangelicki
Drozdowo	A	park naturalistyczny
	B	część wsi (wzdłuż drogi Gorawino – Trzynik)
	K	cmentarz ewangelicki, cmentarz rodowy
Gorawino	A	kościół z otoczeniem
	B	cała wieś (z wyłączeniem zab. gosp. popegeerowskiej)
	K	cmentarz ewangelicki
Jarkowo	A	założenie pałacowo-parkowe z zab. gospodarczą i czworakami, park naturalistyczny
Leszczyn	A	park naturalistyczny
	B	część wsi: dawny zajazd i sąsiednia zabudowa zabudowa pofolwarczna i sąsiednia zabudowa
Skrzydłowo(Melno)	A	park naturalistyczny

Rzesznikowo	A	kościół z otoczeniem park krajobrazowy z alejami dojazdowymi
	B	cała wieś
	K	cmentarz
Starnin	A	park naturalistyczny
	B	cała wieś
	K	cmentarz ewangelicki
Kamień Rymański	A	założenie dworskie z parkiem
Bukowo	K	park

Uwaga: granice wszystkich postulowanych stref ochrony konserwatorskiej wykazano na rysunkach „Studium”.

Inne obiekty o wartościach historycznych i architektonicznych.

Uwaga.- omówienie tych obiektów zawarto w części „A” pkt.5.4

Obiekty te w większości znajdują się w obszarze stanowiących stref ochrony konserwatorskiej i podlegają rygorom ochronnym obowiązującym dla tych stref. Nieliczne pozostałe wymagają poszanowania ich wartości przy przebudowach, adaptacjach i kształtowaniu zabudowy sąsiedniej.

RYMAŃ .-

- Kościół parafialny z cmentarzem przykościelnym, dzwonnica,
- cmentarz.
- chałupa w zagrodzie nr 4 stanowiąca zabytek etnograficzny,
- zabudowa przy ulicy Kolejowej pod nr: 1, 3, 7, 8, 9, przy ulicy Koszalińskiej pod nr: 1, 3, 5, 8, 12, 14, 17, 18, 22, 23, 26, 27, 30, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 41, 43, 46, 47,
- oraz przy ulicach:
- ul. Krótka nr 1; ul. Leśna nr 2; ul. Sportowa nr 2; ul. Szkolna nr: 1, 5, 6; ul. Wiejska nr 2 i nr 5.

Na uwagę zasługują również budynki zlewni mleka i stacji kolejki wąskotorowej oraz obiekty infrastruktury technicznej – wieża ciśnień i trafostacja.

BUKOWO. -

- budynek dworu z otaczającą zielenią,

DĘBICA. -

- zachowana zabudowa murowana – budynek dawnej szkoły z 1910r., sklep z 1880 r., oraz zachowana zabudowa mieszkalna i gospodarcza sprzed 1945 r. w zagrodach pod nr: 4, 6, 7, 8, 9, 9a, 10, 11, 12, 13, 14, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 49, 50, 54, 55, 59, 63.

- cmentarz ewangelicki (w obrębie Leszczyn).

DROZDOWO . -

- kościół parafialny z otoczeniem (wnioskowany do wpisu do rejestru)
- szkoła podstawowa (z 1935 r.)
- budynki mieszkalne i gospodarcze: nr.nr: 3, 6, 10, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 27, 28, 29, 30, 33, 34, 36, 40, 53, 79 .
- spora ilość zabudowy pofolwarczej – budynek dawnych czworaków z 1880 r., dwie obory murowane z początku XX w. i jedna z końca XIX w., spichrz murowany z 2 połowy XIX w. oraz dwie chlewnie z początku XX w.
- cmentarze -ewangelicki(wnioskowany do wpisu do rejestru),obok komunalny oraz rodowy.

GORAWINO . -

- Obiekty powstałe przed 1945 r.- budynki poczty, szkoły, zlewni mleka (obiekty powstałe ok. 1910 r.) oraz zabudowa mieszkalna i gospodarcza pod nr: 10, 12, 13, 16, 17, 18, 21, 23, 24, 25, 30, 31, 37,43, 45, 46, 47, 50, 51, 52, 55, 65, 79 ,

-cmentarz ewangelicki,obok komunalny

JARKOWO . -

- budynek szkoły z 1910 r., dwa murowane czworaki (nr 14 i 16) z końca XIX w. oraz murowane domy z okresu międzywojennego pod nr: 7, 9, 11, 24, 26, 27

i dom nr 23 z 1880 r. Na uwagę zasługuje znajdujący się w zagrodzie nr. 10 dawny piec chlebowy z ok. 1810 r.

JAGLINO (obecnie Rzesznikowo) . -

- budynek młyna ,domy nr.nr.1,2 i 4 oraz obora pod nr.4.

KAMIEN RYMAŃSKI . -

- dwór w parku oraz budynek gospodarczy (także resztki drugiego).

KINOWO . -

- domy (zagrody) pod nr.nr.6,7.8.9.10,11.12,14,17 i 19.

LESZCZYN . -

- zachowana zabudowa murowana z końca XIX w. i 1 połowy XX w. pod nr: 6, 7, 11, 12, 14, 15, 16, 20, 24, 28, 29, 30, 37, 42, 45, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 53, oraz domy murowane nr: 61, 64 i 65 z około 1930 r.

- cmentarz ewangelicki (Dębica).

MECHOWO . -

- dwór i zabudowa gospodarcza

PETRYKOZY . -

- dwór ,

- cmentarz ewangelicki

RZESZNIKOWO . -

- budynek d. świetlicy,sklep (nr.13),domy pod nr.nr. 5,6,8,9,10,11,12,14, 15.16.23,26,27,30.

- cmentarz ewangelicki

SKRZYDŁOWO . -

- domy nr.nr.2,3,6,7,21 ,

- dom i spichrz w zagrodzie nr.11,

- cmentarz ewangelicki w Melnie (poza granicą gminy Rymań).

STRZEBIELEWO . -

- 2 budynki gospodarcze i aleja dojazdowa,

STARNIN . -

- kościół filialny z dzwonnica, cmentarz przykościelny, (wniosek o wpis do rejestru),

- cmentarz na wzgórzu,

- budynki pod nr.nr.1,2,3,5,6,9,10,11,12,13,14,15,19,22,29,30,34,45,61,83.

13.2.2. stanowiska archeologiczne – strefy ochrony archeologiczno – konserwatorskiej.

(do szczególnej ochrony konserwatorskiej ujętej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego).

Uwaga . – W materiałach graficznych (rysunkach) „Studium” pokazano zasięg, typ i numer każdej z wymienionych poniżej stref.

1). Stanowiska zaklasyfikowane do strefy W. I ochrony stanowisk archeologicznych.

Nr stan. w wykazie	Miejscowość	Nr stan. w miejscowości	Nr stan. Na arkuszu	Chronologia	Funkcja
48	STARNIN	1	73/19-14	WS/SR	G
150	RYMAŃ	1	99/19-15	WS	G

2). Stanowiska zaklasyfikowane do strefy W. II ochrony stanowisk archeologicznych.

Nr stan. w wykazie	Miejscowość	Nr stan. w miejscowości	Nr stan. Na arkuszu	Chronologia	Funkcja
5	PETRYKOZY	4	4/18-14	WS	O
6	- " -	6	6/18-14	WS	O
7	- " -	5	5/18-14	WS	O
8	- " -	3	3/18-14	WS	O
9	- " -	2	2/18-14	KŁŻ, WS	LX, O
10	- " -	1	1/18-14	KŁŻ, WS	O, O
31	KINOWO	18	18/19-14	KŁŻ	O

58	STARNIN	6	45/19-14	KŁŻ,SR	O,LX
137	DROZDÓWKO	2	2/19-15	WS,SR	O,LX
194	RZESZNIKOWO	4	27/20-15	WS	O
195	- " -	3	26/20-15	WS	O
224	RZESZNIKÓWKO	7	12/20-14	EK,WS	LX,O
275	LESZCZYN	19	79/19-15	KŁŻ,R,WS,SR	LX,O,O,LX
277	- " -	17	77/19-15	N,KŁŻ,R,WS,SR	LX,O,O,LX,LX
315	DĘBICA	18	45/19-15	R,WS	O,O

3).Stanowiska zaklasyfikowane do strefy W. III ochrony stanowisk archeologicznych.

Nr stan. W wykazie	Miejscowość	Nr stan. w miejscowości	Nr stan. na arkuszu	Chronologia	Funkcja
1	PETRYKOZY	10	10/18-14	SR	LX
2	- " -	8	8/18-14	WS	LX
3	- " -	7	7/18-14	N,KŁŻ,WS	LX,X,LX
4	- " -	9	9/18-14	EK,WS	LX,LX
11	JARKOWO	14	104/18-14	EK,KŁŻ	LX,LX
12	- " -	15	105/18-14	KŁŻ,WS	O,LX
13	- " -	13	103/18-14	EK	LX
14	- " -	10	99/18-14	SR	LX
15	- " -	8	97/18-14	WS	LX
16	- " -	7	96/18-14	EK,KŁŻ	LX,X
17	- " -	4	93/18-14	STAR	LX
18	- " -	5	94/18-14	EK	LX
19	- " -	6	95/18-14	WS	LX
20	- " -	2	92/18-14	KAK	LX
21	KINOWO	1	1/19-14	SR	LX
22	- " -	4	4/19-14	WS	LX
23	- " -	6	6/19-14	WS	LX
24	- " -	9	9/19-14	WS?	LX
25	- " -	11	11/19-14	WS	LX
26	- " -	12	12/19-14	N(KPL)	LX
27	- " -	13	13/19-14	WS	O
28	- " -	21	21/19-14	SR	LX
29	- " -	22	22/19-14	SR	LX
30	- " -	23	23/19-14	EK	LX
32	- " -	19	19/19-14	STAR	LX
33	- " -	17	17/19-14	KŁŻ	LX
34	- " -	16	16/19-14	EK,WS	LX,O
35	- " -	8	8/19-14	KŁŻ	LX
36	- " -	2	2/19-14	SR	LX
37	STARNIN	5	44/19-14	SR	LX

38	- " -	14	53/19-14	SR	LX
39	- " -	19	58/19-14	SR	X
40	- " -	30	69/19-14	SR	X
41	- " -	18	57/19-14	WS,SR	LX,LX
42	- " -	16	55/19-14	SR	LX
43	- " -	15	54/19-14	SR	LX
44	- " -	13	52/19-14	SR	LX
45	- " -	12	51/19-14	SR	O
46	- " -	21	60/19-14	KŁŻ,WS,SR	LX,LX,LX
47	- " -	20	59/19-14	KŁŻ,SR	LX,LX
49	- " -	34	87/19-14	KŁŻ	O
50	- " -	22	61/19-14	EK	LX
51	- " -	23	62/19-14	EK,KŁŻ	LX,X
52	- " -	24	63/19-14	KŁŻ,SR	LX,LX
53	- " -	25	64/19-14	STAR	LX
54	- " -	26	65/19-14	WS	LX
55	- " -	27	66/19-14	EK,KŁŻ	LX,LX
56	- " -	28	67/19-14	KŁŻ,WS	LX,LX
57	- " -	29	68/19-14	SR	LX
59	- " -	8	47/19-14	SR	LX
60	- " -	3	42/19-14	KŁŻ	LX
61	- " -	4	43/19-14	KŁŻ	O
62	- " -	7	46/19-14	EK	LX
63	- " -	9	48/19-14	WS	LX
64	REBICE	1	41/19-14	KŁŻ,SR	LX,LX
65	GÓRAWINO	19	40/19-14	WS,SR	LX,LX
66	- " -	16	37/19-14	EK	LX
67	- " -	18	39/19-14	WS	LX
68	- " -	15	36/19-14	EK	LX
69	- " -	14	35/19-14	EK,WS	LX,O
70	- " -	13	34/19-14	EK	LX
71	- " -	8	29/19-14	EK	LX
72	- " -	6	27/19-14	WS	LX
73	- " -	5	26/19-14	WS	LX
74	- " -	4	25/19-14	WS,SR	LX
75	- " -	41	90/18-14	KŁŻ	LX
76	- " -	42	92/18-14	KŁŻ	LX
77	- " -	40	89/18-14	EK	LX
78	- " -	39	88/18-14	SR	LX
79	- " -	38	87/18-14	KŁŻ	LX
80	- " -	37	86/18-14	EK,SR	LX,LX
81	- " -	35	84/18-17	EK,WS	LX,LX
82	- " -	33	82/18-14	WS	LX
83	- " -	31	80/18-14	EK,WS,SR	LX,X,LX
84	- " -	27	73/18-14	KŁŻ,SR	LX,LX
85	- " -	26	72/18-14	SR	LX
86	- " -	25	71/18-14	SR	LX
87	- " -	22	68/18-14	SR	X
88	- " -	23	69/18-14	KŁŻ,WS	LX,LX
89	DROZDOWO	35	103/18-15	STAR	LX

90	- " -	20	88/18-15	KŁŻ	LX
91	- " -	32	100/18-15	WS,SR	LX,LX
92	- " -	18	86/18-15	STAR	LX
93	- " -	19	87/18-15	SR	LX
94	- " -	33	101/18-15	SR	O
95	- " -	17	85/18-15	SR	O
96	- " -	34	102/18-15	SR	LX
97	- " -	30	98/18-15	SR	LX
98	- " -	36	104/18-15	SR	LX
99	- " -	22	90/18-15	SR	LX
100	- " -	23	91/18-15	KŁŻ,SR	LX,LX
101	- " -	24	92/18-15	SR	LX
102	- " -	6	74/18-15	SR	LX
103	- " -	7	75/18-15	?	LX
104	- " -	31	99/18-15	WS,SR	LX,LX
105	- " -	8	76/18-15	SR	LX
106	- " -	9	77/18-15	STAR	LX
107	- " -	10	78/18-15	WS,SR	LX,LX
108	- " -	15	83/18-15	SR	LX
109	- " -	14	82/18-15	SR	LX
110	- " -	13	81/18-15	KŁŻ,SR	O,LX
111	- " -	12	80/18-15	SR	LX
112	- " -	16	84/18-15	KŁŻ	LX
113	- " -	11	79/18-15	SR	LX
114	- " -	29	97/18-15	SR	LX
115	- " -	28	96/18-15	SR	LX
116	- " -	21	89/18-15	WS	O
117	- " -	27	95/18-15	SR	LX
118	- " -	25	93/18-15	KŁŻ,?	LX,LX
119	- " -	26	94/18-15	SR	LX
120	- " -	43	20/19-15	STAR	LX
121	- " -	50	27/19-15	SR	LX
122	- " -	44	21/19-15	KŁŻ,SR	O,LX
123	- " -	49	26/19-15	KŁŻ	O
124	- " -	42	19/19-15	KŁŻ	LX
125	- " -	41	18/19-15	KŁŻ,SR	LX,LX
126	- " -	48	25/19-15	KŁŻ	LX
127	- " -	47	24/19-15	SR	LX
128	- " -	39	16/19-15	SR,?	LX,LX
129	- " -	40	17/19-15	R,SR	LX,LX
130	- " -	45	22/19-15	EK	LX
131	- " -	38	15/19-15	EK,MOPR,WS,SR	LX,LX,LX,LX
132	- " -	37	14/19-15	R?	LX
133	- " -	46	23/19-15	STAR	LX
134	DROZDÓWKO	10	10/19-15	EK,R	LX,LX
135	- " -	9	9/19-15	KŁŻ	LX
136	- " -	1	1/19-15	SR	LX
138	- " -	3	3/19-15	WS,SR	LX,LX
139	- " -	4	4/19-15	WS	LX

140	- " -	5	5/19-15	KŁŻ,SR	LX,LX
141	- " -	6	6/19-15	N,?	LX,LX
142	- " -	11	11/19-15	SR	LX
143	- " -	12	12/19-15	SR	LX
144	- " -	7	7/19-15	SR,?	LX,LX
145	- " -	8	8/19-15	WS,SR	O,LX
146	- " -	13	13/19-15	EK,R	LX,LX
147	ŁĘDOWA	1	59/19-15	WS	O
148	- " -	2	60/19-15	KŁŻ	O
149	RYMAŃ	27	102/19-15	STAR,WS,SR	LX,O,LX
151	- " -	41	116/19-15	SR	LX
152	- " -	42	117/19-15	KŁŻ	LX
153	- " -	43	118/19-15	STAR	LX
154	- " -	29	104/19-15	KŁŻ,R,STAR,WS, SR	LX,LX,LX,O, LX
155	- " -	28	103/19-15	STAR,WS	LX,LX
156	- " -	45	120/19-15	KŁŻ,?	LX,LX
157	- " -	46	121/19-15	SR	LX
158	- " -	30	105/19-15	KŁŻ,SR	LX,LX
159	- " -	26	101/19-15	STAR	LX
160	- " -	47	122/19-15	KŁŻ	LX
161	- " -	50	125/19-15	SR	LX
162	- " -	44	119/19-15	SR	LX
163	- " -	48	123/19-15	SR	LX
164	- " -	31	106/19-15	SR	LX
165	- " -	25	100/19-15	WS,SR	LX,LX
166	- " -	40	115/19-15	KŁŻ,SR	LX,LX
167	- " -	39	114/19-15	SR	LX
168	- " -	36	111/19-15	KŁŻ	LX
169	- " -	35	110/19-15	SR	LX
170	- " -	39	124/19-15	SR	LX
171	- " -	34	109/19-15	SR	LX
172	- " -	33	108/19-15	WS	O
173	- " -	32	107/19-15	SR	LX
174	- " -	37	112/19-15	SR	LX
175	- " -	38	113/19-15	KŁŻ	LX
176	- " -	3	2/20-15	SR	LX
177	- " -	4	3/20-15	EK,SR	LX,LX
178	- " -	5	4/20-15	SR	LX
179	- " -	6	5/20-15	SR	LX
180	- " -	8	7/20-15	WS	LX
181	- " -	9	8/20-15	STAR	LX
182	- " -	10	9/20-15	EK	LX
183	- " -	11	10/20-15	WS	LX
184	- " -	12	11/20-15	SR	LX
185	- " -	23	22/20-15	EK	LX
186	- " -	22	21/20-15	SR	LX
187	- " -	20	19/20-15	EK,WS	LX,LX
188	- " -	21	20/20-15	WS	LX
189	- " -	19	18/20-15	EK	LX

190	- " -	18	17/20-15	WS?	LX
191	- " -	17	16/20-15	SR	LX
192	- " -	16	15/20-15	STAR	O
193	- " -	14	13/20-15	SR	LX
194	RZESZNIKOWO	4	27/20-15	WS	O
195	- " -	3	26/20-15	WS	O
196	- " -	2	25/20-15	WS	LX
197	- " -	1	24/20-15	WS	LX
198	- " -	6	21/20-14	SR	LX
199	- " -	9	24/20-14	SR	LX
200	- " -	12	27/20-14	EK	LX
201	- " -	14	29/20-14	EK,KŁŻ	LX,LX
202	- " -	17	32/20-14	WS?	LX
203	- " -	13	28/20-14	EK-N,SR	LX,LX
204	- " -	15	30/20-14	EK	LX
205	- " -	24	39/20-14	WS	LX
206	- " -	25	40/20-14	EK	O
207	- " -	26	41/20-14	KŁŻ,SR	LX,LX
208	- " -	27	42/20-14	EK	LX
209	- " -	30	45/20-14	SR	LX
210	- " -	29	44/20-14	EK,R,SR	LX,LX,LX
211	- " -	23	38/20-14	SR	LX
212	- " -	21	36/20-14	SR	LX
213	- " -	33	86/19-14	SR	LX
214	PŁONINO	4	19/20-14	EK	LX
215	- " -	2	17/20-14	EK	LX
216	- " -	1	16/20-14	WS	LX
217	- " -	10	86/19-14	SR	LX
218	- " -	7	82/19-14	WS	LX
219	RZECZNIKÓWKO	1	6/20-14	EK	O
220	- " -	2	7/20-14	EK	LX
221	- " -	3	8/20-14	WS	O
222	- " -	4	9/20-14	EK-M	LX
223	- " -	6	11/20-14	EK	LX
225	- " -	8	13/20-14	EK,SR	LX,LX
226	- " -	10	15/20-14	EK	LX
227	- " -	9	14/20-14	EK	LX
228	JAGLINO	1	1/20-14	EK	LX
229	CZARTKOWO	3	4/20-14	EK-N/B	LX
230	- " -	4	5/20-14	EK	LX
231	SKRZYDŁOWO	6	51/20-14	EK	LX
232	- " -	7	52/20-14	EK	LX
233	- " -	8	53/20-14	EK-M/N	O
234	- " -	9	54/20-14	EK,SR	LX,LX
235	- " -	11	56/20-14	EK	LX
236	- " -	13	58/20-14	EK	LX
237	- " -	16	61/20-14	EK	LX
238	- " -	15	60/20-14	EK,KŁŻ	LX,LX
239	- " -	14	59/20-14	EK,KŁŻ	LX,LX
240	- " -	12	57/20-14	EK,WS,SR	LX,LX,LX

241	KAMIENÍ RYMAŃSKI	11	44/20-15	EK	LX
242	- " -	6	39/20-15	EK	LX
243	- " -	7	40/20-15	KŁŻ	O
244	- " -	2	35/20-15	WS	O
245	- " -	3	36/20-15	WS	LX
246	- " -	10	43/20-15	EK	LX
247	- " -	5	38/20-15	SR	LX
248	- " -	4	37/20-15	STAR,SR	LX,LX
249	BUKOWO	3	30/20-15	EK	LX
250	- " -	5	32/20-15	SR	LX
251	- " -	6	33/20-15	SR	LX
252	STARZA	3	128/19-15	SR	LX
253	- " -	2	127/19-15	SR	LX
254	- " -	1	126/19-15	SR	LX
255	LESZCZYN	2	62/19-15	KŁŻ	LX
256	- " -	37	97/19-15	EB,KŁŻ	LX,LX
257	- " -	36	96/19-15	N?,KŁŻ,SR	LX,LX,LX
258	- " -	31	91/19-15	R?,SR	LX
259	- " -	30	90/19-15	KŁŻ,R,WS,SR	LX,O,LX,O
260	- " -	29	89/19-15	KŁŻ,R,SR	LX,LX,LX
261	- " -	35	95/19-15	?	LX
262	- " -	6	66/19-15	SR	LX
263	- " -	34	94/19-15	KŁŻ,SR	LX,LX
264	- " -	26	86/19-15	STAR	LX
265	- " -	27	87/19-15	STAR,LX	O,LX
266	- " -	28	88/19-15	N,KŁŻ	LX,O
267	- " -	25	85/19-15	R,SR	O,LX
268	- " -	24	84/19-15	KŁŻ,SR	O,LX
269	- " -	23	83/19-15	KŁŻ?,SR	LX,LX
270	- " -	22	82/19-15	KŁŻ	LX
271	- " -	33	93/19-15	?	LX
272	- " -	32	92/19-15	KŁŻ,R	LX,LX
273	- " -	21	81/19-15	N	LX
274	- " -	20	80/19-15	R,SR	O,LX
276	- " -	18	78/19-15	SR	LX
278	- " -	16	76/19-15	SR	LX
279	- " -	15	75/19-15	SR	LX
280	- " -	14	74/19-15	SR	LX
281	- " -	13	73/19-15	SR	LX
282	- " -	12	72/19-15	SR	O
283	- " -	11	71/19-15	KŁŻ,SR	LX,LX
284	- " -	7	67/19-15	KLŻ,SR	O,LX
285	- " -	10	70/19-15	EB	LX
286	- " -	9	69/19-15	STAR,SR	LX,LX
287	- " -	8	68/19-15	STAR,SR	LX,LX
288	- " -	3	63/19-15	WS	LX
289	- " -	4	64/19-15	SR	LX
290	- " -	5	65/19-15	STAR	LX
291	- " -	1	61/19-15	WS,SR	LX,LX

292	MIROWO	1	98/19-15	SR	LX
293	DĘBICA	8	35/19-15	KŁŻ	LX
294	- " -	7	34/19-15	EK	LX
295	- " -	6	33/19-15	WS	O
296	- " -	9	36/19-15	SR	LX
297	- " -	10	37/19-15	WS,SR	LX,LX
298	- " -	11	38/19-15	KŁŻ	LX
299	- " -	5	32/19-15	KŁŻ	LX
300	- " -	4	31/19-15	SR	LX
301	- " -	3	30/19-15	SR	LX
302	- " -	2	29/19-15	SR	LX
303	- " -	1	28/19-15	SR	LX
304	- " -	12	39/19-15	WS,SR	LX,LX
305	- " -	13	40/19-15	SR	LX
306	- " -	14	41/19-15	N,KŁŻ,SR	LX,LX,LX
307	- " -	29	56/19-15	SR	LX
308	- " -	28	55/19-15	SR	LX
309	- " -	15	42/19-15	WS	LX
310	- " -	27	54/19-15	KŁŻ	LX
311	- " -	16	43/19-15	KŁŻ,SR	LX,LX
312	- " -	17	44/19-15	R,WS	LX,LX
313	- " -	20	47/19-15	STAR	LX
314	- " -	19	46/19-15	MOPR,WS	LX,LX
316	- " -	21	48/19-15	KŁŻ	LX
317	- " -	22	49/19-15	WS	LX
318	- " -	23	50/19-15	R,WS	LX,LX
319	- " -	24	51/19-15	WS	LX
320	- " -	26	53/19-15	KŁŻ	LX
321	- " -	25	52/19-15	KŁŻ	LX

13.3. Trasy komunikacji i infrastruktury technicznej :

1. **Drogi publiczne** .- Obowiązują warunki wynikające z Ustawy o drogach publicznych z 1995r. z późniejszymi zmianami, oraz Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z 1999r.w sprawie warunków jakim powinny odpowiadać drogi publiczne.

Szerokość pasa drogowego: -

* droga krajowa DK-6 – 30 m.(25m. poza terenami zabudowanymi),
po przebudowie na drogę ruchu szybkiego (ozn.w „Studium” KS) –
40-50 m.(rezerwowany pas w „Studium” szerokości 100 m. uwzględniający
trudność szczegółowego trasowania na tym etapie.

* droga wojewódzka DW-105 – 20 m,

* drogi powiatowe – 20 m,

* drogi gminne – 12 m.(15m.poza terenami zabudowy).

Zabrania się lokalizacji w pasie drogowym obiektów budowlanych i urządzeń nie związanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego. Nie dotyczy to infrastruktury technicznej realizowanej w pasie drogowym.

Wjazdy na drogi publiczne muszą być uzgodnione z zarządcą drogi.

Odległości zabudowy od zewnętrznej krawędzi drogi

40 m. – droga ekspresowa (20m. na terenie zabudowanym),

* 25 m – droga krajowa (10m. na terenie zabudowanym),

* 20 m – drogi wojewódzkie poza terenami zabudowanymi,

* 8 m – drogi wojewódzkie na terenach zabudowanych i drogi powiatowe.

Uwaga : - ze względu na brak rozstrzygnięć dot. wyboru wariantu przebiegu drogi ruchu szybkiego, do czasu takich rozstrzygnięć należy traktować aktualny przebieg **DK - 6** także jako potencjalny wariant drogi ruchu szybkiego.

2. Odległości zabudowy od **gazociągów** należy przyjmować na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dn. 30 lipca 2001 roku w sprawie warunków technicznych, jakim winny odpowiadać sieci gazowe (Dz.U. 01.97.1055). Dla gazociągów wysokiego ciśnienia DN 700 (800) obowiązuje wyłączenie spod zabudowy pasa technicznego (tzw. strefy kontrolowanej) o szerokości 12,0m. (po 6,0m. z każdej strony gazociągu). W strefie tej ponadto obowiązuje zakaz trwałych nasadzeń, składowania, prowadzenia robót ziemnych i.t.p.

3. Odległości zabudowy od **linii energetycznych** należy przyjmować na podstawie ustaleń Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 11 sierpnia 1998 roku (Dz.U. Nr 107/98 poz. 676) oraz Zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 28 stycznia 1985 roku (MP Nr 3/85 poz. 24). Odległości te nie powinny być mniejsze niż 40 m od linii wysokich napięć 110 kV, przy czym w odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej, winny być one w miarę możliwości większe. Dla linii średniego napięcia 15-40 kV nie obowiązują jednoznaczne ustalenia, nie mniej jednak nie powinien być zabudowywany pas o szerokości równej wysokości zawieszenia linii z każdej jej strony.

5. Zespoły produkcyjne obiektów energetyki wiatrowej należy realizować przy zachowaniu warunków określonych w pkt. 13.4.4.. Części II „Studium”.

13.4. Strefy i podstrefy zabudowy ,wyodrębnione obszary zabudowy:

Uwaga: W tekście i załącznikach graficznych „Studium” wyróżniono strefy, podstrefy i obszary zabudowy, obejmujące na ogół obszary zabudowy

istniejącej i obszary rozwojowe łącznie. Dotyczy to stref zabudowy wielofunkcyjnej lub obszarów zabudowy rozproszonej związanych z konkretną miejscowością. Oznaczone są one cyframi arabskimi oznaczającymi kolejno numer makroobszaru funkcjonalno-przestrzennego, numer kolejny strefy lub podstrefy głównej w makroobszarze oraz nazwą miejscowości. Strefy główne i podstrefy oznaczone są dodatkowo małymi literami i w razie występowania kilku w jednej miejscowości, nazwa miejscowości może występować tylko przy oznaczeniu podstrefy głównej.

W przypadku stref i obszarów jednofunkcyjnych, zamiast nazwy miejscowości występuje symbol literowy (duże litery) funkcji. Dotyczy to także istniejących wyróżnionych ważnych obiektów węzłowych infrastruktury technicznej położonych poza strefami i obszarami oznaczonymi nazwą miejscowości.

13.4.1. RYMAŃ (w granicach makroobszaru 1.B.):

Strefa zabudowy 1.1.RYMAŃ –

Strefa zabudowy obejmuje cały obszar istniejącej zabudowy, raz tereny przyległe w granicach makroobszaru 1.B. Wyodrębniono następujące podstrefy i obiekty : -

- 1.1.a.* – główna, podstawowa strefa zabudowy wielofunkcyjnej,
- 1.1.b.* - strefa szczególnej ochrony dziedzictwa kulturowego,
- 1.1.c.* - obszar rozwojowy zabudowy mieszkaniowej,
- 1.1.d.* - strefa uzupełnień istniejącej zabudowy ,
- 1.1.e.* - strefa zabudowy mieszkaniowej,
- 1.1.f.* - strefa rekreacji,
- 1.2.-PS ,1.3.PS ,1.4.-PS* – jednofunkcyjne strefy produkcyjno – składowe,
- 1.5.-NO* - istniejąca oczyszczalnia ścieków,
- 1.6.-WZ* - istniejąca stacja wodociągowa,
- 1.7.-KL* - projektowane lądowisko helikopterów.
- 1.8.-EG* - proj.stacja redukcijno-pomiarowa gazu I st.

Przez obszar strefy **1.1. RYMAŃ** poza wyodrębnionymi podstrefami przebiegają projektowane warianty drogi ruchu szybkiego (obwodnicy DK-6), oznaczone KS -1 i KS -1b z węzłami na skrzyżowaniach z DP – 0292Z oraz projektowany gazociąg przesyłowy oznaczony EG-1 oraz gazociąg do gm.Siemyśl oznaczony EG-2

Uzbrojenie systemowe. Cała zabudowa w strefie winna być objęta docelowo siecią kanalizacyjną.

Pożądane skablowanie linii elektrycznych SN przechodzących przez strefy i podstrefy zabudowy.

Ustalenia szczegółowe :

Podstrefa 1.1.a. – Rymań - Podstawowa, wielofunkcyjna strefa rozwojowa miejscowości **Rymań**, obejmująca całą zabudowę istniejącą wsi (z wyjątkiem otoczenia pałacu wyodrębnionego jako podstrefa 1.1,b.) oraz najbliższe tereny rozwojowe.

Starsza zabudowa **centrum wsi** po obu stronach drogi DK-6 objęta strefą ochrony konserwatorskiej układu przestrzennego „B”. Kościół i mały cmentarz przykościelny, oraz cmentarz komunalny objęte strefami ochrony konserwatorskiej „K”.

Tereny wolne **na południe od DK-6** przeznaczone na zabudowę mieszkaniową w tym wielorodzinną i usługową. Pożądane wykształcenie centrum usługowego wsi w rejonie ul. Szkolnej (DG-894513Z). Tereny produkcyjno – magazynowe w rejonie Urzędu Gminy, mogą być nadal użytkowane pod warunkiem ograniczenia uciążliwości do granic objętych tym typem użytkowania działek. Docelowo pożądane przekształcenie na usługi i zabudowę mieszkaniową. Rozbudowa istniejącego cmentarza komunalnego (strefa ochronna 50,0m. od granic terenu) w kierunku zachodnio-południowym. Przy zabudowie w południowej części strefy 1.1.a. uwzględniać oznaczone na rysunku „Studium” strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych W-III nr 165,167,168,174,175 i 193. Pomnik przyrody PP-13.

Tereny **na północ od DK-6 i wschód od DP-0269Z** – uzupełniająca zabudowa mieszkaniowo – usługowa na terenach już zabudowanych (także dopuszczalne przekształcenia w tym kierunku terenów o innych funkcjach), zabudowa na terenach wolnych – mieszkaniowa z dopuszczeniem nieuciążliwego rzemiosła i usług.

Tereny **na północ od DK-6 i zachód od DP-0269Z** – w części przy DK-6 zabudowa uzupełniająca i nowa na terenach wolnych – mieszkaniowa i usługowa. Pożądane przekształcenie funkcji terenu popegeerowskiej bazy, przyległej do przypałacowej, zabytkowej zabudowy folwarcznej (podstrefa 1.1.b.). Dalej w kierunku północnym tereny przy istniejącym zespole zabudowy produkcyjno – magazynowej, możliwa rozbudowa tej funkcji pod warunkiem zapewnienia braku uciążliwości dla sąsiadującej zabudowy mieszkaniowej. Przy zabudowie w tej części strefy 1.1.a. należy uwzględnić wymogi ochrony licznych na tym terenie stanowisk archeologicznych W-III nr.nr.153,158,160-164 i 179 oraz pomników przyrody PP -10,PP-11,PP-12 i PP-14.

Podstrefa 1.1.b. Wyodrębniona ze względu na szczególne wymogi ochrony konserwatorskiej. Pałac wraz z parkiem stanowią zabytek objęty strefą ochrony konserwatorskiej „A”. Przyległy teren folwarku objęty strefą ochrony konserwatorskiej „B”. Możliwe utrzymanie istniejącej funkcji lub wykorzystanie usługowe przy zachowaniu wartości zabytkowych zabudowy i układu. Tereny przy drodze DK-6 objęte strefą ochrony ekspozycji pałacu

„E”. Istniejące popegeerowskie osiedle mieszkaniowe wprowadzające dysharmonię w tej strefie może być utrzymane wyłącznie do tzw. śmierci technicznej. Dopuszczalna lokalizacja usług turystycznych (obsługa trasy) pod warunkiem wykonania analizy braku ujemnego wpływu na ekspozycję pałacu i uzgodnienia jej z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Pomniki przyrody PP-18 i PP-19.

Podstrefa 1.1.c. Zdeterminowana istniejącą już zabudowa i dokonany (na podstawie wcześniej obowiązującego planu) podziałami - podstawowa (poza centrum wsi) strefa rozwojowa zabudowy mieszkaniowej. Dopuszczalne funkcje uzupełniające - całkowicie nieuciążliwe usługi i rzemiosło. Wewnętrzna obsługa komunikacyjna podstrefy niezależna od DK-6.

Podstrefa 1.1.d. Strefa uzupełnień zabudowy zagrodowej, dopuszczalna lokalizacja zabudowy rzemieślniczej, przy rozwiązaniu wewnętrznej obsługi komunikacyjnej .

Podstrefa 1.1.e. Strefa zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem całkowicie nieuciążliwych usług rzemieślniczych.

Podstrefa 1.1.f. Obszary w większości leśne przeznaczone na cele rekreacyjne – wiejski park leśny. Zakaz zabudowy poza elementami małej architektury parkowej.

Obszar 1.2.-PS. Teren dopuszczalnej lokalizacji zabudowy produkcyjno – magazynowej. Uciążliwość ograniczona do granic wyodrębnionego obszaru. Ochrona stanowiska archeologicznego W-III nr.159 w południowej części obszaru.

Obszar 1.3.-PS. Teren dopuszczalnej lokalizacji zabudowy produkcyjno – magazynowej. Uciążliwość ograniczona do granic wyodrębnionego obszaru. Konieczność uwzględnienia stref ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych W-III nr.nr.154-157.

Obszar 1.4.-PS. Teren dopuszczalnej lokalizacji zabudowy produkcyjno-magazynowej, także o określonym stopniu uciążliwości, alternatywnie dopuszczalna lokalizacja zespołu elektrowni wiatrowych.

Obiekt 1.5.-NO. Istniejąca oczyszczalnia ścieków , możliwa dalsza rozbudowa przy nie powiększaniu strefy ochronnej w kierunku istniejącej zabudowy.

Obiekt 1.6.-WZ. Istniejąca stacja wodociągowa.

Obiekt.1.7.-KL. Projektowane lądowisko helikopterów. Granice obszaru do ustalenia szczegółowego w trybie lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Obiekt 1.8-EG. Projektowana stacja redukcyjno-pomiarowa gazu I st.

Pozostałe obszary i obiekty w strefie 1.1.RYMAŃ.-

- Obszary rolne i leśne – użytkowanie zgodne z aktualnym przeznaczeniem
- Tereny rezerwowane pod obwodnicę drogi ruchu szybkiego (warianty **KS – 1** i **KS – 1b** do czasu realizacji użytkowanie rolnicze bez prawa zabudowy, w przypadku rezygnacji z jednego lub obu wariantów – normalne użytkowanie rolnicze. Pas kontrolowany gazociągu przesyłowego **EG -1** o szerokości 12,0 m.- użytkowanie rolnicze bez prawa zabudowy oraz gazociągu EG-2 pas szer.3,0 m. wyłączony z możliwości zabudowy.

Szczegółowe ustalenia dot.w.w. dróg i gazociągów zawarto w pkt.13.3. niniejszego „Studium”

- W północnej części strefy grodzisko – strefa ochrony konserwatorskiej **W-I**.
- Na zachód od podstrefy 1.1.a. i na północ od podstrefy 1.1.b. teren postulowany do wykorzystania jako obszar zieleni publicznej (oznaczenie „**Z**”),po likwidacji mogilnika znajdującego się w lesie.
- Na południe od podstrefy 1.1.a. między granicą tej podstrefy a terenem rezerwowanym pod wariant KS-1b. obwodnicy istniejące i projektowane ogrody działkowe oznaczone „**Z**”. W przypadku rezygnacji z wariantu KS-1b teren obu ogrodów może być powiększony wzdłuż drogi do oczyszczalni 1.5.NO w jej kierunku aż do granicy wariantu KS-1 obwodnicy.

13.4.2. Pozostałe miejscowości i tereny (w kolejności makroobszarów)

13.4.2.2. Makroobszar 2.B. LESZCZYN

W makroobszarze 2.B. Leszczyn wyodrębniono następujące strefy i podstrefy oraz obszary zabudowy :

2.1. -LESZCZYN

- 2.1.a.-Leszczyn.** - strefa (podstrefa główna) zabudowy wsi,
- 2.1.b. , 2.1.c. , 2.1.d.** – podstrefy rozwojowe, mieszkaniowo – usługowe,
- 2.2.- Kolonia Leszczyn** –strefa zabudowy rozproszonej,

- 2.3.- Kolonia Mirowo** –strefa zabudowy rozproszonej,
2.4.- Starza,- strefa zabudowy
2.5.UT. ,2.6a-UT ,2.6b-UT ,2.6c-UT - strefy (podstrefy) zabudowy usługowej i turystycznej,
2.7.-PS ,2.8.-PS – strefy zabudowy produkcyjno – magazynowej.

W strefach zabudowy 2.1.a – d . – Leszczyn oraz 2.8. - PS, docelowo pełne uzbrojenie systemowe .W pozostałych strefach i obszarach zabudowy dopuszczalne rozwiązania lokalne przy zachowaniu warunków wynikających z przepisów odrębnych.

Ustalenia szczegółowe :

Strefa (podstrefa główna) 2.1.a. –Leszczyn. – Obejmuje skupioną po obu stronach DK-6 zabudowę wsi w formie „ulicówki o rodowodzie historycznym – strefa konserwatorska ochrony układu przestrzennego „B”, po zachodniej stronie wsi park zabytkowy – strefa „A” ochrony konserwatorskiej. W strefie występują stanowiska archeologiczne W-III nr.nr.257-260,276,278-281,288i289 (na ogół tylko fragmenty stref ochrony konserwatorskiej).Możliwość rekonstrukcji zabudowy historycznej (dwór) z przeznaczeniem na cele usługowe lub mieszkaniowe.Możliwości uzupełnień zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej oraz całkowicie nieuciążliwej usługowej, także na wyznaczonych terenach rozwojowych między rzeką Dębosznicą a drogą do Kolonii Leszczyn.(DG – 894514Z). Inne funkcje niedopuszczalne. W rejonie przepustu prowadzącego wody rzeki Dębosznicy pod DK-6 mogą występować lokalne podtopienia,dla uniknięcia - niezbędne zapewnienie pełnej drożności przepustu.Lokalizacja zabudowy w tym rejonie tylko poza przyrzecznymi obniżeniami terenu.

Podstrefa 2.1.b. – (Leszczyn) – obszar rozwojowy na zapleczu zabudowy południowej części strefy 2.1.a.Udostępnienie w większym zakresie, po zapewnieniu niezależnej od DK-6 komunikacji wewnętrznej powiązanej z projektowaną korektą przebiegu DG – 894516Z oznaczoną **K-3**.Zabudowa zagrodowa, mieszkaniowa i nieuciążliwe usługi, także rzemieślnicze. Stanowiska archeologiczne W-III nr.nr.278-283.

Podstrefa 2.1.c. – (Leszczyn) – strefa luźnej zabudowy rolniczej po południowej stronie DK-6 objęta strefą ochrony konserwatorskiej „B”. Istniejący motel „Ostrowski”- możliwość rozbudowy,także budowa obok stacji benzynowej przy zachowaniu wymogów bezpieczeństwa. Możliwe uzupełnienia zabudowy rolniczej, także mieszkaniowej i usługowej. Stanowiska archeologiczne W-III nr.nr.284-287. Obok strefy cmentarz ewangelicki - strefa "K"ochrony konserwatorskiej.

Podstrefa 2.1.d. – (*Leszczyn*) –strefa rozwojowa zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej z dopuszczalnymi usługami rzemieślniczymi pomiędzy rzeką Dębosznicą a DG-894514Z – (przedłużenie podstrefy 2.1.a.).Pożądana agroturystyka. Stanowiska archeologiczne W-III nr.nr.264-267.

Strefa 2.2.-Kolonia Leszczyn (Kozia Górka) – mała strefa zabudowy rolniczej, skupionej wzdłuż DG-894514Z.Możliwa zabudowa uzupełniająca po obu stronach drogi. Pożądana agroturystyka. Nie określa się granic strefy. W rejonie stanowiska archeologiczne W-III nr.nr.269-272.

Strefa 2.3.- Kolonia Mirowo. – mała strefa rozproszonej zabudowy zagrodowej. Nie określa się granic strefy.Ze względu na sąsiedztwo wysypiska i zakładu utylizacji odpadów (makroobszar 3.P.) uzupełnienia zabudowy w tej strefie niewskazane. Docelowo –możliwość przekształcenia części terenów przyległych do makroobszaru 3.P. na cele produkcyjno – magazynowe (powiększenie strefy 2.7.-PS).

Strefa 2.4.- Starza. – mała strefa zabudowy rolniczej – możliwa rozbudowa funkcji związanych z obsługą rolnictwa. Pożądana agroturystyka. Stanowisko archeologiczne W-III nr.254.

Strefa 2.5. - UT. - Strefa postulowanych usług turystycznych w szczególności związanych z obsługą trasy. Istniejąca zabudowa rolnicza przy DK-6 objęta strefą ochrony konserwatorskiej „B”.

Strefa 2.6. - UT. - (*podstrefy wariantowe a, b, c*). – wariantowe strefy usług obsługi drogi ruchu szybkiego – „M.O.P.”- wybór 1 lub 2 wariantów (po obu stronach drogi) zależy od ustaleń dot. przebiegu obwodnicy drogi ruchu szybkiego (KS – 1 lub KS – 1c.).Tereny niewykorzystane – użytkowanie rolnicze.

Obszar 2.7. –PS. – mały obszar ,który może być wykorzystany na cele produkcyjne, bądź magazynowe nieuciążliwe dla sąsiedniej zabudowy mieszkaniowej. Docelowo w przypadku samolikwidacji tej zabudowy, możliwe powiększenie terenu w kierunku obszaru 3.P.(przy wyłączeniu pasa technicznego – strefy kontrolowanej gazociągu EG).

Strefa 2.8. –PS. – obszar, który może być przeznaczony na cele produkcyjno – składowe o uciążliwości nie przekraczającej jego granic. Alternatywnie usługi.

Pozostałe obszary i obiekty w makroobszarze 2.B. – Leszczyn : -

- Obszary rolne i leśne – użytkowanie zgodne z aktualnym przeznaczeniem
- Tereny rezerwowane pod obwodnicę drogi ruchu szybkiego (warianty **KS – 1** i **KS – 1c** do czasu realizacji użytkowanie rolnicze bez prawa zabudowy, w przypadku rezygnacji z jednego lub obu wariantów – normalne użytkowanie rolnicze. Pas kontrolowany gazociągu przesyłowego **EG-1** o szerokości 12,0 m.- użytkowanie rolnicze bez prawa zabudowy. Szczegółowe ustalenia dot. w. w. dróg i gazociągu zawarto w pkt.13.3. niniejszego „Studium”
- Teren pomiędzy strefami 2.1.b. , 2.1.c. i 2.8.-PS oznaczony „**Z**” – wyłączony z możliwości zabudowy ze względu na wartości przyrodnicze (użytek ekologiczny **UE-25**) oraz cmentarz ewangelicki – strefa ochrony konserwatorskiej „**K**”. Pożądane zagospodarowanie pozostałych terenów zielenią rekreacyjną.
- Teren pomiędzy strefami 2.1.a. ,2.1.b. ,2.1.c. i drogą DK-6 – pożądana korekta skrzyżowania DK-6 z wjazdem do wsi Dębica (DP-0270Z),oraz droga do Mirowa (DG-894516Z),możliwa korekta trasy tej drogi oznaczona **KS – 3**. Zagospodarowanie wolnych terenów zielenią .Ewentualne drobne usługi nie kolidujące z układem komunikacyjnym i jego zabezpieczoną przebudową.

13.4.2.3. Makroobszar 3.P. - Leszczyn – Mirowo

Strefy 3.1. – NU i 3.2 – NU – aktualnie nie rozgraniczone, obejmujące gminne wysypisko odpadów i zakład przemysłowej utylizacji odpadów w budowie. Szczegółowa lokalizacja docelowa wysypiska i zakładu musi uwzględniać zapewnienie nieuciążliwości dla istniejącej zabudowy zagrodowej Kolonii Mirowo (2.3.) i dla wyodrębnionej podstrefy 3.3.U/PS. Ze względu na wielkość obszaru, możliwa ewentualna lokalizacja także małego zespołu elektrowni wiatrowych, spełniających warunki jak wyżej, ponadto braku uciążliwości dla pracowników wysypiska i zakładu utylizacji (obszar **3.4.- EW**).

Strefa 3.3. – U/PS - wyodrębniona w obszarze 3.P. (na wniosek MPO Szczecin) podstrefa przeznaczona na działalność usługowo – produkcyjno – magazynową. Ewentualna uciążliwość nie może obejmować sąsiadującej zabudowy zagrodowej Kolonii Mirowo (2.3).

13.4.2.4. Makroobszar 4.R. – DEBICA

W makroobszarze funkcjonalno – przestrzennym 4.R. – Dębica wyróżniono następujące strefy, podstrefy i obszary zabudowy :

4.1. – DĘBICA

4.1.a. – Dębica –strefa (podstrefa główna) zabudowy wsi ,

4.1.b. – (Dębica) – podstrefy zabudowy rozproszonej (5obszarów),

4.2. – Strzebielewo – strefa zabudowy,

4.3. - PS ,

4.4. - PS – strefy zabudowy produkcyjno – składowej,

Ponadto oznaczono (bez określania granic) symbolem **4.6.-R** kompleks wartościowych gruntów na zachód od wsi Dębica.

W strefie 4.1.a.-Dębica docelowo pełne uzbrojenie systemowe .W pozostałych strefach i obszarach zabudowy dopuszczalne rozwiązania lokalne przy zachowaniu warunków wynikających z przepisów odrębnych.

Ustalenia szczegółowe :

Strefa 4.1.a. – Dębica – strefa główna istniejącej i projektowanej zabudowy wsi. Obejmuje tereny zwartej wzdłuż DP-0270Z po obu jej stronach zabudowy głównie zagrodowej o układzie historycznym – strefa ochrony konserwatorskiej układu przestrzennego „B” z centralnie umieszczonym kościołem zabytkowym (+ cmentarz przykościelny – zieleń) –strefa ochrony konserwatorskiej „A”.Cmentarz ewangelicki omówiony w pkt. 13.4.2.2. Liczne obiekty o wartościach historyczno –arch. Strefa zabudowy obejmuje tereny rozwojowe po obu stronach wsi, pozwalając na kontynuację istniejącego układu przestrzennego z zabudową nową zagrodową, także mieszkaniową nierolniczą oraz usługową ,w tym nieuciążliwe usługi rzemieślnicze. W kierunku północnym wzdłuż DP-0270Z tereny rozwojowe na cele j.w. Preferencje dla usług turystycznych. Docelowo pełne uzbrojenie. Na wschód i północ od granic północnej części strefy – tereny możliwe do wykorzystania na stawy rybne. W strefie stanowiska archeologiczne W-III nr.nr.301-308.

Podstrefy zabudowy rozproszonej 4.1.b . – 5 obszarów o nie oznaczonych granicach obejmujących małe skupiska rozproszonej zabudowy zagrodowej wsi Dębica. Dwa z nich położone przy DK-6 po jej północnej stronie – objęte strefą ochrony konserwatorskiej „B”. Możliwe uzupełnienia zabudowy. Obiekty śródleśne – pożądana uzupełniająca funkcja turystyczna.

Strefa zabudowy 4.2. – Strzebielewo . – mały zespół zabudowy – pozostałości małego folwarku. Możliwość rozwoju funkcji związanych z rolnictwem w tym agroturystyki.

Obszar 4.3. – PS – strefa dopuszczalnej lokalizacji zabudowy produkcyjno – składowej (funkcja utrwalona poprzednio istniejącym zakładem przemysłowym – aktualnie resztki zrujnowanej całkowicie zabudowy) ,alternatywnie hodowla

– dopuszczalna uciążliwość do 200m. od granic działki. Wody ekosystemu rzeki Dębosznicy nie mogą być zanieczyszczone ściekami bądź odciekami.

Obszar 4.4. – PS. – strefa dopuszczalnej lokalizacji całkowicie nieuciążliwych dla środowiska obiektów produkcyjno – składowych związanych z obsługą rolnictwa, w tym nieuciążliwe przetwórstwo rolne. Wymaga uzgodnienia prognozy wpływu inwestycji na środowisko (obszar NATURA – 2000).

13.4.2.5. - Makroobszar 5.R. Drozdowo

W makroobszarze funkcjonalno – przestrzennym 5.R. – Drozdowo wyróżniono następujące strefy, podstrefy i obszary zabudowy :

5.1. - DROZDOWO

5.1.a. – Drozdowo – strefa (podstrefa główna) zabudowy wsi,

5.1.b. – (Drozdowo) - podstrefa zabudowy rozproszonej,

5.2. – Kolonia Drozdowo – strefa zabudowy,

5.3. – Drozdówko – strefa zabudowy,

5.4. – Rębice – strefa zabudowy rozproszonej,

5.5. – PS – strefa zabudowy produkcyjno – składowej,

5.6.a.,5.6.b.,5.6.c. – strefy lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Ponadto oznaczono (bez określania granic) symbolami **5.7a,b,c - R** kompleksy wartościowych gruntów ornyczych i użytków zielonych.

Przez teren mikroobszaru przebiega trasa projektowanego gazociągu EG-2 do gminy Siemysł.

W strefach 5.1.a.-Drozdowo,5.2.Kolonia Drozdowo i 5.6.-PS - docelowo pełne uzbrojenie systemowe .W pozostałych strefach i obszarach zabudowy dopuszczalne rozwiązania lokalne przy zachowaniu warunków wynikających z przepisów odrębnych.

Ustalenia szczegółowe:

Strefa (podstrefa główna) 5.1.a. – Drozdowo. – Obejmuje całą zabudowę zwartą wsi skupioną przy drogach DP-0264Z (układ historyczny – strefa ochrony konserwatorskiej „B”) oraz DP- 0269Z. W centrum wsi kościół zabytkowy z otaczającym starodrzewem – wnioskowana strefa ochrony konserwatorskiej „A”. W zachodniej części wsi ,poza jej zwartym układem – zabytkowe założenie pałacowo – parkowe – strefa ochrony konserwatorskiej „A”. Cmentarze ewangelicki i komunalny występujące w jednym kompleksie,

oraz cmentarz rodowy (na południe od wsi) –strefy ochrony konserwatorskiej „K”. W strefie zabudowy występują ponadto stanowiska archeologiczne W-III nr.nr.91,92,94,95,103-107 i 110 oraz pomniki przyrody PP-1,PP-2,PP-3 .

Zabudowa centralna istniejąca wsi głównie zagrodowa, w południowej części wsi wielorodzinna popegeerowska, duża szkoła ,nieliczne usługi. Możliwe uzupełnienia zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej i usługowej. Tereny rozwojowe dla tych funkcji na północ, zachód i wschód od zabudowy istniejącej.

Istniejąca w południowej części wsi zabudowa produkcyjno- składowa , głównie popegeerowska , tylko częściowo użytkowana, w dużej części zdewastowana, w stanie nadającym się tylko do rozbiórki. Możliwość wykorzystania terenu na cele usługowe oraz nie uciążliwe magazynowe.

Podstrefa 5.1.b. – podstrefa zabudowy rozproszonej na północ od strefy 5.1.a. Istniejąca rozproszona zabudowa zagrodowa wzdłuż drogi DG-894508Z. Możliwe uzupełnienia, także zabudową mieszkaniową .Dopuszczalne usługi rzemieślnicze jako funkcja uzupełniająca. Nie określono granic podstrefy - przy uzupełnieniach zabudowy należy brać pod uwagę sąsiedztwo strefy dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Strefa zabudowy 5.2. – Kolonia Drozdowo – Zespół istniejącej zabudowy zagrodowej i gospodarczej położony po obu stronach DP-0264Z i przy drodze gminnej do Drozdówka. Możliwe uzupełnienia i rozwój zabudowy istniejących funkcji, także zabudowa mieszkaniowa, rzemiosło i usługi.

Strefa zabudowy 5.3. – Drozdówko – Zespół istniejącej zabudowy zagrodowej, przy drogach gminnych do Drozdowa i Kolonii Drozdowo – możliwe uzupełnienia zabudowy, głównie rolniczej, w tym gospodarczej i inwentarskiej (przy zachowaniu norm uciążliwości).Dopuszczalna zabudowa mieszkaniowa i usługowa, także rzemiosło nieuciążliwe.

Strefa zabudowy 5.4. – Rębice –Mały zespół rozproszonej zabudowy zagrodowej, możliwe uzupełnienia zabudowy rolniczej, dopuszczalna turystyka lub rzemiosło jako funkcje uzupełniające (alternatywnie).Nie określono granic podstrefy.

Obszar (strefa) 5.5. – PS. – strefa zabudowy produkcyjno – składowej, częściowo istniejącej na styku ze strefą zabudowy 5.1.a.–do adaptacji lub wymiany. Duże tereny rozwojowe w kierunku południowym.

Strefa 5.6.a. – EW. – strefa dopuszczalnej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych. Obowiązują ustalenia pkt.13.4.4. niniejszego Studium.

W szczególności: -

- Nie może być przekroczony dopuszczalny poziom hałasu w stosunku do zabudowy istniejącej i projektowanej (strefy i podstrefy zabudowy),
- Przez teren strefy przebiega droga powiatowa DP-0264Z, należy uzyskać warunki realizacji od zarządcy drogi.

Strefa 5.6.b. – EW. – strefa dopuszczalnej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych. Obowiązują ustalenia pkt.13.4.4. niniejszego Studium.

W szczególności: -

- Nie może być przekroczony dopuszczalny poziom hałasu w stosunku do zabudowy istniejącej i projektowanej (strefy i podstrefy zabudowy).
- W przypadku uszkodzenia elementów systemów melioracyjnych, inwestor jest zobowiązany do ich odbudowy i doprowadzenia do pełnej sprawności.
- Ze względu na sąsiedztwo obszaru „NATURA 2000 – Kemy Rymańskie” – niezbędne opracowanie analizy dot. możliwych zakłóceń przelotów ptaków, jak również uzyskanie warunków realizacji od Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody.

Strefa 5.6.c. – EW. - strefa dopuszczalnej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych. Obowiązują ustalenia pkt.13.4.4. niniejszego Studium.

W szczególności: -

- Nie może być przekroczony dopuszczalny poziom hałasu w stosunku do zabudowy istniejącej i projektowanej (strefy i podstrefy zabudowy).
- W przypadku uszkodzenia elementów systemów melioracyjnych, inwestor jest zobowiązany do ich odbudowy i doprowadzenia do pełnej sprawności.
- Ze względu na sąsiedztwo obszaru „NATURA 2000 – Kemy Rymańskie” – niezbędne opracowanie analizy dot. możliwych zakłóceń przelotów ptaków, jak również uzyskanie warunków realizacji od Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody.

13.4.2.6. Makroobszar 6.R. – Gorawino

W makroobszarze funkcjonalno – przestrzennym 6.R. - Gorawino wyróżniono następujące strefy, podstrefy i obszary zabudowy :

6.1. – GORAWINO

6.1.a. – Gorawino – strefa (podstrefa główna) zabudowy wsi,

6.1.b. – Kolonia Gorawino – podstrefa zabudowy luźnej,

6.1.c. ,6.1.d. – (Gorawino) – zespoły zabudowy rozproszonej,

6.2. – STARNIN

6.2.a. – Starnin – strefa (podstrefa główna) zabudowy wsi,

6.2.b. – (Starnin), **6.2.c.**-(Starnin), **6.2.d.**(Bębniąt) – zabudowa rozproszona ,

6.3. – JARKOWO

6.3.a. - *Jarkowo* – strefa (podstrefa główna) zabudowy wsi,

6.3.b. – *Kolonia Jarkowo* – podstrefa zabudowy,

6.3.c. -(Jarkowo) – podstrefa zabudowy,

6.4. – KINOWO

6.4.a. – *Kinowo* – strefa (podstrefa główna) zabudowy wsi,

6.4.b. – *Kolonia Kinowo* – podstrefa zabudowy,

6.4.c. – (*Kinowo, Kol.Kinowo*) – zabudowa rozproszona -2 zespoły

6.5. – PETRYKOZY

6.5.a – *Petrykozy* – strefa (podstrefa główna) zabudowy wsi,

6.5.b. – (*Petrykozy*) – zabudowa rozproszona,

6.6. – MECHOWO – strefa zabudowy,

6.7. – PS , **6.8. – PS** , **6.9. – PS** – strefy zabudowy produkcyjno-składowej

6.10. – NO , **6.13. – NO** - obszary oczyszczalni ścieków,

6.11. – UT – strefa usług turystycznych,

6.12.a. ,6.12.b. ,6.12.c. ,6.12.d.,6.12.e. – strefy dopuszczalnej

lokalizacji zespołów elektrowni wiatrowych.

Ponadto oznaczono (bez określania granic) symbolami **6.14a,b,c,d,e, - R** kompleksy wartościowych gruntów ornych i użytków zielonych z dużym udziałem melioracji.

W strefach 6.1a.-Gorawino,6.2a.-Starnin,6.3a,c.-Jarkowo,6.4a,b.-Kinowo,oraz 6.7, 6.8. - PS docelowo pełne uzbrojenie systemowe .W pozostałych strefach i obszarach zabudowy dopuszczalne rozwiązania lokalne przy zachowaniu warunków wynikających z przepisów odrębnych.

Ustalenia szczegółowe :

Strefa (podstrefa główna) 6.1.a. – GORAWINO - podstawowa strefa wielofunkcyjna zabudowy, obejmuje całą zabudowę wsi skupioną po obu stronach DP-0259Z i w rejonach jej skrzyżowań z DP -0265Z na południu i DP-0264Z na północy, z wyłączeniem użytkowanego zespołu zabudowy produkcyjno-składowej z suszarnią w części zachodniej ,wyodrębnionego wraz z terenami rozwojowymi jako strefa 6.7.-PS.

Ochrona historycznie ukształtowanego układu przestrzennego (owalnica) – strefa ochrony konserwatorskiej „B” z kościołem zabytkowym (odbudowany po pożarze) –strefa ochrony konserwatorskiej ”A”(łącznie z otaczającym starodrzewem).W części północnej cmentarz – strefa ochrony „K”. We wsi liczne budynki o wartościach historycznych i architektonicznych. Istniejąca zabudowa, głównie zagrodowa, także mieszkaniowa i usługowa – niewielkie

terenowo możliwości uzupełnień . Teren pofolwarczny –pożądana zmiana przeznaczenia na usługi nieuciążliwe, ewentualnie też zabudowa mieszkaniowa (także obiekt byłej mleczarni).Tereny rozwojowe mieszkalnictwa (także ewentualnie wielorodzinnego)– głównie w części północnej w rejonie istniejącego osiedla. Tereny rozwojowe na zachód od wsi –zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa z dopuszczeniem nieuciążliwego rzemiosła i usług. Całość strefy winna być docelowo skanalizowana. Pożądane skablowanie linii elektrycznych SN przechodzących przez strefę. Pożądane utrzymanie istniejących ogrodów działkowych, dodatkowe tereny na ten cel wyznaczono na ich przedłużeniu wzdłuż drogi do Drozdowa(DP-0264Z).także po jej drugiej stronie, poza granicą strefy zabudowy (oznaczenie „Z”).

W strefie zabudowy stanowiska archeologiczne W-III nr.nr.83,85,87,88.

Podstrefa 6.1.b. – Kolonia Gorawino – mała podstrefa zabudowy zagrodowej skupionej przy DP-0265Z (do Jarkowa),kilka zagród także przy drodze polnej z centrum Gorawina na zachód. Możliwe uzupełnienia zabudowy rolniczej, także mieszkaniowej z dopuszczeniem usług i rzemiosła. Nie ustala się granic strefy – przy uzupełnieniach zabudowy należy brać pod uwagę sąsiedztwo stref dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych.

6.1.c. ,6.1.d. – (Gorawino) – małe elementy zagrodowej zabudowy rozproszonej na południe od wsi, możliwe uzupełnienia i rozszerzenie istniejącej funkcji o usługi , także rzemieślnicze. Nie ustala się granic stref– przy uzupełnieniach zabudowy należy brać pod uwagę sąsiedztwo stref dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Strefa (podstrefa główna) 6.2.a. – STARNIN– Wielofunkcyjna strefa zabudowy - obejmuje zwartą (po obu stronach drogi DP-0258Z) zabudowę wsi o historycznym układzie –strefa ochrony konserwatorskiej „B”. Park pałacowy w centrum wsi -strefa "A", starodrzew przykościelny i stary cmentarz na wzgórzu w południowej części wsi -strefy ochrony konserwatorskiej „K”. Duża ilość wartościowej starej zabudowy. Strefa zabudowy obejmuje także zespoły zabudowy położone przy drogach DG-894509 (z szkołą) i DP-0133Z. Tereny rozwojowe wzdłuż tych dróg oraz w kierunku wschodnim przy DP-258Z.Zabudowa nowa – zagrodowa i mieszkaniowa ,funkcje uzupełniające – nieuciążliwe usługi i rzemiosło. Pożądana funkcja turystyczna – szczególnie tereny wzdłuż DG-694509.

W strefie zabudowy występują stanowiska archeologiczne W-III nr.nr.39-41.46.56 i 57. Pomnik przyrody PP-24.

Podstrefa 6.2.b. – (Starnin) – zabudowa rozproszona – pojedyncze zagrody na wschód od wsi przy DP-0259Z i DP-0258Z.Możliwe uzupełnienia zabudowy.Funkcja rolnicza,usługi i rzemiosło dopuszczalne jako funkcje

uzupełniające. Nie ustala się granic strefy – przy uzupełnieniach zabudowy należy brać pod uwagę sąsiedztwo stref dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Podstrefa 6.2.c. – (Starnin) – 2 zespoły kilku zagród osady leśnej – pożądana agroturystyka, także turystyka specjalistyczna. Ewentualne uzupełnienia zabudowy w granicach naturalnej przestrzeni międzyleśnej. **Uwaga.** – Ze względu na położenie w makroobszarze leśnym 9.L. – obowiązuje oznaczenie stref usług turystycznych **9.1.** – UT. (zespół większy) i **9.2.** - UT (pojedyncza zagroda bliżej wsi).

Podstrefa 6.2.d. – (Bębniąt) – zabudowa rozproszona, pojedyncze zagrody na zachód od wsi Starnin w pobliżu granicy z Gminą Brojce. Możliwe uzupełnienia zabudowy. Funkcja rolnicza, usługi i rzemiosło dopuszczalne jako funkcje uzupełniające. Nie ustala się granic strefy. Należy uwzględnić możliwe zagrożenie powodziowe. (Nazwa Bębniąt występuje w urzędowym spisie miejscowości, natomiast na mapach topograficznych występuje nazwa Starnin).

Strefa (podstrefa główna) 6.3.a. - JARKOWO – strefa zwartej istniejącej zabudowy wsi przy DP-0258Z i jej skrzyżowaniu z DP-265Z (do Gorawina). Ochrona założenia parkowo pałacowego i sąsiedniego zespołu starej zabudowy zagrodowej – strefa ochrony konserwatorskiej „A”. Tereny rozwojowe zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej – dopuszczalne usługi i rzemiosło nieuciążliwe – na południe od wsi i przy drodze-0265Z. Ujęcie wody do likwidacji, docelowo także oczyszczalnia ścieków (6.13.-NO.).

Podstrefa 6.3.b. – **Kolonia Jarkowo** – uzupełnienia istniejącej zabudowy, rozwój funkcji rolniczej, rzemiosło i nieuciążliwe elementy usług produkcyjnych.

Podstrefa 6.3.c. – (Jarkowo) – zespół istniejącej zabudowy zagrodowej przy DP-0265Z, uzupełnienia i rozwój tej funkcji, nieuciążliwe usługi rzemieślnicze i drobne produkcyjne.

Strefa (podstrefa główna) 6.4. - KINOWO – Wielofunkcyjna strefa zabudowy. Zwarta zabudowa istniejąca przy DP-0258Z, park – strefa ochrony konserwatorskiej „K”. Budynki w ewidencji konserwatorskiej. Pomnik przyrody PP-23. Tereny rozwojowe na południe i zachód. Uzupełnienia istniejącej zabudowy, rozwój funkcji rolniczej, rzemiosło i nieuciążliwe elementy usług produkcyjnych. Dopuszczalna nierolnicza zabudowa mieszkaniowa, usługi.

Podstrefa 6.4.b. – **Kolonia Kinowo** – zespół istniejącej luźnej zabudowy istniejącej (kilka obiektów) przylegający bezpośrednio do podstawowej strefy

zabudowy wsi Starnin (6.2.a.) i stanowiący naturalną jej kontynuację przestrzenną. Możliwe uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej i usługowej z uwzględnieniem wymogów ochrony stanowisk archeologicznych – fragment strefy stanowiska W-II nr 31 oraz W-III nr.nr.30,32,37,38.

Podstrefa 6.4.c. – (Kinowo, Kol. Kinowo) – dwa małe zespoły zagrodowej zabudowy rozproszonej, Północny przy DP-0258Z (Kinowo) i południowy (Kolonja Kinowo) na zachód od podstrefy 6.4.b. Nie określono granic stref zabudowy. Pożądane koncentracje zabudowy zagrodowej i innej związanej z produkcją rolną.

Strefa (podstrefa główna) 6.5. – **PETRYKOZY** – mały zespół zabudowy pofolwarcznej, budynki w ewidencji konserwatorskiej. Możliwości rozbudowy funkcji związanych z produkcją rolną i zwierzęcą. Ewentualne usługi turystyczne (np. jazda konna). Na południe od wsi mały cmentarz rodowy – strefa ochrony konserwatorskiej „K”.

Podstrefa 6.5.b. – (Petrykozy) – zabudowa zagrodowa rozproszona, możliwe uzupełnienia i nieuciążliwe funkcje uzupełniające (rzemiosło, usługi, drobna produkcja).

Podstrefa 6.6. – **Mechowo** – mały zespół pofolwarcznej zabudowy rolniczej – budynki o wartościach historycznych, zabudowa mieszkaniowa. Możliwe uzupełnienia w ramach istniejących funkcji.

Strefa 6.7. – **PS.** - Położona bezpośrednio przy podstawowej strefie zabudowy wsi Gorawino (6.1.a.), strefa istniejącej zabudowy produkcyjno-składowej z terenami rozwojowymi tej funkcji. W razie potrzeby dopuszczalne powiększenie terenu w kierunku zachodnim o ok. 100m. Uciążliwość nie może wykraczać poza granice tej strefy. Uzbrojenie systemowe.

Strefa 6.8. – **PS.** - Postulowana strefa zabudowy produkcyjno – składowej. Po planowanej likwidacji oczyszczalni ścieków 6.13.-NO możliwe powiększenie o 100m. w kierunku wschodnim. Ewentualna uciążliwość może wykraczać do 100 m poza granice strefy.

Strefa 6.9. – **PS.** – Postulowana strefa zabudowy produkcyjno-składowej, obejmująca istniejącą zabudowę o tej funkcji w Mechowie i tereny rozwojowe. Uciążliwość nie może wykraczać poza granice tej strefy.

Obszar 6.10. – **NO** – istniejąca lokalna oczyszczalnia ścieków, docelowo po zrealizowaniu gminnego systemu odprowadzania ścieków – do likwidacji. Teren może być wtedy wykorzystany na rzecz powiększenia strefy 6.8.- PS.

Obszar 6.11. – UT – mała strefa usług turystycznych istniejący obiekt (aktualnie zagroda),-możliwość rozbudowy.

Strefa 6.12.a.- EW - strefa dopuszczalnej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych. Obowiązują ustalenia pkt.13.4.4. niniejszego Studium.

W szczególności : -

- Nie może być przekroczony dopuszczalny poziom hałasu w stosunku do zabudowy istniejącej i projektowanej (strefy i podstrefy zabudowy),
- Przez teren strefy przebiega projektowany wariant drogi ruchu szybkiego (KS– 4), w związku z czym należy uzyskać warunki realizacji z GDDKiA.
- W przypadku uszkodzenia elementów systemów melioracyjnych, inwestor jest zobowiązany do ich odbudowy i doprowadzenia do pełnej sprawności.

Strefa 6.12.b. – EW - strefa dopuszczalnej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych. Obowiązują ustalenia pkt.13.4.4. niniejszego Studium.

W szczególności : -

- Nie może być przekroczony dopuszczalny poziom hałasu w stosunku do zabudowy istniejącej i projektowanej (strefy i podstrefy zabudowy)
- W przypadku uszkodzenia elementów systemów melioracyjnych, inwestor jest zobowiązany do ich odbudowy i doprowadzenia do pełnej sprawności.

Strefa 6.12.c. – EW - strefa dopuszczalnej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych. Obowiązują ustalenia pkt.13.4.4. niniejszego Studium.

W szczególności : -

- Nie może być przekroczony dopuszczalny poziom hałasu w stosunku do zabudowy istniejącej i projektowanej ,
- W przypadku uszkodzenia elementów systemów melioracyjnych, inwestor jest zobowiązany do ich odbudowy i doprowadzenia do pełnej sprawności.

Strefa 6.12.d. – EW - strefa dopuszczalnej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych. Obowiązują ustalenia pkt.13.4.4. niniejszego Studium.

W szczególności : -

- Nie może być przekroczony dopuszczalny poziom hałasu w stosunku do zabudowy istniejącej i projektowanej (strefy i podstrefy zabudowy),
- W przypadku uszkodzenia elementów systemów melioracyjnych, inwestor jest zobowiązany do ich odbudowy i doprowadzenia do pełnej sprawności.

Strefa 6.12.e. – EW - strefa dopuszczalnej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych. Obowiązują ustalenia pkt.13.4.4. niniejszego Studium.

W szczególności : -

- Nie może być przekroczony dopuszczalny poziom hałasu w stosunku do zabudowy istniejącej i projektowanej (strefy i podstrefy zabudowy),
- W przypadku uszkodzenia elementów systemów melioracyjnych, inwestor jest zobowiązany do ich odbudowy i doprowadzenia do pełnej sprawności.
- Ze względu na sąsiedztwo obszaru „NATURA 2000 – Kemy Rymańskie” – niezbędne opracowanie analizy dot. możliwych zakłóceń przelotów ptaków, jak również uzyskanie warunków realizacji od Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody.
- Przez teren strefy przebiega droga powiatowa DP-0258Z, należy uzyskać warunki realizacji od zarządcy drogi.

Obiekt 6.13. – NO. – rezerwowa lokalizacja oczyszczalni ścieków (utrzymane ustalenie „Studium 2002”). Strefa ochronna do 300m. W przypadku definitywnego ustalenia braku potrzeby rezerwacji terenu – wykorzystanie rolnicze.

Inne obszary i obiekty występujące w makroobszarze 6.R. – Gorawino :

- W północno – zachodniej części makroobszaru 6.R pomiędzy strefami zabudowy 6.3.a – Jarkowo, 6.4 - Kinowo i 6.3.c. - Jarkowo przebiega trasa projektowanego wariantu drogi ruchu szybkiego (DS.-6/DS.-11) - oznaczona „**KS -4.**”
- Przy granicy podstrefy zabudowy 6.4b. – Kolonia Kinowo , użytkowany obszar wydobywania piasku i żwiru oznaczony „**PE**”.
- Na południowy zachód od Starnina (rejon Bębniakatu), nad rzeką Mołstową, grodzisko – strefa ochrony konserwatorskiej **W – I** nr.48.
- Wnioskowane do ochrony zespoły przyrodniczo – krajobrazowe **ZPK -1 ,2 i 3**
- Liczne obszary cenne przyrodniczo i aleje.
- Tereny rozwojowe ogrodów działkowych w Gorawinie (oznaczone „**Z**”).
- Na terenach rolnych nie przeznaczonych na inne cele zgodnie z ustaleniami niniejszego „Studium”, położonych na zachód od DP- 0259Z aż do zachodniej i północnej granicy gminy, mogą być zakładane stawy rybne przy zachowaniu wymogów zawartych w przepisach szczególnych.

13.4.2.7. Makroobszar 7.R. – Rzesznikowo

W makroobszarze funkcjonalno – przestrzennym 7.R. – Rzesznikowo, wyróżniono następujące strefy, podstrefy i obszary zabudowy :

7.1. RZESZNIKOWO , -

- 7.1.a. – **Rzesznikowo** – strefa (główna podstrefa) zabudowy,
- 7.1.b. - (*Rzesznikowo*)- strefa zabudowy,
- 7.2 . – **PS** –(*Rzesznikowo*),farma Białogórzyno – Karolówko , strefa zabudowy produkcyjno – magazynowej.
- 7.3.a.- **Czartkowo** – strefa (główna podstrefa) zabudowy,
- 7.3.b. – (*Czartkowo – Jaglino*) – strefa zabudowy,
- 7.4. – **Skrzydłowo** – strefa zabudowy,
- 7.5. – **Kamień Rymański** – strefa zabudowy,
- 7.6. – **Bukowo** – strefa zabudowy,
- 7.7.a .- **Płonino** – podstrefa zabudowy,
- 7.7.b. – (*Płonino*) – podstrefa zabudowy,
- 7.8. – **UT**,
- 7.9. – **UT** - strefy usług turystycznych,
- 7.10.a.- **EW**, 7.10.b.- **EW**, - strefy dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Ponadto oznaczono (bez określania granic) symbolami **7.11.a,b.- R** kompleksy wartościowych gruntów.

W strefach 7.1a,b-Rzesznikowo oraz 7.8,7.9. - **UT** docelowo pełne uzbrojenie systemowe .W pozostałych strefach i obszarach zabudowy dopuszczalne rozwiązania lokalne przy zachowaniu warunków wynikających z przepisów odrębnych.

Ustalenia szczegółowe :

7.1. RZESZNIKOWO

Strefa (podstrefa główna) 7.1.a. – Rzesznikowo – strefa wielofunkcyjna, obejmuje obszar zwartej zabudowy wsi o historycznym układzie przestrzennym, w tym teren folwarku przypałacowego– strefa ochrony konserwatorskiej „B”. Kościół zabytkowy z zielenią przykościelną oraz park pałacowy ,stary cmentarz ze starodrzewem w rejonie byłego dworca kolejowego –strefa „A”. Pomnik przyrody PP- 27.Liczne budynki o wartościach historycznych.. Niewielkie tereny rozwojowe na południu wsi (należy uwzględnić możliwe zagrożenie powodziowe) i uzupełnienia zabudowy w centrum – zabudowa rolnicza, mieszkaniowa i usługowa.

Podstrefa 7.1.b. – (*Rzesznikowo*) – Obszar rozwojowy z elementami istniejącej zabudowy na północ od wsi ,za DK-6.Zabudowa wielofunkcyjna. Niedopuszczalne elementy uciążliwe. Dopuszczalna realizacja stacji benzynowej przy zachowaniu odpowiednich warunków bezpieczeństwa..

Strefa 7.2.- PS – (Rzesznikowo, Białogórzyno, Karolówka- występują wszystkie 3 nazwy) – Istniejąca, nieczynna farma hodowlana. Możliwość adaptacji także na inne funkcje produkcyjno – składowe o uciążliwości nie wykraczającej poza wyznaczone granice strefy. Wielkość strefy pozwala na znaczny rozwój zagospodarowania terenu w ramach w.w funkcji. Uzbrojenie systemowe.

Strefa (podstrefa główna) 7.3.a. – Czartkowo. – Strefa zabudowy obejmuje zwartą zabudowę wsi, oraz tereny rozwojowe na północ od niej. Zabudowa głównie rolnicza (kilka budynków o wartościach arch.historycznych), także na terenach rozwojowych preferencje dla tej funkcji. Dopuszczalna zabudowa mieszkaniowa, także nieuciążliwe usługi i rzemiosło. Lokalizacja nowych obiektów i rozbudowa istniejących winna uwzględniać możliwe zagrożenie powodziowe. Możliwość korekty skrzyżowania DW-105 z DK-6. Konieczność zapewnienia drożności przepływu pod mostem na DK-6.

Podstrefa 7.3.b. – (Czartkowo-Jaglino) – Naturalne przedłużenie strefy 7.3.a. w kierunku północno-zachodnim poza planowanym przebiegiem gazociągu „EG”. Ustalenia jak dla strefy 7.3.a.

Strefa zabudowy 7.4. – Skrzydłowo – strefa istniejącej zabudowy wielofunkcyjnej. Możliwe uzupełnienia zabudowy. Z uwzględnieniem potrzeby rezerwacji terenu dla planowanego węzła obejść dróg DP-6(KS - „KS – 1a) z DW-105 (K – 2). W strefie stanowiska archeologiczne W-III nr.nr.212,231.

Strefa zabudowy 7.5. – Kamień Rymański – Park z dworem podlegają ochronie – strefa „K” ochrony konserwatorskiej. Obszar otaczający wieś proponowany do ochrony jako zespół przyrodniczo – krajobrazowy (ZPK – 5). Możliwa rozbudowa funkcji związanych z rolnictwem, w tym agroturystyki w kierunku półn.-zachodnim. Ewentualna rozbudowa ośrodka „Monar” w kierunku płd.-wschodnim. Konieczne utwardzenie dróg do Rzesznikowa i Bukowa (do DP-0292Z).

Strefa zabudowy 7.6.- Bukowo - Obszar otaczający wieś proponowany do ochrony jako zespół przyrodniczo – krajobrazowy (ZPK – 5). Pomniki przyrody PP- 29 i 30. Ochrona założenia parkowo-dworskiego – strefa „K” ochrony konserwatorskiej. Możliwa rozbudowa funkcji związanych z rolnictwem, w tym agroturystyki w kierunku południowym.

Podstrefy zabudowy 7.7.a. oraz 7.7.b. - (Płonino) – Strefy dopuszczalnej zabudowy w rejonach istniejących pojedynczych zagród wzdłuż DP-0259Z. Stanowiska archeologiczne – strefa W-III nr 199 i 213 (w podstrefie 7.7.a.) oraz 200 (w podstrefie 7.7.b.). Poza rozwojem funkcji związanych

z rolnictwem dopuszczalna nie rolnicza zabudowa mieszkaniowa oraz funkcje uzupełniające – nieuciążliwe usługi i rzemiosło.

Obszar 7.8.- UT.- Obszar dopuszczalnej rozbudowy usług turystycznych związanych z obsługą DK-6 (KS – 1a.). Część obszaru pomiędzy trasami j.w. możliwa do udostępnienia w zależności od decyzji dot. przebiegu drogi. W przypadku realizacji wariantu KS-1 ,teren może być powiększony o przyległy obszar rezerwowany dla KS – 1a. ,a funkcje mogą dotyczyć innych usług, także mieszkalnictwa z usługami. Niezbędne zabezpieczenia przeciwpowodziowe.

Strefa 7.9. - UT. –(Rzesznikowo- Jaglino) - Strefa luźnej zabudowy rolniczej nad rzeką Mołstową. Możliwości dużych uzupełnień zabudowy z preferencją dla usług turystycznych samodzielnych, lub występujących w powiązaniu z zabudową zagrodową lub mieszkaniową. Ochrona stanowisk archeologicznych W-II nr.224 i W-III nr.nr.219-221 oraz zespołu zabudowy starego młyna. Lokalizacja nowych obiektów i rozbudowa istniejących winna uwzględniać możliwe zagrożenie powodziowe.

Strefa 7.10.a. – EW. – strefa dopuszczalnej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych. Obowiązują ustalenia pkt.13.4.4. niniejszego Studium.

W szczególności : -

- Nie może być przekroczony dopuszczalny poziom hałasu w stosunku do zabudowy istniejącej i projektowanej (strefy i podstrefy zabudowy),
- należy uwzględnić wymogi odległościowe od przebiegającej przez strefe drogi powiatowej DP-0292Z.

Strefa 7.10.b. – EW. strefa dopuszczalnej lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych. Obowiązują ustalenia pkt.13.4.4. niniejszego Studium.

W szczególności : -

- Nie może być przekroczony dopuszczalny poziom hałasu w stosunku do zabudowy istniejącej i projektowanej (strefy i podstrefy zabudowy),
- Ze względu na możliwy przebieg przy granicy strefy wariantu drogi ruchu szybkiego (wariant KS-1),należy uzyskać warunki realizacji z GDDKiA.
- W przypadku uszkodzenia elementów systemów melioracyjnych, inwestor jest zobowiązany do ich odbudowy i doprowadzenia do pełnej sprawności.

Inne obszary i obiekty występujące w makroobszarze 7.R. – Rzesznikowo

- Obszary rolne i leśne – użytkowanie zgodne z aktualnym przeznaczeniem
- Tereny rezerwowane pod obwodnicę drogi ruchu szybkiego (warianty **KS – 1** i **KS – 1a** do czasu realizacji użytkowanie rolnicze bez prawa zabudowy, w przypadku rezygnacji z jednego lub obu wariantów – normalne użytkowanie

rolnicze. Pas kontrolowany gazociągu przesyłowego **EG-1** o szerokości 12,0 m.- użytkowanie rolnicze bez prawa zabudowy. Szczegółowe ustalenia dot.w.w. dróg i gazociągu zawarto w pkt.13.3. niniejszego „Studium”,

- Na południe od wsi Rzesznikowo obszary częściowo wykorzystywane na uprawy ogrodniczo – sadownicze, pożądany rozwój tej funkcji, dopuszczalne stawy hodowlane przy spełnieniu wymogów przepisów szczególnych.

- Dwa gospodarstwa (zagrody) w pobliżu strefy 7.2.PS. nie wyodrębnione jako strefa zabudowy – bez zmian.

13.4.2.8. Makroobszar leśny - 8.L.

Makroobszar 8.L. obejmuje kompleksy leśne wchodzące w skład obszaru „NATURA 2000 – Kemy Rymańskie”.

Przez teren mikroobszaru przebiega projektowany gazociąg EG-2 do gminy Siemyśl.

Wyróżniono 3 obszary istniejącej na polanach śródleśnych zabudowy (oraz jeden obszar nie zabudowany) jako małe strefy postulowanych usług turystycznych.

8.1. – UT. – (Lędowa),

8.2. – UT. –(Małobór),

8.3. – UT. –(Gołkowo).

Ustalenia szczegółowe (dla wszystkich 3 obszarów) – Utrzymanie istniejącej zabudowy, możliwość modernizacji z niewielką rozbudową przy utrzymaniu dotychczasowych funkcji. Pożądane przekształcenia w kierunku obsługi turystów ,dobre warunki dla turystyki specjalistycznej – możliwe większe uzupełnienia zabudowy limitowane terenem i wymogami kompozycji krajobrazowej oraz szczególnymi tu wymogami ochrony środowiska naturalnego.

8.4. - UT. - teren częściowo śródleśny, atrakcyjny krajobrazowo -możliwy do wykorzystania dla celów turystycznych (agroturystyka,turystyka specjalistyczna).Zabudowa limitowana wymogami ochrony krajobrazu oraz szczególnymi tu wymogami ochrony środowiska przyrodniczego.

13.4.2.9. Makroobszar leśny 9.L.

W makroobszarze 9.-L. wyodrębniono 2 obszary – strefy usług turystycznych :
9.1, 9.2. – UT. –(Starnin) – ustalenia szczegółowe określono ze względu na formalną przynależność istniejącej zabudowy do wsi Starnin, w pkt.**13.4.2.6.- podstrefa zabudowy 2.6.c. (Starnin).**

13.4.2.10. Makroobszar leśny 10.- L.

W makroobszarze leśnym 10.- L. Wyróżniono następujące strefy i obszary zabudowy :

10.1. – Melno – strefa zabudowy,

10.2. – (Studnice) – obiekt – była leśniczówka,

10.3.- UT.,10.4.- UT.,10.5. – UT.,10.6. – UT. - strefy (obszary) postulowanych usług turystycznych,

10.7. – NU. – obiekt – mogilnik (w likwidacji).

Ustalenia szczegółowe :

Strefa zabudowy 10.1. – Melno – Mała strefa zabudowy istniejącej wsi. Park dworski – strefa ochrony konserwatorskiej „A”. Możliwość rozwoju funkcji rolniczej ,także ewentualne usługi.

Obiekt 10.2. (Studnice) – Leśniczówka, możliwe użytkowanie jako obiekt usług turystycznych.

Strefa zabudowy turystycznej 10.3. – UT. – ośrodek campingowy nad jez. Popiel. Pożądana modernizacja, możliwa niewielka rozbudowa limitowana przestrzenią międzyleśną.

Strefa zabudowy turystycznej 10.4.- UT. – Polana śródleśna, możliwa realizacja usług turystycznych, także adaptacja istniejącej zabudowy. Możliwe także utrzymanie istniejącej funkcji.

Strefa zabudowy turystycznej 10.5. – UT. – Teren przy DK-6 przeznaczony na usługi turystyczne w szczególności związane z obsługą trasy. Dopuszczalna stacja benzynowa.

Strefa zabudowy turystycznej 10.6. – UT. - Polana śródleśna przy DK – 6 ,możliwa realizacja usług turystycznych, także adaptacja istniejącej zabudowy. Możliwe także utrzymanie istniejącej funkcji (osada leśna).

Obiekt 10.7.NU.- Istniejący mogilnik – do likwidacji.

Pozostałe obiekty w makroobszarze leśnym 10.L.

- W rejonie wsi Melno wariant przebiegu DK- 6 oznaczony **KS – 1d**. Do czasu realizacji ,a także w przypadku rezygnacji z realizacji – normalne użytkowanie rolnicze. Także przebieg projektowanego gazociągu przesyłowego oznaczonego **EG** – strefa kontrolowana szerokości 12,0 m. na terenach rolnych(eliminacja możliwości zabudowy),4,0m. na terenach leśnych(zmiana przeznaczenia - wylesienie).

13.4.2.11. Makroobszar leśny 11.L.

Nie wyodrębniono stref, obszarów, lub obiektów zabudowy.

13.4.3. Zabudowa zagrodowa, rolnicza dopuszczalna na terenach rolnych:

Jak podano w pkt. 12.2.4. Części B – „Kierunki” niniejszego „Studium”, na terenach przeznaczonych planem na cele rolnicze, może być realizowana zabudowa obsługująca produkcję rolną. Nie występuje więc tu potrzeba

opracowania planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego, o ile jednak spełnione są następujące warunki:

- klasa i ilość gruntów łącznie w obszarze przeznaczonym na cele nierolnicze nie wymaga zgody na zmianę przeznaczenia (w przypadku większej ilości użytkowników, obszar zabudowy należy analizować pod tym kątem jako całość);
- nie występują problemy formalno-prawne, związane z zapewnieniem dojazdu oraz powiązań uzbrojeniowych (problemy własnościowe, konieczność uzgodnień kompleksowych);
- nie występują zagrożenia lub uciążliwości dla środowiska i otoczenia;
- nie występują kolizje z innymi ustaleniami „Studium”;
- zabudowa ma charakter jednoznacznie związany z produkcją rolną, przy czym za gospodarstwo rolne, uzasadniające taką zabudowę, uważać należy obszar własny użytków rolnych, nie mniejszy niż 5,0 ha;
- nie występuje konieczność koordynacji przestrzennej zabudowy lub infrastruktury technicznej;
- sprawdzono brak kolizji z wymogami ochrony stanowisk archeologicznych oraz środowiska przyrodniczego.
- ewentualne funkcje dodatkowe, jak np. agroturystyka, mogą być uwzględnione wyłącznie jako uzupełniające.

Zabudowa na terenach kompleksów gruntów, wymagających ochrony (oznaczone na rysunkach kolorem i symbolem "R") winna ponadto spełniać warunek ochrony kompleksu, a więc może być lokalizowana tylko na jego obrzeżach bądź przy istniejących drogach publicznych.

13.4.4. Warunki szczególne (energetyka wiatrowa, eksploatacja kopalni):

Energetyka wiatrowa

W „Studium” zaproponowano dziesięć obszarów - stref dopuszczalnej lokalizacji zespołów elektrowni wiatrowych w 3 kompleksach (Drozdowo 5.6.a-c.-EW, Gorawino 6.12.a-e -EW, Rzesznikowo 7.10.a-b - EW.), oraz 1 mały obszar (3.4.-EW) w rejonie wysypiska Leszczyn-Mirowo, w obrębie których może być dopuszczona po spełnieniu określonych warunków realizacja zespołów obiektów energetyki wiatrowej, uwzględniająca **wymogi odległości od skupisk zabudowy i wymogi ochrony krajobrazu przyrodniczego i kulturowego.** (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Dz.U.Nr.120/2007 poz.826.).

Uwaga : - *Wytypowane obszary stanowią jedynie ofertę terenów na których możliwa jest ze względów przestrzennych lokalizacja zespołów energetyki wiatrowej, co nie oznacza że muszą być na ten cel wykorzystane.*

Lokalizacja, szczegółowa każdego z takich zespołów i konkretna zmiana przeznaczenia terenu (dokonana w trybie planistycznym) wymaga rozpatrzenia w zakresie wykraczającym znacznie poza problematykę „Studium” w drodze specjalistycznych, szczegółowych analiz wielu zagadnień.

Są to w szczególności:

- problemy własnościowe (teren inwestycji i tereny przyległe),
- charakterystyka techniczna inwestycji (ilość, wielkość, moc łączna instalacji),

- szczególne wymogi ochrony lokalnego środowiska (w tym wpływ na awifaunę) oraz krajobrazu (wizualizacje),
- problemy uciążliwości dla otoczenia (hałas, odbłaski, wibracje), zabudowy istniejącej, projektowanej (strefy i podstrefy zabudowy określone w „Studium”) jak też możliwej do realizacji (prawo rolnika do budowy zagrody na własnym terenie),
- problemy bezpieczeństwa urządzeń (w tym dla ruchu lotniczego, ewentualnie także drogowego – odbłaski),
- problemy dojazdów, włączenia w sieć energetyczną, itp.
- problemy związane z koniecznością uwzględnienia niemożliwych do zlokalizowania w „Studium” drobnych elementów ukształtowania, wykorzystania i zagospodarowania terenu.

Generalnie, dopiero w wyniku w/w analiz, jak też w zależności od konkretnej technologii i dopiero po dokonaniu niezbędnych uzgodnień, możliwe będą do ustalenia szczegółowe warunki realizacji.

Ustala się jednoznacznie że : -

- poziom hałasu na granicy istniejącej i projektowanej zabudowy (strefy zabudowy) oraz w obrębie obszarów chronionej przyrody, nie może przekraczać wielkości określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Dz.U.Nr.120/2007 poz.826
- w przypadku lokalizacji w pobliżu obszarów „ NATURA 2000”, wymogi w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu na granicy obszaru mogą być zaostrome w stosunku do określonych w tym Rozporządzeniu,
- należy uwzględniać wymogi Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dn.25 czerwca 2003 r.w sprawie sposobu zgłaszania oraz oznakowania przeszkód lotniczych (Dz.U.Nr.130 poz.1193),

- w razie uszkodzenia istniejących powierzchniowych czy podziemnych systemów i urządzeń melioracyjnych, muszą być one natychmiast naprawione i doprowadzone do pełnej sprawności ,
- w trakcie realizacji i eksploatacji ,należy zapewnić możliwości bezkolizyjnego wykorzystywania rolniczych obszarów nie wyłączanych z takiego użytkowania,
- właściciele gruntów w strefie oddziaływania muszą być świadomi, że uniemożliwia to realizację nowych siedlisk na tych terenach.
 - do czasu podjęcia procedur planistycznych ,lub w przypadku rezygnacji z wykorzystania konkretnego obszaru na cele związane z realizacją elektrowni wiatrowych , pozostaje on terenem rolnym bez ograniczeń.
 - instalacje w zależności od łącznej mocy nominalnej mogą wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko zgodnie z przepisami odrębnymi. Raport taki może być wymagany także w zależności od wysokości obiektów.
 - „Studium” dopuszcza łączną moc wszystkich zespołów elektrowni wiatrowych na terenie gminy Rymań w granicach do 100 MW. Zaleca się realizację mniejszej ilości większych obiektów, jednak ich lokalizacja, wysokość i moc muszą być pochodną szczegółowych analiz „niemożliwych do przeprowadzenia na etapie „Studium”.

Niezależnie od powyższych ustaleń mogą być realizowane niewielkie pojedyncze obiekty energetyki wiatrowej wyłącznie na potrzeby własne. Uciążliwość w takich przypadkach nie może wykraczać poza granice własnej działki.

Eksploatacja kopalin

Eksploatacja kopalin może być dopuszczona przy spełnieniu następujących warunków:

- ✓ zgodność z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jak i niniejszego „Studium”, pełnej ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz stosunków wodnych, pełnym zapewnieniu nie uciążliwości dla otoczenia, w szczególności terenów mieszkaniowych i usługowych,
- ✓ uzyskanie koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie albo wydobywanie kopalin ze złóż (dla złóż kopalin pospolitych o powierzchni do 2 ha i rocznym wydobyciu nie przekraczającym 20.000 m³ organem koncesyjnym jest właściwy starosta, zaś dla pozostałych złóż kopalin pospolitych oraz niektórych podstawowych – wojewoda; dla kopalin podstawowych wymienionych w ustawie prawo geologiczne i górnicze organem koncesyjnym jest minister właściwy do spraw środowiska),
- ✓ wykonanie i zatwierdzenie projektu zagospodarowania złoża z projektem rekultywacji oraz planu ruchu zakładu górniczego (z wyłączeniem złóż, dla których organem koncesyjnym jest starosta),
- ✓ zabezpieczenie wykonania prac rekultywacyjnych.

Władze gminy mają obowiązek zwalczać nielegalną eksploatację surowców mineralnych oraz egzekwować wykonanie prac rekultywacyjnych.

• *Hodowla*

W „Studium” wyznaczono kilka jednofunkcyjnych stref zabudowy oznaczonych PS, w których dopuszczono możliwość alternatywną hodowli przemysłowej. Z ograniczeniami dopuszczono też taką możliwość w istniejących obiektach w Białogórzynie – Karolówku. Obiekty tego typu zgodnie z Ustawą z dn. 27 kwietnia 2001 r. „prawo ochrony środowiska”, określono jako „mogące znacząco oddziaływać na środowisko, w niektórych przypadkach mogą być też uznane za „szkodliwe dla środowiska”.

Wynika to w szczególności z problemów związanych z utylizacją lub wykorzystaniem gnojowicy, w szczególności z występującymi często trudnościami w egzekwowaniu ustaleń technologicznych i eksploatacyjnych.

Sposób postępowania w takich przypadkach (niezbędne badania, analizy i metody kontroli eksploatacji) określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 24 września 2002 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, oraz szczegółowych kryteriów do sporządzania raportów o oddziaływaniu na środowisko.

Lokalizacja samych obiektów hodowlanych, a w szczególności lagun i ewentualnych terenów rolniczego wykorzystania gnojowicy, niezależnie od wymogów ochrony środowiska naturalnego, winna zapewniać ochronę mieszkańców istniejących i potencjalnych sąsiednich terenów przed fetorem, stężeniem chemikaliów w powietrzu i glebie oraz roznoszeniem bakterii przez owady i gryzonie. Przez mieszkańców potencjalnych należy rozumieć rolników, którzy mają prawo realizacji nowych zagród na swoich terenach, także poza strefami zabudowy. Niezbędne badania muszą być więc poszerzone także o te elementy. Rozwiązane winny być też jednoznacznie w sposób bezpieczny problemy transportu i utylizacji sztuk padłych.

13.5. Obszary inwestycji celu publicznego, budownictwo socjalne przestrzenie publiczne.

Inwestycje celu publicznego to omówione w cz."A – Uwarunkowania" –

- realizowany program zintegrowanej gospodarki wodno-ściekowej,
- planowany gazociąg,
- przebudowa ponadlokalnego i lokalnego układu komunikacyjnego,

Oraz :

- inne działania w zakresie infrastruktury technicznej,
- działania inwestycyjne w zakresie infrastruktury społecznej,

- budownictwo socjalne (aktualnie nie realizowane – możliwości w Rymaniu i Górawinie).

Na terenie gminy Rymań nie występują przestrzenie publiczne o szczególnym znaczeniu zdefiniowanym w art. 2 pkt. 6 „Ustawy”, wymagające jako takie wyodrębnienia.

Niemniej za przestrzenie publiczne o istotnym znaczeniu uznać można istniejące tereny usług publicznych oraz zieleni publicznej, sportu i rekreacji. Do terenów tych nie ma zastosowania wymóg art. 10 ust. 2 pkt, 8 „Ustawy”.

13.6. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, lub rekultywacji.

Do obszarów wymagających częściowych przekształceń i częściowej rehabilitacji można zaliczyć obszary popegeerowskiej zabudowy rolniczej w Rymaniu, Drozdowie i Rzesznikowie ,także farmę hodowlaną w Białogórzynie – Karolówku (*obszary zaznaczone na rysunku "Studium" szrafem*). Problemy rehabilitacji założeń pałacowo, bądź dworsko – parkowych występują w różnym stopniu w miejscowościach Leszczyn (park,możliwość rekonstrukcji rozebranego dworu), Drozdowo,Jarkowo, Rzesznikowo,Starnin (park), Kamień Rymański.

Potrzeba rekultywacji terenu wystąpi po realizacji gazociągu przesyłowego (pas montażowy),ewentualnie także zespołów elektrowni wiatrowych.

13.7. Inne tereny bądź obiekty wyróżnione :

13.7.1. Tereny do zalesienia:

W niniejszym „Studium” przewidziano zalesienia zawnioskowanych na te cele terenów, wg.poniższego wykazu: -

Wykaz terenów zgłoszonych do zalesienia : -

Nadleśnictwo Gościno

dz.nr. 253/2 Dębica, Ł-V 0,96 ha.
254/1 Drozdowo, Ł-V 0,66 ha.
409/1 Drozdowo, Ł-V 1,94 ha.
392/3 Gorawino, I-IV 1,00 ha.
289/3 Leszczyn, PS-VI 1,92 ha. R-VI 0,51 ha.
571 Rymań PS-V 1,35 ha.

Karolina Szulejko dz.nr.nr. 310 i 313 obr. Leszczyn

Marek Sosnacki dz.nr.33 obr.Dębica

Tereny te (poza najmniejszymi) zostały uwidocznione w rysunku podstawowym 1: 20.000 i rysunkach szczegółowych 1: 10.000 „Studium”.

Na terenach zmeliorowanych, zalesienia nie mogą naruszać tak powierzchniowych, jak i podziemnych systemów melioracyjnych. W przypadku uszkodzenia system musi być przywrócony do pełnej sprawności.

Tereny, postulowane do zalesienia w niniejszym „Studium”, nie muszą być zalesione, pozostają w takim przypadku w dotychczasowym przeznaczeniu

Mogą być zalesione, zgodnie z generalną intencją, zawartą w Części B – „Kierunki” „Studium”, także inne grunty nieprzydatne i niewykorzystywane rolniczo, pod warunkiem, że nie koliduje to z ustaleniami obowiązujących planów i pozostałymi ustaleniami niniejszego „Studium”, zaleca się w szczególności przeznaczenie pod zalesienia nieużytków i gruntów słabszych (klas VI i V),

Jedyną drogą formalnego usankcjonowania zalesień jest postępowanie zgodne z wymogami ustawowymi.

13.7.2. Tereny zamknięte:

Na terenie gminy nie występują tereny zamknięte.

13.7.3. Obiekty usługowe o dużych powierzchniach . –

Na terenie gminy nie przewiduje się realizacji obiektów usługowo – handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400m.kw.

14. PROCESY PLANISTYCZNE ORAZ REALIZACJA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

14.1. Ustalenia ogólne:

Ustawa z dn. 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określa, że:(wybrane cytaty)

„art. 4.1. Ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego, oraz określenie sposobów zagospodarowania terenu następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego”

„art. 4.2. W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu” (z uwzględnieniem ustaleń rozdziału 5 „Ustawy”).

„art. 10.2. W Studium określa się w szczególności : -8). Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400m² oraz obszary przestrzeni publicznej; 9). Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne”.

„art. 10.3. Obowiązek przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt. 8 powstaje po upływie 3 miesięcy od dnia ustanowienia tego obowiązku”.

14.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

1. Prace nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego winny być podejmowane w każdym przypadku, gdy wymogi takie określa „Ustawa” lub określają je przepisy odrębne.

2. Aktualnie na terenie gminy nie występują obszary wymagające obowiązkowego sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych (art.10 ust. 2, pkt 8 „Ustawy”).

W szczególności:

- ✓ nie przewiduje się realizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m²,
- ✓ nie wyznaczono obszarów przestrzeni publicznej w rozumieniu art.2 pkt 6 „Ustawy”,
- ✓ nie występują w tej chwili potrzeby dokonywania scaleń i podziału nieruchomości, co nie wyklucza możliwości wystąpienia takich potrzeb w obrębie wyznaczonych stref zabudowy w przyszłości, co spowoduje skutki określone w art. 10 ust.3 „Ustawy” w chwili zaistnienia takich potrzeb.

3. Niezbędne jest opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla trasy przebiegu gazociągu przesyłowego, a także po decyzji w sprawie wyboru wariantu – dla trasy obejścia DK-6. Opracowania planów wymagać też będą w chwili konkretyzacji zakresu inwestycji , planowane realizacje zespołów elektrowni wiatrowych.

4. Ze względów przestrzennych uznaje się za pożądane opracowanie w zależności od rzeczywistych potrzeb rozwojowych, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego centralnej części oraz głównych obszarów rozwojowych Rymania -tereny oznaczone „**PM - 1 do PM – 7**”, Leszczyna „**PM -8,9**”, Dębicy „**PM – 10,11**”, Drozdowa „**PM – 12,13**”, Gorawina „**PM – 14,15**”, Starnina „**PM – 16,17**” ,oraz Rzesznikowa „**PM – 18**”.

5. Granice tych terenów w zależności od potrzeb mogą być korygowane w wyniku obowiązującej ustawowo analizy.

6. Dla innych terenów rozwojowych określonych w "Studium" w chwili wystąpienia takich potrzeb, plany miejscowe winny być opracowywane dla całych wyznaczonych stref (podstref, obszarów) zabudowy, lub ich części, których wyodrębnienie winno uwzględniać niezbędne powiązania z pozostałymi obszarami w zakresie komunikacji wewnętrznej i infrastruktury technicznej. W szczególności mogą być wyodrębniane nie objęte wskazaniem dot. opracowania określonymi w pkt. 4. części stref (podstref) rozdzielone istniejącymi drogami publicznymi.
7. Generalnie, można przyjąć, że kolejność podejmowania prac nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, będzie regulowana wymogami ustawowymi i aktualnymi potrzebami. Należy jednak pamiętać, że:
- ✓ korzystne i zalecane jest wyprzedzające posiadanie planów dla terenów rozwojowych, pozwalające na prezentowanie potencjalnym inwestorom natychmiast dostępnej oferty przestrzennej,
 - ✓ celowe i zalecane, a w efekcie i tańsze jest opracowywanie planów miejscowych dla większych obszarów (cała strefa zabudowy, lub jej wyodrębniona część o istotnych związkach przestrzennych), pozwalające również w razie potrzeby na porządkowanie istniejącej zabudowy,
 - ✓ celowe i zalecane jest ograniczenie do niezbędnego minimum trybu postępowania decyzyjnego dopuszczalnego w przypadku braku planu.
 - ✓
8. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględniać wszystkie obszary i obiekty wnioskowane w niniejszym „Studium” do ochrony prawnej bądź planistycznej.

14.3. Opracowania uzupełniające:

Gmina Rymań winna na bieżąco aktualizować istniejące programy i plany w zakresie:

- zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i gaz,
- zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków,
- gospodarki odpadami.

Ponadto za istotne opracowania uzupełniające uznaje się:

- opracowanie dokumentacji geologicznej dla złóż surowców naturalnych, w przypadku jej braku,
- opracowania specjalistyczne, dotyczące projektowanych terenów chronionych,
- specjalistyczne analizy, dotyczące możliwości lokalizacji obiektów energetyki wiatrowej,
- specjalistyczne analizy w przypadku planowanej realizacji inwestycji, mogących stanowić zagrożenie dla środowiska.

14.4. Realizacja zagospodarowania przestrzeni:

Jak już stwierdzono wcześniej, „Studium” nie jest „planem”, nie może więc bezpośrednio stanowić podstawy do realizacji zagospodarowania przestrzennego.

Podstawą taką może być tylko obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, lub decyzja podjęta w trybie ustawowym, w szczególnych przypadkach określonych w „Ustawie”.

Tak opracowane plany miejscowe, jak i decyzje, oraz ich realizacja winny być zgodne z ustaleniami niniejszego „Studium”.

W polityce realizacji planów, należy uwzględnić oczywistą konieczność nie stwarzania barier dla dalszego rozwoju przestrzennego na kierunkach określonych w niniejszym „Studium”, co wymaga szczegółowej analizy charakteru i sposobu oddziaływania na otoczenie planowanej do realizacji inwestycji.

14.5. Monitoring przestrzeni

Realizacja świadomej i konsekwentnej polityki przestrzennej wymaga ciągłego monitoringu zmian w przestrzeni, w celu m.in.:

- analizy trendów rozwojowych i określania na tej podstawie ewentualnej konieczności wprowadzenia korekt do przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- określenia momentu konieczności zmiany lub opracowania nowych planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego, niezbędnych dodatkowych analiz, koncepcji, programów branżowych, itp.,
- szybkiego wychwytywania zaistniałych kolizji przestrzennych bądź zakłóceń harmonijnego rozwoju przestrzennego.

Niezależnie od powyższego, istnieje ustawowy obowiązek dokonywania przez Wójta „analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy” i przedstawiania radzie gminnej co najmniej raz w okresie kadencji, wyników tej oceny (Art. 32 „Ustawy”).

15. SYNTEZA USTALEŃ „STUDIUM „ WRAZ Z UZASADNIENIEM PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ :

Uwaga : - ze względu na przedstawienie syntezy w formie wielostronicowej tabeli w układzie poziomym stron (poprzecznym do niniejszego tekstu), - przeniesiono ją na następne strony, posiadające niezależną numerację, niemniej tekst syntezy stanowi integralną część tekstu "Studium".

1. 15. SYNTEZA USTALEŃ „STUDIUM” WRAZ Z UZASADNIENIAMI PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

Uwaga: Niniejsza synteza stanowi element pomocniczy orientacji w zakresie i charakterze ustaleń „Studium”. Obowiązuje odczyt pełnej treści ustaleń w tekście „Studium” Cz. "B" -KIERUNKI -pkt. pkt. 11-14 oraz w załącznikach graficznych.

Przedmiot ustaleń	Oznaczenie obszaru (objektu) na rysunku podstawowym "B"	Zakres i charakter ustaleń	Uzasadnienie	Odczyt ustaleń na str. str. tekstu "Studium"
1	2	3	4	5
STRUKTURA PRZESTRZENNA I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA				
A. Makroobszary funkcjonalno-przestrzenne	<u>Granice + symbole</u> 1,2.B.,3.P.,4,5,6,7, .R.,8,9,10,11.L.	-Preferencje funkcjonalne 1.B. – wielofunkcyjny rozwój Rymania 2.B. – rozwój wielofunkcyjny z dużym udziałem rolnictwa, inne elementy rozwojowe. 3.P. – rozwój ukierunkowany, gromadzenie i utylizacja odpadów. 4,5,6,7.R. - rozwój wielofunkcyjny z preferencją dla rolnictwa. 8,9,10,11.L. -pełna dominacja funkcji leśnej.	Analiza naturalnych i utrwalonych predyspozycji obszaru. Podkreślenie celowości zróżnicowań w zakresie polityki przestrzennej.	123-132,169-170 i 181 mapka problemowa nr.4
B. Strefy i obszary zabudowy		Ustalenia generalne		181-182,188-190 i 237-238
a). Strefy i podstrefy wielofunkcyjnego rozwoju zabudowy istniejących jednostek	<u>Granice + symbole</u> 1.1a.- RYMAŃ (G) 1.1b.- Rymań (s) 1.1c,d,e.-Rymań (r)	-Określenie kierunków wielofunkcyjnego rozwoju i zagospodarowania przestrzennego, Tereny	Wielokierunkowa analiza potrzeb i możliwości rozwojowych, umożliwienie wyboru alternatywnych	214-237

<p>osadniczych. (g) -główne,rozwojowe (r) - rozwojowe (s) - specjalne</p>	<p>1.1f. Rymań (s) 2.1a. LESZCZYN (g) 2.1a,b,c,d.Leszczyn(r) 2.4. - Starza (r) 4.1a. DĘBICA (g) 4.1b.- Dębica (r) 4.2.Strzebielewo (r) 5.1a.DROZDOWO (g) 5.2.Kol.Drozdowo (r) 5.3.Drozdówko (r) 6.1a.GORAWINO (g) 6.2a. STARNIN (g) 6.3a.JARKOWO (g) 6.3b.Kol.Jarkowo (r) 6.3c.Jarkowo (r) 6.4a.KINOWO (g) 6.4b.Kol.Kinowo (r) 6.5a.Petrykozy (g) 6.6. Mechowo (r) 7.1a. RZESZNIKO- WO (g) 7.1b.Rzesznikowo (r) 7.3a, Czartkowo</p>	<p>zabudowy istniejącej i rozwojowe,ustalenia funkcjonalne, adaptacja i przekształcenia zabudowy istniejącej. -Ochrona zabytków, strefy ochrony konserwatorskiej . -Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego -- Zabezpieczenia przeciwpowodziowe. -Rozbudowa układów komunikacyjnych, -Rozbudowa systemów infrastruktury technicznej, strefy ochronne elementów węzłowych.</p>	<p>kierunków rozwoju w ramach ustaleń. Wnioski z opracowań specjalistycznych w zakresie ochrony zabytków i środowiska przyrodniczego.</p>	<p>j.w.</p>
---	---	---	--	-------------

	(g) 7.3b.Czartkowo (r) 7.4. Skrzydłowo (r) 7.5. Kamień Rymań-ski (r) 7.6. Bukowo (r) 7.7a,b. Płonino (r) 10.1. Melno (r)			
b).Podstrefy zabudowy rozproszonej	<u>symbole</u> (bez określenia granic). 2.2.- Kol.Leszczyn 2.3.- Kol.Mirowo 4.1b.Dębica (5 obsz.) 5.1b.-(Drozdowo) 5.4.- Rębice 6.1b.Kol.Gorawino 6.1c,d.- (Gorawino) 6.2b,c.- (Starnin) 6.2de.-(Bębniąt) 6.4c.-(Kinowo, Kol.Kinowo) 6.5b.-(Petrykozy)	Zasady i możliwe kierunki uzupełnień zabudowy. Określenie dopuszczalnych funkcji uzupełniających.	Celowość koncentracji zabudowy rolniczej.Brak przeciwwskazań dla funkcji uzupełniających.	j.w.
c). Strefy (podstrefy,obszary) zabudowy jednofunkcyjnej – (strefy zespołów	<u>granice + symbole</u> 1.2-PS,1.3-PS,1.4-PS (Rymań) 2.5-UT,2.6a,b,c-UT (Leszczyn)	Zasady i możliwe kierunki rozwoju obszaru. Ochrona środowiska (także terenów przyległych do stref przemysłowych).	PS, U/PS - tworzenie możliwości aktywizacji obszaru gminy,poprzez lokalizację inwestycji,które nie mogą być realizowane w	j.w.

<p>elektrowni wiatrowych omówione osobno dalej - pkt."Be")</p>	<p>2.7-PS,2.8-PS (Leszczyn) 3.1-NU,3.2-NU (Leszczyn-Mirowo) 3.3.U/PS (Leszczyn-Mirowo) 4.3-PS,4.4-PS (Dębica) 5.5.-PS (Drozdowo) 6.7-PS (Gorawino)</p> <p>6.8-PS(Jarkowo) 6.9-PS (Mechowo) 6.11-UT (Starnin) 7.32-PS (Białogórzy-no-Karolówko) 7.8-UT,7.9-UT (Rzesznikowo) 8.1-UT (Lędowa) 8.2-UT (Małobór) 8.3-UT(Gołkowo) 8.4-UT (K.Lędowej) 9.1-UT,9.2-UT (Starnin) 10.2-UT (Studnice) 10.3-UT,10.4-UT, 10.5-UT,10.6-UT (okolice jez.Popiel).</p>		<p>wielofunkcyjnych strefach zabudowy,częściowo rozwój już istniejących obszarów o tym przeznaczeniu. NU - adaptacja stanu istniejącego, UT - możliwość wykorzystania miejsc szczególnie atrakcyjnych turystycznie.</p>	<p>j.w.</p>
--	--	--	---	-------------

<p>d). Wyróżnione obiekty węzłowe infrastruktury technicznej. (trasy infrastruktury technicznej - patrz dalej pkt, "D")</p>	<p><u>granice + symbole</u> 1.5-NO,1.6-WZ, 1.7-KL (Rymań) 6.10-NO (Jarkowo) 6.13-NO (Gorawino) 10.7-NU (Teren leśny)</p>	<p>Wyróżniono obiekty wymagające ustaleń szczegółowych (projektowane i istniejące do rozbudowy lub likwidacji). Strefy ochronne.</p>	<p>Lokalizacje uwzględnione w programie gospodarki wodno-ściekowej NU-mogilnik w likwidacji KL -oczywista potrzeba</p>	<p>j.w.</p>
<p>e).Strefy dopuszczalnej realizacji zespołów energetyki wiatrowej</p>	<p><u>granice dopuszczalnej uciążliwości</u> 5.6a,b,c-EW (Drozdowo) 6.12a-EW (Jarkowo-Gorawino) 6.12b-EW (Jarkowo-Petrykozy) 6.12c,d-EW (Starnin) 7.10a,b,c-EW (Kamień Rymański).</p>	<p>Oferta terenów możliwych do wykorzystania na te cele,do wyboru po przeprowadzeniu szczegółowych analiz i uzgodnień.Określono szczególne wymogi w tym względzie jkac również dopuszczalne parametry i zasady wykorzystania.</p>	<p>Analizy dostępności terenów, wpływu realizacji na krajobraz historyczny ,możliwych konfliktów z środowiskiem przyrodniczym.</p>	<p>j.w oraz 239-241 j.w.</p>
<p>f). obszary wymagające przekształceń bądź rehabilitacji</p>	<p><u>ozn.graficzne,opis zabudowa popegeerowska</u> Rymań,Drozdowo,Białogórzyno-Karolówko,Kamień Rymański.</p>	<p>przywrócenie użytkowania, ew.wyburzenia,wskazania dot.zmiany funkcji</p>	<p>możliwości różnorodnego wykorzystania nie użytkowanej zabudowy,konieczność wyburzeń zdewastowanej</p>	<p>244</p>

	parki zabytkowe Leszczyn,Drozdowo ,Kinowo,Starnin, Rzesznikowo,Melno ,Bukowo	porządkowanie,opieka	oczywiste	
g).obszary inwestycji celu publicznego	<u>opis,oznaczenia liniowe</u> (infrastr.tech n)	wykazy inwestycji celu publicznego, (ustalenia w dziale infrastruktura techniczna)	-	243-245
h).obszary inne -budownictwa socjalnego -przestrzenie publiczne spec.znaczenia -tereny zamknięte -obiekty usł-handl. o dużych pow. -tereny wyłączone spod zabudowy	nie wyodrębnione brak brak brak opis	możliwości - opis - - wykaz	brak przewidywań - - -" przepisy odrębne	243-245 243-245 245 246 188
C. Komunikacja				171,213-214,także 132-137
a). drogowa	<u>ozn. graficzne + symbol</u> istniejące:- DK, DW, DP, DG + nr drogi projektowane :-KS-1a,1b,1c,1d. ,K-2,K-3,KS-4	Zabezpieczenie parametrów technicznych dróg, rezerwy terenu na warianty obwodnicę DK-6 (ozn.KS-1a,b,c,d) oraz tzw."trasę kołobrzeską"(KS-4). Poprawa parametrów technicznych niektórych dróg powiatowych i gminnych.	Wymogi przepisów odrębnych. Wnioski z planu Województwa i Zachodniopomorskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich.	j.w mapka problemowa nr.5 w tekście
b). kolejowa	śląd linii na mapie	możliwość budowy ścieżki rowerowej	Informacja PKP,wnioski Radnych.	j.w.

c). lotnicza		Lokalizacja proj. lądowiska dla helikopterów.	Bliskość centrum Rymania, łatwość dojazdu.	j.w.
D. Infrastruktura techniczna				171-172,213-214,także 137-148
a). zaopatrzenie w wodę	<u>oznaczenia graficzne kierunków dostawy</u> ozn. symbole (WZ) obiektów węzłowych (obiekty wyróżnione granicami i symbolem - patrz pkt.B.d). niniejszej syntezy.	Realizacja sukcesywna połączenia w jedną całość wszystkich wodociągów grupowych w gminie, ograniczenie ilości stacji wodociągowych przez eliminację mało wydajnych i posiadających wodę zanieczyszczoną, przy równoczesnej rozbudowie wybranych. Kierunki dostawy istniejące i przewidziane.	Realizowany program zaopatrzenia w wodę, analizy projektowe, przepisy odrębne.	j.w. mapka problemowa nr.6 w tekście
b). odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	<u>ozn. graficzne kierunków odbioru</u> ozn. symbolem obiektów węzłowych (NO)	Sukcesywna realizacja ogólnogminnego systemu kanalizacji grupowej w oparciu o wybrane oczyszczalnie ścieków.	Realizowany program odprowadzenia ścieków, analizy projektowe, przepisy odrębne.	j.w. mapka problemowa nr.6 w tekście (także 137-145)
c). usuwanie odpadów	3.1.,3.2.-NU granice wysypiska oraz zakładu utylizacji odpadów,w tym strefy ochronnej	Rozbudowa zakładu przemysłowej utylizacji odpadów.Ustalenia ochronne.	Kontynuacja rozpoczętej inwestycji.	j.w.
d). zaopatrzenie w gaz	ozn. graficzne + symbol (EG)	Rozbudowa istniejącego już systemu zaopatrzenia w gaz (gazociąg istn.n.c.). Projektowany gazociąg	Oczywiste	172,214

		przesyłowy w.c.relacji Płoty-Koszalin, oraz gazociąg Rymań-Siemysł.		
e). Energetyka elektryczna	ozn. graficzne + symbole (EE,EW)	Kontynuacja działań dot dwustronnego zaopatrzenia (sieci SN i NN). Ustalenia dot. lokalizacji i warunków realizacji zespołów energetyki wiatrowej.	j.w.	214,239-241
OCHRONA ZABYTKÓW				
Układy przestrzenne, zabytki, obiekty archeologiczne	ozn. graficzne, - Strefy ochrony konserwatorskiej „A”, „B”, „K”, „E” + granice -Strefy ochrony konserwatorsko-archeologicznej (W-1, 2, 3) granice + nr wg. wykazu	Istniejące i wnioskowane strefy ochrony konserwatorsko-archeologicznej. Istniejące i wnioskowane do wpisu do rejestru zabytki. Zasady ochrony prawnej i planistycznej.	Przepisy odrębne. Wnioski z opracowań specjalistycznych, analizy własne. Bezsporna potrzeba ochrony wartości kulturowych.	155-168,182-188,200-213 mapka problemowa nr.3
OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO				
a). Kształtowanie		Kierunki i zasady ochrony, możliwe przekształcenia.	Waloryzacja przyrody, podstawowe opracowanie ekofizjograficzne, analizy własne, przepisy odrębne.	165-166,182-188,191-200
b). Ochrona	granice + symbole graficzne i literowe wg legend i wykazów w tekście	-Obszary i obiekty chronione oraz przewidziane (wnioskowane) do ochrony	j.w.	j.w. Mapka problemowa nr.2

	"NATURA 2000" "OCh.K","ZPK","UE", "RP","PP"."OC"	prawnej (wykazy,zasady ochrony), ochrona planistyczna –		
	oznaczenia graficzne,opis	Lasy – ochrona, zasady wykorzystania, turystyka leśna, zalesienia planowane (wykazy).	Wnioski ALP, analizy własne, przepisy odrębne	j.w.+179- 180,190- 191,244- 245,mapka problemowa nr.2
	oznaczenia graficzne,opis	• Rolnicza przestrzeń produkcyjna – ochrona prawna, ochrona planistyczna większych kompleksów gleb dobrych, wykorzystanie przestrzeni produkcyjnej, możliwości realizacji zabudowy rolniczej na terenach rolnych, hodowla przemysłowa - ograniczenia.	Analizy własne, przepisy odrębne.	j.w.+177- 179,190- 191,242-243 mapka problemowa nr.2.
	oznaczenia graficzne,opis	• Wody – ochrona, gospodarka – program zagospodarowania wód, zagrożenia powodziowe.	Wnioski WZGWIM, analizy własne, przepisy odrębne.	173-177
	oznaczenia graficzne,opis	• Surowce naturalne – eksploatacja kopalin.	Inwentaryzacja, przepisy odrębne.	44-58,241-242

USTALENIA INNE		-	-	wg spisu treści

